

Srbija in Črna gora pod udarom gospodarske in politične osame

Vojna ali padec Miloševića

Ob vedno glasnejših napovedih vojaškega posredovanja Zahoda v Bosni in Hercegovini oziroma zoper Beograd je srbski predsednik Milošević napovedal možnost svojega odstopa.

Pri premetenem politiku, kakršen je Milošević, je težko reči, ali je ta napoved resna ali pa je le taktika, s katero je srbski vodja že večkrat prentental svetovno javnost. Vseeno pomeni izjava britanskega časnika, da je pripravljen odstopiti, če je to cena za ukinitve sankcij zoper Srbijo in Črno goro oziroma Zvezno republiko Jugoslavijo (povedal je tudi, da želi srbska vlada sodelovati z OZN in noče konfrontacij, da je bila srbska politika vedno le za ohranitev Jugoslavije in ne za veliko Srbijo in da ne more razumeti, da bi napadli državo, v kateri je mir in nima vojakov na tujem), svojevrstno presenečenje, ki pa za zdaj še ostaja v senci ugibanj, ali bo Zahod vojaško posredoval zoper Zvezno republiko Jugoslavijo. Pritrditi je treba slovenskemu obrambnemu

ministru Janezu Janši, ki je v Trstu dejal, da v kratkem vojaškega posega še ne bo. Sklepanje je logično, saj bo varnostni svet OZN sredi junija ocenjeval uresničevanje sankcij in obnašanje Srbije in se bo šele potem odločil za naslednje korake, tudi za vojaške, ki jih pa ne bo brez "blagoslova" OZN. Tak scenarij je bil uporabljen tudi v primeru Iraka, generalni sekretar Organizacije združenih narodov Butros Gali pa za uporabo sile ni pretirano navdušen. Razen, če pritisku islamskih držav in večine evropskih držav ne bo mogoče več kljubovati. Znano pa je, da so glede ostrine vojaškega posredovanja tudi med evropskimi državami različna stališča. Francozi med drugim menijo, da bi bilo treba ustaviti tudi hrvaško vojaško

posredovanje v Bosni in Hercegovini. Gospodarske in politične ukrepe Varnostnega sveta večina držav spoštuje. Precej jih je že odpoklicalo svoje diplomatske predstavnike iz Beograda ali zmanjšalo osebje. Amerika, Britanija, Nemčija in Avstrija so že blokiral srbsko premoženje na tujem, Beograd pa demantira trditve zahoda, da je prodal zlate rezerve za nakup orožja. Na sankcije je pristala Rusija, očitno užaljena, ker so Srbi izigrali mirovna prizadevanja zunanjega ministra Kozirjeva, omeščala se je tudi Romunija, ki terja milijon dolarjev odškodnine zaradi izpada trgovine. Grčija pa je najbolj "neubogljiva" in hoče po vsej sili še trgovati s Srbijo in so Makedonci že blokiral nekaj poskusov prevoza blaga do Srbije.

Vojaško posredovanje zoper Beograd ostaja realnost. Čeprav bi Beograd pristal na mir in bi se odrekel Miloševiću, pa Srbi v Bosni in Hercegovini ne bodo odnehali, saj so do zob oboroženi z orožjem armade. Oni bodo ključni dejavnik mednarodnega posega, verjetno ne po kopnem, ker Zahod ne bo tvegajl žrtve v spopadih s še dokaj močno armado, ampak v zraku in na morju, kjer je v premoči kljub govoricam, da se je Beograd tudi za te namene oborožil. NATO pospešeno spremlja iz zraka vojaške premike v bivši Jugoslaviji, nastajajo plani posredovanja in prav lahko bodo tudi pomembni strateški vojaški objekti zleteli v zrak. Tehnično je zahod superiorniji in ta premoč bo odločilna. Sicer se tudi Beograd ne bi potuhnil v kot. ● J. Košnjek

70 ljubljanska banka

Gorenjska banka Kranj

GORENJSKI BANKA
FORMULA PRIHRANKA

Vladimir Koščec, novi generalni direktor Elana Naredili dober posel

Begunje, 4. junija - Na tiskovni konferenci so povedali, da je v začetku maja Privredna banka Zagreb izkoristila opcijo za nakup delnic in postala 70-odstotni lastnik Elana, Komel je tako 30-odstotni. Novi generalni direktor koncerna Elan je Vladimir Koščec, vodstvo mora poslovno strategijo pripraviti do konca septembra.

Do lastništva Elana je Privredna banka prišla na normalen način, za poplačilo posojila je izkoristila opcijo, ki jo je vsebovala pogodba s Komelom. Kaj bo s to lastnino napravila, še ni znano, zagrebški bankirji s pomočjo tujega svetovalca (GZ Investment Zentraleuropa Ltd - Girozentrale Dunaj) proučujejo različne možnosti, vključno s prodajo delnic.

V Elanu proizvodnja poteka normalno, koncern je lansko poslovno leto zaključil z 20 milijoni mark dobička, letos pričakujejo še boljše poslovanje. V begunjskem delu Elana je trenutno zaposlenih 620 delavcev, pogodbeno delo zdaj spreminjajo v redne zaposlitve. Povprečna aprilska bruto plača v šestih Elanovih podjetjih v Begunjah je znašala 39.500 tolarjev, neto 27.121 tolarjev, prejšnji teden pa so izplačali regres, v višini ene neto plače.

Koliko je Elan vreden danes, je seveda ostala skrivnost, direktor Koščec je dejal, da je kupec naredil dober posel. Novi Elanov direktor je prišel iz Varaždina, kjer je najprej delal v Varteksu in nato v Varaždinski banki, nazadnje v Coningu, dejal je, da v Elanu želi ostati do pokoja, če bo seveda uspel izpolniti pogodbene obveznosti. Na mizi ima že nekaj dokumentov o Elanovi preteklosti, vendar o tem novi menedžment še ni zavzel stališča. Izvedeli smo le, da ima bivši Elanov direktor Uroš Aljančič 3,5 milijona šilingov posojila, obresti redno plačuje, glavnica pa še ni prispela v plačilo. ● M. Volčjak

NOVINARSKI VEČER

Gorenjskega glasa z Radiom Triglav Jesenice
v soboto, 6. junija, ob 14. uri
na Pristavi v Javorniškem Rovtu
Podelili bomo priznanje Gorenjskega glasa
krajevni skupnosti Javornik - Koroška Bela
Po prireditvi bo veselo srečanje z ansambлом
Tonija Iskre iz Begunj
Pokrovitelj: Zavarovalnica Triglav d.d. Ljubljana
Območna enota Kranj

Zasluzeno priznanje

Priznanje Gorenjskega glasa, ki ga bomo jutri popoldne podelili na Novinarskem večeru na Pristavi v Javorniškem Rovtu krajevni skupnosti Javornik - Koroška Bela, bi lahko primerjali tudi z uresničevanjem želja. Želje, ki se uresničijo, so največkrat tudi dogodek, ki ga ne pozabimo. Takšnih uresničenih želja in reševanja nalog, ki so si jih zastavili v krajevni skupnosti v programih v minulih letih in jim jih je potem skupaj s krajanji in ob razumevanju širše skupnosti, kljub težavam, uspelo uresničiti, je bilo v krajevni skupnosti Javornik - Koroška Bela kar precej. Jutrišnja prireditve Gorenjskega glasa skupaj z Radiom Triglav Jesenice bo tako še en kamenček v mozaiku številnih dogajanj v tej jeseniški krajevni skupnosti doslej, kakršnih jih ne pozabimo.

Prepričani smo, da bo jutrišnje praznovanje na Pristavi dogodek, ki se ga bomo spominjali vsi. Kljub trenutno ne najbolj ugodnim časom za reševanje večjih nalog pa naj bo naše priznanje za dosežene uspehe in uresničenje dosedanje programe v krajevni skupnosti spodbuda tudi za delo in uresničevanje jutrišnjih želja. ● A. Zalar

Predsednikov pokal Ivo Šimencu - Ivo Šimenc, prvi slovenski državni prvak v jadralnem letenju, je prejel iz rok predsednika predsedstva Slovenije Milana Kučana prehodni pokal. Desno tretjevrščeni Igor Kolaric s Ptuja. Več o prvenstvu na športni strani. J. K., slika G. Šinik

PRIPRAVLJENI ZA REŠEVANJE IZ VODE - Med vožnjo po jezeru pri Mavčičah se je prevrnil večji čoln s turisti. Po obvestilu domačinov je steklo reševanje onemoglih plavalcev in utopljenca, pri katerem so sodelovali člani republiške in občinske specializirane enote za reševanje iz vode, pomagali pa so tudi pripadniki letalske enote policije, delavci zdravstvenega doma in postaje policije ter občinskega štaba CZ v Kranju. Na srečo je šlo le za vajo "Trboje '92", ki so jo v četrtek popoldne pripravili za ogled med letošnjim sejmom zaščite. Pred vajo je Društvo reševalcev iz vode Slovenije prikazalo tudi načine reševanja iz vode. Smotrnost takega urjenja potrjuje že podatek, da se 90 odstotkov vseh utopitev v Sloveniji zgodi izven organiziranih kopališč. S. Saje - Foto: G. Šinik

Na kranjskih sestankih "vlagateljev v investicijski sistem" catch the cash je vse bolj klavno: vplačil ni več, ljudje zahtevajo nazaj vloženi denar, grozijo s tožbami in prosijo, da jih obišče direktor ljubljanskega predstavništva Exocom in jim nalije čistega vina. (Več na zadnji strani.) C. Z., foto: P. Kozjek

Jutri na kranjskem sejmišču Jubilej gorenjskih odredov

Kranj, 5. junija - Letos mineva 50 let od ustanovitve Gorenjskega odreda in kokrškega odreda in proslavitev teh jubilejev bo jutri, 6. junija, ob 14. uri na Gorenjskem sejmu. Ker bo prireditve pod streho, bo organizirana ob vsakem vremenu. Program bo povezovala Jerca Mrzel, gledališka igralka in pevka, v kulturnem programu pa bodo sodelovali Partizanski pevski zbor iz Ljubljane, godba slovenske policije, folklorna skupina, umetniki, zabavni ansambel in plesalci. Slavnostni govornik bo dr. Ciril Ribičič, poslanec slovenske skupščine. Na prireditvi bodo tudi udeleženci komemoracije na Ljubelju, ki bo istega dne dopoldne. Program in družabno srečanje naj bi trajalo do 18. ali 19. ure, ko je planiran povratek avtobusov. ● J. K.

MEGAMILK

GORENJSKI GLAS
MALI OGLASI 217 960

MERKUR KRAJ IZREDNO UGODNO!
Cement Salonit - Anhovo
SAMO 459 SLT
z Merkurjevo kartico pa že za
436 SLT. Ceni sta s prometnim davkom!

alples
64228 Železniki, tel.: 064/66-155, fax: 66-154, 66-380
prodajni center aples
DO 40 % popusta - več na strani 25
Odprto vsak dan od 8. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure

Sprenevedavost ali preoblačenje v volje kože

Tolikokrat sem že pisal - zdaj v času demokracije, ko se spet še enkrat vse začne znova (in je morda v tem tudi »vzrok« naše trdoživosti) - kakor da vsemu navkljub o pomembnosti partizanstva, upora, pravilnosti slovenske udeležbe v koaliciji protiosnih sil, pa o sprenevedavosti predvojnih (pa tudi nekaterih sedanjih) strank in skupin, ki da so sicer (bile) za upor, a jim je boljševidna nevarnost kar tako mimogrede (pa s figo v žepu) našla sprejemljivejšo rešitev pri okupatorjih. Navsezadnje so okupatorje tako prisilili, da so kolaborirali z njimi, protikomunističnimi borci. Ki so iz MVAC (prostovoljne protikomunistične milice, t.i. bele garde oz. vaških straž) po kapitulaciji italijanskih delodajalcev z ostanke progugoslovske »plave garde« oz. četnikov pod vodstvom jugoslovanskega (in ob asistenci nemškega) generala postali - domobranci, prva »slovenska vojska«. In so nas skupaj z Nemci branili pred »rdečimi« celo čez Ljubelj.

Vendar, nič manj sprenevedanji ni na drugem koncu, rekel bi, »spravne« palice slovenskega gorja v vojskem času. Klepova Lipa sprave, kompromis s kompromisom, »revolucionarjem« seveda ni sprejemljiva. Sicer pa, kdo je pa med vojno sploh še kaj slišal o državljanski vojni, revoluciji in boju za oblast? Po volitvah in po »hajki«, ko so se vodstva ZB in povojni voditelji preoblačili v ovejše kože, že ne. Sklicevali so se na vsenarodno vstajo, krščanske socialiste, sokole, partizanske duhovnike, kulturnike, delavce in kmete, na slovensko upornost in svobodoljubje. Res je tako! Pa se še spominimo, da so pred tem vse imenovane - njim navkljub - kar »prekrstili« v »svoje«. Kot jih hočejo spet! Denimo jutri. Ko so organizatorji slavja ob obletnici ustanovitve Gorenjskega in Koprškega odreda izmed stotine poslancev poiskali za slavnostnega govornika prav Cirila Ribičiča, poudarjajoč tako svoj ekskluzivizem in pravo »sinovstvo«. Zal!

Janez Postrak

Jutri popoldne na leškem letališču

Miting slovenskega letalstva

Na leškem letališču je že danes na ogled razstava slovenske letalske flote, prav tako pa poteka generalna, jutrišnja prireditev pa se bo začela nekaj pred drugo uro.

Lesce, 5. junija - Program mitinga, ki se bo začel jutri ob 13.55 z množičnim prihodom zmarjarjev in jadrlnih padalcev in poletom modela Rusjanove Ede 5, ki jo je izdelal Albin Novak iz Zasipa, bo prilagojen vremenu in bo odpadel le v primeru izredno slabega vremena. Vstopnina za miting, ki bo potekal pod sloganom Kar leti, lebdi in pada, bo danes in jutri za mladino 50 tolarjev, za odrasle pa 100 tolarjev. V Lescah se bo predstavila tretjina slovenskega letalskega potenciala, nastopili bodo predstavniki vseh vrst, od alternativnega do potniškega in športnega letalstva, ob njih pa letalski enoti policije in vojske, ki bosta prvič pokazali nekatera svoja znanja. Na miting, ki ga bodo odprli član predsedstva Slovenije dr. Dušan Plut, predsednik organizacijskega odbora mitinga Jelko Kacin in predsednik Letalske zveze Slovenije Danijel Nardin, so povabljeni tudi predstavniki Hrvaške, Češkoslovaške federacije, Madžarske, Italije in Avstrije. Miting bo predvidoma končan ob pol petih. S to prireditvijo in z razstavo v muzeju novejših zgodovine v Cekinovem gradu v Ljubljani bomo proslavili prvi dan slovenskega letalstva. ● J. Košnjek

Smernice turističnega razvoja

Želje ali še kaj drugega?

Radovljica, 1. junija - Ko je radovljiški izvršni svet na ponedeljkovi seji obravnaval smernice turističnega razvoja v občini, se je podpredsednik Srečo Vernig v razpravi vprašal, kakšna je praktična vrednost programa: gre le za pobožne želje ali še za kaj drugega. Čeprav je predsednik Jože Resman poudaril, da bi morali na podlagi smernic vsaj za nekatera področja pripraviti operativni program, pa je Vernigov pomislek mogoče razumeti tudi kot vprašanje, ali je to še eden od dokumentov, ki bo končal tam, kjer so že številni pred njim. V predalu - namreč!

Program predvideva zmerni in okolju prijazen razvoj družinskega turizma, osebne stike med gosti in gostitelji, tesno povezanost turizma z domačim prebivalstvom, organiziranje krajevnih turističnih delniških družb, v katerih bi glavno besedo imeli domači delničarji, lastninjenje, ki naj bi bilo v turizmu nekoliko drugačno kot v drugih gospodarskih panogah in po katerem bi čimveč objektov ostalo v domačih rokah, gradnja manjših objektov in razvoj, ki naj bi temeljil na lastni akumulaciji in na lokalnem združevanju sredstev. Na Bledu naj bi izboljšali kakovost jezera, zgradili obvoznico, uredili promet ob jezeru, jezersko obalo in kopališča, dopolnili turistično ponudbo z zdraviliško-rekreacijskimi programi in preprečili, da bi zunanji kapital postal večinski lastnik turističnih objektov in naprav. Smernice turističnega razvoja za Bohinj predvidevajo sanacijo jezera, prepoved gradnje počitniških hišic in domov, ureditev prometa, sicer pa tudi organiziranje krajevne turistične delniške družbe, ki naj bi poskušala postati tudi večinski lastnik družbenih objektov in naprav. Če država pri lastninjenju v turizmu ne bo zagotovila prednosti domačemu prebivalstvu, bodo po oceni občinske vlade turizem vodili zunanji, večkrat predvsem dobičkarški motivi, ki bodo zaobšli ekološke in druge omejitve.

V razpravi je bilo slišati različne ocene in mnenja. Anton Šibar je dejal, da je lastninski problem v programu preveč poudarjen in da bi se občina morala predvsem prizadevati za sanacijo jezera, za izgradnjo blejske obvoznice in za prometno ureditev. Pogoj za sanacijo jezera je urejeno odplakovanje z Vogla, iz Ukanca, z Gorij, iz jezerske skledne in od drugod, ureditev prometa, obale in kopališč ter dogovor o omejitvi kopalcev, je dejala Bernarda Podlipnik in poudarila, da sedanji prometni režim na Bledu nima glave in repa. Helena Janša je povedala, da agencijski gostje niso samo slabi, kot skuša prikazati program, ampak je to predvsem odvisno od tega, odkod prihajajo. Za Bled usmeritev v okolju prijazen družinski turizem ni več mogoča, Bled je že presegel. Z odlokom bi morali zagotoviti, da bosta jezerski obali še naprej javno dobro; sicer pa bi bilo treba doseči tudi večjo izkoriščenost Pokljuk za zimski turizem in na Bledu zgraditi športno dvorano. Srečo Vernig je predlagal, da bi v program vnesli tudi določbo o prepovedi kakršnekoli gradnje neposredno ob jezeru. ● C. Zaplotnik

I Z SLOVENSKEGA PARLAMENTA

Begunska problematika na seji družbenopolitičnega zbora

Zahteva po zapori meje

Takega mnenja je bila Liberalna stranka, vendar nad njim drugi poslanci niso bili navdušeni, ob vodstva Slovenije pa so terjali odločnejše iskanje mednarodne pomoči.

Ljubljana, 3. junija - Družbenopolitični zbor slovenskega parlamenta je v sredo obravnaval zaostale točke dnevnega reda s prejšnjih sej. Poslanci so sprejeli predlog zakona o nezdržljivosti opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo. Predlogu zakona nihče ni nasprotoval, ampak so poslan-

ci menili, da je nujen, veljati pa naj bi začel za poslance in funkcionarje, ki bodo izvoljeni ali imenovani v prihodnjem mandatnem obdobju. Vladi pa je zbor naložil tudi izdelavo generalne konkurenčne klavzule za to področje. Dali so ji 15 dni časa. Družbenopolitični zbor je soglašal z ustanovitvijo Visoke

šole za socialno delo v Ljubljani.

Najbolj pa so se poslanci razživel ob razpravi o begunski problematiki. K temu je prispeval tudi predlog Liberalne stranke oziroma njenega poslanca Zvoneta Žagarja, naj Slovenija za begunce zapre mejo. Stranka ni proti pomoči begun-

cem, je pa proti novim in novim, ki prihajajo v Slovenijo in s tem ponovno ogrožajo nacionalno sestavo prebivalcev Slovenije. Obrambni minister Janez Janša je povedal, da je v Sloveniji že nad 60.000 beguncev, ki nas mesečno stanejo 310 milijonov tolarjev. Med begunci je nad 70 odstotkov Muslimanov in 17 odstotkov Hrvatov. Država Slovenija mora po ministrovem mnenju čim prej ustanoviti urad za begunce. Zdravstveni minister dr. Božidar Voljč pa je povedal, da po zdravstveni plati večjih problemov še ni in da po tej plati položaj obvladujemo. Skupščina se bo spet sestala prihodnji teden. Na dnevnem redu bo lastninski zakon in volilna zakonodaja. ● J. Košnjek

Slovenske stranke o lastninski zakonodaji

Pred sprejemom bo še vroče

Ljubljana, 4. junija - Po dobrem tednu, ko je slovenska vlada z nekaterimi pripombami načeloma podprla zadnji predlog treh poslancev za zakon o lastninjenju podjetij, se je kar precejšnje število slovenskih političnih strank na tiskovnih konferencah odzvalo s svojimi pogledi na ta predlog. Očitno postaja, da bo usklajevanje pred skupščinsko obravnavo še potrebno, sicer bo tudi ta predlog doživel usodo svojih predhodnikov.

Usoda dosedanjih predlogov zakona o lastninjenju podjetij pravzaprav sploh ni znana, so opozorili na sestanku nekaterih opozicijskih strank in tako imenovanega Demosa (SLS, LS, SKD, SDZ - NDS, poslanski klub Demosa in občinske organizacije Demos). Znano je, da sta dva zbora slovenske skupščine predlog zakona o privatizaciji sprejela, tretji zbor - zbor združenega dela, pa ga na dnevnih red sploh ni hotel uvrstiti. Po mnenju naštetih strank, je omenjeno dejstvo potrebno rešiti na pravni način in zato so opozorili, da v nezakonitih postopkih ne bodo sodelovali.

Stališča Slovenski krščanski demokratov o lastninskem zakonu pa so predstavili ločeno na svoji tiskovni konferenci. Posebna delovna skupina za privatizacijo je pripravila štiri goste tipkane strani pripomb, v katerih pa ugotavlja, da je doslej pripravljeni

predlog zadovoljiva in primerna osnova za nadaljnje procedure v skupščini. V devetih točkah sicer opozarjajo na potrebne dopolnitve (predvsem v smislu precizacije določil), večjega vsebinskega pomena pa so: zahteva, da je vrednostni kriterij pred izdajo delnic knjigovodska vrednost premoženja, v primeru vztrajanja na otvoritveni bilanci, pa naj že zakon določi način in merila njene priprave; odločno zahteva vrnitev določb o razlaščenih nekdanjih lastnikih; da je tuji kapital možno aktivirati samo po načelu dokapitalizacije, vrednostno mejo državnega nadzora pa znižati na 5 milijonov ECU oziroma na 10 odstotkov družbene lastnine; delež neodplačnega prenosnega delnic pa povečati iz 20 na 30 odstotkov. Predlagajo tudi, da se predlagani enoletni moratorij na prodajo delnic podaljša na dve leti. Obseg dosedanjega privatiziranja pa, po mnenju SKD,

zahteva, da se vsi ti postopki temeljito preverijo.

Stranka na drugem koncu političnega spektra - SDP, pa je predlog zakona o lastninski preobrazbi podjetij obravnavala na skupni seji predsedstva in poslanskega kluba. Predlog so podprli, s tem, da bodo opozorili na neenakopravno obravnavo lastninjenja kmetijske zemlje ter na potrebo po lastninjenju zavodov, zlasti tistih, ki ne opravljajo javnih funkcij. Zadovoljni so s svojim prispevkom k pripravi kompromisnega predloga lastninskega zakona, za brezplačno razdelitev delnic, ki jo podpirajo, pa tudi predlagajo večji delež (25 odstotkov).

In kaj meni sredina? Včerajšnja seja vodstva Demokratske stranke je pokazala, da s predlogom za lastninjenje, ki je že v skupščinskem postopku, niso zadovoljni. Predlog za brezplačno razdeljevanje delnic ne podpirajo, ocenili pa so tudi, da je kompromis preveliko popuščanje novi opoziciji. Se bo zgodba o razpadu Demosa ob lastninski zakonodaji in Demokrati, kot glavnimi akterji, ponovila? ● S. Ž.

Ravnatelj med vladnim in sindikalnim (učiteljskim) nakovalom

Tudi učiteljski kodeks

Kranj, 4. junija - V torek so se v Kranju sestali ravnatelj in sindikalni zaupniki iz gorenjskih srednjih šol in dijaških domov, njihovemu povabilu pa sta se odzvala še Maks Vester iz državnega šolskega in športnega ministrstva ter Tone Pfaifer iz republiškega odbora sindikata delavcev v vzgoji, izobraževanju in znanosti (SVIZ). Namen posveta je bil, da pokažejo na nekatero nejasnost v zvezi z učiteljskimi plačili, normativi, kolektivnimi pogodbami ter ministrstvu, dolžnemu, da "nesporazume" uredi, ponudijo odgovore.

Nova šolska zakonodaja je namreč prinesla vrsto sprememb, ni pa podzakonskih aktov, ki bi natančno opredeljevali, kako naj se ravnatelj ravnajo v konkretnih primerih. Eden takih primerov je "neposredna" in "posredna" učna obveznost učiteljev, dopust oziroma počitnice. Zakon o delovnih razmerjih priznava od 18 do 35 dni dopusta, standardi in normativi govori o tedenski učni obveznosti učiteljev, njihovo učno obveznost uravnava urnik, sprejet za celo šolsko leto,

dejansko pouk po šolskem kalendarju traja povprečno 38 tednov. Vsi vedo in vemo, da imajo učitelji poletni dva meseca počitnic, da so po koncu šolskega leta in pred začetkom novega obremenjeni zlasti učitelji tistih predmetov, kjer so popravni izpiti, drugi pa ne. Praksa je torej skregana z zakonom, zaradi tega se ravnatelj boje, da bi prišlo do nepotrebnih kregov v zbornicah, toliko bolj, ker imajo učitelji z dolgoletno prakso le za malenkost boljše plačo od učiteljev začetnikov. Za-

to naj se pojem počitnic jasno definira na papirju.

Maks Vester je dejal, da so "umetne dileme" v zvezi z dopusti oziroma počitnicami učiteljev nepotrebne in da pa nihče ne pričakuje od učiteljev, da bodo zaradi "reda" (nabiranja ur) hodili med počitnicami v šole vedrit. Sicer pa v ministrstvu načrtujejo, da bodo vse nejasnosti okrog dopustov, nadomeščanj učiteljev zaradi seminarjev, strokovnih izpitov, dopolnilnih izobraževanj in drugih odsotnosti uredili s t.i. učiteljskim kodeksom.

Na posvetu je bilo precej govora tudi o diferencirani učni obveznosti, ki je po eni strani utemeljena, obstajajo pa tudi strokovni ugovori. Maks Vester je dejal, da mora biti to vprašanje strokovno rešeno (Pedagoški inštitut?), ne pa, da bi bila diferencirana obveznost zasilni izhod za

večjo plačo nekaterih učiteljev. Ne gre le za dilemo, ali manjša učna obveznost za jezikoslovce in matematike, pač pa, ali tudi za učitelje strokovnih predmetov, ali tudi glede na stopnjo srednje šole (splošna, strokovna, poklicna), ali tudi na starost učiteljev ipd. Pogoj za ureditev so sistemski zakoni za posamezne vrste šol, ki jih ministrstvo objublja, s tem pa se strinja tudi učiteljski sindikat.

Učitelji ugotavljajo, da so različne med začetniki in učitelji z večletno prakso premajhne, ne strinjajo se tudi, da imajo nekateri profili z enako stopnjo izobrazbe v drugih družbenih dejavnostih (kultura, zdravstvo) višje izhodiščne plače. Sindikat bo ponudil vladi spremembo koeficienta oziroma kolektivne pogodbe, v prvi vrsti pa mora doseči višjo izhodiščno plačo za učitelje. Ta naj bi bila enotna za vse negospodarstvo. ● H. Jelovčan

Sporočilo

Odbor Liberalne stranke v Kranju med drugim podpira go-spoda Andreja Štera iz NDS za predsednika Izvršnega sveta Skupščine občine Kranj in je za kontinuiteto IS s tremi ali štiri rami zamenjavami.

Kranj, 3. junija 1992

Inž. Alojz Grmek

Predsednik

kranjskega odbora Liberalne stranke

Stranka demokratične prenovne Radovljica

Drevi javna tribuna o ekoloških problemih

Radovljica, 5. junija - Stranka se bo vključila v aktivnosti svetovnega dneva varstva narave in okolja. Drevi ob 19. uri bo v dvorani občinske skupščine Radovljica javna tribuna na to temo. Stranka poziva tudi k drugemu odkrivanju onesnaževanja okolja in povzročiteljev tega. Od 5. junija do 31. avgusta bo potekal natečaj za izdelavo slikovnega gradiva o črnih točkah radovljiške občine. Na sedežu stranke na Gorenjski 25 bodo sprejemali osebno ali po pošti fotografije formata najmanj 18 krat 24 in videofilme VHS ali VHS - c s posnetimi primeri onesnaževanja. Žirija bo prispevke ocenila in pet najboljših nagradila z vsotami od 1000 do 5000 tolarjev, pripravili pa bodo tudi razstavo fotografij in filmskih posnetkov. Razstava naj bi bila sredi septembra. ● J. K.

NA SEJMU ZAŠČITA '92 MANJ RAZSTAVLJALCEV - Ob podatku, da je na prejšnjih sejmih opreme za civilno zaščito sodelovalo več kot 500 razstavljalcev, se zdi letošnja udeležba 215 razstavljalcev, od tega 23 tujih, morda skromna. Kot so poudarili govorniki ob odprtju sejma minul turek - slavnostni govor je imel podpredsednik slovenske vlade dr. Jože Pučnik, je program sejma vseeno vsebinsko bogat, ponudba izdelkov pa nič manj kakovostna. Podelili so tudi 10 medalj za kakovost izdelkov, zlate znake sejma in plakete civilne zaščite; slednje sta med drugimi prejela PPC Gorenjski sejem in občina Kranj. S. Saje - Foto: G. Sinik

IZ GORENJSKIH PARLAMENTOV

Iz škofjeloškega parlamenta

Dva zbora izglasovala nezaupnico

Družbenopolitični zbor in zbor združenega dela skupščine občine Škofja Loka občinski vladi ne zaupata več, delo bo opravljala do izvolitve nove.

Škofja Loka, 4. junija - Ponedeljkovo skupno zasedanje vseh treh zborov skupščine občine Škofja Loka je bilo polnoštevilno obiskano kot že dolgo ne; v družbenopolitičnem zboru so manjkali le trije odborniki, v drugih dveh po štirje. Na dnevnem redu je bila za občinske razmere nepravilna točka: vprašanje zaupnice loškemu izvršnemu svetu. Tajno glasovanje je pokazalo, da vladi po dveh letih od izvolitve zaupajo le še v zboru krajevnih skupnosti, v družbenopolitičnem zboru in zboru združenega dela pa je dobila nezaupnico. Delo bo opravljala do izvolitve nove. Kdo naj bi bil novi mandatar, še ni znano.

Po (zastarelem) občinskem statutu in poslovniku je vlada dolžna odstopiti, čim nezaupnico izglasuje en sam zbor. Z drugimi besedami: zaupati ji morajo v vseh treh zborih. Tudi nova vlada bo morala dobiti podporo v vseh treh zborih. Predsednik vlade Vincencij Demšar je sicer poskušal pravila drugače tolmačiti, vendar je občinska sekretarka Milena Uršič vztrajala pri strogem besedilu statuta in poslovnika, zaradi česar je predsednik obljubil, da bo pravno tolmačenje iskal zunaj hiše. Ali mu bodo drugi pravniki dali prav in morada izvršni svet rešili prisilnega odstopa, je seveda veliko vprašanje, res pa je, da zna biti precej težav pri izvolitvi nove vlade. Razlogi, zaradi katerih je škofjeloška vlada dobila nezaupnico,

so znani: odsotnost razvidnega, pozitivnega programa, manipulacije z občinskimi proračunom in občinsko lastnino, nasprotja v delu občinske uprave, ki jih vladi ni uspelo razrešiti. O tem sta na ponedeljkovi skupščini obširneje govorila tudi Janez Krek in Andrej Novak. LDS. Predsednik vlade Vincencij Demšar je v obrambi skušal zavrniti vse očitke in nanizal dosežke v minulih dveh letih na področju gospodarstva, kmetijstva, turizma, komunalne infrastrukture.

Po skupnem zasedanju so odborniki nadaljevali delo na skupni seji. Sprejeli so predlog o podelitvi priznanj občine Škofja Loka za leto 1991. Naziv častni občan so podelili Mariji Bračko in posmrtno Ivetu Šubicu, zlati grb občine Maksimiljanu Ocep-

ku, srebrni grb Jožetu in Francki Benedičič, Mariji Jamar-Legat in Ivanu Lazarju, bronasti grb pa Jožetu Jerebu in Loškemu odru.

Predsednik upravnega odbora sklada stavbnih zemljišč Janez Hostnik je v zvezi s poročilom o lanskem delu sklada in načrti za letošnji del, da se denar preveč drobi, da pogreša generalne naloge, ki v občini verjetno so (primer plinifikacija), ki bi pobrale glavno denarja (okroglo milijon mark). Za cestno komunalne naloge je namreč glavni vir proračun, vendar sklad paralelno financira tudi te. Na vprašanje odbornika, kakšni so kriteriji za delitev skladovega denarja, je direktorica Zavoda za družbeni razvoj Mana Veble-Grum odgovorila, da je po sedem let starem zakonu denar namenjen predvsem za pridobivanje zemljišč in urejanje novih sosek, vendar je že tedaj loška skupščina določila, da se del vsote (približno 40 odstotkov) vrača v krajevne skupnosti za komunalne potrebe. Ta delež je v zadnjem času postal že večinski, po novem pa naj bi se trošil za komunalne in javne potrebe občine.

Glede na to, da je bila informacija o uresničevanju kolektivnih pogodb v grobem posredovana že na prejšnji seji skupščine, je bilo v ponedeljek več govora o listini, ki naj bi jo delavci zahtevali in dobili za razliko med premalo izplačanimi plačili in tistimi, ki jim po kolektivni pogodbi pripadajo. Sindikalist Sandi Bartol je dejal, da ima listina zakonsko podlago in da bo po novi lastninski zakonodaji z njo predvidoma mogoče uveljavljati deleže pri lastninjenju.

Odborniki so zatem sprejeli še informacijo o možnostih obnove ceste v Selško dolino in o pripravah dokumentacije za poljansko obvoznico. Zahtevali so, naj ne pripravljena dokumentacija ne bo ovira za sprejem selške ceste v republiški plan za prihodnje leto in naj škofjeloški poslanci v republiškem parlamentu glasno vztrajajo, da se cesta obnovi.

Poročilo o delu predsedstva občinske skupščine, ki ga je na zadnji seji zahteval Borut Bajželj, odborniki ni povsem zadovoljilo. Zahtevali so obširnejše poročilo. ● H. Jelovčan

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Marko Jenšterle

MARKO JENŠTERLE

Stare ljubezni ne zarjavijo

Le slab mesec pred tem, ko bi morala Republika Slovenija obeležiti svoj prvi rojstni dan, je v javnost začela pronicati nova afera, saj so kot kaže nekateri ljudje kljub vesplošnim demokratičnim spremembam še naprej zaljubljeni v znamenito ikonografijo bivšega sistema, ki je posebno pozornost posvečal državotvornim praznikom in vsem tistim, s katerimi smo praznovali naše zmage nad sovražniki.

Spomnimo se, da so na primer nekoč gradbeniki na hitro dokončevali gradnje raznih tovarn in drugih objektov, ki so morale biti zgrajene do praznikov. Potem pa se je pogosto pokazalo, da je bila zaradi naglice gradnja hudo površna. Še bolj pa je bivša Jugoslavija skrbela za totalno izdelavo socialistične ikonografije in hierarhije, na vrhu katere je bil vesplošno ljubljeni Tito, kot posebej ideologija. Danes naši politiki vsaj zaslug za slovensko državnost ne morejo več pripisovati eni osebi, vendar lahko najbolj zagreti med njimi posrbijo za to, da se pomembni dogodki obeležujejo na bombastičen način v stilu, s kakršnim smo se soočali vsa leta doslej. Navsezadnje je dovolj, če organizacijo proslave zaupajo ekipi, ki se je s podobnimi stvarmi ukvarjala že doslej in ve predvsem to, da jim do sedaj ob pomembnih državnih dogodkih v glavnem niso gledali pod prste. Takšne režije in organizacije so bile enkratna priložnost za velike zasluške, saj je bilo tako ali tako prepuščeno milosti in nemilosti agitacijske propagande. Ob vsem tem je bilo še neprimerno spraševati o umestnosti trošenja sredstev za proslave.

Ne smemo pa pozabiti, da so bili v bivši Jugoslaviji ravno Slovenci tisti, ki so prvi opozorili na nesmiselnost velikih kičastih proslav. Te so vsako leto svoj vrhunec dosegle ob 25. maju s predajo štafete mladosti, pred tem pa je ta štafeta s kroženjem po vsej državi povzročala na kupe lokalnih neokusnosti. Slovenska likovna skupina Novi kolektivizem je prva potegnila vzporednico med nacističnim in komunističnim totalitarizmom, saj sta se oba navdihovala ob megalomanskih proslavah.

Če se torej tudi danes še pojavljajo želje po podobnih proslavljanjih, potem tega resnično ni mogoče razumeti drugače, kot neke stare ljubezni, ki je zaljubljenec ne bodo mogli nikoli preboleti. V času, ko Slovenija potrebuje gospodarsko sanacijo, naj bi se torej pozornost ljudi spet preusmerila v lažno ideologijo. Problem je le v tem, da so Slovenci že zdavnaj spoznali, da od nje ne morejo živeti.

Prva obletnica osamosvojitve je vsekakor izredno pomemben dan. Z njim so se uresničile neke želje, ki so bile za mnoge še do pred kratkim popolna utopija. Pot do slovenske države pa se seveda ni začela šele s propadom komunizma in povratkom demokracije. Slovenska politična emigracija jo je med drugim (predvsem v liniji Ruda Jurčeca) zahtevala in teoretično zagovarjala že konec šestdesetih let. V daljni Avstraliji pa si »ortodoksni« Ljenko Urbančič kar sam na griču postavil »Svobodno Slovenijo«. Podobnih primerov bi lahko naštevali še več. Vsak je le delček v naši bližnji zgodovini, ki je bila pred kratkim kronana s sprejemom Slovenije v Organizacijo združenih narodov. Navsezadnje pa naša državotvornost izvira kar iz časov slovanskih plemen, kjer je bil slovenski narod prvi med njimi, ki je imel politično državno ustanovo. Središče te slovenske ali karantanske države je bila Gospa sveta, kjer je ljudstvo samo volilo svoje kneze po demokratičnem načelu. Svojo državnost pa so Slovenci izgubili s sprejetjem krščanstva (l. 744) in jo obnovili šele leta 1991.

Ob pripravah na prvi rojstni dan je dobro poznati čim večji del zgodovine. Navsezadnje tudi zaradi tega, da nam med drugimi goreči pripravljavci slovesnosti ne bi prodajali ikon sistema, od katerega smo se komaj ločili.

Obisk Francozov

Tržič, 5. junija - Danes zvečer pričakujejo v Tržiču prvi del uradne delegacije iz mesta Ste Marie aux Mines. Na sobotni prireditvi v šoli Bistrica bodo proslavili 25-letnico pobratenja mest, kar je lani preprečila vojna v Sloveniji. V nedeljo tudi športna tekmovanja.

Tržičani so med letošnjimi prvomajskimi prazniki obiskali prebivalce mesta Ste Marie aux Mines, konec tega tedna pa jim Francozi vračajo obisk. S srečanjem bodo označili lani predvideno praznovanje 25-letnice pobratenja mest, je povedal tržički župan Peter Smuk.

Del gostov bodo sprejeli že danes ob 18. uri na Ljubelju, drugi del delegacije pričakujejo tam jutri dopoldne, tretji del pa jutri popoldne. Sobotni program predvideva udeležbo na zboru internancev na Ljubelju ob 11. uri, popoldanski obisk v Domu Petra Uzarja in svečanost v OŠ Bistrica ob 20. uri, ko bo tudi koncert ob 15-letnici Komornega zbora Peko. Sportniki bodo sobotno popoldne izkoristili za izlet na Zelenico.

Po kratki spominski svečanosti pri ljubeljskem spomeniku ob 9. uri si bodo v nedeljo dopoldne ogledali Tržič in spregovorili po tržičkem radiu. Od poldruga ure popoldan pa do 18. ure bodo potekala tekmovanja članov in mladincev v nogometu ter rokometu. Rezultate bodo razglasili v nedeljo ob 20. uri v OŠ Bistrica, kjer bo še zabava udeležencev srečanja. ● S. Saje

Tržič se je predstavil v Nemčiji

Tržič, 3. junija - Od 23. do 31. maja so imeli v nemškem Bruchsalu svoj drugi sejem, na katerem so se prvič predstavili tudi Tržičani. Veliko zanimanja za usnjene in tekstilne izdelke, obenem tudi za turistične možnosti. Razdelili so 800 izvodov nove brošure o Tržiču.

Prve stike s predstavniki Bruchsalu so Tržičani navezali lansko jesen na srečanju v pobratenem mestu Ste Marie aux Mines v Franciji. Takrat so dobili tudi povabilo za sodelovanje na letošnjem sejmu v Nemčiji. Kot je med današnjo tiskovno konferenco povedal tržički župan Peter Smuk, so za to prireditve pridobili osem razstavljalcev iz obutvene in oblačilne industrije in obrti. Poleg Peka in BPT so svoje izdelke predstavili tudi nekateri tržički obrtniki.

Veliko zanimanja na sejmu je bilo za stojnico Tržiča s ponudbo turizma, ki jo je postavil Pekov aranžer Sašo Ahačič. Tam so razdelili tudi 800 izvodov nove brošure o Tržiču v nemškem jeziku. Ob odprtju sejma so dali besedo tržičskemu županu Smuku, ki je predstavil svoje mesto in Slovenijo. Čeprav so tokrat Tržičani niso vključili v prodajo na sejmu, je bila njihova predstavitev na prireditvi s približno 50 tisoč obiskovalci precej opazna. Že jeseni pričakujejo v Tržiču gospodarstvenike iz Bruchsalu, s katerimi se bodo dogovarjali o konkretnem sodelovanju. ● S. Saje

Ponovni sklic zbora združenega dela

Igre brez meja

Kranj, 3. junija - Ker smo bili vsi prepričani, da bo medborovski sporazum o enem članu organa upravljanja Radia Kranj zlahka odpravljen, smo preuranjeno, skoraj evforično pozdravili razplet tega problema, ki je že, po skoraj dveh letih, simboliziral kranjske medstrankarske zdrave. Na današnji seji zbora združenega dela pa se je pokazalo, da so nekateri držali figo v žepu.

Tudi tokrat je s sklepčnostjo sprva kazalo slabo, vendar je po četrturtni zamudi začetna minimalna sklepčnost med sejo celo narasčala. Nič kaj ohrabrujočji ugotovitveni sklep, da je kar pet delegatov ponovno izgubilo mandat (2 zaradi izgube dela, 3 zaradi prezaopositve) resno navaja k misli, da bo, če se pristojni (volilna komisija z novimi volitvami) ne bodo zganili, ta večkrat zbor oporekani zbor, kar sam od sebe ugasnil. Od skupno 45 delegatov jih

namreč manjka že 9. Vendar je tudi za ta korak že malo možnosti: na današnji seji zbor ni sprejel nobene od predlaganih kadrovskih zadev, med njimi tudi ne zamenjave v volilni komisiji - kot bi vzel kovaču, ki se mu je kobilica zbosila, tudi kladivo!

Štirinajst točk dnevnega reda so sicer obravnavali v borih dveh urah (ostala dva zbora sta za to potrebovala 5 oz. 6 ur) in brez posebnih že ne večkrat slišanih razprav. Da je šlo za medstrankarski sporazum v zadnjih dneh nekaj hudo narobe, pa je pokazalo glasovanje o že omenjeni neusklajenosti ob organu upravljanja kranjskega radia: od 24 delegatov, ki so bili tedaj prisotni, jih je za uskladitev glasovalo le 15. Naj na koncu omenimo le dve sprejeti delegatski pobudi: šole naj za novo šolsko leto nemudoma določijo šolske potrebščine (zlasti potrebne učbenike, okrog katerih se je tako zelo zapletlo), republiški skupščini pa predlagajo, da se takoj uredi (dodatno obvezno) zavarovanje vozil iz držav nekdanje Jugoslavije, saj praksa kaže, da zavarovanca iz teh držav (vključno s Hrvaško) ne povračajo škode Slovincem. Delegat je zardil, da je danes najpametnejše, v primeru nesreče, vozniku vzeti ključe, to pa se utegne končati tudi s pretepom. V kranjski skupščini pretepopov še ni bilo... ● S. Z.

de ni prepričalo (zahtevanih analiz o šolski prehrani, problematiki prevoza učencev ter o delu Centra za socialno delo, vsaj na seji ni bilo), zato so se odločili v občinsko skupščino to gradivo poslati pod naslovom Reševanje socialne problematike v občini Kranj.

Pri točkah o kadrovskih zadevah, je izvršni svet dal soglasje k imenovanju dveh ravnateljev osnovnih šol: za Jernaja Zajca na OŠ Davorin Jenko v Cerkljah in Aleša Žitnika na OŠ Franceta Prešerna v Kranju. V trdnem prepričanju, da bo na današnji seji zbora združenega dela občinske skupščine odpadla še zadnja ovira (medborovska neusklajenost glede enega člana organa upravljanja) pri konstituiranju organov Radia Kranj in da bo mogoče z razpisom urediti tudi vprašanje vodenja, je vlada za 6 mesecev podaljvala mandat dveh vršilcev dolžnosti: glavnega in odgovornega urednika Vineta Beštra ter direktorja Petra Tomazina. Za slednjega, kljub dejstvu, da mu je zbor delavcev Radia Kranj izrekel nezaupnico. ● S. Z.

Ker sva se tokratne seje kranjske vlade udeležila kar dva novinarja Gorenjskega glasa - kolegica, ki že dalj časa spremlja agonijo Tekstilindusa, vas o tem podrobneje obveščam na gospodarski strani - je eden od članov izvršnega sveta ugotovil, da ima tokrat Gorenjski glas na seji kar dvocevko. No, zagotavljam, da cev te dvocevke ni odrezana, in so zato začetki, tudi brez razpršitve šiber (in nedolžnih žrtev), točni!

cialni program. Po dvakratni obravnavi tega gradiva pa predloga tega dokumenta, v več kot očitni nemoči, nismo dobili, pač pa se je spremenil le (preambicijni) naslov. Z razširjenimi obrazložitvami, zaključki in predlogi ukrepov dopolnjeno gradivo, vla-

S seje kranjske vlade

Nad socialnim programom obupali?

Kranj, 3. junija - Kljub problematiki, ki se tudi zaradi primerov, kakršni je Tekstilindus - ta je bil danes na seji izvršnega sveta deležen osrednje pozornosti - pa naj bi v občini Kranj, letos, po mnenju vlade, ne imeli socialnega programa, pač pa le dokument o reševanju socialnih vprašanj. Kljub dvomljivi legalnosti pa so tokrat še enkrat podaljšali vršilstvo dolžnosti direktorja in glavnega urednika Radia Kranj.

Kljub temu da je bil kot glavni cilj razprave o tem nekdanjem ponosu tekstilne industrije ter enem od začetnikov industrializacije Kranja nasploh, kako ohraniti čim več delovnih mest, pa je razprava temu cilju vse prej kot napravila kakšno uslugo. Tako stanje pa še bolj zahteva premislek o tem, kako pomagati reter enem od začetnikov industrializacije Kranja nasploh, kako ohraniti čim več delovnih mest, pa je razprava temu cilju vse prej kot napravila kakšno uslugo.

Domovi upokojencev ponovno dražji

Izvršni svet je na tokratni seji dal soglasje k predlogom za povišanje cen oskrbe v domovih za starejše občane. Tako bo od 1. junija oskrba v Domu upokojencev Kranj dražja za dobrih 14 odstotkov, v Domu oskrbovancev Albina Drolica v Predvorju pa za skoraj 20 odstotkov. Navzoči novi direktor kranjskega doma je pojasnil, da je razlika v podražitvi nastala zaradi njegove nepravčasne obveščeni o povišanju plač in da bodo razlika pri naslednjih podražitvah nadoknadili.

Cene komunalnih storitev v Tržiču

Kaj je krivo za visoke stroške

Tržič, 3. junija - Tržički izvršni svet je na včerajšnji seji letos že tretjič dovolil povišanje cen komunalnih storitev. Kot je pojasnil direktor Komunalnega podjetja Tržič Lado Srečnik, so zaradi visokih stroškov samo v prvih treh mesecih naredili za skoraj 2,4 milijona tolarjev izgub. Problemi tudi zaradi zavrzanja plačil računov.

Sprejem povišanja cen komunalnih storitev in stanovanjskih najemnin so na seji izvršnega sveta razširili tudi z obravnavo problematike tržičkega komunalnega podjetja zaradi udeležbe njegovoga direktorja. Kot je povedal Lado Srečnik, imajo pri poslovanju iz meseca v mesec več težav. Tudi izguba je v prvem četrtletju presegla 2 milijona tolarjev. Zbrana denarja je prema-

lo, da bi lahko zagotavljali minimalno vzdrževanje za številne vodovodne objekte, ob čemer gradijo še zbiralnik na Brezjah. Kljub povečanemu obsegu odvoza odpadkov - sedaj je zajetih že okrog 95 odstotkov prebivalcev - so morali zmanjšati število delavcev pri teh nalogah. Zdi se mu nepravilno, da so osebni dohodki vse nižji v primerjavi z drugimi gorenjskimi komunalci in doma-

čim gospodarstvom. Za podjetje pa so poseben problem številni neplačani računi za vodo, kanalščino in smeti. Zato bodo naslednje polnočnice izdajali vsak mesec, od večjih dolžnikov pa bodo skušali denar sodno izterjati.

Člani izvršnega sveta so se spraševali po vzrokih za visoke stroške poslovanja komunale, zato so zadolžili komisijo za komunalna vprašanja, da do naslednje obravnave teh cen pripravi podrobnejšo razlago. Predlagali so tudi, da bi postopno izenačili sedaj dokaj različne cene za gospodarstvo, družbene dejavnosti in

obrt. Obenem so menili, da se bo enkrat treba odločiti za zaviranje inflacije tudi z ustalitvijo cen javnih storitev, sicer kmalu večina ljudi ne bo več zmogla plačevati računov. Vseeno so sprejeli predlog, da se s 1. junijem cene komunalnih storitev povečajo, in sicer del cene za enostavno reprodukcijo za 13,12 odstotka in del cene za razširjeno reprodukcijo za 5,5 odstotka. Obenem so podražili najemnine za občinska stanovanja za 5,5 odstotka. ● S. Saje

IZVARNIŠKO G.A.S. BLEB
betonski BOBROVEC
tel: 004/7720

Smodnik v košu

Ena od gorenjskih značilnosti, ni pa jih ravno malo in nekatere sežejo tudi precej daleč nazaj in bi jih skupaj lahko celo poimenovali kar "Gorenjski sindrom", so na primer tudi tajniki krajevnih skupnosti po posameznih gorenjskih občinah. Da pa bo oznaka o "sindromu" prepričljivejša, še prej povejmo, da je za Gorenjce (občine) že včasih veljalo, da je občinski vrt izredno dragocen, sosedu pa če tudi koza pogine. Da so se sicer redno sestajali in dogovarjali, kako bodo nekdanji poslanci enotno, skupno nastopali v skupščini, potem pa so v republiki skušali vsak po svoje "ubirati" svoje ali pa tudi sosedove bližnjice, nazadnje pa krivili "zviute Štajerce", ki se "nevzdržno enotno" obnašajo v skupščini.

Ta "gorenjska železna srajca" (navada) se danes še vedno (uspešno) nosi. Celo prizadevamo si, da se ne bi razirgala. Pa ne le v parlamentu; tudi kar zadeva občinske vrtičke. Eden od primerov so tudi prav tajniki krajevnih skupnosti.

Pet občin ima namreč tudi pet občinskih politik in razlag, kaj so tajniki. Kaže pa, da si je Kranj (ki je bil že od nekdanj "ponosen", da je bil lahko takšen ali drugačen "poskusni zajček") tudi na tem področju (pri tajnikih) izbral pot "odkriivanja smodnika". Ker pa odkrivanje še ene nove vrste smodnika pri vseh znanih recepturah ni tako enostavna zadeva, na trenutke poskusi ob spreminjanju receptur izpadejo precej jalovo. Eden takšnih "jalovih poskusov problema tajnikov", ki (recimo) samo potrjuje iskanje izhoda v slepi ulici, je (morda tudi zaradi pridobivanja na času za nov poskus) metanje vseh napol poklicnih tajnikov v en koš.

Omalovaževanje njihovega dela in dokazovanje, da imajo sestavljalci receptur prav, ker tajniki (kjer so napol redno zaposleni), ne opravljajo redno in odgovorno svojega dela, je znana metoda zavlačevanja in motanja sestavljalcev receptur iz zadreg. Že vrabci jo poznajo. Zato morda dobrohoten nasvet:

Odkrivanje smodnika v skupnem košu (posplošena kritika na vse napol redno zaposlene tajnike KS) pomeni kvečjemu polnjenje vode v sod brez dna. Pogled čez (občinski) plot bi zagotovo skrajšal "muke". Če pa so sestavljalci receptur vseeno prepričani, da je morda vendarle moč najti smodnik, potem ga bodo nemara zdaj odkrili na pobudo KS Vodovodni stolp, kjer svet krajevnih skupnosti zdaj zahteva od njih, da končno že rečejo bobu bob; in da najprej tudi povedo, kateri (konkretno) tajnik je po mnenju sestavljalcev občinske recepture dober, kateri pa zanič. ● A. Žalar

Zbor krajanov KS Velesovo

Nadaljevanje z drugačno zasedbo

Adergas, maja - Minuli teden v četrtek so krajan KS Velesovo na zboru potrdili odstop predsednika in sveta krajevnih skupnosti Velesovo, nakar so sestavo novih članov sveta KS ponovno zaupali Francu Čebulju. Potrdili pa so tudi predlog ponovno izvoljenega predsednika sveta KS Franca Čebulja, ki je predlagal zamenjavo dveh dosedanjih članov in število članov sveta razširil še za dva člana.

Po dobrem mesecu in pol, ko je predsednik sveta KS z večino članov sveta odstopil zaradi tako imenovane "tibe oziroma skrite" opozicije, katere delovanje se je najbolj odražalo pri nasprotovanju za lokacijo za mrliške vežice (štiri variante v poltretjem letu), se je zadeva v epilogu na zboru dokaj enostavno razpletla.

Nesporna je bila ugotovitev, da je vodstvo KS, predvsem po zaslugi predsednika Franca Čebulja, skupaj s krajan, veliko naredilo na komunalnem in drugih področjih v tem dveipol letnem obdobju. Zato je bilo kar nekaj mnenj, da odstopa ne gre sprejeti. Ko pa se je izkazalo, da se pravzaprav tudi v tem trenutku vsi zahtevni programi za letos uresničujejo, kar pa terja ne le enotnost, marveč tudi širšo sestavo dosedanjega sveta KS, je zbor hitro sprejel odločitev, da zaupa najprej mandat še naprej Francu Čebulju, le-ta pa naj sestavi takšen svet, za katerega ocenjuje, da bo učinkovit. In takšnega so potem tudi potrdili.

Sicer pa v KS zdaj pospešeno potekajo priprave na začetek gradnje mrliških vežic ne nazadnje opredeljeni lokaciji, razgrnjeni so projekti za hudournik Trskovec, že nekaj časa poteka adaptacija cerkve sv. Marjete na Trati, na vrsti je tudi izgradnja avtobusnih izogibašč, v programu pa imajo tudi asfaltiranje ceste v Velesovem. Poleg sredstev iz natečaja so krajan na zboru izrekli tudi pripravljenost za delo in podporo za uresničitev letošnjega programa. ● A. Žalar

Nastop šolskih pevskih zborov - Cerklje - Drevo (danes, 5. junija) ob 18. uri bo v Osnovni šoli Davorina Jenka v Cerkljah ob koncu šolskega leta koncert pevskih zborov in instrumentalnega ansambla cerkljanske šole. Sodelovalo bo 120 učencev, mladi glasbeniki in pevci pa bodo s slovensko ljudsko pesmijo in s skladbami slovenskih in tujih skladateljev predstavili delo zadnjih dveh let. Zbore bosta vodila Irma Kosce in Damjan Močnik, program pa bo povezoval Ciril Mrgole. Z glasbo osemdesetih let se bo predstavil tudi šolski ansambel. ● (kj)

Vabljeni na Šaljivo pošto - Kranj - Na Vrtu pod trto Društvo upokojencev v Kranju pripravljajo jutri (v soboto) popoldne tradicionalno, tokrat že peto po vrsti, prireditve Šaljiva pošta. Tokrat ima ime Gasilska šaljiva pošta. Igral bo trio Metoda Praprotnika iz Ljubnega s pevko, tri obiskovalce na prireditvi, ki bodo dobili največ pošte, pa čakajo tudi lepe nagrade. Prireditelji še posebej vabijo na prireditve borke in borce, ki bodo jutri imeli srečanje v Majdičevem logu. Vrt pod trto Društva upokojencev Kranj je v Tomšičevi ulici 4 v Kranju, prireditve pa se bo začela ob 17. uri. ● (lp)

Obnova ceste v Lipniški dolini - Radovljica - Čeprav se v občini kar vrstijo sestanki o obnovi ceste v Lipniški dolini, pa ponedeljkova seja izvršnega sveta, na kateri so spet razpravljali o cesti, ni dala odgovora na vprašanje, ki prebivalce petih krajevnih skupnosti v dolini najbolj zanima - kdaj bodo cestarji končno le začeli z obnovitvenimi deli. Na seji smo slišali le to, da bodo upravni postopki končani do konca junija. Predstavniki občine, lipniških krajevnih skupnosti, republiške uprave za ceste, Cestnega podjetja Kranj in še nekatere drugih podjetij so se na sestanku 22. maja med drugim dogovorili, da bosta izvršni svet in republiška uprava za ceste podpisali pogodbo o začasnem financiranju. Izvršni svet naj bi proučil možnost za najetje premostitvenega posojila, uprava za urbanizem pa takoj izpeljala upravne postopke v občini. Pet dni kasneje je bil sestanek s tistimi, ki za obnovo dajejo soglasja; v ponedeljek, 1. junija, pa še sestanek, na katerem so se dogovorili za obseg del, za katere bodo z razpisom poiskali in v desetih dneh določili izvajalca. Kot smo slišali na seji, se izvršni svet in krajsko cestno podjetje doslej finančno še nista uskladila in podpisala pogodbe, prav tako pa še ni sklenjena pogodba med izvršnim svetom in republiško upravo za ceste. ● C. Z.

Gorenjski glas z Zavarovalnico Triglav - Območno enoto Kranj

Jutri pravi praznik na Pristavi

Pred jutrišnjo prireditvijo Gorenjskega glasa z Radiom Triglav Jesenice na Pristavi v Javorniškem Rovtu, kjer bomo podelili priznanje krajevnih skupnosti Javornik - Koroška Bela, bodo že drevi v domu na Javorniku odprli razstavo članov Dolika.

Kranj, 5. junija - Za petnajsto prireditev Gorenjskega glasa pod naslovom Novinarski večer in pod pokroviteljstvom Zavarovalnice Triglav - Območne enote Kranj, ki bo jutri, 6. junija, ob 14. uri na Pristavi v Javorniškem Rovtu, je že vse nared. Z Radiom Triglav Jesenice bomo s kulturno zabavno prireditvijo začeli točno. Upamo tudi, da bo na Pristavi lepo. Če pa bo nagajalo vreme, naj že zdaj velja sporočilo, da bo prireditev s podelitvijo priznanja krajevnih skupnosti Javornik - Koroška Bela prihodnjo soboto ob isti uri na Pristavi.

Zdaj pa najprej pojasnilo, zakaj tokrat priznanje krajevnih skupnosti Javornik - Koroška Bela. Tudi v tej krajevni skupnosti, podobno kot v vseh dosedanjih, kjer smo podeljevali naše priznanje, so v minulem obdobju imeli precej dela na komunalnem področju, pri čemer pa jim ni zmanjkovalo časa za različne dejavnosti na številnih drugih, društvenih področjih.

Večina ulic v krajevni skupnosti je na primer že asfaltiranih, seveda jih čaka še nekaj dela. Se posebno zavzeta je že nekaj časa komisija za varstvo okolja, zadnje čase pa na urejanju Zoisovega parka na Pristavi. Že pred približno desetimi leti so v KS začeli graditi telefonsko omrežje. Sami so kopali in polagali kable. Podobno so potem zgradili tri sisteme kabelske televizije. Še posebno aktiven je vaški odbor v Javorniškem Rovtu, kjer so poleg komunalnih urejanj pred štiri leti ustanovili tudi gasilsko društvo. Pred petimi leti je bila zgrajena nova osnovna šola na Koroški Beli. Že pred leti so uspeli, da so dobili avtobusno progo v Javorniški Rovt. Zdaj si prizadevajo, da bi postala redna mestna proga.

Zadnje časa ima precej dela tudi komisija za socialna vprašanja, ki sodeluje z Centrom za socialno delo v občini. Zaživelja je tudi sosedska pomoč. Na društvenem področju pa je KS sploh "bogata". Znan (mednarodno) je njihov tradicionalni Kurirski smuk, ki pa je le eden od številnih različnih tekmovalnih med letom. Izredno živahna in bogata je kulturna dejavnost pod okriljem DPD Svobode in skoraj ni društva ali organizacije, ki ga v KS ne bi imeli. Za primer; tudi Radio klub imajo.

Za naprej jim načrtovani tudi ne manjka. Omenimo samo spet Zoisov park. Sicer pa več o tem in vsem jutri, ko se bodo s skupinami predstavili tudi drugače, tudi z godbeniki, pa tudi novinarji bomo radovedni. Po podelitvi priznanj pa bo seveda veselo z ansambлом Tonija Iskre ob igrah in žrebanju številnih nagrad. Zelo pomembne bodo jutri tudi vstopnice, saj bodo veljale za prireditve, za veselo srečanje po njej in seveda za žrebanje nagrad. Še vedno so v prodaji v Pizzeriji Venecia na Javorniku, v Gostilni Zadruga na na Koroški Beli in v Domu na Pristavi v Javorniškem Rovtu. Naprodaj pa bodo tudi jutri na Pristavi.

Dobimo se torej jutri, točno ob 14. uri; da bo le vreme držalo. Pa na naročilnico na Gorenjski te... ● A. Žalar

Nagrade za žrebanje na Novinarskem večeru v soboto na Pristavi v Javorniškem Rovtu so že prispevali: Zavarovalnica Triglav - Območna enota Kranj, Gorenjski glas Kranj, Gorenjski sejem Kranj, Ljubljanska banka - Gorenjska banka Kranj, Zlatarna Mohorič Viktor Jesenice, Tobačna tovarna Ljubljana, Prodajalna Tina - Slavica Lipicer Jesenice, Chemo Jesenice, Bistvo Baron Javornik, Petrol Kranj Javornik, Pizzeria Oven, Mercator Spektrum - Steklarstvo servis Jesenice, Železarna Jesenice - Hrast Restavracija Kazina, Pekarna Vidic Franci Mlakar Jesenice, Trgovsko podjetje AS d.o.o. Salon Avto Tehna Jesenice, Borovo Jesenice, Turistično društvo Jesenice, Kompas Pegaz p.o.o. Jesenice, Zarja Novost Jesenice, Intima Jesenice, Murka Supermarket Union Jesenice, Merkur Union Jesenice, Supermarket Union Jesenice, Foto Triglav - Ekipres studio Polaroid Praprotnik Boris Jesenice, Janez Jenko Dežnikarstvo Jesenice, Cvetličarna Alfonz Kalšnik Jesenice, Domača lekarna Jesenice, Semenarna Male živalice Discus Jesenice, S & S Barel Trgovina Titova 22 Jesenice, Ambient Jesenice, Sadej Jelovnja Bonita Jesenice, Kovinotehna Železnina Jesenice, M. Schop Jesenice, Zarja poslovalnica Kekec Jesenice, Ona On Jesenice, Parfumerija Zarja Jesenice, Trgovina na veliko in malo Primus Jesenice, DZS Knjigarna Jesenice, Bistvo Kiklama Jesenice, Prodajalna Tom Železniška postaja Jesenice, Avtonega Pero Pogačar Javornik, Avtonega Sovulj Josip Javornik, Gorenjka Jesenice, Diskont Zugwitz-Klinar Jesenice, Kovinotehna Celje Fužinar Jesenice, Bullet Tekstilna trgovina Jesenice, Vodovod Jesenice, Papirnica Orbita Jesenice, Boutique S Jesenice, Mini market VaM Mitja Klemenc Jesenice, Merkur Kranj Jesenice, Trgovina Klas Javornik, Trgovina TP Straža Jesenice, GG Bled Tozd Gozdarstvo Jesenice, Standard konfekcija Jesenice, Zarja poslovalnica Domoprema Jesenice, Trgovina Mica Jesenice, Kozmetični atele Benedičič Renata, Kemična čistilnica in pralnica Jesenice, TP Delikatosa Jesenice, Avto Line Jesenice, Semenarna Jesenice, Usluga Export-Import trgovina Jeans Club PAC Jesenice, Mavrica Jesenice, Trgovina Blaženka Javornik, Planika obrat Breznica, Železarna Jesenice, Elektro Gorenjske PE Elektro Žirovnica, Izdelovanje sponinkov Tavčelj Anton Tomšičeva 99, Bife Pri pijaenem fazanu Jesenice, Planinsko društvo Jesenice, Gledališče Tone Čufar Jesenice, MEGA Sportna dejavnost poslovalnica Jesenice, Hotel Triglav Mojstrana, Industrija plastičnih izdelkov Jesenice, Frizerstvo Francka Koroška Bela, Frizerski salon Janez Novak Koroška Bela, Lovska družina Jesenice, Železarna Jesenice Vročja valjana trakov in debele pločevine, Kolinska Vila Moj mir Bled, Živila Kranj, Trgovina Zois Radovljica poslovalnica Jesenice, Avtoservis Peter Primožič Javornik, Ansambel Tonija Iskre, Karavanke transport Jesenice, Kidričeva 41, Oniks Jesenice...

Kanalizacija v Poljanah

Letos najprej Predmost - Hotovlja

Izbrani najugodnejši izvajalec Komunalno podjetje Ljubljana naj bi po pogodbi začel z deli 8. junija in jih končal na tako imenovanem kanalu B še letos.

Poljane, 5. junija - Na podlagi ponudb za najugodnejšega izvajalca so v krajevni skupnosti Poljane v gradbenem odboru aprila letos izbrali najugodnejšega izvajalca za gradnjo prvega dela kanalizacije v Poljanah. Tako imenovani kanal B od Predmosta do Hotovlje bo gradilo Komunalno podjetje Ljubljana. To pa so šele prva etapa izgradnje celotne kanalizacije. Imajo pa že projekte za vse primarne kanale in sicer za kanal A v smeri proti Volči in tudi za kanal S, ki bo potekal od vasi Dobje, skozi Poljane do bodoče čistilne naprave.

Za gradnjo kanalizacije v Poljanah oziroma v krajevni skupnosti so se odločili že precej prej in tudi že pred časom so se lotili vseh potrebnih priprav. Da najprej zgradijo kanal B od Predmosta do Hotovlje, so bili razlog pogovori s sosednjo krajevno skupnostjo Gorenja vas, da bi kanalizacijo morda zgradili skupaj z eno čistilno napravo. Načrtovana skupna kanalizacija bi tako zajemala vasi Poljane, Gorenjo vas in Hotovlje. Strokovna ocena iz Hidroinženiringa (inž. Čepon) pa je pokazala, da bi samo gradnja kanala med Gorenjo vasjo in Poljanami bila dražja, kot izgradnja dveh, za vsako KS posebej, samostojnih čistilnih naprav.

"Zato odločitve o gradnji skupne kanalizacije še ni, kaže pa, da bo najbrž prevladala odločitev o dveh čistilnih napravah," je pred dnevi povedal predsednik sveta KS Poljane Roman Dolenc. "Sicer pa letošnja izgradnja kanala B ne bo vplivala na takšno ali drugačno odločitev. Za nas oziroma za gradbeni odbor je pomembnejše, da je izgradnja vseh treh kanalov (A, B, S) v skupni dolžini 2500 metrov vrednotena 28 milijonov tolarjev, skupaj s čistilno napravo v Podpečni pa na okroglih milijon mark."

In kako ste se zdaj odločili za financiranje letošnje gradnje kanala B?

"V gradbenem odboru smo že

B že jasno, da bomo na podlagi uspešnih finančnih dogovorov pokrili celoten strošek letošnje gradnje. Zato se bomo o pravilniku in pogojih opredeljevali kasneje."

Gradnja se bo po pogodbi s Komunalnim podjetjem Ljubljana začela že prihodnji mesec (8. junija) in sicer najprej na najtežjem odseku v dolžini 200 metrov in sicer lokalne ceste Poljane - Drnovškov mlin do utoka v kanal S. Ta del bo potekal deloma tudi po koritu Sore. Ostalega pol kilometra kanalizacije pa bo potekalo po kmetijskih zemljiščih in se bo do zato gradnje na tem odseku lotili po 1. septembru. Sicer pa mora biti po pogodbi letos kanal B v dolžini 700 zgrajen. Pri-

hodnje leto pa pridejo na vrsto projekti Predmost, Hotovlja in Poljane.

Kaj pa šola? Tudi zanjo je bilo v kraju precej zavzemanja.

"Bili so predlogi, da bi denar Sklada stavbnih zemljišč namenili za šolo. Potem se je izkazalo, da to ne gre, ker je denar sklada strogo namenski. Po planu družinskih investicij v občini pa je bila naša šola šele na osmem mestu in bi tako prišli na vrsto šole nekje leta 2000. Odločitev za kanalizacijo seveda zdaj ne pomeni, da smo šolo postavili na "stranski tir". Zagrabili bomo za vsako priložnost, ki bi se pokazala in tudi računamo, da nam bo uspelo tudi na tem področju nekaj premakniti." ● A. Žalar

Prijeten izlet in oddih

Dragočajna, maja - 1. maja je Turistično društvo Dragočajna - Moše, ki je lani ob 30-letnici na prireditvi in podelitvi priznanja Gorenjskega glasa odprlo nove društvene prostore, začelo turistično sezono v Kampu Smlednik v Dragočajni. Nekaj domačih in tujih gostov so letos že zabeležili. Ugotavljajo pa precejšnje zanimanje med domačimi gosti za postavitev počitniških prikolic v kampu. Pričakujejo, da bodo v sezoni tudi tuji prehodni in stalni gostje kampa. Sicer pa bo kamp z okolico letos nedvomno prijeten in prijazen izletniški in počitniški kraj za nekatere goste tudi ob koncu tedna. Že zdaj si številni izberejo sprehod in popoldansko rekreacijo na teniškem igrišču v kampu, kjer je tudi okrepčevalnica Vilija Ambruša. Odprta je

vsak dan od 10. do 22. ure, ob nedeljah popoldne in zvečer pa je ob njej glasba s plesom in ob osvežitvi tudi postrežba z jedili na žaru. Use dneve v tednu, tudi ob sobotah in nedeljah, je ob kampu odprta tudi trgovina. Podpredsednik društva Srečo Rozman pravi, da bo letos v

Petek, 5. junija 1992

Seja jeseniškega izvršnega sveta

Polovico plače za komunalne stroške

Jesenice, 4. junija - Oba sindikata - Neodvisnost in Svobodni sindikat - sta protestirala proti podražitvam komunalnih stroškov. Izvršni svet je obravnaval temeljito analizo. 120 železarjev, ki so na bolniški, mora za komunalne stroške odšteti skoraj polovico svojih prejemkov.

Na minuli seji jeseniškega izvršnega sveta so med drugim obravnavali tudi protest obih sindikatov - Svobodnega in Neodvisnega - zaradi precejšnje podražitve komunalnih storitev v jeseniški občini.

Pristojne občinske službe so pripravile natančno analizo o tem, kakšen delež v prejemkih predstavlja plačilo vseh komunalnih storitev.

Iz analiz, ki jih bodo na posebnem sestanku predstavili tudi predstavniki obeh sindikatov, izhaja, da je znašalo povprečno mesečno plačilo bi-

valnih stroškov v jeseniški občini decembra 2.500 tolarjev, aprila 3.700 tolarjev in maja 5.700 tolarjev. Za izračun so vzeli štiričlansko družino, ki prebiva v stanovanju s 50 kvadratnimi metri in porabi 16 kubičnih metrov vode. Najbolj so podražitve prizadele 120 delavcev Železarne, ki so trenutno v bolniški, saj plačilo bivalnih stroškov predstavlja kar 44 odstotkov vseh njihovih mesečnih prejemkov. Ta delež je pri tistih, kjer oba zakonca prejmeta zajamčeni osebni dohodek 15 odstotkov, pri enem zajam-

čenem osebnem dohodku 31 odstotkov, 21 odstotkov pri tistih, kjer eden prejema starostno pokojnino, kjer pa je družinska pokojnina, je delež bivalnih stroškov kar 29 odstotkov. Takih upokojevenc pa je v jeseniški občini kar 1.418.

Ugotovili so - in s tem bodo seznanili tudi oba sindikata, da je v resnici od decembra do maja delež komunalnih stroškov v prejemkih prebivalstva padel in da v povprečju zaradi podražitev ni bilo večjih odstopanj. V povprečni železarski plači je treba za komunalno odšteti 23 odstotkov. Izračunali so tudi delež stroškov za posamezne panoge in tako prišli do podatka, da je v družinah, kjer imajo samo eno plačo, v povprečju treba za stroške nameniti od 9 do 15 odstotkov.

V razpravi so poudarili, da se bo sčasoma treba posloviti od tega, da bi bilo stanovanje socialna kategorija in da se bodo morali tisti, ki stroškov ne bodo zmogli, preseliti v socialna stanovanja. Treba je tudi ločiti med tremi kategorijami komunalnih stroškov: vodarino in odvoz morajo plačevati vsi občani, ogrevanje slaba tretjina prebivalstva... Najemnine so za sindikat še najbolj sporne, saj jih plačuje približno polovica občanov. Za Jesenice pa se med drugim nakazuje še en problem: kaj bo s tistimi, ki nimajo državljanstva, ker zanj sploh niso prosili in bodo izpadli iz vseh sistemov socialnih pomoči. V prihodnje pa se obeta tudi nova zakonodaja, po kateri sploh ne bo več subvencij za stanovanja. ● D. Sedej

Zakon o družinskih prejemkih v javni razpravi

Država bo poskrbela za otroke

Ministrstvo za zdravstvo, družino in socialno varstvo je pripravilo nacionalni zdravstveni program, javnosti pa predložilo tudi zakona o socialni varnosti in družinskih prejemkih ter izhodišča družinske politike. Otroški dodatek naj bi dobili vsi otroci.

V osnutku zakona je predlagan tako imenovani univerzalni otroški dodatek, saj je predlagatelj sledil načelu, da mora država poskrbeti za vse otroke. Doslej je bil otroški dodatek socialna pomoč, ki so jo za otroke dobili starši z nižjimi prejemki, za to socialno varstveno pravico pa niso smeli presegati določenega cenusa. Zdaj naj bi bili otroškega dodatka deležni vsi otroci. Znesek naj bi pokrival petino otrokovih minimalnih stroškov. Otroški dodatek ne bi bil enoten, pač pa bi otroci različne staro-

sti dobili različne zneske, ki naj bi se gibali od 16 do 23 odstotkov zajamčene plače v Sloveniji. Izvzeti naj bi ne bili niti otroci boljše situiranih staršev, vendar bo materialni položaj otrok iz tega družbenega razreda uravnavala davčna politika. Otroški dodatek se bo namreč upošteval v davčni osnovi.

Poleg otroškega dodatka zakon o družinskih prejemkih ureja tudi denarno nadomestilo za čas porodniškega dopusta. Kasneje se valorizira skladno z gibanjem plač zaposlenih v Sloveniji. Matere (ali očetje), ki nimajo pravice do denarnega nadomestila, pa bodo dobivali starševski dodatek, ki znaša 52 odstotkov zajamčene plače. Ob rojstvu otroka staršem pripada tudi pomoč za opremo novorojenčka, in sicer v obliki zavotka z otrokovo opremo, kar so matere dobivale že prej. Vse omenjene pravice pripadajo staršem, ki so državljani Slovenije. ● D.Ž.

Slovenija je se pred sprejetjem v Združene narode postala članica Svetovne zdravstvene organizacije (WHO). Na ministrstvu za zdravstvo že deluje komisija za sodelovanje z njo, ki je že sprožila ustrezne aktivnosti, da bi Slovenija postala viden in upoštevan član, je o sprejetju v svetovno združenje dejal zdravstveni minister dr. Božidar Voljč.

Letovanje ob Kolpi

Demokratski forum iz Kranja, s sedežem na Poštni 3, vabi mlade med 14. in 18. letom na poceni letovanje v Marindolu ob Kolpi. Letovali bodo med 12. in 25. julijem. Obljubljajo, da bo zabavno: vožnje s kanuji, plavanje, učenje plesa in igranja na kitaro, žuri pozno v noč... Po želji bodo pilili tudi nemščino in angleščino, se pripravljali na popravce iz matematike in fizike, sodelovali v igralski skupini. Prijave zbirajo do 15. junija, cena letovanja pa je 120 DEM v tolarji protivrednosti. Razen tega letoviščarji potrebujejo le še spalno vrečo.

H ginekologu brez napotnice

Ljubljana, 1. junija - Nova zdravstvena zakonodaja med drugim določa, da si ljudje lahko izbiramo splošnega zdravnika in zobozdravnika. Namestnica ministra za zdravstvo dr. Marica Marolt - Gomišček pa je na novinarski konferenci opozorila tudi na možnost proste izbire ginekologa. Po starem so žene za obisk pri ginekologu na kliniki potrebovale napotnico splošnega zdravnika, kar je med pacientkami povzročalo precejšnje nezadovoljstvo. Zdaj jim po napotnico ne bo več treba, z večjo dostopnostjo ginekologa (tudi s klinike) in manj administrativnih ovir se bodo poslej žene lažje odločale za preventivne preglede. ● D.Ž.

Nič več prikrajšani bolniki

Ljubljana, 1. junija - Bolniki, ki so na bolniški dlje kot 30 dni, so po novi zdravstveni zakonodaji hudo prikrajšani. Nadomestila jim namreč izračunava zavod za zdravstveno zavarovanje, ki pa z valorizacijo nadomestil kasni za dva meseca. Zaradi statistične zamude so, denimo, nadomestila teh bolnikov v tržškem Peku, tudi do 7.000 tolarjev nižja od nadomestil delavcev, ki so na bolniški krajši čas. DDirektor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije Franc Košir je na novinarski konferenci ministrstva za zdravstvo obljubil, da bo pomanjkljivost kmalu odpravljena. Zavod je namreč aprila predlagal vladi sklep o načinu valorizacije osnov za obračun nadomestil. Pričakuje, da bo sprejet te dni in izboljšal materialni položaj huje bolnih. Sklep naj bi veljal od 1. marca dalje (odkar so bolniki z zakonom prikrajšani) za vse bolnike, ki so bili v tem času na bolniški dlje kot 30 dni. ● D.Ž.

Otroški direndaj

Kranj, 5. junija - Na parkirišču pred avlo kranjske skupščine se bo jutri, 6. junija, ob 10. uri, začel zdaj že tradicionalni Otroški direndaj. Pripravljajo ga kranjski vrtci v sodelovanju s pevko Romano Krajncan. Vzgojiteljice pripravljajo delavnice, tehnične, lutkovne, glasbene, kjer bodo otroški obiskovalci lahko ustvarjali. Ponudili bodo tudi slaščice, ki jih pečejo v vrtcih. V zabavnem delu prireditve, ki ga bo vodila Romana Krajncan, pa se bo na odru zvrstilo deset finalistov s pevskega tekmovanja Zlati glas Direndaja, nastopili bodo akrobati, svoje šale bo stresal klovn. Otroška trgovina Pedenjedp bo priredila modno revijo, v »frizerskem salonu« bodo otrokom oblikovali pričeske...

Organizatorji sicer pravijo, da je naročeno lepo vreme. Če pa bi vendarle deževalo, bo prireditev prihodnjo soboto. ● D.Ž.

Naš odnos do narave

Radovljica - Stranka demokratske preнове Radovljica prireja danes, v petek, ob 19. uri v dvorani občinske skupščine v Radovljici javno tribuno z naslovom Naš odnos do narave.

V Sloveniji je 60 tisoč beguncev

Bojijo se epidemij

V Sloveniji je zdaj že 60 tisoč beguncev iz Bosne. 15 tisoč jih je nastanjenih v več kot 60 zbirnih centrih, ki so jih v večini slovenskih občin odprli po odredbi Republiškega štaba za civilno zaščito. Glavnina beguncev še vedno prebiva pri družinah. Z množico beguncev, ki je že petkrat preseгла materialne in nastanitvene zmoglosti naše države, se ukvarjajo humanitarne organizacije, socialno delo, štabi civilne zaščite, za delo z begunci so organizirana javna dela, vključili so se prostovoljci...

Huda je socialna stiska beguncev, ki so prbežali iz Bosne. Veliko je nosečih žensk, nekatere so dodatno obremenjene zaradi zlorabe med vojno, svoje pa zahteva tudi veliko število otrok. Problemi se kopičijo tudi v družinah, ki so sprejele begunce v oskrbo, ker jih utesnjujejo prostorska stiska in nevdružne razmere. Kjer je neizbežno, jim pomagajo z enkratnimi denarnimi pomočmi, sicer pa so deležni prehrabnih paketov Rdečega križa. Je povedal Franc Imperl, namestnik ministra za zdravstvo, družino in socialno varstvo. Slednje je za begunce priskrbelo tudi precej mednarodne pomoči: z Danske je že januarja prispel tovornjak z otroškimi oblačili in odejami, maja pa pomoč za prizadete otroke: Švica je ponudila trimesečno brezplačno oskrbo za 400 otrok, Danska denarno pomoč v višini 2 milijona dolarjev, Nizozemska pa je pomoč namenila enemu od hrvaških zavodov za otroke.

Kot je na junjski novinarski konferenci povedal minister za zdravstvo, družino in socialno varstvo, dr. Božidar Voljč, so z zaposlitvijo nekaterih nezaposlenih mladih zdravnikov skušali izboljšati raven zdravstvene oskrbe beguncev. Z naraščanjem njihovega števila namreč raste tudi zdravstveno tveganje, ki bo v toplejših mesecih še večje. V primeru epidemij (za zdaj še ne vedo zanje) pa se bo treba odločiti o nadaljnjem sprejemanju beguncev. Med tistimi, ki prihajajo k nam, ne moremo delati nikakršne zdravstvene selekcije. V druge države jih ne moremo pošiljati, saj so na dunajski konferenci jasno pokazale zaenkrat samo pripravljenost za materialno pomoč. Minister Voljč je v zvezi s slednjo opozoril na manj znani problem: zdravila, sanitetni material, hrano, oblačila in ostale oblike pomoči tujina nabavlja in plačuje drugje, medtem ko bi bilo Sloveniji v veliko pomoč, če bi jo po dogovorjenih cenah kupovale pri nas. Zdravstveno ministrstvo je nekaterim humanitarnim organizacijam že posredovalo nekaj ponudb s ceniki, vendar zaenkrat še ni odgovorov. V Sloveniji je namreč omenjenega blaga dovolj, drži pa, da so cene tovrstnih proizvodov praviloma višje kot v svetu in da marsikateri naš proizvajalec ne pristane na evropske cene. Seveda bi se dalo dogovoriti za ustrezne subvencije. Minister Voljč opozarja, da bo na tem področju najbrž težko predrjeti, saj druge države znajo dobro čuvati svoj denar. FL ● D. Ž. Žlebir

STOLPEC ZA UPOKOJENCE

Še ena izmena v Moravskih Toplicah - Društvo invalidov Kranj obvešča, da bodo zaradi velikega zanimanja za Moravske Toplice organizirali še eno izmeno za sedemdnevno zdravljenje, in sicer od 25. septembra do 1. oktobra. Prijave z akontacijo 3.000 tolarjev bodo sprejemali do polne zasedenosti avtobusa.

Selški upokojenci bodo razstavljali - Na letni skupščini društva upokojencev za Selško dolino v Železnikih so sprejeli tudi program dela za letos. Ta predvideva tudi odprte razstave ročnih del, ki bo 20. junija v prostorih muzeja na Plavžu. Upokojenci bodo razstavljali ročne izdelke iz lesa, opletiva in šibja, sodarske in druge izdelke, manjkale ne bodo niti čipke, veznine in pletenine. Razstavljene izdelke bodo naprodaj po zmernih cenah.

VESTI

Obisk invalidov iz Pomurja

Kranj, 30. maja - Minuli konec tedna so se na obisku na Gorenjskem mudili invalidi iz Murske Sobote in Ormoža. 50 invalidnih otrok in njihovih staršev, gostov Družbe CC humanitarni programi in Društva za pomoč duševno prizadetim iz Kranja, si je najprej ogledalo kranjske delavnice pod posebnimi pogoji, nato zavod Matevža Langusa v Radovljici, potem pa so jih popeljali na turistični ogled Gorenjske.

Svetovanje po telefonu

Kranj, junija - Center za socialno delo Kranj ponuja pomoč občanom po telefonu. Na voljo so vsak dan, razen srede, od 16. do 18. ure, tudi ob nedeljah in praznikih, na telefonski številki 064/213-581. Nudijo različne informacije s področja socialnega dela, možnost prvega kontakta s centrom za socialno delo, ob problemu pa klicatelja povežejo z ustreznim strokovnim delavcem. Anonimnost je zagotovljena.

Veselite se z nami

Senčur, 7. junija - Društvo prijateljev mladine Senčur prireja v nedeljo, 7. junija, zabavno prireditev »Veselite se z nami«, ki je namenjena otrokom, mladini in odraslim. Prireditev bo na igrišču pred osnovno šolo v Senčurju. V delavnicah bodo otroci ustvarjali z glino, papirjem, lesom, barvali na asfalt, nastopali na odru »korajžnih«, gledali lutkovne igrice in sodelovali v zabavnih športnih igrah. Vse dejavnosti so brezplačne, čakajo tudi nagrade. K sodelovanju vabijo tudi navijače!

Za otroke, prijatelje iz Bosne

Žrtve divje vojne v Bosni so največkrat nedolžni ljudje vseh narodnosti in vereizpovedi. Posebno nemočni so otroci, ki odhajajo v pregnanstvo s svojimi starši ali celo brez njih. Zveza prijateljev mladine iz Kranja v dogovoru z občinskim Rdečim križem prosi vse šolarje, da se pridružijo akciji pomoči. Hkrati opozarja vodstva šol in druge, da ni več potrebe po zbiranju oblačil in šolskih potrebščin in se vsem za prineseno lepo zahvaljujejo. Pač pa primanjkuje toaletnih potrebščin, zobne kreme, mila, toaletnega papirja, brisač in opreme za dojenčke. Zato prosijo, da te prinesete neposredno na sedež Rdečega križa Kranj, Bleiweisova 16, ali jih prej pokličite po telefonu 215-564. V imenu beguncev vnaprej lepa hvala.

MALA ANKETA

Dijaki nosijo malico od doma

Kranj, 3. junija - Dijaški in študentski standard je nikakršen. Novi, nižji cenaz za pridobitev republiške štipendije, je sicer pomnožil vrste študentov, vendar pa so bolj ali manj pičli študentski zneski skromna uteha za drage učbenike, vožnje v šolo, malice ali bivanje v študentskih domovih. Kadrovskih štipendij doma ni več oziroma znatno zaostajajo za republiškimi. Štiri dijakinje četrtega letnika kranjske ekonomske šole smo vprašali, kako krmarijo skozi draginjo.

Nataša Čimžar: »Vsa štiri leta doživim republiško štipendijo, zadnji mesec je znašala okrog 5.400 tolarjev. Denar porabim za šolo, malico, nekaj malega ostane tudi za kakšno »cunjico« in coca-colo. Žepnine mi starši ne dajejo. V srednji šoli še nekako pokrijem stroške, bolj me skrbi, kako bo jeseni, ko bom na fakulteti.«

Meta Kovač: »Sem ena redkih kadrovskih študentk v šoli. Že od prvega letnika me štipendira kranjski Merkur. Zadnja štipendija je dosegla okrog 1.800 tolarjev. Denar porabim za malenkost, za kaj več ga je premalo. Mislim, da bi tudi za kadrovskih štipendij morala veljati neka pravila o višini. Šolske knjige bi morale biti cenejše, dijaki jih fotokopiramo, da je

ceneje ali si jih sposojamo v knjižnici. Sošolke, ki nimajo štipendij, so še na slabšem, takih je v našem razredu večina.«

Vesna Čulig: »Štipendije nimam, starši pa mi tudi ne morejo več toliko dati, kot so mi včasih. Mesečne žepnine nimam, denar dobivam sproti, za nujne izdatke. Še v prvem letniku smo sošolke redno ob koncih tedna hodile na pizzo, zdaj si tega razkošja ne moremo več privoščiti. Po mojem bi vsak dijak in študent moral imeti štipendijo. Po šoli se bom poskusila zaposliti, veliko dijakov se prav zato, ker dela ni, rešuje s študijem.«

Helena Potočnik: »V družini sem edinka, republiške štipendije nimam, ponudba kadrovskih je za naše področje izredno pičla. Sama s šolanjem in denarjem posebnih težav nimam, večina sošolk pa je zelo na tesnem.

Največ težav ima sošolka iz Tržiča, ki sicer ima štipendijo v Peku, vendar je doma šest otrok. Razlike med dijaki so vidne, zlasti skromni so vozači z Jesenic. V enem razredu so se zaradi denarja morali odpovedati maturantskemu izletu, veliko dijakov nosi malico s seboj. V šoli lahko dobiš sendvič in napitek za 75 tolarjev, to ni malo.« ● H. Jelovčan, foto: G. Šinik

GLASOVA PREJA GLASOVA PREJA GLASOVA PREJA GLASOVA PREJA

GLASOVA PREJA "Slovinci in letalstvo" v počastitev prvega dneva slovenskih letalcev

Letenje je Slovencem v krvi

Danijel NARDIN, predsednik Letalske zveze Slovenije: "Mislim, da bo imela družba tudi v prihodnje primeren odnos do te športne dejavnosti. Doslej smo si pomagali skoraj popolnoma sami." Branivoj MAJČEN, dolgoletni pilot in soustanovitelj Adrie: "Zapustili smo dokaj zanesljive položaje civilnih pilotov pri Jatu in se odločili, da bomo pomagali slovenskemu civilnemu letalstvu. Ustanovili smo ga leta 1961. Dobili smo prva štiri letala, nismo pa imeli niti ene posadke." Janez ZEROVC, raziskovalec letalske zgodovine: "Rusjan je šel v korak s tedanjo Evropo, saj je poletel le dan kasneje, ko je Bleriot preletel Rokavski preliv. Danes pa sledi Evropi Elan, ki izdeluje vrhunska jadralna letala." Pavel BURJA, direktor Alpskega letalskega centra Lesce: "Trudimo se maksimalno izkoristiti naravne popgoje, ki jih naš center ima. Tujci, ki prihajajo, me prepričujejo, da ni lepšega letališča." Jelko KACIN, minister za informiranje: "Rešiti moramo problem kontrole zračnega prostora v miru in dobiti nekaj avionov, ki jih bomo v primeru kršitve našega zračnega prostora poslali v zrak."

Osrednja vprašanja Glasove preje so bila financiranje letalske športne dejavnosti, problemi preživetja Adrie Airways, kontrola našega zračnega prostora, registracija letal, od katerih jih je večina do nedavnega letela pod jugoslovanskimi oznakami, in formiranje slovenskega vojnega letalstva. Omizju sta se zato pridružila še dva gosta Glasove preje: Marjan BIZJAN, pilot in vodja inšpektorata za letalski promet pri slovenskem prometnem ministrstvu, in Jože PERHAVC, vodja registra letal.

Slovinci nočemo z neba

NARDIN: "Na dva milijona prebivalcev imamo kar 2000 letalnih žena in mož, kar je edinstven primer za tako majhno državo. Imamo več kot 70 jadralnih letal v 12 letalskih šolah, nad 50 motornih letal in veliko tako imenovanega alternativnega letalstva, od motornih zmajev do lahkih letal. Imamo dovolj učiteljev. Danes bolj letimo za svoj žep kot od družbenih sredstev. Delež družbene pomoči se je v preteklosti gibal od 17 do 30 odstotkov. Leščani so za letenje in padalske skoke rušili jeseniške plavže, drugje so imeli po kletih in drvarnicah stružnice. Prehod na trženje in tržno gospodarstvo nas ne bo zrušil z neba."

KACIN: "Vedno več ljudi poskuša ustvariti možnosti za samostojno letenje. Smo v fazi razcveta alternativnega letenja. Na pohodu so balonarji in prepričan sem, da ne bo treba čakati dve leti, ko bo odkrita kakšna nova, drugačna oblika letenja. To je izziv za Letalsko zvezo Slovenije, ki mora prevzeti pod svoje okrilje vse te nove dejavnosti."

NARDIN: "Mislim, da smo jih vzeli za svoje in da klasični piloti nimamo nobenih pomislekov zoper nje. Dejansko je to cenejšo letenje. Problemi so bili v začetku zaradi divjega letenja. Sedaj to urejamo. Pohod alternativne aviacije je nezadržan in tako letenje je tudi cenejšo."

BURJA: "Lahko smo ponosni na padalce. Bogdan Jug je bil leta 1986 svetovni mladinski prvak, leta 1990 pa Branko Mirt svetovni prvak v skokih na cilj, lani pa Roman Pogačar v para skiju. Pogoji za delo so težki, vendar vztrajamo. Letalstvo je vzgoja mladih. Modelarstvo utrjuje ročne spretnosti in bogati teoretično letalsko znanje. Letalstvo je nenehno učenje in nenehno usposabljanje. Na letališču pa se dobi

predvsem odkrite in dobre prijateljke."

NARDIN: "Varno letenje je prvenstvena naloga naše organizacije. V zadnjih 20 letih nismo imeli hujših nesreč. Mi smo sami povečali obveze na let za podaljšanje pilotskega dovoljenja z 10 na 20 ur. Praksa nas uči, da nikdar ni odvedal stroj, ampak človek. Izgub, materialnih in človeških, si ne smemo dovoliti."

Nalomljena krila Adrie

KACIN: "Adria je danes na neki način na natezalnici. Postavlja se vprašanje preživetja družbe, ki je ta trenutek prevelika za trg. Priča smo tudi prizadevanjem nekaterih avtorjev, da bi Adria tudi zaradi nekaterih drugih razlogov posadili na zatožni klopi."

MAJČEN: "Že leta 1957 je bila formirana komisija, ki je pripravila elaborat Civilno letalstvo republike Slovenije. Predsednik te komisije je bil Mirko Zlatnar, v njej pa je bil tudi inž. Jože Osterman. Že ob ustanovitvi so nekateri govorili, da je Adria treba ukiniti. Okrog leta 1968 so spet govorili o likvidaciji. Država, ki nima civilnega letalstva, ni država. Ali, kot je rekel pilot Bakič: Civilno letalstvo je lepa deklica, ki mnogo zahteva in malo daje."

BIZJAN: "25 let sem bil pri Adrii. V prvi krizi ni bil toliko problem tržišča kot problem neustreznosti flote v nepravem času. Ko je bil problem flote rešen, se je začel nagel razvoj. Pokazalo pa se je nekaj. Eno leto krize je osiromašilo podjetje za najboljše kadre. Tudi gospod Majcen je moral s trebuhom za kruhom. Položaj se je popravil, vendar je bila tradicija kvalitete prekinjena in v tako vrhunskih dejavnostih se težko v kratkem času vzpostavi nova kvaliteta. To je bil razlog za preveliko število nesreč. Ciklus nesreč je bil z Ajacciom zaključen. Flota se je modernizirala na osnovi tržnih prognoz, predvsem prevozov turistov na Jadran, kar je predstavljalo 75 odstotkov kapacitet. Vendar so se že pred vojno začele stvari krhati. Turizem je pešal, Jat je začel z neoljalno konkurenco, rang potnikov je padal in to je pomenil nižji cenovni razred. Največji udarec pa so bili trimesečna prizemljenja po lanskim vojni, pa poškodovana letala. Sedanji plan letenja je tako reven, da se taka flota ne more vzdrževati. V prihodnje bo treba obseg dejavnosti prilagoditi trgu. Sedaj letal niti prodati ni mogoče, ker je

Viktor Ulčar, starosta slovenskih pilotov

Janko Perat, zavezniški letalec: "Letalci, ki smo prišli iz Alžira in Bližnjega Vzhoda, imamo svojo organizacijo in sprejemamo 6. junij kot skupni praznik našega letalstva, ki ga brez nas Prekomorci ne bi bilo. Delovali smo po Dalmaciji. Če primerjam današnje početje jugoslovanskih pilotov, sem prizadet. Piloti spitfirerjev so imeli pod vsakim krilom eno bombo. Če niso nalezli na cilj, so jih morali odvreči v morje in ne na nasejane kraje. Če pa so bili tarča štabi v točno identificiranih stavbah, so šli v napad huricani, ki so imeli rakete in so precizno streljali. Mi smo za muzej na Brniku."

Brezpogojna slovenska registracija

Na Glasovi preji je bilo postavljeno vprašanje registracije slovenskih letal. Po besedah Jožeta Perhavca imamo v Sloveniji okrog 200 letal, ki bodo ta teden vsa registrirana, vsaj začasno. Kontrola bo strožja, saj je prva, velik problem pa je tudi nepopolna dokumentacija. Zmaje in jadralna padala pa naj bi registrirala Letalska zveza Slovenije in ne državni register letal. Zavlačevanje je tudi posledica mnenja nekaterih klubov, da je s staro registracijo lažje leteti na ozemlju bivše Jugoslavije. Predstavniki Alpskega letalskega centra, državnega registra letal in Letalske zveze Slovenije so zagotovili, da bodo konec tedna imela vsa plovila, ki bodo sodelovala na jutrišnjem mitingu, slovenske registracije. Perhavec je povedal, da bo dobil kmalu še tri sodelavce in bodo potekali registracijski postopki hitreje.

postala po zalivski vojni njihova tržna vrednost manjša od kreditnih obvez, ki jih ima posamezno letalo. Adria poskuša s posojanjem letal in posadk na tujem, vendar je to le začasna rešitev."

KACIN: "Adrii je treba pomagati, da se s kadri in floto izvleče iz težav in da se z manjšimi letali, potem ko bo mir, le pojavi v državah nekdanje Jugoslavije. Ni tako preprosto ustvariti nove družbe, kot si kdo misli. Ni tako preprosto tržiti tako družbo in vzdrževati celotno floto. V vseh sporazumih, ki jih je doslej glede zračnega prometa sprejela Slovenija, je zagotovljena reciprociteta s pravicami Adrie. Zadnji tak sporazum smo podpisali z Madžari, vendar je razlika v tem, da imajo Madžari Jaka 40 z manjšim številom sedežev in bo morda rentabilno letel do Ljubljane, devetka v Budimpešto pa nikdar ne bo polna. Dokler Adria ne bo imela primerne letala, se seveda o reciprociteti težko pogovarjamo."

Pomirjeni kontrolorji letenja

PERHAVC: "Napovedan je bil štrajk kontrolorjev letenja na letališču Brnik. Trenutno so stvari urejene. Vendar oni še mislijo, da so premalo plačani.

Maló se jim toži po starih jugoslovanskih manirah. V Mariboru imajo vsi čez soboto in nedeljo vikend, ker čez teden porabijo svoj delovni čas. Jaz tega nisem navajen. Mi smo navajeni delati kadar je treba. To Majcen dobro ve."

KACIN: "Šlo je za vrsto zahtev. Prvi očitke je bil, da je nagajevanje nezadostno. Drugo so pravice, ki jim pripadajo, pa v Upravi za civilno letenje niso bile pravočasno urejene. Tu so imeli kontrolorji prav. Tretja zadeva pa je, da kontrolorjev ni bilo dovolj in jih še ni dovolj. Na šolanju v tujini je generacija mladih kontrolorjev. Letenja pri nas ni malo in v vsaki drugi dolini srečaš nepri-

Neorganiziran uvoz letal

PERHAVC: "Uvoženih zasebnih letal ni veliko. Tudi primerov privatizacije klubskih letal ni. Uvoz je čisto zaseben. Uvažajo pa se letala vseh sort, uvozniki pa nimajo v glavi treh čistih, katere papirje morajo imeti in kako se letala sploh kupujejo. Po vso ru nekaterih držav bi morali sprejeti zakon, ki bi dal nekemu koncesije za uvoz letal."

Nacionalni letalski muzej

ZEROVC: "Z Rusjanom se je v Sloveniji začelo zanimanje za letalstvo. Nekaj fantov je že sodelovalo v letalstvu Avstro-Ogrske. Starosta slovenskih letalcev Viktor Ulčar z Bleda se jih spominja z Jarš pri Bledu. Veliko je bilo Slovencev, še več pa Čehov. Ko so Italijani leta 1918 bombardirali Jesenice, bombe so sicer padle na Belo, so se ti letalci kot ose zagnali v Italijane. V staro-jugoslovanskem letalstvu je bilo skoraj četrtnina Slovencev. Velikega pomena je bilo sodelovanje Slovencev v zavezniškem letalstvu in v letalstvu vojvone Jugoslavije, kot letalcev in kot letalske industrije. Prva naša tovarna je bila Letov, nato pa Libis (na Glasovi preji je bila omenjena tudi Hribarjeva tovarna v Ljubljani), sedaj pa imamo Elan. Pri letalski kulturi smo šele na začetku. Šele pred sedmimi leti smo dobili prvi slovenski letalski učbenik, slovenskih letalskih knjig pa je zelo malo. Nekaj več je prevodov tuje literature. Tu je treba izzvati našo javnost. Sedaj se lotevamo načrta za slovenski letalski muzej. Beograjskega smo skupno gradili, vendar je ta za nas izgubljen. Za muzej in ohranjanje bogate letalske zgodovine smo zavezani vsi, ki lahko kaj storimo in dokažemo, da smo letalci bili, smo in bomo."

javljenega jadralca, ki se ne odziva na svoji frekvenci. Kontrolorji se bodo morali pripraviti na povsem drugačne načine dela. Ne bo šlo več samo za usmerjanje letal na letališča in z letališč, ampak za kontrolo v zgornjih sferah. Takih kontrolorjev pa še nimamo. Sedaj je prišla okrepitev hrvaških profesionalnih kontrolorjev z ustreznimi licencami. Obremenitev je sedaj manjša in stvari se do določene mere umirjajo."

Množičen prestop vojaških pilotov in mehanikov

KACIN: "Do lanskega 19. julija je prestopilo na slovensko stran 65 pilotov in 40 mehanikov. Precej od njih je danes zaposlenih na ministrstvu za obrambo, nekaj pa na ministrstvu za notranje zadeve. V republiškem štabu je zaposlenih 21 pilotov in 10 mehanikov, večina ostalih pa je zaposlenih na pokrajinskih štabih. Leti pa jih bistveno manj. Letijo samo tisti, ki so že opravili prešolanje za helikopter. Njihovo število pa ni večje od 10. Sicer pa mislim, da bi morala imeti polovica od teh pilotov možnosti za letenje, vendar je vprašanje, kdaj bodo možnosti za to. Proračun ne omogoča nakupa letal. Torej moramo letala pridobiti in to kot pomoč ali kot darilo. Država Slovenija mora nekaj storiti, da bi znanje teh pilotov ohranili na ravni, sicer bodo stroški šolanja neprimerno višji. Sicer pa ima Slovenija vojaško letalstvo, nima pa vojaških letal. Ta trenutek so v vojaški floti štirje helikopterji: ena gazela, ki je med lanskega vojno ubežala iz Maribora in na kateri je bil opravljen generalni remont, en helikopter Augusta Bell 109, ki je bil uporabljen za prešolanje pilotov, ter dva srednja helikopterja Bell 412, od katerih omogoča eden šolanje padalcev. Vsa plovila imajo civilno registracijo, spoštujejo civilne zakone, piloti pa imajo civilne licence. Tudi tisti, ki bodo leteli v vojaških uniformah, bodo leteli po civilnih predpisih. Vsa plovila so zavarovana tako kot druga in smo z njimi že leteli prek meje, kjer smo bili normalno sprejeti. Noben od teh helikopterjev ni oborožen. Vse posadke so bile urjene za podporo enotam na tleh. Pilote moramo namreč prešolati iz ruske tehnike na zahodno. Po približno enem mesecu bo prva generacija vojakov prišla v borbene enote in predvideno je, da bo vsak vojak usposobljen tudi za vkrcanje in izkrcanje iz helikopterja in za protidesantno obrambo. Teritorialna obramba nima nobenega klasičnega letala, sploh pa nobenega letala v tujini."

Elanovo omizje je na preji obljubilo pomoč pri preregistraciji letal.

Čigava bodo letališča

NARDIN: "Čakamo na nov zakon o družini in lastniške zakone. Lahko se zgodi, da ostanejo letalske organizacije brez letališč in infrastrukture. Upam, da se bosta vlada in parlament zavzela, da bomo postali lastniki teh objektov. Brez njih letalstva ne bo."

Manjša ogroženost iz zraka

KACIN: "Z uničenjem letališč v Zadru in Bihaču je potencialna nevarnost manjša, ker so matična letališča za incidente v slovenskem zračnem prostoru bolj oddaljena. Še vedno pa je mogoče prileteti v naš zračni prostor, vendar je število letal, ki bi bila tega sposobna, manjše. Moramo pa imeti možnost neposredne kontrole zračnega prostora. Ne gre za to, ali smo se sposobni braniti. To smo se, saj se morajo takrat letala praviloma spustiti nižje. Incidenti pa so lahko višje in če nam nekdo na 5000 metrih prebije zvočni zid, bodo turisti enako bežali, kot če se to zgodi na 500 metrih. Če te varnosti ne bomo imeli, se bojim, da toliko časa v svetu ne bomo sprejeti kot varna država. Mi smo že pred vojno navezali stike z Nato in so nam kristalno jasno povedali, naj na to ne računamo. Zato smo se organizirali, kot smo se, in smo lahko osamosvojitve speljali do konca. Mrtvi v Bosni so za zahodne države irelevanten podatek. Tisti trenutek, ko bi v Bosni padel en italijanski, nemški ali španski vojak, lahko pade njihova vlada. Zato ne računajmo, da bo Zahod kmalu posredoval. To so zgodbe, ki smo jih od Hrvatov slišali stokrat. Ali bo posredovanje v Bosni, mora odgovoriti Bosna in Hercegovina sama. Če bo dokazala, da je sposobna preživeti in delovati kot država, potem bo vojaško pomoč morda tudi dobila. Svet počaka, da se tehnika prevaga in potem stopi na stran zmagovalcev. Če Bosna ne bo nekoliko bolj poskrbela zase, ji ni pomoči."

JOŽE KOŠNJEK
Slike GORAZD ŠINIK

Minister Jelko Kacin se je pogovarjal z Marjanom Majcnom, Danijelom Nardinom, Janezom Zerovcem, Marjanom Bizjanom, Pavlom Burjo in Jožetom Perhavcem.

Glasbeni talenti

MATIC JE IZBRAL GLASBO

Kranj - Na kranjski Glasbeni šoli se z nadarjenimi učenci posebej skrbno ukvarjajo. Pred tremi leti je prvič prestopil prag Glasbene šole kot učenec Matic Anžej z violino pod roko. Njegov glasbeni napredek že po razmeroma kratkem času izstopa, kar ne nazadnje govori o uspešnem načinu dela z mladimi glasbeniki. Priznanja na glasbenih tekmovanjih to le potrjujejo.

Z glasbenimi talenti je pravzaprav lahko: že pri prvem stiku z izbranim instrumentom roke najdejo že pravi prijem, glava se takoj zna nakloniti proti glasbilu, noga se prilaga stopalki klavirja... Nekako tako je šlo tudi srečanje desetletnega Matica Anžeja z violino. Komaj pred tremi leti se je odločil, da bo ta instrument začel igrati, pa že pobira priznanja in nagrade na tekmovanjih. Da bo posegel po kakem glasbenem instrumentu, je bilo skoraj pričakovati v družini, kjer je mama profesorica klavirja, njegova sestra pa prav tako igra klavir.

"Všeč mi je bila najprej prečna flavta," pravi Matic Anžej, "toda potem sem raje izbral violino." V teh kratkih treh letih učenja pri prof. Branki Marčan na kranjski Glasbeni šoli je Matic že prerastel otroške mere glasbila in je pred kratkim že dobil pravo Demšarjevo celinko, kot jo imajo pravi odrasli violinisti.

Na Glasbeni šoli v Kranju so seveda kaj hitro ugotovili, da je z Maticem prišel na šolo talent, ki se mu je treba posebej posvečati. To ob 26 učencih v violinskem oddelku, vsega skupaj pa se kar 40 malih violinistov na Glasbeni šoli ukvarja s tem instrumentom, ni tako enostavno. Vendar pa kaže, da je nje-

gova pedagoginja Branka Marčanova, našla pravo mero glasbene skrbi za uspešen razvoj mladega violinista.

"Z Maticem je lahko delati, sam se je odločil za ta instrument, torej ga igra z veseljem, razen tega pa mu tudi njegova muzikalnost in pa tudi disciplina omogočajo, da hitro napreduje. Violine se otroci učijo že od petega leta dalje, vendar pa je Matic to razliko že nadoknadil. Izredno hitro napreduje, kar seveda pomeni za vse, ki skrbimo za njegovo glasbeno vzgojo s starši vred, tudi veliko odgovornost."

Za malim violinistom so letošnja pomembna glasbena

tekmovanja. Na prvem slovenskem državnem glasbenem tekmovanju marca letos v Celju je v skupini najmlajših violinistov prejel drugo nagrado. Le mesec dni kasneje pa se je pomeril z mladimi glasbeniki v italijanski Gorici na mednarodnem glasbenem tekmovanju. V mednarodni konkurenci violinistov do 11. leta je dosegel tretje mesto. To pa je za mladega glasbenika, ki se je izkazal med vrstniki iz Italije, Avstrije, Nemčije, Hrvaške in Slovenije potrditev in tudi spodbuda. Pravzaprav Matic že kar zdaj pravi, da bo poklicni glasbenik. Za njegov razvoj in napredek zdaj skrbi poleg že uteče-

nega programa s prof. Marčanovo, tudi prof. Ciril Veronek s Srednje glasbene šole v Ljubljani. Skozi njegovo violinsko šolo pa so šli najpomembnejši slovenski violinisti.

Pred Maticem Anžejem, ki sicer hodi v četrti razred (OŠ Simon Jenko) do naslednjega šolskega leta ni več glasbenih tekmovanj. Samo letni koncert na Glasbeni šoli, tako kot ga imajo vsi učenci glasbe. Če bodo nekateri instrumente med počitnicami vrgli v kot, to za Matica gotovo ne bo veljalo. Redno bo vadil uro na dan tudi med počitnicami. Pravzaprav je pri njem vse lahko doseči, pravi njegova profesorica, saj tudi tehnične vaje odigra z veseljem. Celotni izbor za glasbeno tekmovanje je običajno njegov, natančneje, med tremi glasbenimi predlogi izbere sam.

O mladem violinistu bo govoriti tudi v prihodnje še slišati. Za njim ali bolje rečeno z njim pa raste še generacija mladih glasbenikov, ki jim bo kazalo pozorno prisluhniti na prireditvah. Med njimi bo morda prav Matic Anžej prvi stopil med glasbenike kranjskega Komornega orkestra Carnium pod vodstvom dirigenta Petra Škrjanca. ● Lea Mencinger, foto: Jure Cigler

POSLIKANE PANJSKE KONČNICE

V okroglem stolpu Loškega muzeja v Škofji Loki je na ogled razstava poslikanih panjskih končnic, ki jo spremlja sicer skromno razmnožen, a strokovno neoporečen uvodni tekst v razstavo izpod peresa kustosinje Mete Sterle. V njem je podana zgodovina čebelarstva od zapisov v urbarjih do opisa podobarskih delavnic in posameznih slikarjev, ki so se ukvarjali s poslikavanjem panjskih končnic. Panjske končnice so na razstavi razvrščene po motivnih sklopih, kjer prednjačijo svetopisemski prizori. Veliko je prizorov iz Marijinega in Kristusovega življenja, podob svetnikov in posvetnih motivov s priljubljenimi vojaškimi, lov-

skimi, gostilniškimi in zbadljivimi temami.

Taka postavitev razstave otežuje umetnostnozgodovinsko interpretacijo stilskih značilnosti ljudske umetnosti. Vendar so posamezne značilnosti razvoja ljudske umetnosti tudi na tej razstavi opazne. Na prvo mesto in kot najkvalitetnejšo skupino bi lahko uvrstili panjske končnice iz podobarskih delavnic, ki jih zastopa kot reprezentativni vzorec delavnica Šubicev iz Poljan, kjer so poleg Štefana Šubice /1820 - 1994/ v mladosti slikali njegovi sinovi, med njimi najbolj znana Janez in Jurij, posebej pa se je slikanju končnic posvečal Valentin /1895 - 1927/. Ta Šubičeva de-

lavnica je črpala inspiracijo že iz baročnega izročila in predstavljala vez s tako imenovano visoko umetnostjo.

Posamezni slikarji ali podobarji kot na primer Blažovčeva Mička /1821 - 1891/ iz Selca ali lučenski rojak Matija Bradaška /1852 - 1915/, ki je živel in delal v Kranju, in še nekaj drugih, so s svojim obrtnim znanjem dopolnjevali vrzel, ki je nastajala med visoko umetnostjo in podobarskim izročilom.

Na tretjem mestu so potem slikarji amaterji z dobršno primerno naivnostjo in bi jih danes uvrstili med naivce. Proti koncu 19. stoletja in še bolj na za-

četku 20. stoletja je slikanje panjskih končnic začelo propadati tako v količinskem kot tudi v kvalitativnem obsegu in pomenu. Le še tu in tam se pojavijo kak samouški diletantski slikar, ki naslika zelo primitivno cvetlico, morda samo še številko panja. Propad je šel še tako daleč, da so začeli dodajati nalepljene sličice, kar pomeni višek diletantizma in zatoni slikanja panjskih končnic. Iz tega obdobja in na razstavi končnica iz leta 1912 z jezdecem na kameli, ki deluje v primerjavi s starejšimi naravnost primitivno.

● Andrej Pavlovec

Izšlo pri Mohorjevi družbi

NORČAVE ZGODBE

Ljubljana - V zbirki Podobe časa pri Mohorjevi družbi v Celovcu je pred kratkim izšla drobna knjižica norčavih zgodb, kot so podnaslovlili knjigo Nekega lepega dne.

V knjižici se z zgodbami, ki jih označuje že naslov, predstavlja osem slovenskih avtorjev, ki so se udeležili literarnega natečaja Wilhelma Rudniggerja. Razpisal ga je celovski radio ORF in poleg Mohorjeve še tri koroške založbe. V žepni izdaji je z ilustracijami Marjana Mančka predstavljeno deset besedil od starih, kolikor jih je prispelo na omenjeni natečaj. Med temi so avtorji kot Desa Muck, Feri Lainšček, Izток Geister, Pavel Lužan, Milan Apih in drugi. In komu namenja knjigo založba, ki letos praznuje svoj 140. jubilej? Na tiskovni konferenci v Ljubljani je vodja založbe Franc Kattinig knjigo namenil vsem, ki se znova učijo brati knjige. To pa so tako mladi kot tudi manj mladi, skratka vsi, ki se od televizijskih ekranov obračajo spet h knjigi. Norčave zgodbe bodo morda pravšnje, da zbudijo apetit. V tem smislu je napisan tudi sijajen uvod dr. Ludvika Karničarja, asistenta na Slovenskem inštitutu v Gradcu, ki to "homeopatsko" izdajo priporoča v veselo branje. Fred Dickermann pa obrazlaga taloge za literarni natečaj. ● L. M.

JUBILEJNI KONCERT KOMORNEGA ZBORA »PEKO«

Tržič - Pod dirigentskim vodstvom JOŽEFA MOČNIKA, ki komorni zbor PEKO vodi že šesto leto, se bo 35-članski mešani pevski zbor, ustanovljen pred 15 leti predstavil s jubilejnim koncertom v SOBOTO, 6. JUNIJA 1992, ob 20. uri v prostorih OŠ Bistrica. Koncertni spored bi lahko razdelili na tri dele: v prvem bo zbor odpel devet slovenskih domoljubnih pesmi, v drugem splet slovenskih ljudskih in v tretjem pesmi tržiškega ljudskega pesnika Vojteha Kurnika v priredbi Janeza Močnika. Ob koncertu bo zbor izdal priložnostno publikacijo o svoji prehojeni poti, v imenu ZKOS pa bo občinska zveza pevcem podelila Gallusove jubilejne značke.

Jubilejni koncert pa bo obeležil še eno pomembno obletnico in sicer 25-letnico pobratenja med Tržičem in francoskim mestom Ste Marie aux Mines, ki Tržičanom vračajo majski obisk. Na omenjeni prireditvi bosta spregovorila župana obeh mest in zaslužnim posameznikom podelila priznanja za razvijanje sodelovanja med obema mestoma.

● Boris Kuburič

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše se z grafičnimi listi predstavljajo gorenjske likovne umetnice. V galeriji Mestne hiše razstavlja akad. slikar Henrik Marchel. V galeriji Pungrat razstavlja akad. slikarka Nataša Pičman.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je odprta razstava likovne ustvarjalnosti učencev osnovnih šol občine Jesenice. V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava *Otrok in ekologija*. V Bistruju Zelva razstavlja grafike Veno Dolenc. V pizzeriji Bistrica v Mojstrani razstavlja fotografije Tone Urbanc. V pizzeriji Ajda v Žirovnici razstavlja grafike Gabrijel Jensterle.

VRBA - Prešernova hiša je odprta vsak dan od 9. do 16. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 17. ure, ob ponedeljkih zaprto.

DOSLOVČE - Finžgarjeva hiša je odprta do 20. junija vsak dan od 9. do 16. ure, v soboto od 9. do 13. ure, v nedeljo od 11.30 do 17.30 ure, ob ponedeljkih je zaprta.

KRANJSKA GORA - Liznjekova hiša je odprta vsak dan od 10. do 17. ure, v ob ponedeljkih zaprto.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši so na ogled orig. ilustracije akad. slikarja Miroslava Šupute. V avli skupčine občine Radovljica razstavlja Anton Plemečnik slike na temo Osamosvajanje, vojna in demokracija v Sloveniji. V fotogaleriji Pasaža radovljiške graščine razstavlja fotografije člani FKK Radovljica.

BOH. BISTRICA - Usnjarski muzej in Mali vojni muzej sta odprta ob sredah, sobotah in nedeljah od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

BLED - V belem salonu hotela Toplice so na ogled slike akad. slikarja Jožeta Ciuhe.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji I. Groharja je na ogled razstava akad. slikarja in oblikovalca Tomaža Kržišnika. V galeriji ZKO-Knjžnica razstavlja Lojze Ferenc iz Škofje Loke. V galeriji Fara razstavlja fotografije Petra Petač. V Mini galeriji občine Škofja Loka razstavlja Iztok Kavčič iz Žirov. Zbirke Loškega muzeja so na ogled vsak dan od 9. do 17. ure razen ponedeljka. V okroglem stolpu Loškega muzeja je od danes pa do konca junija na ogled razstava panjskih končnic (razen ob ponedeljkih). Ob razstavi vrtijo tudi video kaseto o slovenskih panjskih končnicah.

ŽELEZNIKI - V galeriji Muzeja Železniki razstavlja slikar Vinko Hlebč in fotograf Sandi Čufar. Zbirke muzeja so odprte vsak dan od 8. do 15. ure.

KAMNIK - V kavarni Veronika je na ogled razstava del akad. slikarja Janeza Praprotnika. V arboretumu Volčji potok je na ogled stalna zbirka skulptur Janeza Boljke.

PIREDITVE TEGA TEDNA

KRANJ: SLASTNI MRLIČ - V Prešernovem gledališču bodo danes, v petek, ob 20. uri igrali Zupančičevega SLASTNEGA MRLIČA. Predstava bo za abonma petek II in izven. V ponedeljek, 8. junija, ob 18. uri bo v okviru Malega gledališkega festivala predstava za otroke Mojca Pokrajčulja.

KRANJ: KONCERT - Mešani pevski zbor Svoboda Stražišče bo ob svoji 40-letnici priredil koncert ljudskih in umetnih pesmi jutri, v soboto, ob 20. uri v Domu TVD Partizan v Stražišču.

KRANJ: PROMENADNI KONCERT - Pihalni orkester občine Kranj bo jutri, v soboto, ob 10. uri imel promenadni koncert na Maistrovem trgu. Koncert bo tudi naslednji petek, 12. junija, ob 17. uri.

ŠKOFJA LOKA: RAZSTAVA SKIC - V prostoru lokala Freising v okroglem stolpu loškega gradu bodo danes, v petek, ob 19. uri odprli razstavo skic Društva arhitektov Škofje Loke z ekskurzije v Vicenzo.

JESENICE: KONCERT - V Gledališču Tone Čufar bo danes, v petek, ob 19.30 jubilejni koncert Ženskega pevskega zbora Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela.

MENGEŠ: OTROŠKA FOLKLORA - V Kulturnem domu v Mengšu bo jutri, v soboto, ob 11. uri srečanje otroških folklornih skupin Slovenije. Med štirinajstimi folklornimi skupinami se bo predstavila tudi Folklorna skupina OŠ Jakob Aljaž iz Kranja pod vodstvom Jožice Debelak.

HALO ORLI

DOSTAVA PIZZ NA DOM
TEL.: 216-288

Knjiga Janeza Žerovca **ZAPISANI NEBU** je pozabi iztrgan zapis usod, pričevanj in pripovedi slovenskih letalcev iz obdobja druge svetovne vojne, (Obseg: 232 strani, 140 dokumentarnih slik)

NAROČILNICA

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Pošta: .....

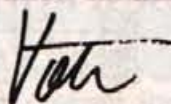
Naročam knjigo ZAPISANI NEBU po ceni 1.365 SLT. Knjigo bom poravnal po povzetju.

Podpis: .....

Naročilnice pošljite na naslov: DIDAKTA, Kranjska 13, 64240 Radovljica

SANYO jamči poznavalec **KRANJ**
nudi bogato paleto izdelkov

GOSPODARSKI KOMENTAR

MARIJA VOLČJAK

Strah pred tujci

Evropa zdaj, Evropa tu, gremo v Evropo... Takšne in podobne parole smo skovali v zadnjem času, nemara pa bi bilo najbolje, če bi na meje postavili table z napisom: tujega nočemo, svojega ne damo. V mislih seveda nimamo vojne, saj bi v tem primeru parola nemara ne vedno učinkovala, temveč poslovno sodelovanje.

Posel v razvitem svetu vse manj pozna državne meje, prek njih se pretekajo kapital in zaposleni. Države vabijo tuj kapital, saj vedo, da bo njim plačeval davek. S posli se selijo tudi ljudje, seveda predvsem strokovnjaki in specialisti. Nič nenavadnega ni, če v velikem hamburškem podjetju srečate ljudi vseh ras, kar nikogar ne moti, čeprav so Nemci še pred petdesetimi leti prisegli na arijsko raso. Se manj jih seveda moti tuj kapital.

Pri nas pa se mnogi razburijo že ob najavi, da bi to ali ono tovarno rad kupil tuj poslovnež, čeprav gre za tako rekoč zadnji poskus, da bi jo rešili, ko so obupali že vsi nekdanji sanatorji in novodobni stečajniki. Veliko črnila je bilo prelitega ob prodaji ljubljanske Tobačne tovarne, kar bi razumeli, če bi šlo le za skrb, kakšen pretres bo v majhnem slovenskem denarnem prostoru povzročil dotok kupnine in njegova pretvorba v tolarje. Da seveda ne omenjamo begunjskega Elana, kjer je bila navezanost na edino v svetu res znano blagovno znamko in na njegove smuči zaradi slovenske obsedenosti s smučarji, vsaj deloma razumljiva, deloma tudi sočutje z našimi poslovneži, ki so jim hrvaški dali krepko lekcijo.

Če je šlo pri Elanu bolj za merjenje moči med poslovneži, ki so se šele med stečajem znašli v dveh državah in je torej navijanje za naše vsaj deloma razumljivo, pa strahu pred tujci ni moč razumeti pri kranjskem Tekstilindusu, kjer so razmere povsem drugačne. Če so se za Elan pullili, so v Tekstilindusu lahko veselili, če jih kdo sploh želi kupiti, saj bo sicer postal grad strahov. Na seji kranjske vlade smo namreč lahko slišali zlasti ostre tone župana Vitomirja Grosa, ki se očitno najbolj boji tujca, ki utegne vsaj deloma na noge postaviti Tekstilindus. Skupaj s še nekaj občinskimi možmi se je s tem zapletel v nasprotje, kajti če res želijo ohraniti delovna mesta, kakor pravijo ves čas in zaradi česar so tudi pomagali z odlaganjem prispevkov, potem bi morali biti veseli vsakogar, ki se sploh želi zmeniti za Tekstilindus.

Sicer pa počakajmo na dražbo, saj pravičnejše formule tudi razviti svet še ni iznašel. Na javni dražbi namreč lahko sodeluje vsak, če ima seveda denar, tujcu seveda zadošča, da pri nas ustanovi podjetje, kakor so to pri nakupu Elana napravili Hrvati s Komelom. Na dražbi se bo seveda izkazalo, koliko je Tekstilindus danes vreden, dobili bomo njegovo tržno ceno, ki je edina stvarna, saj vse cenvite lahko dajo le teoretično ceno.

Pri tem seveda ne kaže spregledati dejstva, da se je italijanska firma Bonazzi pred leti že zanimala za tržiški BPT, vendar je stvar padla v vodo, BPT pa šel kasneje v stečaj. Vodstvo je tedaj računalo, da jim bo pomagala država, saj so mu strumno stali od strani občinski možje. Če bi kranjski zdaj še lahko tako odločali, bi verjetno tudi rekli ne in s prstom kazali za odhajajočim Bonazzijem, češ da se je hotel napol zastoj dokopati do tovarne, ki je bila nekdanj ponos Kranja.

Spremenili so se torej zakoni. So že spremenili tudi našo miselnost? Kaj nismo čudaško obsedeni z lastnino in zato za današnjo Evropo eksotični Balkanci?

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Stvarne možnosti za prodor na Madžarsko

Slovenskim podjetnikom se vse bolj odpirajo možnosti prodora na madžarsko tržišče. Združenje podjetnikov Dolenjske in Bele krajine je maja navezalo stike s sorodnim madžarskim, vključili so se tudi slovenski ministri za drobno gospodarstvo in ta informiranje ter Gospodarska zbornica Slovenije. V teku je tudi akcija zbiranja ponudb in povpraševanja zainteresiranih podjetnikov, nakar si bodo izmenjali seznama madžarskih in slovenskih podjetnikov, koordinator akcije je Invest iz Novega mesta.

Vlaki le do Zagreba

Slovenska železnica je z junijem uvedla nov vozni red, njegova posebnost je tudi v tem, da potniški vlaki na vzhod vozijo le do in iz Zagreba. To so vlaki Simplon expres (Zagreb - Ženeva), Cibalia expres (Zagreb - Dunaj), Sava (Zagreb - Ljubljana), Venezia expres (Zagreb - Benetke), Mostar - Dalmacija ekspres (Zagreb - München) in brzi vlak Zagreb - Ljubljana. Na celotni relaciji pa ne vozijo več vlaki Slovenija (Ljubljana - Beograd), Kozara in Krajina.

Srečanje podjetniških svetovalcev

Bled, 4. junija - V Festivalni dvorani 4. in 5. junija poteka srečanje direktorjev in vodilnih strokovnjakov podjetij za podjetniško svetovanje ter izobraževalni seminar o gospodarskih družbah in privatizaciji podjetij. Pripravilo ga je Združenje za management consulting Slovenije, namenjen je izmenjavi izkušenj in dogovorom o prihodnjem delu, poenotili pa naj bi svetovne metode pri lastninskem preoblikovanju podjetij.

Odložen gospodarski sporazum

(STA) Hrvaška vlada se je odločila, da na zasedanju sabora tokrat še ne bodo ratificirali gospodarskega sporazuma s Slovenijo, temveč na enem kasnejših zasedanj. To je pojasnila z resnimi težavami, ki jih povzročajo vojaško uničenje. Slovenska skupščina je sporazum že ratificirala.

Čigava je pivovarna v Buzetu

(STA) Ljubljanska pivovarna Union ustanavlja na Hrvaškem iz bivšega podjetja v Buzetu mešano, slovensko-hrvaško podjetje. Pri tem prihaja do nesoglasja zaradi razmerja v vloženem kapitalu. Hrvaška stran namreč ocenjuje, da bi ji moralo pripadati 75 odstotkov kapitala, tolikšen delež pa zahteva tudi slovenska stran. Kakšno je resnično stanje, bo ugotovila skupina strokovnjakov, ki bo proučila razmere, končen rezultat pa bo posredovala konca junija.

Za kranjski Tekstilindus lahko v kratkem pričakujemo dražbo

Bo Tekstilindus kupila italijanska firma Bonazzi

Italijani so zainteresirani, da skupaj z banko in drugimi upniki sodelujejo pri oživitvi Tekstilindusa.

Kranj, 3. junija - Stečajni upravitelj Janez Mlakar je kranjski izvršni svet seznanil s poslovanjem Tekstilindusa v stečaju. Različna mnenja občinskih mož na usodo Tekstilindusa seveda ne bodo več mogla vplivati, saj je občina le približno 3-odstotni upnik. V upniškem odboru ima največ besede Gorenjska banka, ki je približno 70-odstotni upnik. Glavno in končno besedo bo seveda imel stečajni senat kranjskega sodišča, ki bo verjetno kmalu končal stečajni postopek oziroma razpisal dražbo, saj po besedah stečajnega upravitelja ni stvarnih možnosti za prisilno poravnavo.

Kranjski Tekstilindus je v stečaju od 6. novembra lani, stečaj je bil absolutno upravičen, s stališča ekonomije celo prepozno, je v poročilu, ki ga je pripravil za kranjski izvršni svet, zapisal stečajni upravitelj Janez Mlakar. Tekstilindus je bil namreč za stečaj zrel že lansko pomlad, ko je bilo zaposlenih še 1.500 ljudi, proizvodnja pa je bila pod pragom rentabilnosti, ki znaša 8 milijonov tekočih metrov. Za varnost plačil niso skrbeli, za izterjavo tudi ne, cene so bile za najmanj polovico nižje kot pri domači konkurenci, podjetje se kadrovske in poslovno ni bilo sposobno prilagoditi novim razmeram.

Delo ima približno 500 ljudi

Želeli smo ohraniti zdravo jedro tovarne in s tem delovna mesta, žal se ta želja ni uresničila, je dejal Andrej Tavčar, je skopo dejal občinski sekretar za gospodarstvo. Z uvedbo stečajnega postopka so seveda vsi delavci izgubili delo, vendar pa jih je stečajni upravitelj nekaj poklical nazaj, na pogodbeno delo. V času stečaja je dnevno število zaposlenih nihalo, v povprečju pa je mesečno delalo 552 delavcev, po delovnih urah 359. V zadnjem času pa je bilo sklenjenih tudi nekaj delovnih razmerij za določen čas, s tistimi seveda, ki jih tovarna najbolj potrebuje.

Potemtakem ima torej delo približno tretjina Tekstilindusovih delavcev, ki so se s steča-

jem znašli na cesti. Za pogodbeno delo je urna postavka novembra znašala 90 odstotkov, v naslednjih mesecih pa 40 odstotkov bruto postavke po splošni kolektivni pogodbi. Seveda pa zaradi pogodbenega dela ti delavci niso izgubili socialne podpore.

Razmere na trgu se zastružujejo, novih trgov ni

Marca in aprila je bilo poslovanje Tekstilindusa v stečaju boljše, saj so se uspeli pretočiti do tako imenovane pozitivne ničle, malce smo pomolili nos nad vodo, je slikovito dejal Janez Mlakar. Seveda pa je potrebno vedeti, da je v stečaju poslovanje razbremenjeno starih bremen, zato na osnovi tega nikakor ni moč sklepati, da gre Tekstilindusu bolje.

Razmere na trgu se zastružujejo, odprtja manj zahtevnih trgov ni videti, slovenski trg je "dinozavr", kakršen je Tekstilindus, premajhno, zunanji trgi so zelo zahtevni, konkurenca z Daljnega Vzhoda je zelo velika. Teoretično obstaja možnost, da bi opustili predenje in tkanje in predelovali kupljeno tkanino v deželah, kjer je polovico cenejša. Če bi imeli seveda trg, kjer ima Mlakar opravka z zelo slabo dediščino. V preteklosti kar 70 odstotkov, zdaj pa celo 97 odstotkov izvoza se nanaša na samo enega, ameriškega kupca, poleg tega pa je to podjetje "srbsko". Tekstilindus namreč nikoli ni imel

svoje izvozne službe, temveč je na tuje prodajal prek treh velikih trgovcev, Uniteksta, Jugotekstila in Centrotekstila.

Tekstilindus je imel od 6. novembra lani do konca letošnjega aprila 46.650.000 tolarjev izgube, če bi delali z redno zaposlenimi bi se povzpela na 97 milijonov tolarjev. Stroški bi nastajali tudi, če bi tovarna stala, saj je, denimo, samo prednotena amortizacija znašala 61.183.000 tolarjev.

Rešitev ponuja italijanska firma Bonazzi

Stečajnega postopka ne bo moč končati s prisilno poravnavo, ocenjuje Janez Mlakar. Pričakujejo torej lahko prodajo Tekstilindusa na dražbi, verjetno v kratkem, saj se zanj zanima italijanska firma Bonazzi iz Verone, ki združuje deset tekstilnih podjetij La Torre Finanzia. Razgovori potekajo že od marca, sprva so razmišljali o najemu, s čimer se je tudi upniški odbor že strinjal. Vendar so s pravniki ugotovili, da bi sodišče to možnost verjetno zavrnilo, ker bi bil to nov posel, kar pa zakon o stečajnem postopku ne dovoljuje. Zato lahko pričakujemo, da italijanska firma nastopila na dražbi.

Firma Bonazzi namerava osnovati sedem manjših tekstilnih podjetij z različnimi programi. V Kranj nameravajo pri-

Kako ostra je konkurenca z Daljnega Vzhoda je najbolje moč pojasniti s ceno delovne sile, ki v Zahodni Evropi znaša 2.500 do 4.000 dolarjev na mesec, na Daljnem Vzhodu pa 120 do 300 dolarjev na mesec. Prav zaradi cene delovne sile je Tekstilindus zanimiv za Italijane, ponudbe imajo tudi s Češke, kjer so plače še nižje, zato bo spoštovanje naših kolektivnih pogodb že uspeh. Potrebno je namreč vedeti, da je v Evropi trenutno vsaj tisoč tovarn, ki jih je moč poceni kupiti.

peljati stroje, material in pogonni proizvodnjo, za katero kar je najbolj pomembno - trg imajo. V roku dveh let bi zaposlili 600 ljudi. S preselitvijo v Kranj bi si za polovico zmanjšali proizvodne stroške, kar morajo napraviti zaradi vse ostrejših konkurenca z Daljnega Vzhoda. Podobne še bolj vabljive ponudbe imajo tudi na Češkem, pravi Mlakar, vendar jih Kranj zanima zaradi tekstilne tradicije in delovnih navad ljudi.

Italijani vabijo Tekstilindusove upnike

Italijanska firma je resen interesent za nakup, vendar ne tovarne v celoti. Vanjo je že poslala deset strokovnjakov, ki so si stroje in opremo dobro ogledali, zato verjetno vedo, koliko so vredni. Natančna ocena vrednosti Tekstilindusa namreč še ni narejena, seveda pa bo morala biti pripravljena za dražbo.

Pripravljeni so Tekstilindus oživiti sami ali v mešanem podjetju, skupaj z banko in drugimi Tekstilindusovimi upniki, je še dejal Mlakar. Sporočili pa so že, da se jim mudi, da radi za odgovor izvedeli čimprej. ● M. Volčjak

Kranjski župan Vitomir Gros je dejal, da Tekstilindus ni stara šara, da bi bila to dobra tovarna, ki je postala slaba zaradi napačnih odločitev. Informacije ima, da Italijani zanj ponujajo 1,5 marke za površinski meter 2 milijona mark za vse stroje, za tak denar ga takoj kupi. Spraviti nas želite na raven azijskih delavcev, da bodo naši ljudje sužnji. Take podatke ima tudi za jesensko Železarno in leško Verigo, je dejal Gros po teh besedah odšel. Stečajni upravitelj Janez Mlakar je kasneje, ko je odgovarjal na zastavljena vprašanja dejal, da bo cena določena na dražbi, na njem pa bo lahko sodeloval vsak, kdor bo želel, tudi g. Gros.

Zbornica zbira podatke o problemih

Prve težave hitro razrešili

Kranj, 3. junija - Nekatera gorenjska podjetja bodo zaradi prekinitve sodelovanja s Srbijo in Črno goro utrpela škodo. Območna zbornica v Kranju zbira podatke o problemih, ki jih našemu gospodarstvu povzročajo ukrepi Varnostnega sveta OZN, zastavlja pa se seveda vprašanje, dokončno prekiniti sodelovanje ali počakati, saj bo ponovni prodor za srbski trg seveda težji.

Nekaj težav je bilo na začetku, ko še nismo imeli navodil za izvajanje resolucije Varnostnega sveta OZN, ki jih je slovensko zunanje ministrstvo razposlalo v ponedeljek, 1. junija, je povedal Andrej Prisljan, direktor Območne zbornice v Kranju. Na kranjski carini so namreč običajni trije tovarnjaki, namenjeni žirovskemu podjetju IKA, problem so rešili, ko so cariniki dobili navodilo, da lahko cariniki blago, ki je srbsko-črnogorsko mejo prešlo pred sprejemom resolucije. Ta je bila sprejeta v soboto, 30. maja, ob 22. uri po srednjeevropskem času in to je datum, ki je merilo za veljavnost ukrepov.

Za žirovsko podjetje IKA je bilo to seveda olajšanje, saj bi sicer utrpeli veliko škode, blaga na tovarnjakih seveda tudi nazaj ne bi mogli poslati, preprosto bi ga morali pokloniti državi Slovenije. IKA je sodelovala s Kosovom, prodajala je ogrevalno tehniko in radiatorje Jagoterm, ker je bila menjava lahkeje blagovna, je pred desetimi dnevi tja poslala izdelke Tovarne aluminija Kidričevo in Cinkarne Celje. Nazaj je na

treh tovarnjakih dobila radiatorje in vodometere.

Vseh podatkov, kakšne probleme in škodo bodo ukrepi proti Zvezni republiki Jugoslaviji povzročili našemu gospodarstvu na zbornici še nimajo, saj jih še zbirajo. Obravnavala jih bo Gospodarska zbornica Slovenije in jih posredovala slovenski vladi. Bo škoda namodomeščena ali ne, je seveda še težko napovedati. Ker se je gospodarsko sodelovanje s Srbijo in Črno goro v zadnjem času že bistveno zmanjšalo, bo škoda seveda manjša, vendar jo bodo nekatera podjetja le utrpela. Tako jih v škofojloški Jelovici zanima, kakšno bo stališče slovenske vlade do škode, ki bo nastala z osamitvijo ZR Jugoslavije. Jelovica je tudi s Srbijo še sodelovala, saj vse proizvodnje ne more na hitro preusmeriti na zahodne trge, po drugi strani pa seveda ocenjujejo, da bo srbski trg še zanimiv, če se z njega zdaj dokočno umaknejo, bo seveda ponove prodor veliko težji.

Probleme ima tudi LTH-jeva livarna, ki ima pripravljenih 20 ton odlitkov za tovarno tosilcev IMT Knjaževac. Zaradi

osamitve Srbije so prekinjene tudi transportne poti z Makedonijo, kjer imajo nekatera gorenjska podjetja sklenjene posle. Praktično jim preostaja le letalska povezava, ki pa je seveda racionalna le za manjše pošiljke. Tako je postal vpraš-

Sejem Lesma 92

Ljubljana, 2. junija - Na Gospodarskem razstavišču so odprli 20. mednarodni sejem lesnoobdelovalnih strojev, naprav in materiala Lesma, ki bo odprt do 6. junija. Med 170 razstavljalci je 62 domačih, zanimanje tujcev za našo pohištveno industrijo je precejšnje.

Sejem Lesma letos praznuje 20-letnico, ustanovljen je bil leta 1955, sprva se je odvijal vsako leto, kasneje vsako parno leto. Tekom let je odseval hiter razvoj naše lesnoobdelovalne industrije, vključili so se tudi tuji razstavljalci, zato je ta sejem dolgoletni član Zveze mednarodnih sejmov UFI.

Tudi letos je zanimanje tujcev za sejem veliko, odprl ga je podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije Dagmar Sušter, ki je poudaril predvsem zanimanje tujcev za slovensko pohištveno industrijo. To potrjujejo tudi število tujih razstavljalcev, saj sodeluje 43 direktnih tujih razstavljalcev iz Italije, Nemčije, Velike Britanije in Avstrije, še več pa posredno. Razstavljalci so zakupili kar 7.500 površinskih metrov razstavne površine.

Na sejmu bodo tudi letos podelili priznanja "Zlati spoj" za najboljše dosežke domače strojogradnje in sicer za področja primarne, sekundarne in finalne obdelave lesa ter orodja. ● M. V.

Slovenski turisti na Hrvaškem

(STA) Hrvaški turistični delavci se še niso odločili, kakšne bodo cene turističnih storitev za slovenske goste. Nekateri namreč pravijo, naj ne bi veljale enake kot za Italijane, Nemce, Avstrijce in druge tuje goste. Nasploh pa sodijo, da so sedanje cene prenizke, da pa preveliko povišanje ne bi bilo dobro. Hrvaška letos pričakuje velik obisk slovenskih gostov v Istri in na otokih srednjega Jadrana.

SNOVANJA

VSEBINA

37

JASA ZLOBEC:

Od lahkotnosti do groze

DAMIR GLOBOČNIK:

Matija Bradaška

TOMAŽ KUKOVICA:

Retrogardizem kot postulat umetnosti

LIKOVNI ODSEVI

Beseda urednice

Tokratna *Snovanja* so predvsem namenjena likovnemu utripu v gorenjskih razstaviščih. Damir Globočnik iz Gorenjskega muzeja pa objavlja nove podatke o pozabljenem kranjskem historičnem in cerkvenem slikarju Matiji Bradaški, učencu iz delavnice Stefana Šubica. Dobitnika letošnje nagrade Prešernovega sklada - Novega kolektivizma predstavlja Tomaž Kukovica. Uvodno razmišljanje v *Snovanjih* je o najaktualnejši temi teh dni - vojni in miru ter odnosu pisateljev združenih v PEN je napisal Jaša Zlobec.

Lea Mencinger

MAJA DOLORES ŠUBIC: Kompozicija VI, 1991, linorez. Z razstave *Med intimizmom in senzibilnostjo* v galeriji Prešernove hiše v Kranju.

Jaša L. Zlobec

Od lahkotnosti do groze

PEN, International Association of Poets, Playwrights, Editors, Essayists, and Novelists. Mednarodno pisateljsko združenje, o katerem ljudje z ulice nikjer po svetu nič ne vedo, hkrati pa se ga vsaj malce bojijo vsi avtokratski in totalitarni režimi. Lahko si general in lahko si predsednik države, lahko na skrivaj pobijaš in zapiraš svoje državljane. V resnici ti nihče nič ne more. Ko zapreš pesnika, se bo sprožil mehanizem PEN, ki bo prek vseh svetovnih medijev opozarjal, da zatiraš pesnike in svobodo. Večina svetovnih oblastnikov - v generalski uniformi ali z meščansko kravatno okoli vratu - je svoje pesnike raje izpustila, kot da bi se v nedogled bodla s čudško organizacijo PEN.

Tudi zaradi vztrajnih opozoranj mednarodnega PEN je fašistoidni Milošević režim po več kot petindvajsetih letih izpustil iz ječe albanskega operetnika na Kosovu, pisatelja Adema Demajja. Preko PEN je svetovna kulturna javnost zvedela za kosovsko tragedijo. Podobno se je dogajalo v zvezi s Kubo Fidela Castra, s komunistično Kitajsko, z rasistično Južno Afriko in tako naprej. PEN pozna tudi srhljivo simboliko. Leta 1933 je bilo na letnem zasedanju izključeno Hitlerju zvesto nemško pisateljsko združenje, kar je bila prva odločna klofuta nacizmu. Evropska uradna politika se je sprenevedala še dolgih šest let in s tem pripomogla k svetovni katastrofi.

Vzporednice so vselej bridke. Razpad nekdanje Jugoslavije se je kot opomin in kot prolog dogodil najprej prek zloma Zveze pisateljev Jugoslavije. Kar je logično. Velesrbstvo se je najprej zlomilo pri jeziku. In potem pri šolstvu prek zloglasnih skupnih jeder.

Že pred leti smo na blejsko mednarodno PEN srečanje začeli vabiti albanske pisatelje s Kosova. Za Beograd je bil to škandal brez primere in nov razlog za zmerjanje slovenskih pisateljev kot sovražnikov srbstva. S tedanjim predsednikom Društva slovenskih pisateljev Rudijem Šeligom sva šla še na zadnji kongres Zveze pisateljev Jugoslavije v Gevgelijo, v Makedonijo. Slovenski pisatelji smo financirali simultano prevajanje v srbohrvaščini, slovenščini, makedonščini, albansčini, madžarščini. Srbski in črnogorski pisatelji so naju obtožili za razkroj in miniranje jugoslovanskega sožitja. Albance so takrat že označevali kot neljudi. Z Rudijem nama je bilo jasno, da je jugoslovanska zgodba enkrat za vselej končana. Čeprav lahko vsaj zase rečem, da mi je bilo in mi je še zdaj tesno pri srcu. Ne za jugoslovanstvom, ki ga nikoli ni bilo, temveč za odprtostjo do drugačnosti, do nešteti prijateljev in do izjemno bogate kulture, ki je danes preprosto ni več, predvsem pa ne morem poklicati svojih prijateljev ne v Beograd ne v Smederevo ne v Sanski most. Nikoli več, je rekel že krokar Edgarka Allana Poea.

Pred dnevi je Organizacija združenih narodov Srbijo praktično izločila iz združbe vsaj minimalno civiliziranih držav. Še prej je na blejskem srečanju to storil PEN.

• • •

Danes v Sloveniji živimo v neznosni sopari, dihamo na škrge zaradi vojne na Hrvaškem in v Bosni, zaradi groze pred vsem, kar se še lahko dogodi v Makedoniji, predvsem pa na Kosovu. In še nekaj je jasno: Miloševićev režim ne bo popustil, firer ne more odnehati, šel bo do konca, do popolnega zloma. Na račun nesrečne Bosne in na račun nesrečne Srbije. Porušil in pomoril bo vse, kar bo zmogel. Balkanska kataklizma. Moj nesrečni prijatelj, beograjski pesnik, človek ljubezni. Se njegovega imena si ne upam izreči, ker Miloševićevi špijoni prestrezajo celo telefonske klice...

Šestdeset tisoč beguncev je tu, begamo med človeško solidarnostjo in ozkosrčno samozadostnostjo. "Slovenija ne zmore več!" vreščimo. "Naj se prekleti Bosanci poberejo na Alasko!" V slovenskih časopisih sem prebral na deset in deset proizvodov šovinističnih pisarjev, ki bi bosanske pregnance pometali v Kolpo, Sotlo in morje, pa morda le dva ali tri razumne in človeške odgovore na to hujskaštvo.

In tu je tudi stiska mednarodnega pisateljskega PEN. Če si

pogledamo zadnjih nekaj povojnih desetletij, lahko jasno vidimo dve izhodišči. Na zahodu neobvezni humanizem, ki dviguje roke v besednem protestu proti avtoritarnim režimom, ne da bi osebno kdorkoli karkoli tvegalo. Da ne bom krivičen: so bili in so še pomembni posamezniki, pisatelji, intelektualci, od Güntherja Grassa in Heinricha Bölla do Han Suyin, ki so tudi znotraj PEN opravili naravnost svetopisemske podvige.

A vseeno, popuščanje napetosti med vzhodom in zahodom je terjalo svoje žrtve na obeh straneh. Na zahodu mižanje pred terorjem tako imenovanega komunizma (tudi zaradi utopičnih slepot), na vzhodu pa sodelovanje z aparatom z bolj ali manj iskrenim prepričanjem, da je sistem treba izboljševati od znotraj.

PEN je gradil mostove, pri čemer smo na Bledu od sramu gledali v tla, ko je še pred nekaj leti za romunsko pesnico noč in dan stal politični policaj, tako da se je uboga ženska lahko z nami pogovarjala le z očmi.

Ob sedanjih balkanski klavnici je naslov blejskega srečanja *Pero in meč* dovolj logičen, čeprav v resnici ne ravno subtilen. Zgodilo se je namreč to, kar je bilo mogoče pričakovati že vnaprej. Na eni strani vrsta salto mortalov in duhovitih paradoksov na račun nerazdružne dvojice peresa in meča,

kjer je bila zlasti bizarna katoliška varianta, ki je pero in meč pokazal kot prekrizana siamska dvojčka, kar z drugimi besedami pomeni, da je bil Kolumb resnični junak, ko je iztrebil južnoameriške civilizacije, saj je v zameno katoliziral celino.

Pa tudi sicer se je mogoče v neskončnost poigravati z zamenjavo vlog peresa in meča. Pero je vselej predhodnik in učitelj meča. In tako naprej. Ali meč razumemo samo kot orodje obrambe ali kot simbol avtoritarne oblasti? Ali oblasti nasploh? In ali je pero simbol svobodne misli, individualizma, umetnosti kot enkratne in neponovljive človeške in človekove skušnje? Ali tudi kot pero uradnika, ki zapisuje smrtno obsodbo?

Že po teh kratkih variantah je več kot jasno, a pravih odgovorov ni mogoče dati, če začetna izhodišča niso jasno definirana. In to kljub nadvse korektnim, celo briljantnim izhodiščnim prispevkom Ljubljancina Borisa A. Novaka, Francoza Alana Finkielkrauta in Američana Richarda Jacksona.

Temeljna dilema, vsaj po mojem, namreč ni v tem, ali bo pero premagalo meč, če ne drugače, vsaj moralno. Simbol mednarodnega PEN je namreč pero, ki prelamlja meč. V zvezi s tem samo grenka anekdota. Ko so jugoslovanski generali leta 1988 zaprli Janeza Janšo, smo

ga nemudoma sprejeli v slovenski PEN in mu s tem dali izjemno mednarodno promocijo. Lansko leto je Janša kot obrambni minister skrajno surovo napadel Borisa A. Novaka, predsednika slovenskega PEN, in to samo zato, ker je Boris odločno zastavil vprašanje o vsemogočnih pristojnostih Janševih vojaške kontraobveščevalne službe tudi nad slovenskimi civili v miru. Janez Janša se je torej odrekal izhodiščem PEN in se izrekel za generalsko logiko. Moč je zmerom močnejša od pameti. Zadnje dni nosim v žepu PEN značko z zlomljenim mečem. Da jo dam Janezu Janši v opomin, takoj ko ga prvokrat srečam.

Pustimo anekdote ob strani. Temeljni manko letošnjega blejskega disputa je bil v tem, da v zgroženosti nad blaznostjo srbske oblasti ni prislutil težavam sodobnih demokracij, težavam meča in stiskam peresa v današnji zahodni Evropi, da o Ameriki ne govorimo in Azije pa Afrike sploh ne omenjamo.

Na evropskem zahodu lahko intelektualci in sploh vsakdo vse napiše. Če mu občila ali zalozbe neprijetna besedila tudi objavijo, ne bodo doživela nikakršnega odmeva. Zgubila se bodo v gluhi lozi. Če pa je posameznik še posebej vztrajen in tečen, bo v vsakem primeru kaznovan. Preprosto ne bo dobil službe ali mesta, kjer bi lahko kot intelektualci naprej študiral, raziskoval, analiziral. Božji mlini meljejo počasi, a zanesljivo.

Tema o peresu in meču je torej predvsem paraliterarna tema, ki zlahka zabriše vprašanja današnjega tu in zdaj. Nauk je zelo preprost: svoboda posameznika je vedno ogrožena.

Damir Globočnik

Matija Bradaška (1852 - 1915)

Kranjski historični in cerkveni slikar

Matija Bradaška (Bradeško) je bil rojen 16. februarja 1852 v Lučinah očetu, mizarju Luki Bradeško in materi Heleni Justin kot najstarejši izmed štirih otrok. S petnajstimi leti ga je oče poslal za pet let v uk v podobarsko in slikarsko delavnico Štefana Šubica (1820 - 1884) v Poljane, kjer se je sprva učil podobarstva in slikarstva, kasneje pa - verjetno pod vplivom mojstrovih sinov Janeza in Jurija Šubica, ki sta bila njegovih let. - izključno slikarstva. Stefan Šubica je bil skupaj s svojim bratom Janezom Šubicem st., ki je imel delavnico v Škofji Loki, eden najkvalitetnejših nadaljevalcev našega poznobaročnega podobarskega izročila, ki je bilo za razliko od baročnega predhodnika v resnici na dokaj nizki ravni. Po končani učni dobi je Matija Bradaška še za eno leto ostal v delavnici Štefana Šubica, s katerim sta tudi pozneje ostala prijatelja. Nato je za krajši čas odšel v delavnico Janeza Gosarja st. v Duplje. Leta 1873 se je poročil s sorodnico Šubičevih, Apolonijo Ferlan, ter se kot samostojni mojster naselil v Poljanah. Leta 1875 se je preselil v Kranj. V Kranju se je njegov priimek spremenil iz Bradeška v Bradaška; Kranjčani so ga verjetno zamenjevali z v Kranju že živečo rodbino Bradaškovih, ki se v virih omenja že konec 18. stoletja. Umril je 25. decembra 1915 v starosti trideset let. V delavnici sta ga nasledila sinova Anton (umrl 1922) in kasneje najmlajši izmed desetih otrok Matija Bradaška ml. (1889 - 1962).

Obdobje od sredine 19. stoletja do približno 1. svetovne vojne, v katerem je Matija Bradaška živel, je dobilo ime **historizem**. V avstro-ogrski monarhiji so imenovali ta čas tudi **francozefstvo**. Cerkevna organizacija si je po francoski revoluciji in končanih Napoleonovih vojnah in še zlasti po marčni revoluciji pridobila nazaj vse privilegije, ki se jim je morala odpovedati zaradi janzenizma in jozefinizma. Leto za letom se je povečevala njena vloga, ki je dosegla vrhunec kmalu po sredini 19. stoletja. Cerkev je s ponovno oživljenimi cerkvenimi prazniki, Marijinim kultom, rožnim vencem, križevim potom ter novimi božjimi potmi in slovesnostmi, torej z novim zunanjim bliščem, skušala znova intenzivno vplivati na ljudstvo. Vključevala se je tudi v politične boje. Tudi na Slovenskem je - tako kot po vsej monarhiji - historizem v celoti zajel umetnostna snovanja, namenjena cerkvenim potrebam. V slikarstvu je bil omejen največkrat na posnemanje renesanse, v arhitekturi in podobarstvu pa še zlasti gotičnih in romarskih stilnih vzorcev. Obnovili so skoraj vse pomembnejše cerkve, poslikali številne cerkvene notranjstve (okrog 400) ter v njih postavljali nove oltarje ter drugo cerkveno opremo. Z okrepitevijo Cerkve so začele **podobarske, slikarske in kamnoseške delavnice**. Pojavila se je še vrsta novih; med njimi tudi delavnica Šubičevih na škofjeloškem območju, kamnoseška in podobarska delavnica Janeza Vurnika st. in Janeza Vurnika ml. v Radovljici in **Bradaškova slikarska delavnica v Kranju**, če se omejimo zgolj na nekatere najpomembnejše na Gorenjskem.

Ob prihodu Matije Bradaška v Kranj sta v mestu že delovali dve podobarsko-slikarski delavnici, ki sta zaradi zmanjšanja cerkvenih naročil v preteklosti s svojimi izdelki stregli

tudi manj zahtevnemu meščanskemu ali kmečkemu naročniku in sta padli zaradi tega že na povsem poljudno raven. Prva je celo neposredno izhajala iz najpomembnejše gorenjske (poznobaročne) delavnice, ki jo je utemeljil Leopold Layer (1752 - 1828). Vodil jo je Jožef Egartner ml. (1833 - 1905), ki pa ni uspel obdržati kvalitete ravni svojega očeta, Layerjevega posinovljenega Jožefa Egartnerja ali samega Leopolda Layerja in njegovih pomočnikov. Na mnogo nižji ravni, na izrazito obrtniški stopnji, pa je v tem času v Kranju ustvarjala tudi delavnica rodbine Goetzl. S svojim prihodom v Kranj je Matija Bradaška prinesel s seboj sveže znanje, ki si ga je pridobil med svojo učno dobo pri Šubičevih in je bilo povsem

tenju umetnin niso upoštevali izvirnosti ter estetskih ali stilnih kriterijev, temveč zgolj natančnost, marljivost, obrtniško spretnost in posluš za podajanje najglobljih verskih čustev. Cerkev je v celoti zavračala vsakršno realistično umetnost ter se zavzemala zgolj za tisto umetnost, ki je spodbujala k pobožnostim. Cerkveni naročnik si takrat ni samo želel, temveč je celo strogo predpisoval, da morajo upodobitve svetih oseb izžarevati vzvišenost in dostojanstvo, zato so se morali cerkveni umetniki izogibati goloti, čutnosti in še zlasti prikazovanju mučeništev. Predstavljale naj bi vzor, po katerem naj se ravna vsi ljudje. Za vsa dela, ki so nastajala v tem času, sploh ni bilo potrebno, da so bila umetnine, dovolj je bilo že, da so se v celoti podrejela vsem zapovedanim normativom. Nasploh so cerkvene

umetnine smeli izdelovati zgolj tisti umetniki, ki so bili tudi sami verni. Matija Bradaška si je zato pri snovanju svojih kompozicij prav tako kot vsi naši slikarji historizma pomagal s Schnorrovo Biblijo v slikah, z reprodukcijami fresk Führichovega Križevega pota iz cerkve Sv. Janeza Nepomuka na Dunaju ali reprodukcijami del drugih znamenitih nazarenskih umetnikov, pri oljnih slikah pa tudi z deli renesančnih umetnikov. V njegovem delu pa bi zasledili tudi vplive prvega predstavnik nazarenskega slikarstva pri nas Janeza Wolfa ter cerkvenih del njegovih učencev in Bradaškovih mladostnih prijateljev, slikarjev realistov Janeza in Jurija Šubica. Najpogostejši motivi Bradaškovih in vseh takratnih verskih slik, ki so morale biti ikonografsko nezahtevne in zlahka razumljive, so bili: Srce Jezusovo, Srce Marijino, Križevi poti (takrat pri nas skorajda brez izjeme kopije Führichovega), Marija kot Brezmadežna, Roženvska Marija, Lurška mati božja, Rešnje telo, Sveta družina, Angel varuh, Kristus kot Dobri pastir, Križani ter takrat priljubljeni svetniki sv. Alojzij, sv. Janez Nepomuk, sv. Vid, sv. Avguštin, sv. Benedikt, cerkveni očetje apostoli idr. Svete osebe je upodabljal idealizirane, z lirčno zamaknjenimi izrazi na obrazu, ki so predstavljali njihovo poduhovljenost in navznoter obrnjeno bolečino.

Enako kot slikar oljnih podob je Matija Bradaška v svojem času slovel tudi kot slikar obsežnih stenskih figurativnih kompozicij. Po gotiki in baroku je cerkveno stensko slikarstvo v drugi polovici 19. stoletja in na začetku 20. stoletja doživelo svoj tretji razcvet. Dokumentirane so Bradaškove poslikave več kot tridesetih cerkvenih notranjstev. Med najuspelejše se prištevajo freske v **kranjski župnijski cerkvi (1891 - 1892), Predvdoru (1893), Predosljah (1895), Begunjah na Gorenjskem (1894, 1897) in Čadramu pri Slovenskih Goricah (1908 - 1910)**. Največkrat njegove freske delujejo kot na stene pritrjene slike, saj jih je zelo redko vključeval v takrat izredno priljubljene obsežne stenske dekoracije. Kot izrazitemu figurativu mu zato med sloven-

Angel, detajl z Marijine upodobitve, 1913, Pungert

prilagojeno novim zahtevam časa in sedaj znova najpomembnejša naročnika podobarskih in slikarskih izdelkov - Cerkve. Hitro je prevzel vsa večja naročila ter se uveljavil kot eden najpomembnejših slovenskih cerkvenih slikarjev. Poleg Matije Koželja iz Kamnika, Simona Ogrina z Vrhnike in Antona Jebačina iz Ljubljane se uvršča v »**kranjsko skupino slikarjev**«, ki je s svojimi deli obvladovala območje osrednje Slovenije ter pogosto s svojim vplivom segala tudi na druga območja. Dela Matije Bradaška, ki jih najdemo tudi na Dolenjskem in Stajerskem, potrjujejo pomen in ugled, ki ga je slikar užival za časa svojega življenja.

V svojem ateljeju, ki ga je imel v hiši v Savskem predmestju (v bližini Majdičevega mlina) je opravljal raznovrstna slikarska dela z nabožno tematiko. Pogostokrat je spremljal tudi naročila za poslikavo cerkva, znamenj in kapelic. Pri snovanju svojih kompozicij si je pomagal s predlogami, ki jih je bolj ali manj zvesto posnemal in kopiral in jih večkrat tudi ponostavljal. Bolj poredko pa je za svoje slike iskal nove kompozicijske rešitve. Prav zato so njegova dela večinoma med seboj enakovredna in ne bi mogli zaslediti opaznejšega razvoja. Nasploh v tem času pri vredno-

Roženvska Marija (pod njo je upodobljena bitka med Turki in Španci ter Benečani pri Lepantu leta 1571), 1889, Roženvska cerkev v Kranju.

MATIJA BRADAŠKA v svojem ateljeju, fotografija iz okrog 1910

skimi cerkvenimi slikarji pripada posebno mesto. Načrte za poslikave, ki so se z obstoječo cerkveno arhitekturo in notranjo opremo v skladu s stremiljenji časa neredko združevali v »celostno umetnino«, je Matija Bradaška pogosto snoval skupaj z uglednimi cerkvenimi dostojanstveniki ali drugimi umetniki. Predstojnik Spomeniškega sveta za lavantinsko škofijo in začetnik umetnostnozgodovinske topografije Avguštin Stegenšek mu je pripravil načrte za poslikavo cerkve v Čadramu, radovljiški podobar in kamnosek Janez Vurnik ml. pa za cerkvi v Begunjah in Predosljah. Od ustanovitve Društva za cerkveno umetnost (1894 - 1930), katerega član je bil tudi Matija Bradaška, pa je ocenjevanje in vrednotenje načrtov za cerkvene umetnine potekalo pod okriljem društva. Za svoje freske je najraje izbral mehke in svetle barve. Upodobljeni svetniki delujejo vzvišeno in umirjeno, hkrati pa s svojo kompaktnostjo izdajajo tudi Bradaškovo prvotno šolanje za podobarja. Združeval jih je v harmonično urejene kompozicije, ki največkrat ustvarjajo vtis gledališkega prizora. Namesto baročnih skrajšav in navidezne dvigovanja upodobljenih oseb v iluzionistično višavo na stropnih poslikavah je v Bradaškovih freskah prisotno zgolj umirjeno lebdenje. V resnici so se njegove freske v tiste cerkve, ki jih takrat niso prenavljali, vključevale le s težavo, saj se niso trudile prilagajati se starejši oltarni opremi in sami arhitekturi.

Med množico cerkvenih umetnin, ki so nastajala v obdobju historizma, so se tudi najkvalitetnejša dela - mnoga izmed njih so nastala prav v Bradaškovi slikarski delavnici v Kranju - kaj rada porazgubila. Po prvi svetovni vojni so se razmere, ki so omogočale historično umetnine, namreč spremenile. Cerkev je v veliki meri najprimernejši oblikovni vzorec za takratno pojmovanje katolicizma našla pri ekspresionistično naravnanih ustvarjalcih. Bradaškovi delavnici, ki jo je po očetovi smrti vodil sin Anton in kasneje Matija ml., so čez noč presahnili naročila. Zaradi sprememb okusa so dela historizma - razen redkih izjem - za dolga desetletja izpadla iz pregledov domače in tuje umetno-

stne preteklosti. Sled za historičnimi umetniki in njihovimi deli se je zabrisala. V marsikateri cerkvi so prebelili njihove freske, ker se niso več skladale z novim okusom časa, komaj nekaj desetletij stare oljne slike pa so bile prepuščene propadanju. Od obsežne poslikave kranjske župnijske cerkve, ki je predstavljala v svojem času eno največjih slikarskih nalog v Sloveniji, sta se ohranila le dva v svojem času eno največjih slikarskih nalog v Sloveniji, sta se ohranila iz legende sv. Križa v kapeli in Izgon Adama in Eve iz raja ter Sv. Florijan, ki gasi požar mesta Kranja na koru. Slednje so kranjski meščani naročili ob stoletnici požara, ki je leta 1811 opustošil mesto. Zapleteno poslikavo prezbiterija s prizori iz Kristusovega življenja in legende cerkvenih zavetnikov Sv. Kancijana in tovarišev poznamo zgolj po fotografijah. V Kranju so se neokrnje ohranile samo freske v **Roženvski cerkvi iz leta 1899** s prizori sv. Rožnega venca v prezbiteriju in Marije zaščitnice grešnikov ter Roženvske Mater božje v ladji.

Če so Bradaškove freske že natele na izčrpano opredelitev v knjigi Andreje Žigon, ki je posvečena stenskem slikarstvu konca 19. stoletja na Slovenskem, pa je ostalo neevidentiranih in neovrednotenih še veliko njegovih oltarnih slik, križevih potov in drugih nabožnih podob ter slik s profano motivom (portretov), ki bodo v prihodnjih letih predstavljeni na razstavi in v monografskem katalogu, ki ju pripravlja **GORENJSKI MUZEJ - KRANJ**. Vsa dosedaj znana dela pa že potrjujejo ugotovitve, da imamo opravka s kvalitetnim in zanimivim umetnikom, ki je v marsičem presegel v svojem času prevladujočo obrtniško stopnjo ustvarjanja. Ob slikarskem delu pa ni zanemarljiv tudi z zgodovinskega in dokumentarnega vidika dragocen prispevek Matije Bradaška na fotografskem področju.

Literatura:
Viktor Steska, Bradaška Matija, SBL 1. 1925 - 32, str. 56
France Štukl, Slikar Matija Bradaška, Loški razgledi, XV, 1968, str. 62 - 65
Andreja Žigon, Stensko slikarstvo poznega 19. stoletja na Slovenskem, Celje, 1982.

Moda
in
kvaliteta

Elita

PANORAMA

SPAR MARKET
SPAROVEC
Struga - Strau
NEVERJETNO
POCENI...
Zelo ugodna
menjava!

IZJAVA TEDNA

Inž. Vitomir Gros:
DIREKTORSKE
KRIMINALCE
BOMO ZAPRLI

Za Delavsko enotnost je kranjski župan inž. Vitomir Gros med drugim izjavil:

«...Naj si Drnovšek nikar ne misli, da bo čisto vse sprejeto, kar bi bilo dobro za njega. Jaz sem bil opozicija tudi Peterletu in to hujša opozicija kot opozicija sama...»

«...Mi, Liberalna stranka, bomo obvestili domačo javnost in tujino, da se s postopki divjih privatizacij ne strinjamo. Če pridemo na oblast, bomo stvari pravno uredili za nazaj. Kako? Tako, da bomo kriminalce, ki so to delali, tudi zaprli. Dopuščati takšen kriminal pomeni pristajati na čisto anarhijo v tej državi in zanikati kakršnokoli pravni red...»

Jeseni bodo odpri Erjavčevo koč

Ob koncu letošnjega maja so v koč pripeljali kompletno opremo za več postelj v koč. Opremo so podarili pri Emona Merkurju v Ljubljani. Njihovi predstavniki so darilo za vršiško koč sami pripeljali na Vršič.

V imenu Planinskega društva sta se za prispevek k opremlitvi vršiške koč darovalcem zahvalila predsednik društva Pavel Dimitrov in tajnik Albin Kobentar, ki sta poleg ostalih članov tudi najbolj zaslužna, da danes na Vršiču stoji nova planinska postojanka.

Vršiško koč naj bi predvidoma slovesno odpri septembra, ob letošnjem prazniku planincev. - Foto: D. Sedej

Albin Kobentar

Planinsko društvo Jesenice se je pred leti odločilo, da do tal podre staro in dotrajano Erjavčevo koč na Vršiču, ki je edina naša visokogorska postojanka, ki je bila redno odprta tudi pozimi. Z nemalo truda, prostovoljnega dela in prispevkov firm, ki so planincem darovale material za gradnjo, jim je uspelo zgraditi novo koč na Vršiču, ki je prostorsko precej večja od stare, vendar grajena v lepem stilu, ki se odlično vklaplja v vršiško okolje.

Koč so prekrili, vgradili okna in vrata, zmanjkalo pa jim je denarja za drago opremo. Jeseniški planinci so tako spet začeli z akcijo in prosili posamezne firme, da pomagajo.

ALI ŠTA JANEZA RES NAJMOČNEJŠA - Kadar stopita skupaj obrambni minister in edini general slovenske vojske, ne bi smelo biti dvoma pri odgovoru na to vprašanje. Toda domačinka, ki je pred vajo na Bohinjski Beli gostom ponudila šilce domačega, je imela na pladnju več močnih argumentov hkrati. A, glej ga šmenta, ko je tiček poletel iz fotoaparata, Janeza sploh nista strmela v pladenj, ampak malce čezenj! S. S. - Foto: S. Saje

PREDSEDNIK JE JADRAL

"Suknjič vam bom pustil tukaj, denarico bom pa vzel s seboj," je bojda rekel v tork slovenski predsednik Milan Kučan na leškem letališču, preden se je na povabilo slovenskih letalcev usedel v jadrino letalo Blanik in skupaj z letalskim inštruktorjem ter preizkušenim letalskim mačkom Silvom Orožimom zajadral nad Begunje in letališče. Ko sta bila predsednik v vlogi kopilota in Silvo spet na trdnih tleh, je bil predsednikov prvi komentar: "Sem ga v redu pripeljal. Malo ga je bilo strah.

(Misli je na Orožima na sedežu za njim). Tisti zadnji najlepši krog sem jaz zvožil, sicer pa je šlo bolj vodoravno. Ali je na sedežu kaj mokro..." Silvo Orožim pa je predsednikove letalske sposobnosti ocenil takole: "Super je šlo. Predsednik je krmaril od Sv. Petra do letališča. Rekel pa mi je, da se je enkrat že peljal z jadrinim letalom." Sicer pa bodo prišle predsedniku jadrane sposobnosti še prav pri krmarjenju skozi razburkano slovensko politično ozračje. ● J. Košnjek, slike G. Šinik

PREBERITE

Franci Teraž, gorski tekač:
Bolj je strmo, bolj letim

Muslimane na vislice!

Slavno Kitajko pridržali!

Čebelnjak -
trn v srcu Jezerjanov

VREMENE

Hladneje bo

Vremenoslovci nam za konec tedna, za petek in soboto, napovedujejo pretežno oblačno z občasnimi padavinami in nevihtami. Hladneje bo.

Sedmi spominski pohod na Triglav

Radovljica - 17. in 18. julija bo tradicionalni spominski pohod partizanov in mladih na Triglav. Organizatorji pripravljajo ob tem tudi več kulturnih prireditev, med njimi: triglavski slikarsko-kiparski tabor na temo Triglav, slovenski simbol, z udeležbo likovnih umetnikov iz Slovenije in dežel Alpe Jadran, triglavsko likovno galerijo, priložnostno razstavo, ki bo od 16. do 19. julija v Šport hotelu na Pokljuki. Razstavljena bodo likovna dela tabora, eksponati na temo Triglav - simbol, slikovni in drugi material o vzponu patrolj borcev NOV na Triglav v času NOB in iz še-

stih spominskih pohodov na Triglav. Otvoritev razstave s priložnostnim kulturnim programom bo v četrtek, 16. julija, ob 18. uri v Šport hotelu.

Etnografske dejavnosti podtriglavskega domačina bodo predstavili v soboto, 18. julija. Prikazali bodo nekatere dejavnosti in opravila, značilna za Triglavski kot, s področja planšarstva, sirarstva, sečnje, prevoza in predelave lesa, izdelavo gorjuških pip, zvoncev. Obiskovalci bodo postreženi s kmečkimi dobrotami, bohinjskim sirom. Slavnostni in zabavni del bo vodil Vinko Šimek. ● D. S.

Obnova ruske kapelice - Turistično društvo Kranjska Gora obnavlja rusko kapelico ob cesti Kranjska Gora - Vršič. Rusko kapelico so postavili ruski ujetniki, ki so gradili vršiško cesto, posvečena pa je 400 ponesrečenim graditeljem, ki jih je v zimi leta 1914 in 1915 zasul snežni plaz. Ruska kapelica je zanimivo spominsko obeležje, ki ga obiskujejo številni planinci in izletniki. Med njimi so tudi turisti, ki letujejo v Kranjski Gori. V spominsko knjigo, ki je v kapelici, je minuli mesec angleški turist zapisal: »Molim zato, da bi se čimprej končala vojna na Hrvaškem in v Bosni!« - Foto: D. Sedej

Muslimani - na vislice!

Med občinami, ki imajo med tujerodci največ Muslimanov, je na prvem mestu jeseniška občina.

V teh časih, ko so muslimanske družine na Jesenicah sprejele veliko beguncev in ko so ustanovili begunski center na Hrušici, so se v občini nenedoma pojavili tudi grozljivi lepaki. Muslimanske družine v poštnih nabiralnikih prejemale pisma, v katerih neznane osebe ali skupine oseb grozijo Muslimanom, češ izginite v Bosno ali pa jim rišejo vislice. Nadlegovane družine so na moč ustraševane, kar sploh ni čudno: kar zamislite se, da vam rušijo la-

stno matično državo, obenem pa preganjajo in strahujejo tudi v tuji državi - pa čeprav je postala vaša nova domovina!

Da pa bo mera polna, so taisti neznanci neznanu kdaj odvili tudi ploščo na Delavski cesti na Jesenicah, kjer ima prostore jeseniška Stranka demokratične akcije. Plošča, na kateri je pisalo SDA, ni bila nič poškodovana, ampak čisto lepo odstranjena. Češ: ni vas!

Kdo to dela, se ne ve, sluti se pa! Najbrž niso domačini, saj jih prej nikoli ni motila narodna raznolikost prebivalstva in jih tudi zdaj ne dajejo tovrstni popadki! ● D. S.

NOVO V KINU

SMRTONOSNI TRENUTEK

ameriški znanstvenofantastični film; igrajo: Rutger Hauer, Kim Cattrall, Ian Dury, Sarah Stockbridge.
London 2008. Ozonski plašč nad Evropo slabi, podnebje se dramatično spreminja, s tem pa se pojavi tudi novo zlo na ulicah mesta, preplavljenega s podganami - okrutni morilec, neusmiljeni napadalec, ki razkosava svoje žrtve in jim iztrga srce. Po robu se mu postavi svojeglavni policaj Stone, ki ima psihozvezo z bitjem, ki mu je ubilo sodelavca. Kadarkoli to bitje ponovno ubija, Stoneov srčni utrip naraste in ga tako odkriva. Začne se divji lov za morilcem, ki vključuje mnogo žrtev in nasilja, pa tudi ljubezni in tovarštva.

064 213 830

BOSCH

BOSCH bela tehnika

● BLAUPUNKT TV, video, hi-fi.

NEESCO TV, video, hi-fi

VALVOLINE motorna olja

TDK kasete

ZNIŽANJA IN KREDITI !!!

3, 4, 6, 8 ali 12 obrokov

salon EPRO Gorenjski sejem

PETEK, 5. junija 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

9.40 Video strani
9.50 Program za otroke
10.15 Ko je pomlad prišla: Lučka, ponovitev igrane serije
10.45 Znanost, 1. del: Stres, ponovitev
11.15 Celjenje ran, ponovitev znanstvene oddaje
11.50 Poslovna borza, ponovitev
12.00 Poročila
12.05 Video strani
12.35 Video strani
14.45 Napovednik
14.50 Umetniški večer, ponovitev
16.20 Gospodarska oddaja
16.50 EP, Video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV Dnevnik
17.10 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
19.05 EP, Video strani
19.10 Risanka
19.20 Napovednik
19.25 EPP
19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Forum
20.26 EPP
20.30 W. M. Thackeray: Semenji ničevosti, angleška nadaljevanja
21.25 EPP
21.30 Oči kritike
22.20 TV Dnevnik, Vreme, Šport
22.45 Napovednik
22.48 EPP, Video strani
22.50 Sova
Roseanne, 1. epizoda ameriške nanizanke
Hobotnica, italijanska nadaljevanja
Trda dežela, ameriški film
2.10 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

11.30 Video strani 11.40 Pariz, odprto prvenstvo v tenisu, polfinale (m), prenos 15.50 Sova, ponovitev Dragi John, ameriška nanizanka, Hobotnica; Singen, japonska nadaljevanja 18.00 Regionalni programi - Maribor 19.00 Jazz in blues 19.25 EPP 19.30 TV Dnevnik ZDF 20.05 Simpsonovi, ameriška nanizanka 20.30 Intervju 21.20 Slovenski magazin 21.50 Umetniški eksperimentalni program: Studio City 22.50 Koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije: L. Van Beethoven: Simfonija št. 8. 23.20 Video strani

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

7.00 Dobro jutro, Hrvška 9.00 Kritična hitrost, otroška serija 9.30 Povejte mi, kaj naj delam 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.35 On in ona, ponovitev humoristične serije 12.00 Točno opoldne 13.00 Slika na sliko, ponovitev 13.50 Življenje Josephine Baker, ponovitev zadnjega dela 14.40 Modre čelade 15.05 Malavizija 16.00 Poročila 16.05 Malavizija 17.00 Preteklost v sedanosti 17.30 Gremo naprej 18.00 Poročila 18.40 Santa Barbara, ameriška nadaljevanja 19.30 Dnevnik 20.05 Vi in vaš video 21.40 Ekran brez okvirja 22.40 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v nemščini 23.50 Poročila v angleščini 23.55 Horoskop 0.05 Filmska noč - Tretji ključ, hrvaški film 1.25 Stvor, ameriški barvni film 3.05 Poročila 3.10 Video strani

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

17.25 Video strani 17.35 Potovanje v Melanijo, ponovitev švedskega risanege filma 19.30 Dnevnik 20.05 Po vojni, 1. del angleške nadaljevanke 20.55 Fashion Tpe 21.40 Roseanne, humoristična nanizanka 22.05 Lovska sezona 23.30 Nedotakljivi, ameriška ob nanizanka 0.20 Gardijada/Video strani

KANAL A

10.00 Ponovitev večernega sporeda 10.30 Olimpiada možganov, kviz 10.50 Ciklus najboljši komedijantski par 12.00 A Shop 19.00 A Shop 19.15 Kult-ura, ponovitev sredine oddaje o kulturi 20.00 Dober večer 20.05 Dnevni informativni program 20.30 35 mm, oddaja o novostih na filmskem platnu 20.30 Ženska z dvema obrazoma, 2., zadnji del ameriškega barvnega filma 22.20 Filmski režiserji, dokumentarna oddaja (Martin Scorsese) 22.50 A Shop - Lahko noč

TV AVSTRIJA 1

9.00 Jutranji program: Čas v sliki 9.05 Čudovita leta 10.00 Šolska TV 10.30 Sissi, ponovitev avstrijskega

KINO

5. junija

CENTER amer. ris. SNEGULJČICA IN 7 PALČKOV ob 16.30 uri, amer. rom. kom. MANEKENKA ob 18. in 20. uri STORŽIČ amer. trda erot. ZALJUBLJENA SIRENA ob 18. in 20. uri ŽELEZAR amer. črna kom. PRI ADAMSOVIH ob 18. in 20. uri KOMENDA amer. akcij. fant. film MRAČNI ANGEL ob 20. uri LAZE amer. thrill. LEPI JOHNNY ob 19. uri ČESNJICA amer. film JEZUS IZ NAZARETA I. ob 21. uri RADOVLJICA amer. krim. film BILLY BATHGATE ob 20. uri

SLOVENIJA 1

SOVA

ROSEANNE

Prijubljena nanizanka pri Huxtablovih se je prejšnji petek iztekla, sledila pa ji bo nova humoristična nanizanka, Roseanne. Ustvaril jo je isti produkcijski team kot nanizanko Pri Huxtablovih. Obe nanizanki igrata zlasti na glavni lik. Naslovna junakinja je Roseanne. Od tu naprej pa se vrstijo različke. Poglavitna je verjetno v temperamentu in karakterju obeh junakov. Če je dr. Cosby zelo pogosto šaljiv, zgolj blago ironičen, pa je Roseanne čukava, v svojih domislicah precej groba in neposredna. Pa vendar, prav s humorjem Roseanne premaguje vsakdanje težave v družinskem življenju, s svojim duhovičenjem jasno pove svojemu otroku in možu, kaj je po njenem prav in kaj ne...

filma 12.15 Teleskop 13.00 Čas v sliki 13.35 Urad, urad 14.00 Big Valley 14.45 Mojstri jutrišnjega dne 15.00 Jaz in ti 15.05 Bila je nekoč... Amerika 15.30 Am, dam, des 16.05 Šest milijonov sekunde; Boksarske rokavice 16.30 Mini kviz 16.55 Teleskop 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Wurlitzer 18.00 Čas v sliki 17.45 Mi 18.30 Trojica s štirimi pestmi 19.22 Znanje danes 19.30 Čas v sliki 19.53 Vreme 20.00 Šport 20.15 Evropski policisti; Mokre noge 21.25 Pogledi s strani 21.25 Ničde ne treščiti kot Camillo, ameriški film; Terence Hill 23.25 Šport 23.55 Sam proti mafiji, ameriški film, 1939 1.05 Čas v sliki 1.10 1000 mojstrovini

TV AVSTRIJA 2

8.30 Vremenska panorama 15.30 1000 mojstrovini 15.40 Leksikon umetnikov 15.45 Kronski dragulj, angleška nadaljevanja 17.30 Zveza za preživetje, 1. del 18.00 Simpsonovi, nato ORF 18.30 Milijonsko kolo 19.00 Zvezna dežela danes 19.30 Čas v sliki 20.00 Kultura 20.15 Morski volkovi 21.00 Znanost 21.15 Šiling 22.00 Čas v sliki 22.30 Mojstrovine 23.30 Ukradeni obraz 0.25 Drugi pogled, filmski esej 2.30 Poročila/1000 mojstrovini

1. RADIO TRIGLAV JESENICE

11.00 - Napoved, telegraf, horoskop, EPP - 12.00 - Glasba, EPP - 13.00 - Danes do trinajstih, EPP - 14.00 - Kulturna dediščina, Obvestila - 14.30 - Novice, EPP - 15.30 - Dogodki in odmevi - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Novice, EPP - 17.00 - Lestvica popularnih 40 do 22. ure -

MEGAMILK

RADIO KRANJ

8.00 - Dobro jutro Gorenjska - 8.20 - Oziramo se - 8.30 - Hov - ne znam domov - 8.40 - Pregled dnevnega tiska - 9.00 - Gorenjska včeraj - danes (regionalna poročila) - 9.20 - Novinarski blok - 10.00 - Poročila Radia Slovenija - 10.55 - Pet za pet - 12.15 - Osmrtnice, zahvale - 12.20 - Črna kronika - 12.55 - Pet za pet - 13.00 - Pesem tedna - 14.00 - Gorenjska danes - 15.30 - Dogodki in odmevi - 18.00 - Gorenjska danes - jutri - 18.20 - Novinarski blok - 18.50 - Radio Kranj jutri - 19.00 - Nasvidenje -

1. RADIO ŽIRI

14.00 - Napoved programa - 14.15 - Naše okno - 14.30 - Devizni tečaj - 14.35 - Misel za dan - 14.40 - Zakajčkovi starši - 15.00 - Dogodki danes - jutri - 15.10 - Dam - daš - 15.30 - Prenos dnevno-informativne oddaje Radia Slovenija - 16.00 - Radio Žiri spet z vami - napoved programa - EPP - 17.00 - Sportne novice - 17.15 - Še so med nami za nimivi ljudje - 18.00 - Novice - 18.15 - Pogovor z gosti v studiu - 19.00 - Odpoved programa -

RADIO TRŽIČ

16.00 - Napoved sporeda - 16.10 - Obvestila - 16.30 - Kaj se dogaja na današnji petek - 17.05 - Glasbena delitacija Janis Joplin - 17.45 - Radio Bomba - 18.50 - Napoved sporeda za soboto - 19.00 - Slovo -

Filmska uganka

Disneyjeva risanka Sneguljčica in sedem palčkov se je "rodila" davnega leta 1937. Stara je torej častitih 55 let. Na vprašanje sta pravilno odgovorila Merima Šupukovič iz Lesc, Dežmanova 4, in Simon Trškan iz Kranja, Jaka Platiše 3. Cestitamo, po pošti pošiljamo po dve brezplačni vstopnici, ki jih poklanja Kino podjetje Kranj.

V Kranju je film že igral, zdaj ga vrtijo na Jesenicah. Gre za najbolj "odštekano" črno komedijo Pri Addamsovih. Addamsove - to čudna družina - je v tridesetih letih zrisal Charles Addams, da bi z njo popestril dolgočasni časopisni strip v amerškem The New York Magazinu. Leta 1964 je bila po stripu posneta TV serija in v devetdesetih je Addamsove prenesel na veliko platno kot svoj prvenec Barry Sonnenfeld. Film odlikujejo briljantni gagi, specialni efekti in odlična igra.

Odgovorite na tole vprašanje: katera slavna igralka, hči še bolj slavnega očeta, je v filmu zaigrala v vlogi matere oziroma žene? Odgovore pošljite na dopisnicah do 17. maja na naslov: ČP Gorenjski glas, 64000 Kranj, Moše Pijadeja 1 - Filmska uganka.

Pametna kosa

V gostem leskovem grmu je bilo skrito gnezdece. V njem je čepela kosovka in grela štiri modrozelenja jajčka. Sem in tja se je pojavil kos s polnim kljunom hrane za samico. Že teden dni je sedela na gnezdu in on ji je že teden dni nosil hrano. Oba sta težko čakala, da se iz jajčk izvalijo mladiči.

Nenadoma se je izza bližnjega drevesa prikazal potepuški maček. Zgledal je kosovko in tudi ona ga je opazila. Vedela je, da maček ne sme vedeti, da pričakujeta mladiče. Hitro je smuknila iz gnezda in mu zletela ravno pred smrčkom. Nekaj metrov pred njim se je spustila na tla in ga vabila k sebi. Skočil je, a ona se je že oddaljila. Tedaj je prišel kos. Takoj je vedel, za kaj gre. Pomagal je kosovski in skupaj sta mačka zvalila daleč od gnezda. Nato sta zletela proč in maček ju ni več videl.

Bil je jezen, ker je ostal brez večerje, onadva pa sta se veselila, ker sta rešila jajčka oziroma svoje mladiče.

Lenart Bukovec, 4. a r. OŠ Petra Kavčiča Škofja Loka

Strah

Bila je lepa sončna sobota. Ati je kot po navadi v lepem vremenu sedel na kolo. Z mami sta se zmenila, da bo do kosila doma.

Kosilo je bilo že zdavnaj za nami, a atija ni bilo od nikoder. Mami je bila tiho in venomer je pogledovala skozi okno. Takoj sem vedela, da nekaj ni prav.

Pozno popoldne je zazvonil telefon. Mami je kar skočila k njemu, jaz pa za njo. Kar čutila sem, da bo nekaj hudo narobe. Pogledala sem mami, ko je ostala v obraz čisto bela. Samo to sem še slišala, ko je vprašala, če je živ. Zatulila sem, mami pa ni vedela, ali naj bo pri meni ali naj se pogovarja s policistom, ki je bil na drugi strani telefona. Tako me je bilo strah in tako sem se bala za mojega atija. Bala sem se, da ga nič več ne bo domov. Mislila sem, da je umrl. Mami mi je

razložila, da ga je zbil avto in da je v Kliničnem centru v Ljubljani. Prepričevala me je, da je še živ in se ne smem bati. Pa ni nič pomagalo.

Naslednji dan smo ga šli obiskat. Ko sem stopila v njegovo sobo, sem ga zagledala, kako leži v postelji z obvezano glavo. Bil je čisto drugačen kot po navadi. A bil je moj atij in bila sem srečna, ko sem videla, da se mi je kljub bolečinam nasmešnil in me pobožal po lasih.

Urška Dolinar, 7. a r. OŠ Bistrica pri Trzinu

Ročna dela

Doma in v šoli sem se naučila kvačkati, plesti in delati ptička, ki se mu premikajo krila. Nakvačkala sem že kapico in nogavčke za bratca in veliko oblek za punčko. Če se mi kaj zatakne, mi pomaga mamica. Špela Voršič, OŠ Kokrica

Medtem ko večini vrstnikov delajo družbo kužki, mucki, papagaji, hrčki, ribice, ima Mitja s Suhe pri Predosljah za prijatelja čisto pravega žrebička. Z njim se igra in tudi skrbi zanj. Mitja pa že nestrpno pričakuje decembra, ko bo štirinožna družinica dobila nov naraščaj. - Foto: P. Kozjek

ALPROM
d.o.o., TRŽIČ

Pohištvo ALPROM na Gorenjskem sejmu v Kranju

vam predstavlja **LAGEA** vseh dimenzij
nov program vzmetnic

Vzmetnice LAGEA OPAL 190 x 90 cm lahko kupite že za samo 7.894,- SLT

Se priporoča ALPROM na Gorenjskem sejmu v Kranju. Odprto vsak dan od 9. do 11.30 in od 14. do 19. ure, telefon: 222-268

REMONT p.o. KRANJ

WEBASTO
avtomobilska strešna okna

- ugodne cene
- možno plačilo na 2 čeka
- takojšnja vgradnja
- garancija na okno in vgradnjo

ALPETOUR REMONT KRANJ LABORE
tel.: 064/223-276

PRODAJA PROIZVODOV IZ
OPUŠČENIH PRODAJNIH
PROGRAMOV.

Cene so nižje 30 % do 50 %.
SAMO junija v prodajalni DOM Naklo.

Ta mesec na vrtu
SETVENI KOLEDAR

Ta konec tedna nimamo kaj prida opraviti na vrtu. Čas je, da nabiramo zdravilne rastline in dišavnice in režemo beluše. Danes, 5. in jutri, 6. junija, in potem še 9. ali 10. junija prvič porežemo koper, žajbelj, poprovo meto (pred cvetenjem!), baziliko, šetraj in meliso (ta naj bo v popkih). Nabiramo kamilnične cvetove. 11., 12. in 13. junija lahko spet sadimo nizki fižol, 12., 13. in 14. junija lahko še presadimo na stalno mesto brstični ohrovt, pozno zelje, ohrovt, rdeče zelje, kolerabo, blitvo in zeleno, oziroma vse listnate vrtnine, ki jih nismo presadili že maja. Med solato in rdečo peso posadimo šetraj. Te dni je čas tudi za sejanje florentinskega ali bolonskega jajneža. 15. junija ne sejemo in ne sadimo in tudi ves teden le plevemo in rahljamo zemljo v vrtu. Šele v petek, 19., in v soboto, 20. junija, je čas za kopanje zgodnjega krompirja, prav tako ga lahko kopljejo tudi 24. in 25. junija. Te dni nabiramo lipovo cvetje. 24., 25., 26. ali 27. junija osujemo krompir. 26. in 27. junija je čas za sejanje črne redkve, za rumeno (podzemno) kolerabo in druge korenaste vrtnine. Če hočemo jeseni lep pridelek korenja, ga te dni posejmo med čebulo. Ko bomo čebulo pobrali, bo korenje izredno lepo uspevalo še pozno v jesen.

24., 25., 28. ali 29. junija škropimo sadno drevje (če je ugodno vreme, seveda) s škropivom iz vratiča in pelina. Tudi te dni rahljamo prst in gnojimo. Zemljo v zelenjavnem vrtu pokrijemo s pokošeno in osušeno travo, z odpadki z zelenjavnega vrta in z napol prepe-relim kompostom.

Kot pove mesečni koledar, bo zalivanje vrta največ zaleglo 12., 13., 21., 22. ali 23. junija.

In še droben nasvet

Če želite imeti gladiole vse leto, jih sadite v razmaku 14 dni vso pomlad in prvo polovico poletja. Sadite jih malo globlje, okoli 15 cm, da bodo obstojnejše.

Bazilika, krebujlica in drobnjak so dišavne rastline, ki pri sušenju izgubijo aromo in učinkovitost. Posušene bazilike zlepa ne spravimo v dovolj primerno posodo, da se ne bi "zdišala". Zato vse te dišavnice za zimno raje zamrzujemo. Sveže nabrane rastline sesekljamo in zamrzujemo v majhnih količinah za enkratno uporabo. Če pa imamo za zamrzovanje večjo plastično posodo, drobno sesekljane dišavnice v jed preprosto "popraskamo" z vilicami. Če shranjujemo dovolj suhe (ko jih operemo jih potem še dobro osušimo, da niso mokre), se ne bodo hudo sprijele v trdo kepo, temveč bodo rahle.

MODA Pike, črte, kratke nogavičke...

Poletje bo vroče, zato naj bodo bluze lahke, zračne, bombažne ali viskozne, drobno ali močnejše pikaste. Zraven bodo šle široke bombažne hlače a la Marlene, v pasu pa naj bo zavezana ruta ali primeren pas. Pikaste bluze pa so lahko tudi brez rokavov, široke, dolge, ob strani prerezane, da so še bolj ohlapne in hladne, črte na hlačah pa so lahko še širše. Zraven si lahko omislimo tudi slamniki, ki naj ima zavezano ruto v enaki barvi, kot so bluzi ali črte na hlačah. Naša modela sta v kombinaciji rdeče bluze z drobnimi belimi pikicami in bele hlače s črnimi črtami ter črno ruto v pasu, drugi model pa je modro bela kombinacija. In kaj je v letošnji modi najno-

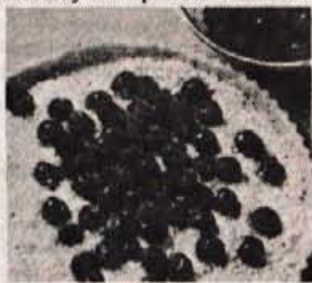
veje: v sandale z jermenčki bomo obule tanke bele bombažne ali garnaste kratke nogavičke.

Češnje zore
Češnjeva pogača

Zamesimo krhko testo. Z njim obložimo tortni model. Testo spečemo v pečici. Obložimo ga s češnjami, prelijemo s prelivom in pečemo do konca.

Potrebujemo: za testo: 250 g moke, 50 g sladkorja v prahu, 1 jajce, 1 rumenjaka, ščepec soli, 100 g masla ali margarine. Za nadev: 1 vrečko trdilca za sladko smetano, 50 g mletih lešnikov, 1,5 kg češenj, 2 jajci, 75 g sladkorja, 2 žlici jedilnega škroba, 200 g kisle smetane, pol žličke cimeta, 1 vanilijin sladkor.

V skledo presejemo moko s sladkorjem v prahu. V sredini

naredimo jamico, vanjo damo rumenjaka, jajce in malo soli. Na rob jamice damo koščke masla ali margarine. Z električnim ročnim mešalnikom (z nastavkom za mešanje testa) zamesimo sestavine v krhko testo. Ne mesimo predolgo, kajti če se testo preveč segreje, se lepi in ga je težko oblikovati.

Ko je testo gladko in enakomerno, ga oblikujemo v kepo. Zavijemo ga v plastično vrečko in pustimo na hladnem 1 uro. Nato testo razvaljamo na debelino 3 do 4 mm. Z njim obložimo namaščen model. Testo na dnu modela večkrat prebode-mo z vilicami, da se med pečenjem ne dviguje. (V model lahko natresemo suhi grah ali fižol, da obtežimo testo, pravilno.) V pečici pečemo 15 minut pri 200 stopinjah C.

Nato model vzamemo iz pečice (suhi grah ali fižol odstranimo). Na testo potresemo mlete lešnike in naložimo izkoščičene češnje. Gladko razmešamo smetano, jajca, sladkor, jedilni škrob, cimet, vanilijin sladkor in trdilec za smetano. Porazdelimo po češnjah. Model damo spet v pečico in pogačo pečemo še 20 minut.

Vabimo vas, da se udeležite javne prireditve

RADOLCA
ZBUD' SE

Pred restavracijo LEONARDO v Radovljici, 13. junija, od 16. ure dalje.

Zabaval vas bo ansambel GAŠPERJI. Priredili bomo javno zrebanje nagradne križanke in izžrebali enega izmed novih naročnikov. Prireditev bo povezoval Kondi Pižorn.

Kot smo vam obljubili že v torkovi številki Gorenjskega glasa, danes objavljamo kupon za **BREZPLAČNO PIZZO**. Med oddanimi kuponi bomo izžrebali 8 srečnežev, ki bodo prejeli po dve pizzi. Kupone prinesite na prireditev v Radovljici, kjer jih boste tudi oddali.

BREZPLAČNA PIZZA ZA DVE OSEBI

Ime in priimek .....

Naslov .....

..... RADOLCA ZBUD' SE

SOBOTA, 6. junija 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.20 Video strani
- 8.30 Izbor
- 8.30 Angleščina - Follow me
- 8.50 Radovedni Taček. Voz
- 9.05 Lonček, kuhaj: Pšenična juha
- 9.15 Klub klobuk
- 11.10 Zgodbe iz školjke
- 12.00 Poročila
- 12.05 Tok, tok, ponovitev
- 14.00 Intervju, ponovitev
- 14.50 Video strani
- 15.55 Napovednik
- 16.00 Tednik, ponovitev
- 16.50 EP, Video strani
- 16.55 Poslovne informacije
- 17.00 TV Dnevnik
- 17.10 Deseti brat, slovenski film
- 18.35 EP, Video strani
- 18.40 Novosti založb
- 19.00 Risanka
- 19.10 Napovednik
- 19.15 Zrebanje 3 x 3
- 19.25 EPP
- 19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Utrip
- 20.26 EPP
- 20.30 Ona + On
- 21.30 EPP
- 21.35 S. King: Zlata leta, ameriška nadaljevanka
- 22.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport
- 22.55 Napovednik
- 22.48 EP, Video strani
- 23.00 Sova
- Murphy Brown, ameriška nizanka
- Na materino zahtevo, ameriška nadaljevanka
- Zlo, ki ga naredi človek, ameriški film
- Nočne ure, 11. epizoda ameriškega varietetskega programa
- 2.10 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 14.05 Video strani
- 14.15 Pariz: Odprto prvenstvo Francije v tenisu, finale (2), prenos
- 15.45 Sova, ponovitev; Roseanne; Hobotnica
- 17.30 Da ne bi bolelo
- 17.45 Angleščina v poslovnih stikih
- 18.00 Pogled in zadeni
- 18.30 Boš videl, kaj dela Doljnc, 3. oddaja
- 19.00 Kremenkovi, ameriška risana serija
- 19.25 EPP
- 19.30 TV Dnevnik, RTV Srbija
- 20.15 Klasika
- 20.30 Mož, imenovan Petek, ameriški film
- 22.15 Umetniški eksperimentalni program: Trčarije
- 23.15 Video strani

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.55 Horoskop, ponovitev
- 8.00 Poročila
- 8.05 TV koledar
- 8.15 Slika na sliko
- 9.00 TV šola: Odprta ura
- 10.00 Poročila
- 10.05 Kaj se dogaja, program za otroke
- 11.05 Po vojni, ponovitev
- 11.55 Risanka
- 12.00 Poročila
- 12.05 Vi in vaš video
- 12.50 Poročila
- 13.30 J. Gotovac: Ero z onega sveta, 1/5 del opere
- 14.00 Poročila
- 14.05 Pika gre v Hollywood, avstralski risani film
- 15.20 Denver, zadnji dinosaver, risani film
- 15.55 Poročila
- 16.00 TV mreža
- 16.45 Turbo Limach Show
- 18.00 Poročila
- 18.05 TV razstava
- 18.20 Santa Barbara
- 19.00 V začetku je bila beseda
- 19.30 TV dnevnik
- 20.05 Legenda o Tarzanu, ameriški barvni film
- 22.45 TV dnevnik
- 23.00 Slika na sliko
- 23.45 Poročila v nemščini
- 23.50 Poročila v angleščini
- 23.55 Horoskop
- 0.00 Poročila
- 0.20 Filmski maraton z nadaljevanke
- 0.20 Dokler se ne snideva spet, 6 delov ameriške nadaljevanke
- 5.30 Poročila
- 5.35 Video strani

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 13.50 Video strani
- 14.00 Tenis: Grand slam, finale, prenos iz Pariza
- 17.45 Košarka: NBA liga, finale
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Pred vrhunskim srečanjem za ohranitev planete Zemlje: Življenje in dolg
- 21.00 Zgodba z naslovne strani
- 21.30 Pri Huxtablovih
- 22.00 Hrvatska nogometna liga
- 23.05 Polnočni klici
- 23.50 Hit Depo
- 2.20 Video strani

KANAL A

- 9.45 A Shop
- 10.00 Ponovitev večernega programa
- 10.30 35 mm, oddaja o filmu
- 10.45 Izkrivljena pravica, ameriški film
- 12.20 A Shop
- 19.00 Kanalizer show
- 19.30 Eurodisney
- 19.55 Gospod Kolcavček, risanka
- 20.00 Dober večer
- 20.05 Dnevno informativni program
- 20.30 Intervju s patronom Bartolomeom Sergeom, jezuitom, sociologom in politologom
- 21.00 Ženska z dvema obrazoma, ponovitev 1. dela ameriškega barvnega filma
- 22.35 Videogram
- 23.50 Vreme
- 23.52 Starejši mojstri ameriške zabavne glasbe
- 0.25 Erotična uspanka
- Lahko noč

TV AVSTRILIJA 1

- 9.00 Jutranji program: Čas v sliki
- 9.05 Simpsonovi, ponovitev
- 9.30

KINO

6. junija

CENTER amer. ris. SNEGULJICA IN 7 PALČKOV ob 15.30 uri, prem. amer. akcij. thrill. SMRTNOSNI TRENUTEK ob 17., 19. in 21. uri
STORŽIČ amer. trda erot. ZALJUBLJENA SIRENA ob 18. in 20. uri
ZELEZAR amer. črna kom. PRI ADAMSOVIH ob 17., 19. in 21. uri
DUPLICA amer. rom. kom. MANEKENKA ob 19. in 21. uri
RADOVLJICA amer. krim. film BILLY BATHGATE ob 18. in 20. uri

SLOVENIJA 1 17.10

DESETI BRAT

slovenski barvni film, 1986; igrajo: Radko Polič, Bert Sotlar, Stevo Žigon, Boris Kralj, Matjaž Vršnar, Jana Habjan, Željko Hrs. Zgodba Desetega brata je postavljena v letu 1840, na grad Siemenice, kamor pride kot domači učitelj Lovro Kvas. Med njim in domačo hčerjo Marico vzplamti ljubezen - obenem pa spremljamo še skrivnostno zgodbo "desetega brata", nezakonskega sina kraljevnega veljaka. Tu je seveda tudi Krjavelj, v imenitni interpellaciji Berta Sotlarja, ki zbranim pri večerji razloži, kako je kot mlad vojak videl hudiča in ga prekal na dva dela.

Angleščina za začetnike 11.00 Dinastija, ponovitev ameriškega filma 12.30 Hello Avstrija, hello Viena 13.00 Čas v sliki 13.10 Mi 13.35 Brez mame ne gre, nemški film 15.10 Comedy capers, igra pokra s Billyjem Bevanom 15.25 Biblija za otroke 15.30 Jaz in ti 15.35 Duck Tales 16.00 Otroški Wurlitzer 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Werner Fend: Moja knjiga o džungli 17.30 Ribje zgodbe: Podvodna zabava 17.35 Nadaljevanje ne bo! 18.00 Čas v sliki 18.05 Čudovita leta: Kdo je bila teta Rose? 18.30 Felix in dve kukačici: Noč v hribih 19.30 Čas v sliki, vreme 20.00 Šport 20.15 Dvojčka, ameriški film 22.15 Zlata dekleta 22.30 Šport 23.45 Mačje oko, ameriški film 0.15 Čas v sliki 1.20 Prešustvo po italijansko, italijanski film 1.50 Poročila/Ex libris 2.00 1000 mojstrovina

TV AVSTRILIJA 2

8.30 Vremenska panorama 12.55 1000 mojstrovina 13.05 Leksikon umetnikov 13.10 Ko so pogani kristjani postali 14.00 Šport 18.15 Koo me hoče - živali iščejo dom 18.30 Alpe - Donava - Jadran 19.00 Avstrija danes 19.30 Čas v sliki/Vreme 20.00 Kultura 20.15 Othello, tragedija - Williama Shakespeara 22.45 Čas v sliki 22.55 X-RAY, računarski intervju 23.15 Joe Cocker, vrnunci turneje Night Call World Tour 92 0.15 Manhattan Cable 0.35 Off Chart 1.05 Čas v sliki, Ex libris 1.15 1000 mojstrovina

1. RADIO TRIGLAV JESENICE

11.00 - Napoved, telegraf, horoskop, duhovni razgledi - 12.00 - Zabava vas Simona Vodopivec ali Megašok - 13.00 - Danes do trinajstih, EPP - 14.00 - Kuharski nasvet, obvestila - 14.30 - Novice, EPP - 15.00 - Učimo se angleščine - 15.30 - Dogodki in odmevi - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Novice, EPP. Kviz ali Moja je lepša kot tvoja, EPP - 18.00 - Čestitke, EPP - 19.00 - Odpoved programa -

RADIO KRANJ

8.00 - Dobro jutro Gorenjska - 8.20 - Oziramo se - 8.30 - Hov - ne znam domov - 9.00 - Gorenjska včeraj - danes - 9.20 - Novinarski blok - 10.00 - Poročila Radia Slovenija - 10.55 - Pet za pet - 11.20 - Tečaj nemškega jezika - 12.15 - Osmrtnice, zahvale - 12.20 - Črna kronika - 12.55 - Pet za pet - 13.00 - Pesem tedna - 14.00 - Gorenjska od sobote do sobote - 14.30 - Velike ideje malih glav - 15.30 - Dogodki in odmevi - 17.00 - Glasbena lestvica 333 - 18.00 - Gorenjska danes - jutri - 18.50 - Radio Kranj jutri - 19.00 - Jutri nasvidenje -

1. RADIO ŽIRI

14.00 - Napoved programa - 14.15 - Naše okno - 14.30 - Devizni tečaj - 14.35 - Misel za dan - 14.40 - Minute za družino - 15.00 - Dogodki danes - jutri - 15.10 - Nagrajenec od srca do lonca - 15.30 - Prenos dnevnoinformativne oddaje Radia Slovenija - 16.00-19.00 - Razvedrilno popoldne na vloyih Radia Žiri - vmes EPP - 17.00 - Športne novice - 18.00 - Novice - osmrtnice - 19.00 - Odpoved programa -

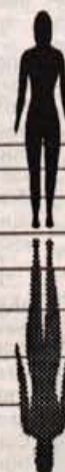
RADIO TRŽIČ

16.00 - Dober dan - 16.10 - Obvestila - 16.30 - 30 let dela društva finančnih in računovodskih delavcev - 17.45 - Kulturni Babilon - 17.40 - O kulturi oblačenja - 18.55 - Napoved sporeda - 19.00 - Slovo -

Prodajalna

KLINKER

STOPITE NA TRDNA TLA!

STOPITE NA KLINKER KERAMIČNE PLOŠČICE

IKI LUBEČNA TUDI V HRASTJU PRI KRANJU

- V Izbiri so vam na voljo:
- KLINKER KERAMIKA
- OPEČNI IZDELKI
- KERAMIČNI PROIZVODI OSTALIH PROIZVAJALCEV
- SANITARNA KERAMIKA

NAKUP JE MOGOČ TUDI S ČEKI

IKI LUBEČNA V HRASTJU PRI KRANJU | Ljubečna Celje | tel.: 063/33-421

ABANKA

NOVE MESEČNE OBRETNOSTNE MERE

OBRETNOSTNE MERE VELJAJO OD 01.06.1992

VLOGE, NA VPOGLED	
HRANILNE VLOGE	3,87 %
TEKOČI RAČUNI OBČANOV	3,87 %
ŽIRO RAČUNI OBČANOV	3,87 %
VARČEVALNA KNJIŽICA	6,51 %
VLOGE, VEZANE NAD 1 MESEČ	
od 2.000 do 10.000	6,83 %
od 10.000 do 50.000	6,91 %
nad 50.000	7,03 %
VLOGE, VEZANE NAD 3 MESEČE	
od 2.000 do 10.000	6,91 %
od 10.000 do 50.000	7,03 %
nad 50.000	7,10 %

DOVOLJENA PREKORAČITEV NA TEKOČEM RAČUNU 8,11 %

ABANKA, BANKA PRIJAZNIH IN PODJETNIH LJUDI

NEDELJA, 7. junija 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

9.05 Video strani
9.15 Program za otroke, ponovitev
9.10 Živ žav, ponovitev
10.05 Ebu drame za otroke: Pokal, ponovitev
10.30 Mladinski pevski festival Celje '92, 1. oddaja
11.05 Kronika, ponovitev kanadske poljudnoznanstvene serije
11.30 Obzorja duha
12.00 Poročila
12.05 EP, Video strani
12.10 Kremenčkovi
12.35 Boš videl, kaj dela Dolenjč, ponovitev 3. oddaje
13.05 Video strani
14.05 Dogodivščine Robina Hooda, ponovitev ameriškega filma
15.45 Napovednik
16.00 J. Raspail: Kralj Patagonije, francoska nadaljevalka
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV Dnevnik
17.10 Tuji otrok, ameriški film
18.45 TV mernik
19.00 Risanka
19.15 Napovednik
19.20 Slovenski loto
19.25 EPP
19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Zrcalo tedna
20.26 EPP
20.30 Zdravo
21.30 EPP
21.35 Velike trgovske poti, angleška dokumentarna serija
22.35 TV Dnevnik, Vreme, Šport
22.55 Napovednik
22.48 EP, Video strani
23.00 Sova
Ameriške video smešnice, 6. oddaja ameriškega varietetnega programa
Na materino zahtevo, ameriška nadaljevalka

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

13.20 Sova, ponovitev: Murphy Brown, ameriška nanizanka, Na materino zahtevo, ameriška nadaljevalka 14.45 Napovednik 14.50 Športna nedelja - Pariz, Odprto prvenstvo Francije v tenisu, finale (m), prenos - Kasaški derbi, reportaža z Maribora - Prijateljska nogometna tekma Estonija - Slovenija, posnetek 19.25 EPP 19.30 TV Dnevnik HTV 20.00 Slovenija za Bosno, posnetek koncerta, 1. del 20.30 Galaktična odiseja, japonska dokumentarna serija 21.35 Aleksa Šantič, nadaljevalka TV Sarajevo in TV Slovenija 22.25 Mali koncert: Carmen Palayasa 22.40 Športni pregled 23.10 W. A. Mozart: Lažna vrnica, posnetek operne predstave Akademije za glasbo 1.20 Video strani

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

7.55 Horoskop, ponovitev 8.00 Poročila 8.05 TV koledar 8.15 Slika na sliko 9.00 Smogovci 9.30 Lokvanjčki, risana serija 10.00 Evaristično praznovanje, prenos iz Pulja 11.10 Voh, kanadski poljudnoznanstveni film 11.35 Spored narodne glasbe 12.00 Poročila 12.05 Plodovi zemlje 13.00 Mir in dobrota 13.30 Hišni ljubljenci, ameriška zabavna oddaja 14.00 Poročila 14.05 Mikser M 14.45 Zlatko in detektiv 15.30 V nedeljo 16.00 Poročila 17.20 Maigret je jezen, francoski film 18.50 Tom in Jerry kot otroka 19.15 TV fortuna 19.30 TV dnevnik 20.05 TV vinjeta: Boljun 20.10 Hrvatska v svetu 20.40 7/7 21.00 Sedma noč - Prenos iz Cibone 22.30 TV dnevnik 22.50 Šport 23.05 New Age, oddaja resne glasbe 0.00 Poročila v angleščini 0.05 Horoskop 0.15 Poročila 0.30 Video strani

2. PROGRAM TV HRVATSKA

14.50 Šahovska Olimpiada, reportaža iz Pulja 15.00 Tenis: Grand slam, finale 19.30 TV dnevnik 20.05 Odljetel bom, 1. del ameriške nadaljevalke 21.00 Po neskončnosti sveta, potopisna serija 21.30 Murphy Brown, ameriška humoristična nanizanka 22.00 Črno belo v barvah, francosko-švicarski barvni film 23.30 Jazz 0.30 Košarka: NBA liga, finale 3.30 Video strani

KANAL A

9.00 Ponovitev filmskega sporeda prejšnje nedelje: Tropska vročica 10.00 Stotnik iz Castille, ponovitev ameriškega barvnega filma 12.10 Video grom 20.00 Tropska vročica, ameriška nanizanka 21.35 Ženska z dvema obrazoma, 2. zadnji del ameriškega barvnega filma 23.10 Vreme

TV AVSTRILIJA 1

9.00 Jutranji program 10.15 Kultura za zajtrk 12.00 Tednik 13.00 Čas v

KINO

CENTER amer. ris. SNEGULJICA IN 7 PALČKOV ob 15.30 uri, amer. akcij. thrill. SMRTNOSNI TRUNTEK ob 17. in 21. uri STORŽIČ amer. trda erot. ZALJUBLJENA SIRENA ob 18. in 20. uri amer. črna kom. PRI ADAMSOVIH ob 17. in 21. uri DUPLICA amer. rom. kom. MANEKENKA ob 19. in 21. uri RADOVLJICA musical NOČ ZVEZD ob 20. uri

SLOVENIJA 1 17.10

TUJ OTROK

ameriški barvni film, 1983; igrajo: Linda Lavin, Tony LoBianco, Joyce Van Patten, Natalie Schaeffer. Uspešen poslovni moški pripelje lepega dne s službenega potovanja v New York ljubko deklico, ki jo predstavi kot svojo hčerko. Punčki je pred kratkim umrla mama, nadarjena plesalka in ker je ostala sama na svetu, se je oče, kljub temu da je vedel, kakšen šok bo to za ženo, s katero je že dolgo živel v skladnem zakonu brez otrok, odločil, da dekletce vzame k sebi. Ženina reakcija je bila pričakovana: zgrožena nad prevaro in nad otrokom, o katerem se ji ni niti sanjalo, je začela doživljati pravo agonijo. Čas, ki ga preživlja žena in punčka, in v katerem postajata odkriti nasprotnici, je za vse prizadete poln težkih in bolečih trenutkov. Pa vendarle pride do prebrata...

sliki 13.10 Čudovita leta 13.35 Profesor ne more odnehati, ameriški film 15.15 Glasbena skrinja 15.25 Verski prazniki, Shavuot 15.30 Kai iz zaboja, berlinski otroški film 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Klub za seniorje 17.50 X-large 18.30 Felix in dve kukavici: Splovetev 19.30 Čas v sliki 19.50 Šport 20.15 Gala Harald Juhnkeja 21.50 Vizije 22.00 Ameriške sanje, 4. del 22.50 Frank Sinatra, posnetek iz Frankfurta 23.50 Still life at the Penguin cafe 0.30 Čas v sliki/Ex libris 0.40 1000 mostrov in

TV AVSTRILIJA 2

8.30 Vremenska panorama 9.00 Čas v sliki 9.05 Zajček dolgoušek 9.30 Očarljiva Jeannie 9.55 Stan in Olio 10.00 Pan Optikum 10.15 Moja gejša, ameriški film 12.10 Pasta All'italiana, kuharske specialitete in jedilne navade 12.30 Pogledi s strani 13.00 Dober dan, Koroška 13.30 Ko so pogani kristjani postali 14.15 Binkošti in binkoštni običaji 15.00 Športno popoldne/EP v gimnastiki 18.55 Kristjan v času 19.00 Avstrija danes 19.30 Čas v sliki 20.15 Duet, avstrijsko-nemški film 22.00 Zakon v Los Angelesu 22.50 Velika tatvina, ameriški film

1. RADIO TRIGLAV JESENICE

8.00 - Napoved, otroški porgam - 9.00 - Horoskop, Slovenci v svetu, kuharski nasvet - 11.00 - Radijski sejem, EPP - 12.00 - Prvi del čestitk, EPP - 13.00 - Razgovor, EPP - 14.00 - Drugi del čestitk, EPP - 15.30 - Dogodki in odmevi - 16.00 - Tretji del čestitk, EPP - 17.00 - Razgovor, EPP - 18.30 - Resna glasba - 19.00 - Odpoved -

RADIO KRANJ

8.00 - Dobro jutro Gorenjska 8.20 - Oziramo se - 8.30 - Hov - ne znam domov - 10.00 - Poročila Radia Slovenije - 10.05 - Na vrtljaku z Romano (otroška oddaja) - 11.00 - Po domače na Kranjskem radiu - 12.00 - Brezplačni mali oglasi - 12.30 - Osmrtnice, zahvale - 12.40 - Kmetijska oddaja - 13.00 - Dobrodošli med praznovanci - 16.00 - Izbor pesmi tedna - 17.20 - Športna oddaja - 18.30 - Nagradni kviz Kina Kranj - 18.50 - Radio Kranj jutri - 19.00 - Nasvidenje jutri -

1. RADIO ŽIRI

9.00 - Napoved programa - radijski koledar - EPP - 10.00 - Športne novice - 10.20 - Od tu in tam - 11.00 - Novice in dogodki - obvestila - mali oglasi - 12.00 - Nedeljska duhovna misel - 12.15 - EPP - 12.30 - Čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 13.30 - Nedeljsko popoldne na 91.2, 98.2, 96.4 MHz - vmes kulturni kašpot - prometni servis - pregled slov. časopisa - aktualni športni dogodki in sprehod po kinodvoranah - vreme - 15.30 - Odpoved programa -

RADIO TRŽIČ

10.30 - Dober dan - 10.35 - Nedeljski pogovor z gosti iz Francije - 11.05 - Potuj z menoj - 11.25 - Modni kotichek - 11.40 - Iz orumenelih zapisov - 12.00 - Pogled v iztekaajoči se teden - 12.10 - Nedeljska duhovna misel - 12.25 - Podrobnosti iz našega vsakdanjika - 12.50 - Obvestila - 13.20 - Iskrene čestitke, najlepše želje - 14.00 - Ugodna ponudba v Merkurju - Dom Naklo - 14.35 - Glasbena lestvica Slovenca - 15.20 - Napoved sporeda za torek - 15.30 - Slovo -

TEMA TEDNA

PRUČKA

Če naši upokojenci dobijo malo denarja, je v redu. Zelo v redu. Če pa naši upokojenci sem in tja dobijo rahlo povišico, se začne podirati ves utečeni red in mir, vse analize se sprevržejo na glavo...

Zadnjič so naši vrli upokojenci dobili nekakšen poročun, s strašnim dodatkom za rekreacijo. Kaj sicer vsako leto počno s tem groznim dodatkom za rekreacijo, vedo le sami, ampak če navržemo še poročun, so po sušnih Peterletovih mesecih vendarle dobili kanček več v večno prazni upokojenski mošnjček. Ravno toliko, da so poplačali kakšno staro položnico, kupili 10 dek sira in mortadelo in pest jušnih kock za sušne dni.

A glej ga zlomka! Ker so dobili par tisoč tolarških bonov več, so vskočili v raznorazne statistike in analize, po katerih je med drugim tudi evidentno, da je precejšnja količina upokojencev preseгла povprečje, ki ga zdaj tu zdaj tam dobiva delavska raja.

Groza od grozljivosti ali »fovsija« od »fovsiljivosti«!

In ker se vedno spravimo nad tistega, ki ima ne glede na zaslužno več, smo se kajpak sistematično spravili tudi nad upokojence! Kjerkoli in kadar koli nanese - vsakomur pride njihova enormna povišica prav!

Bogvedaj, da bi pri takem strašnem denarju zdaj upokojenci kaj zamajali! In ne plačevali, denimo, stanovanjskih in drugih stroškov! Resni analitiki so se že vrgli na izračune in med drugim ugotovili, da je vse tiste upokojence, ki prebivajo v velikih stanovanjih in ki jim je normalna pokojnina premajhna za plačilo bivalnih stroškov, ekspres treba preseliti v manjša in slabša stanovanja! Kakšna fina ugotovitev! Namreč: za velika in razkošna stanovanja se štejejo vsa stanovanja, ki so centralno ogrevana in ki imajo kakšnih 60 kvadratnih metrov stanovanjske površine!

Pravilno!

Vidi ti dva upokojenca, moža in ženo, ki postopata po stanovanju z ogromnimi 60 kvadratnimi metri! In ki ima zraven še tak evropski standard, da ima centralno ogrevanje! Da dol padeš od standarda in udobja, ki ga uživa ta struktura prebivalstva! In ki si sem in tja hočeš nočeš privoščiti neplačevanje stanovanjskih stroškov!

Zato imajo resni analitiki kristalno prav: vse upokojence, ki ven in ven jamrajo, kako težko je danes preživeti z enim penziončkom, je treba po hitrem postopku preseliti v socialna stanovanja! Kaj bi s podatkom, da so prav taisti upo-

kojenci v štiridesetih letih olala plačali za stanovanjsko gradnjo in po nekaterih podatkih v tem času z raznoraznimi stanovanjskimi prispevki sami zgradili vsaj eno stanovanje - stanovanje je v tem našem kao tržnem gospodarstvu seveda ekonomska in ne socialna kategorija!

Komu mar, da je preselitev kamorkoli že izjemno zapletena, da ne rečemo draga stvar! Kam z omarami, kam s kuhinjskim pohištvom, starim dve desetletji? Prva omara, ki bo šla s stene, bo razpadla. Upokojenec, ki se seli v drugo, cenejše stanovanje, lahko iz starega stanovanja oddide kvečjemu z boršo in staro pručko!

Pri vsej socialni, ki jo imamo v vsakem primeru polna usta, so očitno upokojenci tista kategorija, ki je vredna zgolj in le oddobe in zaničevanja! Vsi so nebodigatreba nergači in zoprneži, vsem v spotiko in napoto! Zato pozor!

Kadarkoli jim SPIZ spet nameni kakšen ficek več, je treba nagnati vik in krik, kako da bogato živijo. Nemudoma jih je treba uporabiti v kakšnih primerjalnih analizah, da se bo vedelo, kdo ima in kdo nima.

Pa če si s povišico lahko privoščijo samo kakšno novo pručko - kar je preveč, je preveč... ● D. Sedej

Aiping Wang se je poslovila, toda...

Kitajka še vedno buri duhove

Ljubljana, 31. maja - Kot je napovedala, se je kitajska zdravilka Aiping Wang v nedeljo, 31. maja, poslovila od svojih pacientov. Vendar ni se poslovila od ljubljane, kot je pričakovala. Medtem ko so se njeni številni pacienti drug za drugim poslavljali od nje na odru šišenskega kina, je policija zaprla vse izhode... Namesto na pričakovan in prepotreben počitek v eni od sosednjih dežel, je Aiping Wang, ki je v tem letu dni pomagala do zdravlja nekaj tisoč Slovencev, morala k preiskovalnemu sodniku. Policijska blokada je bil najhujši šok, kar so jih lahko doživeli njeni pacienti. Je bilo to res potrebno?

Do konca maja bom z vami, vas v zadnjem mesecu naših srečanj pripravila tako daleč, da si boste lahko sami pomagali do boljše zdravja, je obljubljala Aiping Wang in obljubo tudi uresničila. Na tiskovni konferenci v nedeljo dopoldne so na novinarski konferenci, ki jo je tokrat vodil Sandi Čolnik, novinarji vendarle prisluhnili izjavam pacientov, ki jih je kitajska zdravilka Aiping Wang - "kraljica, ki prinaša mir", leto in mesec dni, razen v desetih dneh vojne, zdravila po tisočletni kitajski metodi zdravljenja - s QI GONGOM - s posebnimi vajami za sprostitve telesa in duha. Če bodo zvesto sledili njeni poti, jim je naročala, bodo sposobni pomagati sebi in drugim. Spregovorila je Irena, njena najtežja pacientka, ki je v tem letu dni, menda povsem ozdravila raka in bo nadaljevala njeno delo v Kinu Šiška, za njo pa so za mikrofona prišli še drugi in pripovedovali svoje pretresljive zgodbe. Med njimi je bila 78-letna žena, ki je obrala precej zdravnikov, a nihče ni mogel ozdraviti njenih bolnih nog. Pred skoraj tisočglavo množico je zdaj visoko dvignila kolena, potelovadila z nogami in stekla nazaj na klopi. In spet druga, gospa iz Črnomlja, ki je zaradi sladkorne imela tako hude težave z desnim očesom, da niti lastne roke ni videla. Po petih dneh tretmajev je videla. Zelo prepričljiva je bila gospa, ki je imela hude alergije, na 80 odstotkov vse hrane je bila alergična, na vse zunanje vplive. Mučila jo je stalna rdečica obraza, ni mogla živeti brez zdravil, zaradi njih pa je bila vsa uničena, brez volje, vedno zaspala. Zdjaj ne jemlje nobenih zdravil, ima pa v glavi "tehtnico", ki ji točno pove, kaj sme in česa ne sme. Alergije so

izginile, odlično se počuti. Sprostite se, ne mislite na nič, so preproste besede, toda zanjo dobesedno čarobne besede, kajti te so ji vrnille zdravje. Prav tako se zdravljenje po kitajski metodi zdi čudež simpatični ljubljanski gospe, ki bi zaradi svoje zakalčinirane žile po mnenju njenega zdravnika morala biti mrtva, v najboljšem primeru pa zadeta od kapi. Pa je vsa zadovoljna in srečna tu in prav nič ne misli ne na kap ne na smrt, temveč samo na nova in nova potovanja. Razgovorila se je mlada mati dveh šolarjev, ki je prišla k Wang v otrokoma, ki se pri učenju ni sta mogla skoncentrirati, potem pa je ugotovila, da je sama tisti vzrok in se je odločila za zdravljenje. Vsej dvorani je na glas priznala, da je pred tem pokadila po 80 cigaret na dan in pila že same močne alkoholne pijače, ostala brez službe, iskala rešitev v samomoru... Danes je drug človek, z novo, boljšo službo, nobenih konfliktov ni več... Negativna energija se je tu preusmerila v pozitivno. Tu, v tem prostoru, se mi je odprl pretok lastne energije... In oglasila se je medicinska sestra, ki se je odločila, da bo v službi kolege in zdravnike seznanila s QI GONGOM metodo

zdravljenja. Mladi študent fizike pa je dvorani pojasnil svoje ugotovitve, od kod vsa ta pozitivna energija. Preprosto povedano, Aiping Wang s svojo energijo, z nekakšnim elektromagnetnim valovanjem prenese energijo na drugega človeka in v njem vzbudi njegovo energijo, ki jo začne sam proizvajati. To je energija, ki nastaja in ostaja v človeku... Se se jih je zvrstilo nekaj, pikre so padale tudi na dosedanjan obnašanje novinarjev, ki so ne da bi se poglobili v to metodo zdravljenja, pisarili vse mogoče, namigovali na to in ono, vrh pa je negativno pisanje doživelo s smrtjo otroka z levkemijo in fantom in dekletom z močno sladkorno boleznijo, ki sta prehitro opustila insulin in sta potem iskala pomoč v KC. Ze takoj v začetku svojega zdravljenja v Ljubljani je Aiping Wang povedala, da pomaga lahko le pri raku, ki še ni v končnem štadiju, pri sladkornih bolnikih pa je poudarjala, naj pri opuščanju zdravil sledijo svojim občutkom. Ta dva mlada človeka

sta bila pač prekorajžna... To je bilo vse, kar se je lahko ob teh primerih povedalo. Tudi sama je javno odgovorila na ta vprašanja. Zdelo se je vse urejeno, in odhajala je mirno, kajti vsem svojim pacientom je dala vse napotke, vsi poznajo pot k ozdravitvi, k boljšemu, srečnemu življenju.

"Skušajte obdržati to pozitivno energijo in poskušajte jo razširiti po vsej Sloveniji, da bo prišla v vsak njen kotichek. Danes odhajam v druge države, bodite srečni naprej, tako kot vas poznam danes. Nočem videti vaših solz ob slovesu. Bodimo srečni!" so bile njene besede ob koncu.

Pa vendar so tekle solze, ne slovesa, temveč razočaranja nad našimi oblastmi ob njenem odhodu. Ni šla na zaslužno počitek na sosednje morje ali v rodno Kitajsko. Prestregle so jo roke naše policije. Da mora dati izjavo, kot vsi "mazači", je bilo slišati. Mar ni bilo leto in mesec dni dovolj, da bi se tudi naša uradna medicina lahko seznanila z QI GONGOM in delom Aiping Wang? Sicer pa smo v začetku imeli predsodke tudi proti akupresuri, pa je danes postala zelo uspešen del naše uradne medicine. Vendar, da se uveljavi kaj nam tako tujeja in neznanega, so potrebne žrtve. Tokrat je žrtev Aiping Wang. Morda smo lahko srečni, da je še tu, kajti od nje veje le pozitivna energija. Tudi na policiji, tudi na sodišču. Morda bo ta njena žrtev vendarle dala tudi tu, kot v kinu Šiška, pozitivne rezultate. ● D. Dolenc

TOREK, 9. junija 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.55 Video strani
- 9.05 Program za otroke
- Zgodbe iz školjke
- 9.45 Boj za obstanek
- 10.15 Angleščina - Follow me
- 10.40 Kemija
- 11.00 Sedma steza, ponovitev
- 11.30 Da ne bi bolelo, ponovitev
- 11.45 Angleščina v poslovnih stikih, ponovitev
- 12.00 Poročila
- 12.05 Video strani
- 14.55 Video strani
- 15.05 Napovednik
- 15.10 Ciklus filmov L. Bunuela: Fantom svobode, ponovitev francoskega filma
- 16.50 EP, Video strani
- 16.55 Poslovne informacije
- 17.00 TV Dnevnik
- 17.10 Program za otroke
- 17.10 Lonček, kuhaj
- 17.25 Ptamenica, angleško-slovensko-češka nadaljevanka
- 17.50 Portret Milana Klemenčiča, ob kongresu UNIMA
- 18.35 Alpe-Donava-Jadran
- 19.10 Risanka
- 19.20 Napovednik
- 19.25 EPP
- 19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Zarišče
- 20.28 EPP
- 20.30 Osmi dan
- 21.20 Za prihodnost Narodne galerije, predstava 19.05 M. ameriška nadaljevanka
- 22.25 TV Dnevnik, Vreme, Šport
- 22.50 Poslovna borza
- 23.00 Napovednik
- 23.08 EP, Video strani
- 23.10 Sova
- Brez žensk menda ne gre, angleška nanizanka
- Na materino zahtevo, zadnji del nadaljevanke
- Glasi beničanov
- 0.35 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 15.00 Dosje, ponovitev 15.40 Sova, ponovitev - Na materino zahtevo, ameriška nadaljevanka, Zvezde steze, ameriška nanizanka 17.20 Svet poročila 17.55 Slovenci v zamestvu 18.25 Regionalni programi - Koper 19.25 EPP, Napovednik 19.30 TV Dnevnik 20.00 Orion 20.30 Glasba, show in cirkus 21.00 TV tribuna, prenos iz Cankarjeve doma 23.30 Svet poročila, ponovitev 0.10 Video strani

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.00 Dobro jutro, Hrvška 9.00 Ponovitev iz Malavizije 9.25 Risanka 9.30 Mali svet 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.05 Jutrofon 11.35 Popolna tujca, humoristična nanizanka 12.00 Točno opoldne 13.00 Slika na sliko 13.45 Poročila 13.50 Največja častnejša igra na svetu, ponovitev 1/2 dela dokumentarne oddaje 14.40 Modre čelade 15.05 Malavizija 16.00 Poročila 16.05 Malavizija 17.00 Otroci po vojni, izobraževalna oddaja 17.30 Gremo naprej 18.40 Santa Barbara, ameriška nadaljevanka 19.15 Risanka 19.30 Dnevnik 20.05 Stalin, angleška dokumentarna serija 21.00 V velikem planu 22.30 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v nemščini 23.50 Poročila v angleščini 23.55 Horoskop 0.00 Poročila 0.15 Video strani

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 17.40 Video strani 17.50 Črno belo v barvah, ponovitev francosko-švicarskega barvnega filma 19.30 Dnevnik 20.05 Na zdravje, ameriška humoristična nanizanka 20.30 Brez filtra extra, 1/3 del 21.35 Največja častnejša igra na svetu, zadnji del dokumentarne oddaje 22.30 Jezdeci jutranje zarje, španska nadaljevanka 23.20 Don Stipo Marović: Simun Cirenac, oratorij 0.40 Video strani

KANAL A

- 9.45 A Shop 10.00 Ponovitev večernega sporeda 10.30 Borza 10.45 Modra strela, ameriški barvni film 12.15 A Shop 19.00 A Shop 19.15 Dance session, oddaja o modernem plesu 20.00 Dober večer 20.05 Dnevno informativni program 20.30 Dokumentarni teden: Srečanje pod južnim križem, osebna izpoved avtorja Toma Križnarja 21.00 Za filmske stadokusce: Samo enkrat se ljubi, hrvaški film 22.35 A Shop/MCM

SLOVENIJA 1 17.50

SIVČKOVI SPOMINI
Predstava LGL
V zgodbi je osliček Sivček tisti, ki se spominja dogodivščin te nenavadne družine.
Avtor priredbe in režiser je Matjaž Loboda, zahtevno nalogo animatorke pa je prevzela Berta Bojetu. TV realizacijo je opravil Tomaž Švigelj.

TV AVSTRJA 1

9.00 Jutranji program 9.05 Čudovita leta 10.15 Šolska TV 10.30 Dvojčka, ponovitev ameriškega filma 13.00 Čas v sliki 13.10 Začimbe sveta: Poper 13.35 Urad, urad 14.00 Big Valley 14.50 Mojstri jutrišnjega dne 15.00 Jaz in ti 15.05 Tudi hec mora biti 15.30 Am, dam, des 16.05 Šest milijonov sekund 16.30 Glasbena delavnica 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Wurlitzer 18.00 Čas v sliki 18.05 Mi 18.30 Felix in dve kukavici: Tetkin rojstni dan 19.22 Znanje danes 19.30 Čas v sliki 19.53 Vreme 20.00 Šport 20.15 Raj za določeni čas, 1. del: Srečni vrtnar 21.00 Naredi si sam 21.07 Pogledi s strani 21.15 Perry Mason in poročena cipca, ameriški film 22.50 Katzelmacher, nemški ČB film 0.15 Petrocelli 1.00 Čas v sliki

TV AVSTRJA 2

8.30 Vremenska panorama 15.15 Umetniki za en svet 15.25 Leksikon umetnikov, kipar in slikar Fausto Peristi 17.00 Viaje el Espanol, tečaj španskega jezika 17.30 Orientacija 18.00 Čudovita leta: Pasji dnevi 18.30 Gaudimax 19.00 Lokalni program 19.30 Čas v sliki 20.00 Kultura 20.15 Modro-bele zgodbe 21.00 Naredi si sam 21.15 Reportaže iz tujine 22.00 Čas v sliki 22.30 6. evrovijsko tekmovanje mladih glasbenikov 1992 0.30 Čas v sliki/Umetniki za en svet

1. RADIO TRIGLAV JESENICE

11.00 - Napoved, telegraf, horoskop, EPP - 13.00 - Danes do trinajstih, EPP - 14.00 - Obvestila - 14.30 - Novice, EPP - 15.30 - Dogodki in odmevi - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Dogodki in odmevi - 17.00 - Zabava vas Braco Koren - 18.00 - Čestitke - 18.30 - Informativna oddaja BBC, EPP - 19.00 - Odpoved programa -

RADIO KRANJ

8.00 - Dobro jutro Gorenjska - 8.20 - Oziramo se - 8.30 - Hov - ne znam domov - 8.40 - Pregled dnevnega tiska - 9.00 - Gorenjska včeraj - danes (regionalna poročila) - 9.20 - Novinarski blok - 10.00 - Poročila Radia Slovenija - 10.55 - Pet za pet - 12.15 - Osmrtnice, zahvale - 12.20 - Črna kronika - 12.55 - Pet za pet - 13.00 - Pesem tedna - 14.00 - Gorenjska danes - 14.20 - Novinarski blok - 15.30 - Dogodki in odmevi - 17.20 - Novinarski blok - 18.00 - Gorenjska danes - jutri - 18.20 - Tečaj nemškega jezika - 18.50 - Radio Kranj jutri - 19.00 - Nasvidenje jutri

1. RADIO ŽIRI

14.00 - Napoved programa - 14.15 - Naše okno - 14.30 - Devizni tečaj - 14.35 - Misel za dan - 14.40 - Vse za moj avto - 15.00 - Dogodki danes - jutri - 15.10 - Od srca do lonca - 15.30 - Prenos dnevno-informativne oddaje R Slovenija - 16.00 - Radio Žiri spet z vami - napoved programa do 19. ure - EPP - 17.00 - Športne novice - 17.10 - Aktualna tema - 18.00 - Novice - osmrtnice - 18.15 - Po poti vaših vprašanj in pobud - 19.00 - Odpoved programa -

RADIO TRŽIČ

16.00 - Dober dan - 16.10 - Obvestila - 16.20 - Aktualne informacije - 16.30 - Športni obzornik - 17.30 - Kako poceni na dopust - 18.15 - Klepet s poslušalci in avtohišo Magister - 18.55 - Napoved sporeda - 19.00 - Slovo -

Krst folklorne skupine Bled v Essnu
Mladi plesalci očarali naše izseljence

Folklorna skupina Bled v nakupovalnem središču v Essnu, ob dobrotah Slovenskega tedna.

Visoko gori na severu Nemčije obstaja v Essnu, srcu rudarskega Porurja, s 640.000 prebivalci, košček Slovenije, ki se zbira v Slovenskem kulturnem in športnem društvu Bled. Društvo že dolgo sodeluje z domovino, s Slovensko izseljensko matico, s katero se je folklorna skupina Bled dogovorila, da bo dala slavnostni majski prireditvi ob 20. obletnici društva Bled v Essnu veselo, praznično vsebino.

Nestrpno so nas pričakovali in nas popeljali v svoje prostore, ki jih imajo na Hesslerstrasse, v prijaznem, zelenem okolju, kjer se mladina podi za žogo in je središče in zatočišče tudi drugih izseljencev. Napojili in nahranili so nas, zadonela je pesem in harmoniki Albina Valanta in Francija Tišlarja. Vodja skupine Anton Repe je naslednji dan pripeljal svojo lepo, v gorenjske noše oblečeno čredico v nakupovalni center Essna, ki je vrvel od radovednežev. Ob posebnem prostoru ob odru je bil slovenski kotiček, kjer je že potekal Slovenski teden s poticami, kranjskimi klobasami, domačim žganjem, ki ga pijo iz "frakeljnov", z našimi prijaznimi dekleti, med katerimi je veteranka Julka Fortuna radoživ klekljala idrijske čipke in jih za simbolično ceno prodajala redkim kupcem.

Blejski so bili sprva malce zmedeni, saj ne potujejo tako pogosto v osrčje Nemčije in

Evrope. Potem pa so se odločili, da Evropo osvojijo. Pari so se prišli pod pazduho in šegavo, razigrano in smeje krenili po nadstropjih, kjer so imenitne trgovine in oddelki. Gledalci so si dali duška z dolgotrajnim ploskanjem, trgovci so si meli roke, saj so preračunljivi kupci nehote kupili marsikaj, česar sicer ne bi.

Dvajsetletnica društva ni mala stvar. Vsi domačini in pomočniki iz sosednih krajev so poprijeli. S stene v Bern-Schnock-Halle je sijala veličanska slika Bleda in planšarja z dečvo, z bogato okrašeno avbo. Pod sliko so najprej gibko, vriskajoč zaplesali naši blejski pari, da bi razgibali duhove in noge pričakujočih. Nato se je petarda razpočila. Ansambel Krt je vžgal polke in valčke, ublažil ritem za vse generacije, planil v rock'n'roll, mečal duše s tangom za mamke in dedke in zavriskal ob razgretih folklornih neumornežih, ki imajo maratonsko kondicijo.

Prišli so Slovenci z vseh koncev Nemčije. Slovensko kulturno in športno društvo Bled v Essnu ima danes okoli 200 članov. Desetletno delo njegovega predsednika Ivana Kavčiča je rodilo bogate sadove, saj je miril spore in združeval duhove. K dopolnilnemu pouku slovensčine hodi več kot 30 otrok, nekoč celo 75. Imajo dve folklorni skupini, moški pevski zbor in mladinski instrumentalni orkester ter nogometaše. ● Ivan Cimerman

TRETJA LESTVICA »TRŽIŠKI HIT«

1. Prijatelji - MALIBU
2. Ne damo Slovenije - VETER
3. Stay - SHAKESPEARES SISTER
4. Show must go on - QUEEN
5. Prvi poljub - COCO
6. You - TEN SHARP
7. Goodnight Girl - WET WET WET
8. Why - ANNI LENNOX 10. Tvoj metulj - ČUKI

PREDLOGA:

- TUJI: Rythem is a Dancer - SNAP
DOMAČI: Ne bom ti lagal - POP DESIGN

Kupon št. 4

1.	
2.	
3.	
Predloga:	
Tuji	
Domači	
Naslov	

Iz lestvice in predlogov si sestavite svojo lestvico in prve tri vpišite na kupon. Poleg tega pripišite tuj in domač predlog, za katerega bi radi, da se na lestvico uvrsti. Ne pozabite pripisati še naslova. Vse skupaj pošljite na naslov RADIO TRŽIČ, BALOS 4, 64290 TRŽIČ, do torika, 9. 6. 1992.
Ta teden bo kaseto dobil ALBIN URH, JELOVŠKA 10, BOHINJSKA BISTRICA. Lep pozdrav do prihodnjic JERNEJ JAZBEC in JEKICA GABER.

V katerem naselju (blizu Škofje Loke) bo v tem mesecu DELIKATESA TRAVA odprla nov lokal z bogato izbiro delikatesnih izdelkov, pi-jalč in drugih izdelkov?

a) v Frankovem naselju
b) v Dupljah

Izrezan kupon z odgovorom pošljite na dopisnico na RADIO ŽIRI, 64226 ŽIRI (do 1. 6. - ne pozabite pripisati svojega naslova)
Nagrada bo iz bogate ponudbe DELIKATESE TRAVA ŠKOFJA LOKA: imeniten narezek za štiri osebe.

Mestni trg 24, 64220 Škofja Loka, tel.: 064/620-994

Sončkov kot
Točno...

... gospodična Lucija iz Gabrč ima prav. Axl je Axl in ne Axel, kot je v zadnjem Sončkovem kotu napisal moj namestnik Mamblji (sam sem bil namreč na "službenom putu"). Jih bo slišal, prisežem. No, pravilni odgovor na prejšnje vprašanje je bil ja, da ali kaj v tem stilu, namreč Ax(e)l Rose od Gnušov precej nastopa z golimi koleno, Renata pravi v tesno prilegajočih se hlačkah ali pa v škotskem krilu, ki se mu reče kilt (ubij t - op. Mumbli). Gremo žrebat. Svetlana je bila besna, ker se je podražu pasuš na 2.200 SLT. No, šarm pa to in uspelo mi je prepričati našpičeno Svetlano za en pogled v nebo, izteg roke, in dopisnica je izžrebana. Margita Ravnikar, Podbrezje 240, 64203 Duplje, prvič - vsa čast tistemu, ki ti je izbral ime. Ej full je cool (tako je ime klaviristki skupine izpred dveh, treh let, ki se kliče Ekatarina velika in je meni full všeč), drugo pa je to, da si srečna nagradjenka in se torej oglasi v trgovini Sonček, kjer si boš izbrala nagrado.

TOP 3

1. Use Your Illusion II - G'NR
2. Adrenalize - Def Leppard
3. Use Your Illusion I - G'NR

NOVOSTI

Prišla je pošiljka novih LP - Fugazi, Confessor in ena kompilacija z Butthole Surfers, Big Black, Dinosaur Jr., Sonic Youth... Močno pa se pričakuje pošiljka kaset posnetih in Live (Led Zeppelin, G'NR, Sex Pistols, Clash, Janis Joplin...), o posterjih pa drugič.

IN ŠE NAGRADNO VPRAŠANJE ŠT. 49:

Ker bo naslednjic v Gorenjski glas v en poseben kot posijalo petdesetič, bo jasno več nagrad, tokrat pa klasično ena (izbor kasete ali LP po želji). Vprašanje za ogrevanje - Ali Skupina Veter na svoji novi kaseti prepeva pesem Brez besed, ki jo v originalu izvajajo Extreme? Na dopisnice napišite ja ali ne in jih do srede, 10. junija, pošljite na Gorenjski glas, Šifra "Sextreme", Boštjanu pa hvala za mucka in mrčino. Čav.

MARMOR HOTAVLJE
Gorenja vas tel.: 064/68-210
PRIDITE - PRESENEČENI BOSTE NAD PONUDBO IN KVALITETO!

ZADETEK V PETEK

V petek, 29. maja, smo na RADIU ŽIRI spet streljali v naše znane tarče, ki jih že od aprila dalje postavljamo skupaj z GORENJSKIM GLASOM. Med vsemi tekmovalci je imel največ sreče Sebastian Demšar, ki je najprej brez problemov pravilno odgovoril na vprašanja iz mape A, B in C, nato pa se je korajžno odločil za tveganje, ki mu je prineslo 6.000 - SLT. Še enkrat čestitamo Sebastianu in vsem njegovim, ki so doma bučno navijali zanj.

Sicer pa smo v našem studiu tokrat gostili dva tekmovalca. Najprej se je poizkusila SONJA GRABRIJAN. Sonjo je v Žiri spremljal sin, ki je ob njenih pravih odgovorih navdušeno skakal po studiu. No, skočil je trikrat, saj je Sonja tudi trikrat zadela v polno. Doma pri sprejemniku sta nestrpno čakala na njene odgovore mož in še en sinček. Sonja se je zato odločila, da pobere 3.000 tolarjev in počasti svojo družino. Škoda, če bi poizkusila, bi jih bilo mogoče 6.000!
Naš drugi tekmovalac, simpatični VINKO ČEBULJ je žal imel malo sreče. Dobil je dve vprašanji, ki sta se nanašali na poslušanje Radia ŽIRI. Vinko pa naše postaje žal ne dobi. Vinkova sinova, ki sta bila tudi njegova navijača v ŽIREH, sta bila najbolj vesela, ko si je Vinko z odločitvijo VSE ali NIČ podvojil tisočaka v 2.000 tolarjev. Vinko, ki sicer rad rešuje križanke in kvize, je odšel v Olševek zadovoljen in obljubil nadaljnje sodelovanje.
Poleg Sebastjana Demšarja so po telefonu odgovarjali še Robert Dolinar, ki si je prislužil 2.000 tolarjev, Renata Močnik, ki je odgovorila pravilno le na prvo vprašanje, kot tudi Marija Prek. Nekoliko bolj zabavno je bilo tekmovati Viliju Kraševcu, saj mu je pri reševanju naših vprašanj pomagala njegova klapa, vse to so opravili kar med žuriranjem. Če ne bi Vili naletel na najtežje vprašanje (koliko m³ vode ima Blejsko jezero), bi najbrž odgovarjal z VSE ali NIČ, tako pa se je moral zadovoljiti z 2.000 tolarji.

Nataša Bešter

JENKO
Podjetje za proizvodnja servisa, trgovino in transport
Sveti duh 185, Škofja Loka
Tel.: 064/632 346
Fax: 064/631 927

zajček
Trgov. v VSE ZA OTROKE,
Janka Pucija 7, Kranj, tel.: 064/325-103

KROJ
modna konfekcija Škofja Loka

Lotka
PROJEKCIJSKO, TRGOVSKO IN GOSTINSKO PODJETJE ŠKOFJA LOKA

STORM
SKOFJA LOKA, Spodnji trg 38

JELOVICA

KINO 9. junija

CENTER amer. akcij, thrill. SMRTONOSNI TRENUTEK ob 18. in 20. uri
STORŽIČ amer. trda erot. ZALJUBLJENA SIRENA ob 18. in 20. uri
ZELEZAR prem. amer. rom. kom. MANEKENKA ob 18. in 20. uri
DOVJE amer. ris. SNEGULJICA IN 7 PALČKOV ob 18. uri

TONSPORT

»HI - FI« CENTER TON ŠPORT na Titovem trgu 4/b v Škofji Loki ima v svojem programu tudi posebno ponudbo - obkrožite pravilni odgovor, katera ponudba je to.

a) tiskanje časopisov
b) montaža avtoradijskih sprejemnikov

Izrežite kupon z odgovorom, nalepite na dopisnico in ga z Vašim naslovom pošljite do 12. 6. 1992 na RADIO ŽIRI, 64226 Žiri. In nagrada? Walkman za izžrebani pravilni odgovor.

ACADIA

KUPON

VELIKA NAGRADNA KRIŽANKA - TRGOVINA

BLED

ACADIA

GORENJSKI GLAS

Sponzor križanke je TRGOVINA Z BLAGOM ACADIA, ki ima svoje prostore v Modni hiši Pristava na Bledu. To je naslednica nekdanje trgovine Tekstilindusa iz Kranja.

Za današnjo križanko razpisujemo tri nagrade:

1. nagrada - bon v vrednosti 15.000,- SLT

2. nagrada - bon v vrednosti 10.000,- SLT

3. nagrada - bon v vrednosti 5.000,- SLT

Na dopisnico napišite pravilno rešitev, prilepite kupon in seveda napišite svoj naslov ter nam jo pošljite najkasneje do četrтка, 11. junija, do 8. ure zjutraj na naš naslov: Gorenjski glas Kranj. Imena srečnih izžrebancev bomo objavili v Gorenjskem glasu, 12. junija. Veliko zabave pri reševanju in sreče pri žrebanju!

Za nagradno križanko podjetja BOLTEZ iz Kranja smo prejeli 974 pravih rešitev. Izžrebali smo tri nagrajence.

1. nagrado - bon v vrednosti 15.000,- SLT za nakup v trgovini Boltez prejme **Anica Erzen**, Sovodenj 1, 64225 Sovodenj
2. nagrado - dva avtoplašča z brezplačnim montiranjem in centriranjem prejme **Vida Bobnar**, T. Fajlarja 39, 64207 Cerklje
3. nagrado - brezplačno pranje osebnega avtomobila za eno leto pa prejme **Ljubo Grozl**, Trg Rivoli 6, 64000 Kranj.

Naj se napišemo, kakšno je bilo pravilno geslo: KDOR NE NA-PREDUJE - NAZADUJE

Vsem nagrajencem v imenu podjetja BOLTEZ in v našem imenu iskreno čestitamo!

Včeraj smo v Gorenjskem glasu izmed 1010 prispelih rešitev izžrebali nagrajence za križanko, katere pokrovitelj je bil HELIOS Domžale.

1. nagrada: VAL - VODNI LAK ZA PARKET

PAVEL CVIRN, Cesta na Rupo 27, Kranj

2. nagrada: 12 kg barve TESAROL AKRIL

MATJAŽ KOPAČ, Cesta na Belo 2/a, Kranj

3. nagrada: DOMAL

RUDOLF ŠULIGOJ, Cesta v Polico 11, Cerklje

Ostale tri nagrade, ki jih prispeva Gorenjski glas, pa prejmejo: **BO-RUT HUBER**, Sebenje 49, Križe, **JOŽICA FISER**, Žale 2, Radovljica, in **MINKA LUKANC**, Orehovlje 20, Kranj. Vsem nagrajencem čestitamo!

						GORENJSKI GLAS	POPEVKA	AM. REŽISER (KAZAN)	GORENJSKI GLAS	PTIČ S PLAVALNO KOŽICO	JUTRANJA PADAVINA	SVETLO ANGL. PIVO	TURŠKA KRČMA								
						KSENJA ERKER			DROBNI DELCI NESNAGE ZNANJE			2		24							
						ZOBNA JAMICA			15					37							
						NEKD. IGR (ASTA) DREVORED					29										
									6			GORENJSKI GLAS	NORV. PIS (JONAS)								
SESTAVIL F. KALAN	ZNAMKA IT KAMONOV	DAVIDOV SIN KRALJ JUDEJE	IDA KRAVANJA	HODNIK NA ŽELEZNIŠKI POSTAJI	KRATICA PALEST ORGANIZ		ANTE KOVAČIČ				ZLATO JABOLKO	LJUBLJ BANKA SPLIT		SREDOGOR NA MADŽ							
UPAD			8		EVROPSKI VELETOK DIVJA MAČKA	33	ACADIA BLED PRISTAVA	TEMELJNA RESNICA BESEDA BREZ POUČENJA						21							
SNOV		5			17	28	IZOBČENJE GRŠKI BASNOPISEK					11									
GORENJSKI GLAS	MESTO V TESALIJ ATLANŠKI PAKT						UČITELJ ETIKE INDIAN PLEME					STOJALO	BORIS TROST SOROČNICA								
ABOTA							OBL. IMENA IZIDOR POLOTOK V RUSIJ				34			22							
ORGANSKA SPOJINA DERIVAT AMONIJA	12				IND. MESTO V OHIU ELEMENT			9	GORENJSKI GLAS	SILA MASA NASPR. OD NEBES				31							
ZVOK		18		IME NAŠE CELINE	14					POLOŽAJ PRI SAHU			STRUPEN PAJEK EISEN-HOWER								
OSEBNI ZAIMEK				NESTRO-KOVNJAK			KITAJSKO POČELO	JAPONSKI DROBIZ	VRSTA SUPERLATIVA STANE ROŽMAN					20	ACADIA BLED PRISTAVA	MORSKI GLAVO-NOŽEC	KRAVICA	VODNI VRTINEC			
						39			19				GORSKI REŠ ČOLN NAJVIŠJE EGIPČ BOŽANSTVO		ZAR PODROČJE LIVANJA						
						AFRIŠKA DRŽAVA					7	VRETENO KOŽELJ AMERICI		13		4					
						POTUJOČI DELEC			23	DESKA				UPODABLJ UMETNIK TETOVO		16					
						BRANE GRUBAR	GL. MESTO ZAMBIE	SPREM. LJEVALEC AMORA	GREGOR BITENC	DESNI PRITOK SENE	MESTO OB REKI MINCIO V ITALIJ	3				38	GL. MESTO RUANDE	IME PEVKE PRODNIK			
											ACADIA BLED PRISTAVA	RUSKI VELETOK	POSTAVKA TRDITEV MESTO V SLAVONIJ	27	1	KAREL ENEM NACIJA					
						STANE OBLAK			25	STAROGR PREROKINJA VELIKANOVIČ		VZKLIK NA BIKOBORBI PREBIV ILIRJE			NEM. PESN (ACHIM VON) IME IGR NIELSEN		OBLIKA ROMANA				
						URANOV SATELIT						PRELAZ PREHOD GRŠKA ČRKA	32	35	GLAS TROBENTE IVAN LEBAN		IGOR JEMEC				
						OBZALO-VANJE			30	10	EVROTAS			PARK V LJUBLJANI		26					
						ETIOPSKI NAZIV ZA GOSPODA			36		TERMIN			NEKD. SVOBODNA POSEST							

Tomaž Kukovica

Retrogardizem kot postulat umetnosti

Nothing will stop you the mad foreinger. No one sees you walking with a tick tick in your dick. You set a bomb in the Queen City of the big nation to start the war that stops when silence breaks the ears of dead people. (Prolog iz predstave gledališča Helios - "Brigade lepote")

Večno Izdajstvo, Prekletstvo, Usoda in Zgodovina. Četvero bogov, čigar duh biva v enem samem imenu: NEUE SLOWENISCHE KUNST. NSK je svoj Geist, svoje telo zgradil postopno, iz starih opek; skupine Laibach, gledališča Sester Scipion Nasice, slikarskega teama IRWIN ter studia Novi kolektivizem. V dvanajstih letih je NSK skozi štiri svoje manifestacije prehodil pot od disidenta do nagrajenca Prešernovega sklada. Laibach je izrekel prekletstvo, Studio Novi kolektivizem je na podelitvi Prešernovih nagrad z odrekanjem simbolne vrednosti priznanja, umestitve NSK v vladajočo kulturo, na dlani razgrnil Usodo in Zgodovino NSK. Studio NK je ob prejetju denarne nagrade opomnil, da Slovenci ne poznajo svoje zgodovine, ker ne poznajo principov umetnosti N/S/K.

Artist condition

V letu Titove smrti je nastala skupina Laibach, to, takrat še komaj klijoče seme, ki je v zasnovi vsebovalo genetski zapis, ki naj bi v končni fazi kot plod, iz slovenske zemlje vsejane sperme, porodila N/S/K; Dejan Knez, član Laibacha je z božično voščilnico, leta 1981, dal umetniške zasnovne likovne sekcijama IRWIN in NK. Naslov voščilnice, izdelane po kserokopski tehniki na papirju formata A4, je Artist condition I. Slika je remake, obdelava slike belgijskega umetnika René Magritta "La condition humaine". Genialnost Magrittovega dela je v večplastnosti pogledov, ki nam jih slika nudi. Strogi obod slike je arkada z zavesami in velikim oknom. Razgled z okna je dal slikarju navdih za stvaritev slike, ki jo je s stolom pustil na levi strani arkad. Gledalec s svoje perspektive ne more videti direktno skozi okno in spoznati vzrok umetnikovega navdahnjenja, saj mu to zapirata njegov položaj zrenja in stola s sliko, ki zakriva čudežni del razgleda, točko, ki je umetniku segla do dna srca. Da se je slikar zagledal v drevo, to čudežno podobo, nam razkrije slika pokrajine z drevosom, ki stoji na levi strani arkade in ki hkrati vsebinsko zakriva gledalcu artistov razgled.

Knez je Magrittovo manifestacijo slikarskega navdaha, posredovano z optiko, retrogardiral. Iz Renéjeve slike je izrezal okno ter ga nadomestil s sliko ene izmed številnih Hitlerjevih parad. Tako je slikar za navdih slike pokrajine z drevosom v svojih nedrjih iskal v lepem Hitlerjevih paradah. Za nepoznavalca zgodovine in zgodovine umetnosti je zgornja trditve emanacija prekletstva še danes, kaj šele leta 1981. V tem kontekstu je pravilna obsodba kulturno umetniško neizobraženih in ne uporabnikov retro principa. V dvajsetih letih je ameriški kubist JOSEPH SCHILLINGER objavil knjigo "The mathematical basis of art." Publikacija prinaša avtorjevo razdelitev umetnosti na pet ravni: 1. pre-estetsko/bilodionalno - estetska/magijska, racionalno-religijska umetnost; 2. emocionalno - est-

etno/umetniško izražanje emocij, samoizražanje, umetnost zaradi umetnosti; 3. racionalno-estetska/empirizem, eksperimentalna umetnost, nova umetnost; 4. znanstvena, post-estetska/zlitje umetniških form in materiala, razpadanje in konec umetnosti; 5. Razpad, ukinitve umetnosti, Schillinger kompenzira, s šestim novijem artes, retrogardizem, umetnostjo iz umetnosti ali t.i. potencialno - eklektično umetnostjo. Retrogardistična umetnost je absolut, zaokroža vse zvrsti, ves čas, ves prostor, torej tudi diahronijo in strukturo. Dialektika deluje kot logos zgodovine, struktura pa je njena prevajalka. Nova eklektična umetnost spreminja historične simbole tako direktno kot indirektno s tem, da jih iz prvotne strukture (likovne) govoric, ki je vedno večplastna in večsmiselna, prevede v novo poved zgodovine.

Dejanu Knezu je Magrittova slika razkrila čas/diahronijo in prostor/strukturo, večplastno sporočilo, govor slike. Električen pristop k predmetu prevođa je ustvaril Artist condition I., božično voščilnico, kjer se iz slikarjevega dela - pokrajine z drevosom, to lepo vidi kot reakcija napajanja ideje v lepem

pojavi leta 1938 na paradi v Nürnbergu, so pripadnice ženskega spola, masovno organizirane. Mar nista orgazem in red pojma lepega, ugajajočega, vrline. Struktura združuje množico informacij, zato se

Knezov slikar, ki slika pokrajino, navdihuje v Hitlerjevi paradi, paradi Elegance. Dejanski domet Knezovega Artist condition I. se je pokazal šele kasneje, tedaj pa je bila to osebna dilema. Preseg tega dvoma je zahteval prostor delovanja in somišljenike, ki bi mu podali roko pri prestopanju na breg notranjepolitične dileme.

Koncept dela NSK je bil na začetku notranjepolitični problem. Začel se je "lov" na somišljenike, ki naj bi zadovoljili potrebe Laibachovega multimedialnega performerstva. Nastop "Ljubljane" je bil vedno večmedijski, ideološki, eklektičen naskok publike z zvokom, sliko, filmom, teatrom... Laibach se je kot glasbena skupina začela zgubljati v drugih umetniških detaljih, zato je postalo nujno, da se stroj-siri. Oktobra 1983 je nastalo teatsko telo NSK, gledališče Sester Scipion Nasice, mesec kasneje slikarska sekcija IRWIN.

KRVAVA GRUDA

plodna zemlja

- Hitlerjevi paradi. Zgodovinarji nas učijo, da je vzpon Hitlerja in nacizma pohod strahu, antisemitizma, koncentracijskih taborišč in vojne po svetu. Hitler je, kakor pravijo in kar naj bo vsem jasno, posebej zlo in nič drugega. Toda površno poenostavljanje prikriva resnico, ki jo v shizofreni simptomatnosti razkriva struktura. To strukturo, z rekanjem resnice je Knez prevedel v drugo z retro principom; Hitlerjeve parade so bile v času povzpenjanja nacizma, med drugim, tudi zelo elegantne, fascinane. Ponujale so nekaj, kar je ganilo do srca. Vrhunec parade je bil nedvomno pojav Hitlerja, mita Nemčije in Nemk. Ko se je Adolf Hitler

Rojstvo novega kolektivizma

NSK je za lastno delovanje, predvsem za uspešen agitprop potreboval propagandni oddelek. Namen novoustanovljenega telesa je bila povezava sicer samostojnih sekcij NSK v kolektiv, ki bi skrbel za promocijo bodisi glasbenih bodisi teatskih bodisi slikarskih projektov. Ta oblika kolektivizma je diametralno nasprotna različica umetniških produkcij v šestdesetih letih, ki so bile po naravi multimedialna, saj bit NSK projektov šepeta električne in retrogardno prevedene sodbe v nov jezik, govorico Novega kolektivizma.

Leto 1984 je bil čas rojstva studia NK. Duh kolektivizma je določil, da skupino studia sestavljajo štirje možje predstavnik skupine Laibach - Dejan Knez, reprezentant teatske sekcije - Miran Mohor, in član IRWINA - Roma Uranjek. Četrtemu človeku, Darku Pokornu pa je bilo zaupano vodstvo studia. Prvi projekt studia je bil design posebne številke punk Problemov, posvečene umetniški ideologiji NSK. "Problemi" NSK so kljub pičli nakladi razburkali javnost.

Čeprav vsebina publikacije ob prikazu fotografij, slik, tudi teoretsko razgrajuje fenomen retrogarde, mnogim bralcem, predvsem tisti publikli, ki je bila preveč zagledana v revolucionarne insignije jugoslovanskega socializma, ni bila povšečna. Zanje so bili člani NSK preprosto - nacisti. Vendar NK vsa podtikanja pri vzpenjanju proti vrhu etablirane umetnosti niso ovirale. Nasprotno. Ravno anti-propaganda, javni napadi preko časopisnih notic, kjer so prvoborci s prstom kazali na nacističnega vražička, jim je napravila imidž. Povečano zanimanje za novo umetnost je NK privedla do situacije, ko so bili primorani, glede na ponudbe, zapustiti stroge okvire angažiranosti za potrebe NSK. Postali so ekonomsko neodvisno podjetje. Ze v letu svojega nastanka so izdelali plakat za Mladinske delovne akcije. Do leta 1987, ko so postali vsejugoslovansko popularni, so izdelali kup plakatov za ljubljansko DRAMO, ZKOS, Hrvatsko Narodno gledališče, Split... Z letom 1986 se tudi začne njihov prodor na razstavne prostore, s štartom v ljubljanski galeriji SKUC.

Studio NK retrogardira Kleinov "Tretji Reich"

Proceduralni pluralizem med jugoslovanskimi republikami je leta 1987 pokazal na Slovenijo, kjer naj bi se začele slovenski ob Dnevu mladosti. Slovenska ZSMS se je lotila priprav. Štafeta naj bi krenila s Triglava, zaključno privedite pa bi po ustaljeni navadi označeval plakat z jugoslovansko vsebino. Priprave so potekale nemoteno. A v petek, 28. februarja, so Večernje novice izstrelile novico o škandalu, ki je hipoma do zadnje celice pretresel Titovo državo. Nikola Grujić je odkril, da je osnutek plakata ob praznovanju "Dneva mladosti", ki je bil izbran, plagiat. Avtorji plakata, stoječi za šifro "NK", so v knjigi A. J. P. Taylorja "Od Sarajeva do Potsdama" videli Kleinovo sliko "Tretji Reich", ki so jo nato privedli. Plakat NK je prikazoval gola mladeniča s plapolajočo jugoslovansko trobojnico in golobčkom miru na konici praporja v eni roki ter z baklo v drugi roki. V ozadju se dviga Triglav. V Kleinovem delu so simboli nacistični.

"Ukradena" ideja je doživela hudo obsojanje tiska ter partijskih funkcionarjev. Srž debate se je uperjal v način prevarantskega pristopa k zgodovini jugoslovanskih narodov, ki so trpeli in umirali pod nemškimi škornjem, sedaj pa peščica ekstremistov z navdihovanjem nad nacizmom v hipu opljuva vse priborjene vrednote. Studio NK je zagovarjal svoja stališča z izjavami v medijih in pred organi represije. Omenjena afera je Novemu kolektivizmu odprla vrata v svet.

Casopisi kot Utkrant, Sunday Telegraph, Observer, Stern so poročali o tem pojavu slovenske umetnosti, kar jim je omogočilo preboj v svetovne galerijske prostore. Med leti od 1987 do 1992 so razstavljeni v Londonu, Amsterdamu, Dunaju, Parizu, Toyami, New Yorku, Chichagu, Philadelphii, Bostonu...

Rožljanje s kostmi

N/S/K - jevsko delovanje izven teritorija Slovenije ni v nobenem trenutku pomenilo radikalno pretiranje pokovine z domačo zemljo. Njihovo vračanje domov je bilo vedno vtisnežno v vosek kulturnega utripa. V času vojne agresije na Slovenijo so bili edina institucija, ki se je s plakati, s propagandnim napadom, borila proti nasilnem vdoru JA. Ljubljano sta tedaj popestrila plakata z naslovoma: Buy victory / Kupi zmago / in Krvava gruda - plodna zemlja.

Vežanost NSK na slovensko umetnost se je pokazal v projektu "Slovenske Atene 1907 - 1991", ki se je zgodil oktobra lanskega leta in je bil izizz triinštridesetim sodobnim umetnikom. Umetnine razstavljene v Moderni galeriji, ki so izhajale iz motiva Groharjevega "Sejalca" iz leta 1907, je nedvomno popestril katalog studia NK. Sestavljen je iz dveh tematskih blokov, kjer prvi predstavlja avtorje in dela razstavljena v Moderni galeriji, drugi pa teoretsko retrospektivo ideje sejalca in ideje o slovenskih Atenah.

Z letošnjim letom se je studio NK, z nominacijo za nagrado Prešernovega sklada, prvič dejansko znašel v zadregi. Po manj kot desetletju delovanja v senci vladajoče ideologije, po manj kot petih letih, od kar so bili trn v peti vladajočih, so dobili ponudbo, da s sprejetjem nagrade postanejo del popularne, etablirane in s tem vladajoče umetnosti. NK je precep, v katerem je bil ujet, salomonsko razrešil. Ob podelitvi Prešernovih nagrad je bila prečitana izjava z naslovom: Rožljanje s kostmi, s katero so prvo leto osamosvojene slovenske kulturne politike determinirali kot "ponižno služkinjo revanšiz-

ma." Slovence, po mnenju NK, ogroža večna preganjavica pred pomešanjem z vplivi tako vzhodno kot zahodne kulture. Zaradi tega se je studio NK odrek simbolni vrednosti priznanja, sprejel pa njeno materialno vrednost (140.000 SLT), ki jo je podaril knjižnici Oddelka za oblikovanje ALU v Ljubljani.

Dejanje samo ni presenečalo. Princip dela NSK je vedno baziral na analiziranju razmerja med ideologijo in kulturo, in raziskoval povezavo med individualno in masovno zavestjo. Ideologija in propaganda sta sistemsko omogočala vzpostavitev mehanizma kontrole masovne kulture. NK je s simbolno zavrnitvijo Prešernove nagrade predstavlil zavezanost lastnim principom umetnosti. Načelom, ki se ne dajo nadzorovati, ampak vedno nadzorujejo.

Svet, v katerem bivamo, je svet informacij, ki jih je treba imeti, poznati in znati posredovati. To preprosto pomeni, da je preudarnost tista ločnica, ki razmejuje politika od teoretika. Umetnosti brez politike ni, saj sta družni načeli vladanja, posebej Ideologije. NSK je vselej povsem odkrito kazala zobe ideologije, ki so hrustale konzumente umetnosti, ne da bi vedeli, kaj se dogaja. Spoznanje, da ideologija vsrkava, da odreka človeku eksistencialno preudarnost, poslušalcem glasbe, govorov - tajnicam, mehanikom, intelektualcem, vojakom... prihaja vedno post festum. NSK obkladajo z izdajalci tisti, ki so izdali svojo preudarnost in s tem sebe. Zgodovina Slovencev je trumno klečaplazenje pred Ideologijo gospodarjev, ki je kriv za držo hvaležnih hlapcev.

Danes mašinerija NSK razgrinja umetnost v Moskvi, kjer od 10. maja do 10. junija v okviru projekta Moscow embassy prirejajo niz video projekcij, diskusij, umetniških instalacij z gosti.

V Los Angelesu je letos izšla knjiga o NSK, ki jo je uredil studio NK. V naših knjigarnah bo publikacija moč kupiti predvidoma septembra. Dotedaj se bo umetnost NSK kot vedno zagovarjala sama.

LIKOVNI ODSEVI

Pozabljeni in ponovno odkriti slikar

Z otvoritvijo pregledne razstave del kamniškega akademskega slikarja Staneta Cudermana /1895 - 1946/ v Maleševi galeriji v Kamniku je Kulturni center Kamnik ponovno odkril in se dostojno oddolžil temu po drugi vojni skoraj pozabljenemu slovenskemu slikarju.

Zanimivo naključje je, da je razstava postavljena prav v Maleševi galeriji, saj je bil nekoliko starejši Cuderman Malešev kamniški rojak in mladostni prijatelj, s katerim sta leta 1927 tudi skupaj razstavljala. Splet nesrečnih okoliščin v slikarjevem zasebnem življenju in slikarskem udejstvanju je bil verjetno vzrok, da je Cudermana povojna strokovna literatura skoraj obšla, pa tudi njegova dela, ki so raztresena predvsem po zasebnih zbirkah, so bila več ali manj neznana. Ne bomo se zmotili, če ugotovimo, da je omenjena razstava z izčrpnim katalogom pravo odkritje za umetnostno-zgodovinsko stroko in vnaša nekatere nove podatke in prispevke v vedenje o slovenskem slikarstvu med obema vojnoma. Cudermanov slikarski in grafični opus je predvsem zaradi umetnikove pregledne nesmiselnosti smrti relativno skromen, posebno, če ga primerjamo z gigantno likovno zapuščino sodobnika in rojaka Mihe Maleša. Verjetno je še precej likovnih del neodkritih, nekatere slike so prepoznane le po fotografskih reprodukcijah, vendar je kamniškim raziskovalcem le uspelo evidentirati 63 risb in grafik ter 192 slikarskih enot. Omenimo vsaj še Cudermanovo prekruto /prebeljeno/ fresko v nekdanji restavraciji Slamič v Ljubljani in poslikavo stropa, lunet, slavoloka in prezbiterja v frančiškanski cerkvi v Kamniku, ki je trajni, monumentalni spomenik umetniku.

Razstavljena dela predstavljajo Staneta Cudermana predvsem kot izvrstnega portretista in fi-

guralika, izjemnega talenta in solidnega tehničnega znanja, ki si ga je pridobil na Praški akademiji, kjer ga srečamo celo med slikarskimi nagrajenci. Po drugi strani je njegovo slikarstvo morda nekoliko problematično, vendar vsekakor ne v kvaliteti, temveč v stilnih orientacijah. Njegovi meščanski portreti so nadaljevanje zlahtne realistične portretne tradicije v slovenskem slikarstvu, od bratov Šubicev, Kobilice, Vesela do Vavpotiča, Jakca in Maleša. Po drugi strani pa je bil Cuderman tudi otrok svoje dobe, ki ga je vrtinčila in gnetla v življenju in slikarstvu. Tako lahko zasledimo v njegovih zgodnejših delih vplive modernih likovnih tendenc in stilov, predvsem tistih, ki so obvladovali slovensko umetnost medvojnega časa: odmevi secesije in simbolizma, ekspresionizem in nova stvarnost. Zgodnje olje, datirano v čas med 1910 - 20, je še povsem v slogu, ki bi ga mirno lahko podpisal Gaspari, kar da misliti, da se je slikar v začetnih likovnih poskusih naslonil predvsem na domačo, lahko rečemo kar kamniško likovno tradicijo /Gaspari, slikarji Koželji, Sadnikar/. V obdobju na akademiji v Pragi v zgodnjih dvajsetih letih začnejo nastajati slikarjeve značilne teme, ki jih je v tridesetih formalno in vsebinsko nagradil.

V portretnih študijah je opazno nihanje v kvaliteti. V delih, ki so nastala po naročilu, so portretiranci bolj togo in sladkobno naslikani, prilagojeni filistrsko-meščanskemu /ne/okusu. V slikarsko neobremenjenih

pobudah prijateljic in prijateljev in žene Berte ter seveda v avtoportretih pa prihaja na dan vsa slikarska moč in nesporni likovni talent. Izredno sugestivni so slikarjevi lastni portreti: vizionarski avtoportret z naslovom »Meditacija« iz ok. leta 1925, vehementno in suvereno naslikana lastna podoba iz istega leta, skrivnostna-simbolična podoba bledega slikarjevega obraza v polprofilu iz leta 1929. Upam si trditi, da je morda najbolj sugestivni zadnji znani avtoportret iz leta 1933/?, kjer zre v nas s platna pronicljivo hladno, a odločno, prav uporniški pogled mladega moža, lepih potez in skladne fiziognomije. Pogled, ki ga bomo - ne boste verjeli, videli v petdesetih letih - na filmskih platnih. Pogled večnega /filmskega/ »upornika brez razloga« - Jamesa Deana! Tudi sicer je slikar Stane Cuderman z nekonvencionalnim stilom življenja, uporništvo in »drugičnostjo«, s svojim predvojnimi težkim /motociklom/ Harley-Davidsonom, s katerim je izvajal akrobatske figure, vznemirjal Kamničane. Z vsem tem in konec tridesetih let se s svojo neobičajno in ateljejem - gradicem, ki jo je zgradil na griču nad mestom nasproti Malega gradu in s svojo eksotično lepo ženo, fotografirajo, si je ustvaril imidž upornika - »z razlogom«, če zopet parafraziramo naslov Deanovega filma. Zaradi vsega tega, zaradi nekih, danes povsem nepojasnjenih okoliščin njegove tragične smrti leta 1946 v Kamniški Bistrici, je bil, kljub svojemu dokaj konvencionalnemu slikar-

stvu, za /malo/meščanstvo vsaj problematičen, za povojni boljševiski režim pa sumljiv in nevaren.

Posebej je treba omeniti Cudermanove figuralne kompozicije, ki se navezujejo deloma še na ekspresionizem, še bolj pa na predvojno novo stvarnost. To so predvsem svojstvene simbolične alegorije /Revolucija, Srce vodi ljudstvo, Hrepenenje po svetlobi, Evropa/.

Kompozicijsko in formalno je samosvoja, iz ptiče perspektive prikazana, le v fotografskem posnetku ohranjena slika »Pojedina«, ki ji bi lahko bili vzor sočasni lutkovni animirani filmi v produkciji firme »Tobis Degeto«. Prav svetovljanska pa je v duhu evropske nove stvarnosti naslikana podoba Ples v Kazini, z dosedaj prepoznanimi figurama pesnice Lili Novey in igralca Danila Cerarja. To je slika, ki jo lahko mirno postavimo ob slike velikana nemške nove stvarnosti. Denimo, Maxa Beckmana ali Otta Dixea. Izredna je tudi zgodnja študija še iz praškega obdobja »Prizor iz študijske delavnice«, ki jo lahko uvrstimo v niz podob ateljejskih interierov sočasnih mojstrov evropskega slikarstva.

Stane Cuderman je bil na splošno znan tudi kot slikar cerkvenih podob, ker je veliko delal po naročilih. Vendar je tudi med temi deli ustvaril nekaj povsem samosvojih in spoznavnih ekspresivno zasnovanih kompozicij, kot sta Vstajenje in Snemanje s križa in pa izredna simbolistično pomenljiva Madona iz leta 1930-32.

Izrazit grafik Cuderman ni bil, saj je za razliko od Jakca in Maleša v Pragi študiral slikarstvo. Vendar tudi njegov, vsaj do sedaj znani grafični opus ni zanemarljiv. Čeprav Cuderman v grafiki ni izrazil svoje profiliran, bi lahko njegove grafike formalno in vsebinsko postavili ob bok sočasnim slovenskim grafikom, predvsem ob dela Toneta Kralja.

Čeprav včasih ne izraziteje do- ločljivo, pa tudi kvalitetno, slo- govno in nazorsko dokaj hete- rogeno, pa delo Staneta Cudermana vseeno ostaja eden temeljnih kamnov slovenske li- kovne umetnosti med obema vojnoma. Še bolj poglobljena strokovna raziskava o umetni- kovem delu in verjetna nova odkritja o tem našem slikarju, katerega nesrečna usoda se na- vezuje na vrsto krivičnih in tr- nejnih življenjskih poti sloven-

skih umetnikov naše polpre- klosti. Naj zaključimo z mislijo Ljerke Menaše iz kataloga re- trospektive M. Maleša v Mo- derna galeriji v Ljubljani leta 1974, ko primerja v zaključku besedila dva velikana naše li- kovne umetnosti Jakca in Ma- leša: pri Jakcu skozi ves slo- govni razvoj in spremembe veliki etični imperativ, romantična zavzetost za stvar in čustva, pri Malešu pa v formi in motivu nenehno pričujoča in spogled- ljiva igra, igranje z materjo in samim izrazom. Tam klicaj /!/, tu tri pikice /.../. Dodajam brez komentarja še oznako Staneta Cudermana: klicaj, tri pikice, vprašaj /!...?/!

Ob razstavi je izšel izčrpen ka- talog. Besedilo v uvodu, pov- zetku, sprememnem in strokov- nem tekstu je napisal kustus Kulturnega centra Kamnik Marko Lesar.

● Dušan Lipovec

KLEMENTINA GOLIJ: Resničnost in navideznost, misterij minulega. 1991, jedkanica in akvatinta. Razstava v Prešernovi hiši v Kranju.

Razstava grafik gorenjskih slikark

Na skupinski razstavi v Galeriji v Prešernovi hiši se z grafičnimi listi predstavlja sedem gorenjskih likovnih umetnic, ki jih druži skupna poteza: poglobljen in izrazito intimen pristop do grafičnega medija.

Izbor grafičnega medija kot posrednika in ne npr. slikarstva ali risbe, s katerima se je grafika pri nas ne samo več kot uspešno spogledovala, temveč tudi tekmovala, je prav zagoto- vno hotena odločitev vsakega posamičnega ustvarjalca. Kljub temu da se na razstavi gorenjskih slikark lahko sreča- mo z zelo različnimi likovnimi realizacijami, ki se gibljejo od tradicionalnega grafičnega iz- ražanja do eksperimentiranja, od tehnične dovršenosti do namerne nepopolnosti, od naklonjenosti liričnemu izrazu do predavanja ekspresivnejšim re- šitvam, lahko v predstavljenih grafikah venomer zasledimo sledove tistih najbolj osebnih misli in dognanj, ki jih vsak umetnik vedno nosi in goji v sebi in želi s svojimi deli posre- dovati drugim. Razstava je prav zato poimenovana z naslovom »Med intimizmom in senzibilnostjo«.

Melita Vovk nam z izbranimi grafičnimi listi, ki so na razstavi najstarejši, znova potrjujejo sposobnost pozornega zapiso- vanja in hkrati intimnega po- glabljanja v raznovrstne moti- ve. Na jedkanicah so kot pri- kupni zapisi slikarkinih spomi- nov in doživetij upodobljeni prizori mestnih vedut. Na grafično ploščo prenesena gledali- ška scenografija pa nas opozar- ja tudi na njeno dolgoletno de- lo na gledališkem področju.

Celo povsem abstraktno učin- kujoče grafike Vide Štember- gar, ki so največkrat izvedene s

prepletom tankega barvnega črtovja, skorajda vedno skriva- jo v sebi povsem konkreten motiv. Ker v njenih grafikah lahko naletimo samo na naj- bolj intimne motive in podza- vestno dožemanje le-teh, so for- mati majhni, namenjeni intim- nemu podoživljanju in največ- krat pravzaprav samo slikarki sami.

Alenka Kham Pičman svoje grafike ustvarja združene v cik- lusih. V seriji drobnih jedkan- ic, kombiniranih z akvatinto, ki nosijo zgovoren naslov »Spomini na Kokrški log«, je slikarka krajinski motiv abstra- hirala v lahkotne barvne povr- šine in prefinjene, arabeske li- nije. Lansko in predlansko leto sta v tehniki sitotiska nastali dve grafični mapi z motiviko Karnevala v Benetkah in Pusta in ohceti v Ponikvah v Dobre- poljah na Dolenjskem, ki nam umetnico predstavljata tudi kot pretanjenega in rahločutnega zapisovalca samih po sebi priv- lačnih in vznemirljivih dogod- kov.

Grafični listi Irene Jeras Di- movske delujejo povsem slikar- sko. Vsak izmed njih je zaradi svojega specifičnega izvedbe- nega postopka monotipije pravzaprav unikat. Gole člove- ške figure, ki so kljub svoji ne- posrednosti še vedno močno deformirane, so podane s sproščenimi barvnimi lisami, ki so posledica sproščenih barv- nih nanosov.

Tako v slikarstvu, kiparstvu in morda še najbolj v grafiki, ki

zlasti pri jedkanicah temelji v izraziti risbi, nam Nataša Pičman predstavlja neizčrpno množico skorajda spontan- ih zapisov lastnih najbolj osebnih misli. Razporedenja njenih grafičnih listov, ki so večinoma nastali v času slikarkinega stu- dijskega izpopolnjevanja in bi- vanja v Parizu, se gibljejo od ekspresivnosti, ki temelji v po- tencirani erotičnosti, do lirične umirjenosti.

Maja Dolores Šubic je v svojih linoreznih posega po tematiki iz življenja južnoameriških In- diancev. Ogroženost in neu- smiljeno uničevanje in izginja- nje dediščine in bogatega kul- turnega izročila potomcev Ma- je nastopata v njenih delih kot svařeče opozorilo. Motivni svet, kljub vsej navezanosti na motiviko iz kulturne tradicije Južne Amerike, ni vezan na konkretne pripovedne vsebine, vse na njenih grafikah je nam- reč podrejeno simbolnemu humanemu sporočilu.

V grafikah Klementine Golija, študentke podiplomskega stu- dija grafike na ALU v Ljublja- ni, so mimetično učinkujoči elementi skrčeni na minimum. Grafike so prefinjeno izvede- ne, s številnimi tonskimi preho- di, ki so izpeljani sicer samo znotraj črne, črnsive in temno modre barve. Kljub temu da Klementina Golija veliko po- zornosti posveča samemu teh- ničnemu postopku, v ospredje ne stopa iskanje neke optimal- ne forme, temveč izražanje po- globljene vsebine. Vzdušja nje-

nih grafik so zato kljub grobim in nasilnim posegom v grafično ploščo, ki so odraz spontanosti slikarkinega pristopa, prej sub- tilna in poetična kot pa robu- stna in silovita. ● Damir Glo- bočnik

Nataša Pičman na Pungratu

Ob njeni razstavi imenovani Fragmenti podob ljubezni in sakralnega

Pariz v miniaturnem, bi lahko rekli za svetovljansko Café ga- lerijo na Pungratu v neposred- ni sosesčini popravoslavljeneh cirilicnih kranjskih svetnikov Sv. Fabijana in Sv. Boštjana. To svetovljanstvo z vsiljenim priokusom Balkana, v toplejših popoldanskih urah celo v nje- govem prijetnem hladu, se diči z vrsto likovnih portretov, ki jih v Café galeriji organizira Likovno društvo v Kranju. K svetovljanstvu pri tem gotovo pripomore tudi najnovejša raz- stava grafike Nataše Pičman, kar lahko pripisujemo njenemu podiplomskemu študiju risbe, litografije, grafike in kiparstva na pariški Ecole des Beaux Arts - seveda skupaj z njenimi razstavami v Parizu v zadnjih letih, po vsebinski plati njenih upodobitev pa je ta čut sveto- vljanstva nedvomen.

Razstava Nataše Pičman raz- grinja njeno svetovno potpotni- štvo v podrobno, ki jih lah- ko imamo za potopis in temati- zacijo njenega slikarstva. Te podrobnosti so potem tisto, kar lahko dojemamo kot modifika- cijo pomena fragmentov iz na- slova. Tako kot razstavljene grafike zajemajo obrtniško ob- vladovanje tehnike, zaobsegajo tudi njeno umetniško osmisli- tev. Sama postavitev razstave razčlenjuje neki tematski raz- vojni lok, čeprav se ta razvoj po vsej verjetnosti dogaja si- multano. Naslov nas navaja na neko vsebinsko izhodišče in nadaljnji proces, vendar je to samo trenutna možnost. V tem ni videti nič dokončnega, ne v likovnem ne v osebnostnem pogledu. Je le neka privlačna in prijazna priložnost in tudi

pomemben prispevek h kranj- skemu kulturnemu dogajanju, ki skuša mesto predramiti iz njegove letargije, prevladujoče- ga povprečja in pritlehnosti.

Razstava je razdeljena likovno in tematsko na tri dele. Od tega prvi del obsega likovno neo- bremenjeno skiciranje porno občutja. Kaže se v surovem razkazovanju genitalne prede- terminacije, kot osrednji in iz- postavljivi smisel, kultiviran in- kulten. Porno se pri tem istove- ti z ljubeznijo po svoji samoza- dostnosti in čutni nasičenosti. In vendar gre samo za izpolnje- nost fragmenta, za totalitari- zem telesnega, za pobožanstve- nje, ki se skuša polastiti tudi sakralnega. Tedaj porno pose- ga po novih razsežnostih. Do sakralnega, ki mu sprva nav- dez nič ne more. Te razsežnosti so zgodovinske in kulturne, re- ligiozne in politične, v panglo- siji, panreligiji in splošni porno politiki, ki se ob tej priložnosti v resnici kaže v loku - od prve do zadnje razstavljene grafike, od gole razcvetene genitalije do njene samopoučujoče va- riantne, čeravno kontaminirane z vso kulturo in zgodovino. ● Franci Zagoričnik

Kmetje ustanovili Gorenjsko mlekarstvo zadrugo

Prva kmečka zadruga na Gorenjskem

"Z ustanovitvijo mlekarstva želimo pokazati pravilno pot pri preskrbi potrošnika z osnovnimi živili."

Kranj, 3. junija - Četrtek, 28. maja 1992, je datum, ki bo šel v zgodovino gorenjskega združenstva. Petnajst kmetov z odkupnega območja kranjske mlekarne je namreč tega dne ustanovilo Gorenjsko mlekarstvo zadrugo, ki je po povojni likvidaciji klasičnega združenstva prva prava kmečka zadruga na Gorenjskem, organizirana po novem zakonu o zadrugah. Kot je povedal predsednik zadruga Ciril Zaplotnik, kmet z Letenc pri Goricih, bo zadruga začela poslovati takoj, ko bo registrirana.

Skupina kmetov z Gorenjske se je odločila za ustanovitev specializirane mlekarstva zadruga predvsem zato, ker kot kmetje, ki se ukvarjajo s prirajo mleka, niso bili posebno zadovoljni s svojim vplivom v dose-
danih splošnih zadrugah in ker jim možnost, da se organizirajo po svoje, daje tudi novi zakon o zadrugah. Mlekarstvo zadruga se bo - kot pove že ime - ukvarjala predvsem z mlekom, "predmet poslovanja" bo tudi meso, registracija pa ji bo omogočila poslovanje tudi z drugimi kmetijskimi pridelki.

Ceprav se v javnosti že širijo govori, da v zadrugi sodeluje s svojim vložkom tudi mlekar-
na oz. eden od kranjskih podjetnikov, pa predsednik Ciril Zaplotnik to odločno zanika in poudarja, da zadruga pravila oz. akt o ustanovitvi zadruga predvidevajo članstvo le za kmete, ne pa tudi zasebnike. Članstvo v zadrugi je odprto za

vse, ki se ukvarjajo s kmetovanjem, ne glede na to, ali gre za velike ali male kmete, za "čiste" kmete ali polkmete.

In zakaj ima zadruga sedež na Smedniški cesti v Kranju oz. prav tam, kjer je tudi sedež mlekarne? V novoustanovljeni mlekarstvu zadrugi pojasnjuje to takole: "Ker zadruga pričakuje po lastnini znaten delež mlekarne, ji je mlekarne že zdaj odstopila za njeno poslovanje enega od poslovnih prostorov."

Zadruga ima vse z zakonom predvidene organe, začasno pa njeno poslovanje vodi upravni organ, ki lahko opravljanje storitev s pogodbenimi prenese na koga tretjega. Za zdaj posluje brez zaposlenih, sicer pa bo zaposlovala po potrebi in glede na obseg dela. Le takšna politika zagotavlja racionalno poslovanje, konkurenčnost ostalim zadrugam in boljše plačilo kmetijskih pridelkov, pravijo v

zadrugi in poudarjajo, da bodo kmetje, ki oddajo mleko, imeli v mlekarstvu zadrugi večji vpliv kot, na primer, v sedanjih splošnih zadrugah, kjer poslovanje z mlekom predstavlja manjši delež. Zadruga bo prednostno odkupovala mleko svojih članov, vsa ostala dejavnost je manj pomembna in je zastopana predvsem zato, da bodo kmetje lahko "vstopali" v zadrugo z vsem svojim poslovanjem.

"Z ustanovitvijo mlekarstva želimo pokazati pravilno pot pri preskrbi potrošnika z osnovnimi živili. Le zadruga mlekarstva zagotavlja kratko "verigo" od pridelave in predelave do končne porabnika in oskrbo po zmernih cenah. Za kmeta pomeni to dražje mleko, za potrošnika pa cenejše," pravijo v zadrugi in dodajajo, da količine mleka, ki jih ustanovni člani oddajo v kranjsko mlekarstvo, predstavljajo 7,7 odstotka celotne količine in da je zadruga s tem deležem že zdaj večja od nekaterih gorenjskih zadrug.

Ceprav se v novoustanovljeni Gorenjski mlekarstvu zadrugi

zavedajo, da pri "prestopu" kmetov iz splošnih v specializirano mlekarstvo zadrugo verjetno ne bo šlo povsem brez težav in zapletov, pa vendarle poudarjajo: "S sedanjimi zadrugami si ne želimo nesoglasij. Nasprotno: z njimi se želimo pametno dogovoriti, še posebej glede premoženjskih zadev in poslovnega sodelovanja. Od kmetov, ki se bodo včlanili v našo zadrugo, ne bomo zahtevali, da prekinejo letne pogodbe s sedanjimi zadrugami; zahtevali bomo le to, da podpišejo izjavo o prihodnjem sodelovanju in da podpišejo pristopno izjavo."

Kmetje so lahko člani dveh ali večih zadrug, če zadruga pravila zadrug, katerih člani so, to omogočajo. V mlekarstvu zadrugi so se odločili, da tega s pravili ne bodo omejevali. Pogoj za včlanitev v mlekarstvo zadrugo je plačilo zadrugnega deleža v znesku sto mark oz. v ustreznih tolarjih protivrednost.

Predsednik zadruga Ciril Zaplotnik je povedal tudi to, da se bo zadruga včlanila v Zadrugo zvezo Slovenije; hranilno-kreditna služba, ki jo tudi nameravajo ustanoviti, pa v Zvezo hranilno-kreditnih služb Slovenije. ● C. Zaplotnik

KMETIJSKI KOMENTAR

Zaplotnik

CVETO ZAPLOTNIK

Moratorij na gradnjo prašičerejskih hlevov

Po podatkih, ki niso najbolj sveži, Slovenija potrebuje na leto za prehrano dvomilijonskega ljudstva nekaj manj kot 74 tisoč ton prašičerejskega mesa. Približno 59 tisoč ton ga pridelava sama (pretežno na prašičerejskih farmah in z dokupom krme zunaj Slovenije), nekaj manj kot 15 tisoč ton ga morajo kupiti. V času, ko je bila še del Jugoslavije, so bili nakupi prašičev in prašičerejskega mesa v drugih republikah (predvsem na Hrvaškem) del "bratstva in enotnosti", zdaj, po osamosvojitvi, pa gre za uvoz in za uvozno odvisnost, ki jo vsaka država z ugodnimi naravnimi in pridelovalnimi možnostmi poskuša čim bolj zmanjšati. Slovenska vlaganja v velike prašičerejske farme na Hrvaškem in v drugih republikah nekdanje Jugoslavije, so bila, gledano z današnjega časa, napaka, ki jo suverena država zdaj poskuša popraviti tako, da daje velik poudarek malim prašičerejskim farmam ali bolje rečeno - prašičerejskim kmetijam. Ker Sloveniji primanjkuje približno petino prašičerejskega mesa, še več pa ji ga bo, če se bo vlada odločila za morebitno zapiranje velikih, ekološko spornih farm, v letošnjem proračunu namenja kar precejšnja sredstva za gradnjo in obnovo prašičerejskih hlevov ter spremljevalnih objektov (silosev, gnojišč, jam za gnojevko). Za novogradnjo hleva za rejo pujskov predvideva podporo v znesku 29 tisoč tolarjev na stojišče in za obnovo 16 tisoč, za novogradnjo hleva za pitance 14 tisoč in za obnovo sedem tisoč tolarjev na stojišče, za gradnjo silosev, gnojišč in jam za gnojevko pa od 200 do 290 tolarjev na kubični meter.

Država na osrednji, republiški ravni spodbuja vlaganja v prašičerejo, predvsem v male farme oz. v prašičerejske kmetije, na nižjih območjih pa to - hote ali nehoti - praktično zavira. Za kaj gre? Ko se na kmetiji odločijo za kombinirano rejo goved in prašičev ali celo za popolno usmeritev v prašičerejo (s tem pa tudi za novogradnjo ali obnovo hleva), se v sosesčini, ki si kajpaj ne želi smrada, kruljenja prašičev ob krmljenju in česa podobnega, hitro pojavijo uradna in neuradna nasprotovanja, pritiski, grožnje in odpori. Ta nasprotovanja so ponavadi manjša v kmečkih okoljih kot tam, kjer so kmetije le še otoki sredi delavskega naselja; vsekakor pa bolj "pretresajo" tiste občine, ki še niso za vsa območja sprejele prostorsko-uređitvenih pogojev in drugih aktov, iz katerih bi bilo razvidno, kje je gradnja prašičerejskih hlevov dovoljena in kje ne.

Značilen je radovljiški primer. Kmet s Sela pri Bledu bi želel zgraditi nov hlev, v katerem bi redil 10 do 15 glav goveje živine ter 10 svinj in njihovi "rodnosti" primerno število pujskov (od 150 do 200 na leto). Ker je okolica reagirala, še preden je bila lokacijska obravnava, je občinska vlada na predzadnji seji sklenila, da gradnja prašičerij farm v izrazito turističnih območjih ni dovoljena in da bo Zavodu za socialno medicino in higieno Gorenjske in Inštitutu za varstvo okolja Maribor poslala ponudbo za izdelavo ekoloških kriterijev za gradnjo tovrstnih farm. Na zadnji seji, na katero je eden od članov izvršnega sveta prinesel tudi protestni pismi krajevne skupnosti in turističnega gospodarstva, je vlada sprejela še moratorij na vse lokacijske postopke, potrebne za gradnjo prašičerejskih hlevov. Moratorij bo veljal vse dotlej, dokler v občini ne bodo sprejeli kriterijev in območij, kje bo male farme mogoče graditi in kje ne.

MEŠETAR

Republiška vlada je še v času, ko jo je vodil Lojze Peterle, sprejela odlok o uvedbi finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter za pridelavo hrane. O premijah, regresih in nadomestilih na področju govedoreje, prašičereje, dopolnilnih dejavnosti in uporabe pogonskega goriva smo že pisali, tokrat pa predstavljamo ukrepe na področju reje drobnice, konjereje in čebelarstva.

Regres za plemenske ovce in koze

Da bi pospešili rejo drobnice in zagotovili zadostno prirajo mladih živali za obnovo osnovne črede, republika predvideva regres za plemenske samce in samice, za ovce in za koze. Kolikšen je regres, je razvidno iz tabele.

vrsta živali	regres (v SLT)
plemenska samica - prva naselitev, nakup	2.800
plemenska samica - obnova tropa	2.200
plemenski samec	4.000

Rejci so upravičeni do regresa nakupne cene živali ali za doma vzrejene živali, potrebne za obnovo tropa. Regres se izplačuje za vsako plemensko ovco oz. kozo ali za vsakega plemenskega samca, ki pomeni povečanje osnovnega tropa ali zamenjavo v njem. Plemenska samica je lahko stara največ štiri leta, najmanjši stalež samic v tropu je deset, najmanjše število samic, ki upravičuje uveljavljanje regresa za nabavo plemenskega samca, pa je dvajset.

Regres za obnovo črede plemenskih kobil

Da bi spodbudili rejo kakovostnih plemenskih kobil, odlok predvideva regres za obnovo črede plemenskih kobil. Regres je mogoče uveljavljati za plemenske žrebce, ki so vključene v A in B rodovnik, ocenjene v okviru republiškega selekcijskega programa ali so pred izločitvijo pripuščene najmanj tri pripustne sezone. In kolikšna je višina regresa?

vrsta živali	regres (v SLT)
A rodovnik - breja žrebica	27.000
A rodovnik - nebreja žrebica	15.000
B rodovnik - breja žrebica	10.500

AGROMEHANIKA Kranj, Hrastje 52 a, tel.: 324-033

● traktor Deutz 55 DV	900.450 SLT
● traktor Zetor 52-11, s kabino	757.272 SLT
● traktor Zetor 52-11, brez kabine	619.809 SLT
● traktor Zetor 77-45.2, s kabino	1.141.749 SLT
● traktor Zetor 62-45	960.850 SLT
● traktor Zetor 52-45	909.121 SLT
● traktor TV-826	386.000 SLT
● traktor TV-822	380.000 SLT
● traktor IMT 539	517.000 SLT

Gorenjsko tekmovanje koscev in grabljic

Prvi Setnik, druga Sloga in tretje Cerklje

Poljane - Aktiv mladih združenikov Škofja Loka je zadnje majsko nedeljo pripravil v Poljanah tradicionalno gorenjsko tekmovanje v košnji, grabljenju, plezanju na mlaj, šaljni igri in pripravi malice. Tekmovanja se je udeležilo sedem ekip aktivov kmečke mladine Žiri, Škofja Loka, Sloga Kranj, Setnik Polhov Gradec, Naklo, Cerklje in Tržič, v vsaki ekipi pa sta bila poleg vodje še dva kosca, grabljici in tekmovalci, ki je plezal na mlaj.

Poglejmo rezultate! Ekipno je bil najboljši Setnik iz Polhovega Gradca s 140 točkami, druga je bila ekipa kranjske Sloge s 138 točkami, tretje Cerklje, ki so zbrale 122 točk, četrta Tržič, pete Žiri, šesta Škofja Loka, sedma pa ekipa Nakla.

Na tekmovanju koscev je nastopilo štirinajst fantov. Komisija, v kateri so bili kmetijska svetovalec-specialista mag. Miran Naglič in Franci Pavlin,

svetovalec Franc Solar in Matjaž Kumer, ni imela lahkega dela, saj je morala poleg časa upoštevati tudi čistost košnje, zloženost redi in slog košnje. **Rajko Omeje** (Škofja Loka) je bil sicer najhitrejši, vendar pa je bil na koncu šele četrta. Zmagal je **Vinko Bajt** iz Sloge s 30 točkami, drugi je bil **Miloš Beneditik**, prav tako iz Sloge z 29 točkami, tretji pa **Janko Ma-**

lovrh iz polhograjskega aktiva, ki je zbral 27 točk.

Ko so kosci odšli, so prišle grabljice in se pomerile v hitrosti, čistosti in slogu grabljenja ter v obliki kopic. Ocenjevala komisija je odločila takole: prvo mesto - **Urška Trobec** (Setnik) 28 točk, drugo - **Nada Janša** (Setnik) 27 točk, tretje - **Bernarda Eržen** (Sloga) 26 točk (med vsemi je bila najhitrejša), četrto in peto mesto pa sta si razdelili **Jana Bohinc** (Sloga) in **Bojana Meglič** (Tržič).

In ko so odšle grabljice, so prišli spretni in pogumni fantje in plezali na mlaj. Najhitrejši je bil **Jože Alič** (Setnik), drugi

Marko Rozman (Tržič), tretji **Slavko Zorman** (Cerklje), četrta **Niko Stern** (Naklo) in peti **Franci Kert** (Sloga). V šaljni igri je zmagala ekipa Setnika pred Škofjo Loko in Žirimi, v pripravi malice pa Cerklje pred Slogo in Tržičem.

Pri izvedbi prireditve so finančno pomagali Zveza hranilno-kreditnih služb Slovenije, Slovenska ljudska stranka in republiška uprava za pospeševanje kmetijstva, nagrade za najboljše ekipe in posameznike pa je prispevalo petnajst družbenih in zasebnih podjetij. ● C. Zaplotnik

Srečanje podeželske mladine v Wiesu

Kranj - Od 19. do 21. junija bo v gradu Burgstal v Wiesu srečanje podeželske mladine treh dežel - Slovenije, Koroške in Štajerske. Prvi dan bo dobrodelni koncert in plesni večer. Drugi dan bo najprej delo po skupinah (jezikovni in kulturni kotichek, tekmovanje v košnji, rezbarstvo, lončarstvo, kulinarika, športne igre itd.), nato ogled bližnjih posestev, zvečer pa "Slavje treh dežel". Zadnji dan, v nedeljo, bo po maši pogovor o odprtem sodelovanju prek meje.

Na srečanju bo sodelovala tudi slovenska podeželska mladina, ki bo v Wiesu odšla organizirano. Zveza slovenske kmečke mladine zagotavlja brezplačno udeležbo za vse tri dni ali samo za en dan (v soboto). Prijave sprejemata do 10. junija kmetijsko-gospodinjstvi svetovalki Metoda Karničar in Milena Črv. ● C. Z.

Agromehanika

Podjetje Agromehanika Kranj, Hrastje 52 a, zaposli za določen čas, 6 mesecev:

1. PRIPRAVNIKA

s končano srednjo šolo kmetijske mehanizacije Maribor ali strojnega tehnika - končana srednja šola elektrotehniške in kovinske predelovalne usmeritve Iskra, za usposabljanje na delih in nalogah skladiščenje kmetijskih strojev in rezervnih delov

2. PRIPRAVNIKA

s končano šolo za poklic ličar za usposabljanje za dela ličarja

3. PRIPRAVNIKA OZ. PRIPRAVNICO

s končano srednjo šolo ekonomske ali komercialne smeri za usposabljanje na administrativno komercialnih in računovodskih delih.

Pogoj: znanje vsaj enega tujega jezika.

Pisne prijave sprejema 8 dni po objavi komisija za delovna razmerja podjetja Agromehanika Kranj, Hrastje 52 a.

O nepremičninah Kmetijske zadruga Križe

Bodo krajani tožili zadrugo?

Tržič, 29. maja - Že nekaj časa trajajo nespornosti prebivalcev krajevne skupnosti Križe in tamkajšnje Kmetijske zadruga glede razpolaganja z nekdanjo zadrugo stavbo in pripadajočim zemljiščem. Krajani želijo lastništvo teh nepremičnin povrniti nazaj, zadruga pa se temu upira.

Na majskem zasedanju tržiške občinske skupščine je delegat KS Pristava Jože Šparovec sprožil pobudo, naj občina poišče ustrezno rešitev za povrnitev lastništva nad nekdanjo stavbo KZ Križe in zemljišča tamkajšnji krajevni skupnosti. Ugotovil je, da so stavbo zgradili z denarjem in delom prebivalcev, zato zase ne morejo dovoliti izgube premoženja.

To vprašanje ponavljajo v tržiških skušinskih klopeh že nekaj časa. Delegati se ob tem čudijo, da sta odgovora občinske strokovne službe glede premoženjsko pravnih razmerij pri nepremičninah v uporabi KZ Križe od septembra lani do februarja letos lahko različna; po prvem se lahko premoženje vrne prvotnemu lastniku, po drugem pa je pravni posel za lastnino, ki je bila oddana brezplačno, brezpogojno pravno veljaven in pravnomnočen. V odgovoru za tokratno sejo so v oddelku za prostor in okolje zanikali različnost v uradnih razlagah in ponovili dejstvo, da ima KZ Križe pravico razpolagati s svojim nepremičnim premoženjem.

Tudi direktor KZ Križe je glede na nasvete pravnikov menil enako. Katarina Langus iz KS Križe ga je spomnila na dopolnilno pogodbo za novo zadrugo stavbo - sicer nepodpisano z njegove strani, da se zadruga odreka premoženju na stari lokaciji. Zagotovila je tudi, da bodo krajani vztrajali pri uresničitvi zahtev po pravni poti. ● S. Saje

PREJELI SMO

V rubriki *Odmevi*, *Prejeli smo* objavljamo pisma bralcev po presoji in izboru uredništva. Vse, ki nam pišejo, prosimo, da pisma niso daljša od 60 tipkanih vrstic. Daljša pisma smo prisiljeni krajšati, ne glede na vsebino. Vabimo k sodelovanju! Pišite na naslov: *Gorenjski glas*, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj, za rubriko *Odmevi*.

Pol stoletja od mobilizacije Slovencev v nemško vojsko

Civilna uprava nemškega rajha za zasedeno slovensko Štajersko, Koroško in Gorenjsko je leta 1941 oz. 1942 podelila tu živim Slovencev nemško državljanstvo do preklica. Na osnovi podeljenega državljanstva so nemške zasedbene oblasti mobilizirale v nemško vojsko (Wehrmacht) okrog 8.000 Slovencev. Vsaj približno točno število še 47 let po končani vojni ni javnosti znano, pa če tudi so imeli ob koncu vojne zaplenjene nemške arhive in evidence. Dodatno pa so bili do leta 1953 opravljeni trije popisi mobilizirancev in izpolnjena dokumentacija za izračun vojne škode. Številni Slovenci obeh spolov so bili vključeni v obvezno delovno službo (Reichsarbeitsdienst - RAD) in druge vojne formacije. Mnogi mobiliziranci (nad 20.000) so v vojni padli ali umrli, mnogi so izginili v ujetništvu ali pa, ko so se prostovoljno vrnili v domovino, niso prestopili domačega praga. Tudi število teh žrtev nikoli ni bilo točno objavljeno.

Mobilizirani Slovenci v nemško vojsko so neposredne žrtev vojnih razmer 2. svetovne vojne in diskriminacijskih ukrepov v SFRJ. Posledice so se prenašale na družinske člane, kar pomeni diskriminacijo več sto tisoč Slovencev. Predsednik ZZZB NOV general Dolničar je marca 1991 izjavil:

"Nesporno je ugotovljeno, da se prisilno mobilizirancem prizna status žrtev vojne, kajti to so tudi bili:

Dejstvo je, da organizacija ZZZB NOV v preteklosti ni imela pravičnega odnosa do prisilno mobiliziranih, tako glede priznanja njihovega položaja, kakor tudi do priznanja posebnih pravic:

ZZZB NOV danes meni, da so vsi pogoji za bodoče enakopravno sodelovanje ter za priznanje njihovega položaja kot žrtev fašističnega nasilja."

Slovenci smo menda edini narod v Evropi, ki je po končani vojni registriral samo eno vrsto žrtev, druge večje skupine pa popolnoma zamolčal. Da bi odkrili ta del narodove zgodovine, je bil 14. maja 1992 v Mariboru mednarodni strokovni posvet, na katerem so razkrivali dejstva, ki so mobilizirance petdeset let obeleževala za drugorazredne državljane. To, kar so razkrivali, meče dolge sence tako na staro, kot na novo slovensko oblast. Dolga desetletja so se nekdanji nemški vojaki slovenskega rodu morali sramovati svojega vojaškega življenja. Povojna jugoslovanska oblast je na Slovence, mobilizirane v nemško vojsko, gledala kot na okupatorjeve vojaške. Dolež ni nobena stran priznala mobilizirancem odškodnine. Slovenski mobiliziranci ostajajo v neenakopravnem položaju do mobilizirancev v Wehrmacht od drugih držav s podobno usodo: Luksemburga, Francije (Alzacija, Lorena), Belgije in še drugih. Neenakopravnost so tudi v primerjavi z mobiliziranimi Slovenci v italijansko vojsko in s Slovenci s statusom borca NOV.

Večina mobilizirancev se je lojalno prebila skozi aktivni del življenja in se upokojila brez priznanja izgubljenega časa v vojni. Republika Slovenija je sprejela v letu 1991 novo zdravstveno in pokojninsko invalidsko zakonodajo. Pri tem je zakonodajalec ignoriral vse podlage za izenačenje statusa mobilizirancev v nemško vojsko z drugimi udeleženci 2. svetovne vojne. Tako RS nadaljuje diskriminacijo znatnega dela svojega prebivalstva še 46 let po vojni, kljub ustavni opredelitvi o enakopravnosti vseh svojih državljanov.

Na posvetu so poglobljeno razpravljali o mednarodnih, pravnih, socialnih, etičnih in drugih vprašanih ter posledičnih pojavih, ki jih je povzročila mobilizacija.

Dr. Milan Ževart je govoril o nemški mobilizaciji na Štajerskem, prof. Dežman pa o usodi Gorenjcev v nemški vojski. Lojze Penič o groznih nacistov in ukrepih proti dezertarjem, škof dr. Vekoslav Grmič o moralnih stiskah slovenskih mobilizirancev v nemški vojski. Dr. Danilo Turk o mobilizaciji Slovencev in mednarodnem pravu, pisec spominskih zapisov na čas služnja v nemški vojski, knjige "Pod Marijinim varstvom" o mobiliziranih, zaznamovanih in sedaj pozabljenih. Svoj prispevek so dodali tudi dr. Lev Svetek, odvetnik Markovič, akademik dr. Hartman, dipl. ing. Puklavec, Franc Fideršek, Monika Kokalj, predstavnik ministrstva za delo in drugi. Referenti so nakazali številna dejstva in probleme, o katerih bodo morali še razmis-

ljati zgodovinarji in politiki, predvsem pa voditelji države Slovenije.

Na posvetu je bilo izrečeno marsikaj na račun zveznega predstavnika Borisa Kraigherja iz leta 1950, ko je zavrnil predlog, da so tudi prisilni mobiliziranci žrtve vojne in je treba reševati ta problem z Nemčijo. Dejal je: "Jugoslovanska država se ne more ukvarjati s takimi lokalnimi problemi." Pred nedavnim pa so iz arhivov objavljena nekdanja strogo poverljiva pisma Mitje Ribičiča, v katerih naroča organom Notranje uprave in takratne oblasti, da je potrebno bivše pripadnike Wehrmachta na vseh korakih ovirati, na vsak način preprečiti, onemogočiti, zasledovati, nastopiti z vsemi ukrepi. V pismu je zavzel stališče: "Nemški vladi se v nobenem primeru ne bo priznalo pravice do dajanja invalidskih podpor invalidom Wehrmachta - državljanom FLRJ, ker teh ni smatrati kot vojne invalide..."

Dr. France Bučar, predsednik Skupščine republike Slovenije pa je 3. aprila 1992 med drugim izjavil: "Vi predstavljate v bistvu neko simbolno skupino, predstavljate namreč ponovitev tiste zgodbe, ki se je Slovincem stoteletja dogajala, da so namreč Slovenci sodelovali v tujih vrstah, proti svoji volji, od recimo 30-letne vojne naprej, preko ekspedicije na Mehiko in tako dalje in ista usoda je doletela tudi vas. To za slovensko zgodovino, za slovenski način bivanja ni nič posebnega.

Je sicer žalostna zgodba to, vendar zelo običajna. Povsem neobičajna pa je, da je domovina, naša skupna domovina do vas tako nastopila in reagirala. S tem je pravzaprav na zunaj dokazala, da je vzpostavila režim, ki je izprevržen, ki je presegel svoje korenine, ki je presegel svojo tradicijo, ki je, namesto da bi žrtve, ki ste bili in ki smo bili vsi skupaj, vsak na

določen način, da je te žrtve zavržla in jih tako rekoč hotela spraviti v pozabo.

Mislím, da je spisek krivic, ki vam je bil narejen, o katerem smo slišali tudi danes tak, da je za normalno civilizirano delovanje skoraj nepojmljiv..."

V svojem imenu in imenu države Slovenije se za nastale krivice opravičujem, pravice pa, ki vam gredo, morate dobiti..."

Tako so na tem posvetu predavatelji in razpravjalci predali besedo zgodovinarjem z upanjem, da bodo ti odprli prve strani prave zgodovine o teh dogodkih iz zgodovinske razdalje 50 let in vsem drugim razpravljalcem, da bodo vsa druga področja in posledične pojave objektivno predstavili naši in svetovni javnosti.

Alojzij Žibert

Avstrijska šola na Jesenicah ali kako so Butalci kupovali pamet

Gorenjski glas, 19. aprila, 8. in 29. maja

G. Edo Torkar lepo predstavlja svoje strahove, ki se mu prikazujejo ob vzpostavljanju enakopravnega sodelovanja avstrijskega in slovenskega šolstva, po-

Dobro jutro ob kavi

Jutri je sobota, 6. junija - jutro za klepet ob kavi. Na valovih Radia Kranj bosta med 9.20 in 9.50 klepetali najpopularnejše Gorenjka od tega tedna BERNARDA OMAN in voditeljica oddaje »Dobro jutro ob kavi« SONJA ZAPLOTNIK. Bernardo Oman ste kot najpopularnejšo izbrali bralci Gorenjskega glasa z glasovanjem na tem kuponu.

In komu ste še namenili glasove? Bernardi Oman je za petami BARBARA MULEJ, za njo JELKO KACIN, svojemu ministru sledi MIRAN ŠUBIC, za njim zbira glasove bralcev Gorenjskega glasa in poslušalcev Radia Kranj BOJAN KRIZAJ, na lestvico najpopularnejših se je povzpelo TOMO ČESEN. Kdo bo naslednji gost oddaje »Dobro jutro ob kavi«, boste z glasovi na kuponih odločili bralci.

Za klepet "Dobro jutro ob kavi" predlagam:

Kupon na dopisnici z Vašim naslovom pošljite na RADIO KRANJ, 64000 Kranj, v vsaki oddaji bodo izmed prispelih kuponov enega nagradili s kilogramom Barcaffaja

ven na temno dvorišče. "Hočem se pogovoriti o tem," je spregovoril.

"Očka, nič si nimava povedati."
"Ampak morava si, Ben!"
"Pa si nimava!"
"Ben, rad ... rad bi se pogovarjal o vrednotah. O nečem pomembnem."

"Rad bi se pogovarjal o vrednotah?"
"Ali jih sploh še kaj imaš?"
Benjamin se je namrščil. "Če imam kaj vrednot?" je dejal. "Vrednote? Vrednote?" Zmajal je z glavo. "Ta tenutek se ne morem domisliti nobene."

"Kako moreš reči kaj takega, sin!"
"Očka, nikakršnih vrednot ne vidim v ničemer, kar sem počel doslej, in nikakršnih vrednot ne vidim v čemerkoli, kar bi lahko kdajkoli počel. Sedaj pa menim, da sva izžrpala temo pogovora. Kaj če bi malo gledala televizijo?"

"Star si že enaindvajset let," je rekel oče.
"Daj no, očka!"
"Nadvse bister in izobražen mladenič si."
"Očka," je rekel Benjamin in segel v srajčni žep po še eno cigareto, "ne hodiva kakor mačka okrog vrele kaše. Če mi skušaš povedati, da me mečeš iz hiše, zakaj s tem takoj ne prideš na dan?"

"Saj te ne, Ben."
"Potem oprostí. Slišalo se je, kakor da bi napeljeval na nekaj takega."

"Napeljujem na tole, Ben. Obstajajo neke stvari, ki se jih, kot kaže, sploh ne zavedaš."
"Kot na primer?"
"No," je rekel G. Braddock, "kot na primer nekaterih ekonomskih zakonitosti življenja, če že hočeš."
"Ekonomskih?"

ljubljanska banka

JUNI

TOLARSKA SREDSTVA OBČANOV
OBREŠTUJEMO NA PODLAGI MESEČNE
REVALORIZACIJSKE STOPNJE (Rm),
KI ZA JUNIJ ZNAŠA 6,50%

	OBREŠTNA MERA	PRERAČUNANA	
		MESEČNA O. MERA	LETNA O. MERA
HIRANILNE VLOGE	50%Rm	3,25%	47,73%
VARČEVALNA KNJIŽICA	Rm	6,50%	115,61%
VEZAVE - do 20.000,- SLT			
nad 1 mesec	Rm + 3%	6,76%	122,08%
nad 3 mesece	Rm + 5%	6,93%	126,39%
nad 6 mesecev	Rm + 6%	7,01%	128,54%
nad 12 mesecev	Rm + 9%	7,25%	135,01%
nad 24 mesecev	Rm + 10%	7,34%	137,17%
nad 36 mesecev	Rm + 12%	7,49%	141,48%
VEZAVE - od 20.001,- SLT do 60.000,- SLT			
nad 1 mesec	Rm + 4%	6,84%	124,23%
nad 3 mesece	Rm + 6%	7,01%	128,54%
nad 6 mesecev	Rm + 7%	7,09%	130,70%
nad 12 mesecev	Rm + 10%	7,34%	137,17%
nad 24 mesecev	Rm + 11%	7,41%	139,33%
nad 36 mesecev	Rm + 13%	7,57%	143,64%
VEZAVE - nad 60.001,- SLT			
nad 1 mesec	Rm + 6%	7,01%	128,54%
nad 3 mesece	Rm + 8%	7,17%	132,86%
nad 6 mesecev	Rm + 9%	7,25%	135,01%
nad 12 mesecev	Rm + 12%	7,49%	141,48%
nad 24 mesecev	Rm + 13%	7,57%	143,64%
nad 36 mesecev	Rm + 15%	7,73%	147,95%
VEZAVE - nad 10.000,- SLT			
od 10 do vključno 19 dni	85% Rm	5,53%	92,72%
od 20 do vključno 29 dni	90% Rm	5,85%	100,09%
VEZAVE - nad 31 do 90 dni			
od 3.000,- do 50.000,- SLT	Rm + 5%	6,93%	126,39%
od 50.001,- do 100.000,- SLT	Rm + 6%	7,01%	128,54%
nad 100.001,- SLT	Rm + 7%	7,09%	130,70%
ŽIRO RAČUNI	45% Rm	2,93%	42,24%
TEKOČI RAČUNI			
pozitivno stanje	45% Rm	2,93%	42,24%
dovoljeno negativno stanje	Rm + 20%	8,10%	158,73%
nedovoljeno negativno stanje	Rm + 35%	9,15%	191,07%

Gorenjska banka d. d., Kranj

sebej na Jesenicah. Realnost, ki že poteka in to celo brez »prikazovanja«, predstavljam bralcem v prispevku »Mednarodni tečaj nemškega in slovenskega jezika za avstrijske in slovenske učitelje«, in ga sogovorniku predlagam kot del mojega odgovora.

Ob srečanjih s Koroškimi Slovenci, ki poznajo mednarodne šolske projekte sodelovanja, naj navedem, da mi odkrito priznajo, da ob sedanjih družbenih tokovih že občutijo, da vstopamo v resnično obdobje enakopravnosti in spoštovanja različnosti sosedskih kultur. Nič več ne sprejemo kot žalitev, če se ob srečanjih pozdravimo z dober dan ali Guten Tag. Še več, na maturantski

slovesnosti v Beljaku je naš dramski umetnik Miha Baloh ob soglasju vseh predstavil Prešernovo Zdravljico tako v slovenskem kot v nemškem jeziku. Predstavniki Heimattiensta ni protestiral in tega dejanja ni sprejel kot žalitev! Tudi ob slovesu »Sončnega vlaka« z Jesenic nihče ni sprejel dvojezičnih napisov kot žalitev.

Prijateljsko dopisovanje, ki bi ga mogoče G. Edo Torkar še rad nadaljeval, moram žal zaključiti, kajti v šoli je ob koncu šolskega leta napetost kar velika, časa pa premalo.

Prof. Aleksander Klinar
Prihodi 10, Jesenice

Charles Webb

30

DIPLOMIRANEC

Prevedle
kranjske gimnazijke
pod mentorstvom
prof. Mihe Mohorja

"Temu ti praviš zabavati se?"

"Temu pravim ples."

Benjamin je počasi pokadil cigareto. Ko je končal, jo je zmečkal v pepelnik, nekaj časa še z rokami na naslonjalih sedel na stolu ter strmel v temni ekran pred seboj. Potem je s pogledom ošinil očeta. "Ali mi dovoliš, da prižgem televizor?"

"Ne!"

"Ne dovoliš?"

"Ne!"

"Ne!"

G. Braddock je vstal in odšel do okna sobice. Pogledal je

Končano I. državno prvenstvo v jadralnem letenju

Šimenc je letel najzanesljiveje

Jadralci so opravili šest tekmovalnih dni, kar se redko dogaja, brez nezgod in zapletov pa se preleteli blizu 28.000 kilometrov in bili skupno v zraku 573 ur.

Lesce, 2. junija - Prvo slovensko državno prvenstvo v jadralnem letenju, ki se ga je udeležilo 28 pilotov (nekateri so zaradi drugih obveznosti manjkali, med njimi tudi Pristavec), je organiziral Alpski letalski center iz Lesca pod pokroviteljstvom predsedstva Republike Slovenije, ki je prispevalo prehodni pokal za zmagovalca. Kot prvi ga je iz rok predsednika predsedstva Milana Kučana dobil 39-letni pilot leškega centra Ivo Šimenc, ki je letel najzanesljiveje in naredil najmanj napak. Kljub muhastemu vremenu na začetku so letalci brez nezgod in poškodb opravili 6 tekmovalnih dni, kar zagotavlja popolno regularnost. Discipline so bile razmeram in vremenu primerno izbrane, brezhiben potek prvenstva pa kaže tudi na dobro uletenost pilotov in na dobro vodenje tekme, ki je bilo v rokah Marka Celarja. Škoda, da na prvenstvu ni bilo Mariborčanov, kjer je letenje očitno v krizi.

Torkovega zaključka prvenstva so se razen Milana Kučana udeležili še predsednika razdvojnjske skupščine in vlade inž. Vladimir Černe in Jože Rešman, predsednik Letalske zve-

Najboljši trije na prvenstvu. Od leve proti desni tretjevrščeni Igor Kolarič (Ptuj), zmagovalac Ivo Šimenc in drugouvrščeni Miha Thaler, oba člana leškega kluba.

Ivo Šimenc: Brez velikih napak

"Prvenstvo je zelo uspelo. Tudi s svojim letenjem sem zadovoljen, saj se kaj dosti več od zmage ne da doseči. Škoda pa je, da nekaterih dobrih pilotov ni bilo na prvenstvu. Kljub temu sem moral zelo potrditi za zmago. Naredil sem manj napak kot ostali in zato sem zmagal. Nekateri drugi so imeli boljše dnevne uvrstitve od mene. Thaler je na primer dvakrat zmagal z veliko prednostjo, pa so potem pogrešili. Na evropsko prvenstvo na Madžarsko ne grem, ampak potujeta tja Pristavec in Kolarič, meni pa se obeta nastop na velikem tekmovanju v Nemčiji. Vsaka močna tekma je nova izkušnja in prav izkušnost odloča v jadralnem letenju. Zato je Celjan Mirnik presenečenje. Čeprav je mlad, je odlično letel."

Vabila, prireditve

Teniški turnir v Gorenji vasi - Od danes do nedelje bo na teniških igriščih v Gorenji vasi 2. turnir za za škofjeljsko občinsko prvenstvo v tenisu. ● V. S.

Balinarski spored - V 8. kolu balinarske super lige ekipa Radovljice doma gosti ekipo Balinčeka iz Ljubljane. Trata pa gostuje pri Polju. Tekmi bosta v soboto z začetkom ob 15. uri. V I. ligi bo ekipa Primskovega doma gostila Bičevje. Ekipa Huj pa Termotehno. Obe tekmi bosta v soboto ob 9. uri. V II. ligi - zahod so pari sobotnega kola naslednji: A. Besednjak - Partizan, Lesce - Virtus, Center - Loka 1000, 5. avgust - Ilirija, Budničar - Rogovila, Zarja - Metalna, Čirče - Bistrica, Trebeliško - Mirna. Tekme se začnejo ob 9. uri. ● V. S.

Državno prvenstvo slušno prizadetih - Ta konec tedna, v soboto in nedeljo, bo v dvorani Poden v Škofji Loki prvo državno prvenstvo slušno prizadetih Slovenije. Tekmovalci se bodo pomerili v šahu, namiznem tenisu, streljanju z zračno puško, kegljanju, odbojki in namiznem tenisu. ● V. S.

Tradicionalni nočni turnir v malem nogometu - Klub malega nogometa Marmor Stripy iz Škofje Loke bo 13. in 14. junija organiziral tradicionalni nočni turnir na igrišču dijaškega doma pri športni dvorani Poden. Za turnir sprejemajo prijave do 9. junija, ko bo ob 9.30 uri zbranje. Prijavnina je 2.500 tolarjev, prijavitelji pa se je moč po telefonu 631 - 241 (int. 246) dopoldne in 633 - 233 popoldne (Andrej Ahčin). U ● V. S.

Pohod na Poljano - Športno društvo Kokrica prireja tudi letos v nedeljo, 7. junija, tradicionalni pohod na Veliko Poljano pod Storžičem. Začetek pohoda bo na Trsteniku, na pot pa bo mogoče kreniti med 6. in 10. uro. Med približno dve uri dolgo potjo bosta dve okrepčevalnici. Cilj pohoda bo na 1407 metrov visoki Poljani. Udeleženci, ki ste že bili na pohodih, prinesite s seboj evidenčne kartončke zaradi vpisa pohoda. Na cilju bo dobil vsak čaj in značko pohoda. ● J. K.

Tek na Mohorja - Klub maratoncev Jamnik prireja jutri, 6. junija, 15. jubilejni tek na Mohor. Start bo ob 17. uri v Nemiljah. Proga bo dolga 7 kilometrov s 400 metrov višinske razlike, dekle in dečki pa bodo tekli na progi, dolgi 3 kilometre. Moški bodo razdeljeni v tri skupine (do 25 let, od 25 do 35 let in nad 35 let), ženske pa v dve, do in nad 30 let. Otroci ne plačajo startnine, za odrasle pa je 250 tolarjev. ● J. K.

Gorenjska nogometna liga - V soboto, 6. junija, bodo igrali kadeti. Pari so Sportina Bled : Alpina, Visoko : Trboje, Lesce : Sava in Železniki : Zarica. Člani igrajo jutri ob 17.30. Pari so Bitnje : Šenčur, Creina : Visoko, Trboje : Lesce, Zarica : LTH, Sava : Mavičič, Sportina Bled : Polet, Grintavec : Živila Naklo B, Tržič : Jesenice B, Preddvor : Reteče, Britof : Kondor, Podgorje : Podbrezje in Velesovo : Hrastje. V nedeljo ob 9.30 igrajo mladinci Šenčur : Trboje, Velesovo : Bitnje in Železniki : Živila Naklo, ob isti uri pa igrajo tudi mlajši pionirji Triglav : Šenčur, Britof : Hrastje, Živila Naklo : Železniki in Sava Zarica. Tekma Creina : Visoko bo ob 10.45. ● R. Gros

ze Slovenije Danijel Nardin in predsednik sveta ALC Miro Pengal. Milan Kučan je v nagovoru letalcem med drugim dejal, da ni suverenosti države, če ni zavarovano nebo, in zaželel, da bi slovenska krila predvsem služila miru. Predsednika so po ceremoniji povabili v jadralno letalo Blanik, v katerem sta skupaj s pilotom Silvom Orožim zajadrala nad Begunje in nazaj na letališče.

Leščani so zaključek pripravili tudi mali letalski miting. Matjaž Orožim je izvajal akrobacije z Zlinom 726, iz Cesne 206 sta skočila leška padalca Bogdan Jug in Roman Pogačar v družbi dveh švicarskih padalk, z univerzalnim jadralnim letalom Blanik pa je dolgoletni pilot in nekdanji upravnik leškega letališča Silvo Orožim izvedel akrobatski program.

Po tekmovanju so določili tudi slovensko državno reprezentanco v jadralnem letenju. V njej so Ivo Šimenc, Miha Thaler, Igor Kolarič, Teodor Mirnik, Boris Perše, Bojan Zmavc, Marijan Medič, Maks Berčič, Janez Stariha in Boštjan Vovk, torej prvih deset s tokratnega državnega prvenstva. ● J. Košnjek, slike G. Šinik

Odprto slovensko prvenstvo košarkarskih trojk - Košarkarski klub Radovljica prireja na igrišču Partizana v Radovljici 20. junija odprto slovensko prvenstvo košarkarskih trojk Radovljica 92. Zanimivo tekmovanje se bo začelo ob osmih zjutraj s kvalifikacijami, če bo ekip nad 32, sicer pa se bo začelo tekmovanje ob 10. uri. Pisne prijave sprejemajo na naslov Melita Ažman, Cankarjeva 17, 64240 Radovljica ali po telefonu (064) 331 - 331, interna 30 - 28 (Marjan Geltar) do 12. junija. Prijavnina bo 800 tolarjev in jo bo treba plačati na dan tekmovanja, javno zbranje pa bo v petek, 12. junija, ob 20.30 v gostilni Lectar v Radovljici. ● J. K.

Francoški športniki v Tržiču - Ob koncu tedna se bodo v Tržiču mudili skupaj z drugimi člani delegacije iz pobratenega francoskega mesteca Ste Marie aux Mines tudi športniki, ki bodo s tekami v rokometu in malem nogometu počastili 25. obletnico obratenja teh dveh mest.

Vse prijatelje športa vabijo na tekmi v nogometu, ki bosta v nedeljo, 7. junija, ob 13.30 uri med kadetskima ekipama pobratnih mest, ob 14.30 uri pa med ekipama članov. Obe tekmi bosta na igrišču Pod gradom.

Ob 16. uri pa se bo na igrišču v Bistrici začela rokometna tekma med kadetskima ekipama obeh mest, ob 16.50 uri pa se bosta pomerili še članski ekipi in zaključili športni del srečanja. **Nogometni turnir v Bistrici** - Športno društvo Loka vabi na odprt turnir v malem nogometu, ki ga bodo organizirali v soboto, 6. junija, z začetkom ob 8. uri na rokometnem igrišču ob šoli v Bistrici. Prijave bodo zbirali uro pred začetkom turnirja, prijavnina pa znaša 1.500,00 tolarjev. Nagrade za najboljše so prispevali pokrovitelji tekmovanja Gostilna Darja na Brezjah pri Tržiču, Mokrov hram iz Kovorja in Kamela iz Žiganje vasi. ● J. Kikel

Kros v Žiganji vasi - Prizadevni organizatorji iz Športnega društva Sebenje bodo v soboto, 6. junija, s prvim startom ob 16. uri v Žiganji vasi pripravili tradicionalni, že 13. kros Žiganje vasi. Udeležence, ki se bodo lahko prijavi od 13. ure dalje na prizorišču tekmovanja, bodo razdelili v 19 starostnih skupin, tekli pa bodo na progah dolgih od 300 do 8000 metrov. Prijavnine ni, razen za člane, ki plačajo po 50,00 tolarjev.

Poleg teka so organizatorji pripravili precej zanimiv program tudi za druge obiskovalce, saj bodo na voljo tekmovanja v streljanju, metanju na koš in izvajanju kazenskih strelcev. Pripravili pa so tudi bogat srečelov ter zbranje praktičnih nagrad za tekmovalce. V ŠD Sebenje so pripravili torej zelo zanimivo prireditve. ● J. Kikel

Mladinci Triglava drugi

Kranj, 3. junija - V nedeljo je bil v Trbižu mladinski atletski miting treh dežel Koroške, Furlanije - Julijske Krajine in Slovenije. Kranjski Triglav je med 16 ekipami dosegel z drugim mestom lep uspeh, čeprav so Kranjčani nastopili samo v osmih od 23 disciplin. Nekaj najboljših rezultatov Kranjčanov. V letniku 80 - 81 je v teku na 60 metrov Nina Čare

zmagala, v letniku 78 - 79 pa sta bili v teku na 80 metrov Teja Bagatelj in Nina Medved tretja in četrta. V letniku 80 - 81 so v skoku v daljino Kranjčanke Mirjana Idžanovič, Jana Zupančič in Urša Hribar zasedle prva tri mesta, v starejšem letniku pa so bile v skoku v daljino Tina Čarman prva, Špela Košnik peta, Dana Greif 18. in Nataša Hodnik 22. Med fanti je bil v metu krogle v letniku 78 - 79 Peter Kosmač četrty, v isti kategoriji pa je bil v skoku v višino Rožle Prezelj tretji. Kranjska štafeta mladink (letnik 80/81) je na 4 krat 100 metrov zmagala, starejša štafeta mladink pa je bila druga. ● M. M.

Konec junija v Preddvoru

Evropsko prvenstvo jadralnih padalcev

Kranj, 3. junija - Evropsko prvenstvo v letenju z jadralnimi padali bi moralo biti pri nas že leta 1990, pa se je odločanje zavleklo in konec maja je prišla potrditev. Pokroviteljstvo nad prvenstvom je sprejela slovenska vlada, tekmovanje pa bo med 26. junijem in 12. julijem v Preddvoru. Jadralni padalci bodo tekmovali v čim daljših poletih v čim krajšem času z obratnimi točkami, ki jih bo treba po vzoru jadralnih pilotov za dokaz fotografirati, nato pa se obrniti proti cilju. Organizatorji pričakujejo okrog 80 jadralnih padalcev iz 20 držav. **Naš najboljši jadralni padalec Domen Siana** je povedal, da bi bil uspeh, če bi ekipa, v kateri bodo razen njega še Ljudmila Pintar, Aleš Šuster, Bojan Marčič in Matej Jocič, premagala eno od evropskih veselil, posamično pa bi bil velik uspeh uvrstitve med deset najboljših. Vendar imajo naši premalo izkušenj, ki pa se pridobivajo na težkih mednarodnih tekmah. Vzletna mesta bodo Kravec, Kriška gora in Velika planina, sedež tekmovanja pa bo v Preddvoru. ● J. Košnjek

Praznik radovljjskih športnikov

Radovljica, 5. junija - Radovljjski športniki in športni delavci bodo jutri, 6. junija, proslavili 30. letnico delovanja Športne zveze Radovljica. V tem okviru pripravljajo več prireditve. Od večerj dalje je v avli Festivalne dvorane na Bledu odprta razstava priznanj, ki so jih dobili radovljjski športniki. Jutri ob 18.30 bo v mali dvorani Festivalne dvorane podelitev priznanj športnikom, ki so se najbolj izkazali lani in v zimski sezoni 1991 - 1992, ob 20. uri pa bo v Festivalni dvorani slavnostna akademija. Vrhunski športniki bodo dobili priznanja, v kulturnem programu pa bosta sodelovala sopranistka Olga Gracelj in oktet LIP Bled. ● J. K.

Prvenstvo modelarjev

Lesce, 30. maja - Na leškem letališču je bilo gorenjsko prvenstvo jadralnih modelarjev A - 1 iz gorenjskih osnovnih šol. Nastopilo je 26 modelarjev iz sedmih osnovnih šol. Ekipno je bila najboljša Linhartova osnovna šola iz Radovljice pred osnovno šolo Staneta Zagarja iz Kranja in osnovno šolo iz Škofje Loke. Posamično pa je zmagal Vili Perčič (Stane Zagar), na naslednjih štirih mestih pa so učenci Linhartove osnovne šole Roman Finžgar, Andrej Poličar in Jože Klančar ter Toni Klančar pa petem mestu. Sledijo Gregor Zupanek (Škofja Loka), Borut Polajnar (Križe), Gorazd Bizjak (Stane Zagar), Tomaž Peterman (Linhart) in Andrej Znidar (Simon Jenko). ● S. Poličar

V nedeljo v Gorenji vasi

Državni dekliški finale

Gorenja vas, 5. junija - V nedeljo, 7. junija, ob 10. uri se bo začel v telovadnici tamkajšnje osnovne šole finale slovenskega državnega prvenstva za mlajše deklice, ki ga razen Košarkarske zveze Slovenije organizira Šolsko športno društvo Blegoš, kot pokrovitelj pa pomagajo Marmor, Etiketa, Alpina in okoliški obrtniki ter gostilničarji. Kraj finala ni naključno izbran, saj učenci gorenjevaške osnovne šole pod vodstvom Izidorja Selaka in Franca Blazirja posegajo v vrh slovenske deške košarke. Dečki so letos izpadli v polfinalu, deklice pa so se uvrstile v finale skupaj z osnovno šolo Lojzeta Kebeta in Franca Rozmana Staneta iz Sentvida ter osnovno šolo iz Sežane. Domačinke igrajo prvo tekmo ob 10. uri in se Kebetovo šolo. Ob pol treh popoldne bo tekma za tretje mesto, ob 16. uri za finale. ● J. K.

Namizni tenis

Pokal Merkurja

Kranj, 5. junija - Namiznoteniški klub Merkur iz Kranja organizira jutri, 6. junija, tradicionalni turnir za Pokal Merkurja. Začel se bo ob 10. uri v avli kranjske občinske skupščine. Razen Merkurja, bodo sodelovale ekipe Wolfsberga iz Avstrije, Kovine iz Ljubljane in Trsta. ● J. K.

Kranjsko kopaljšče odprto

Kranj, 5. junija - Športna zveza Kranj bo danes odprla letno kopaljšče, ki bo odprto do septembra, ko naj bi bila uresničena velika želja - otvoritev novega zimskega bazena. Vstopnina za letno kopaljšče bo za odrasle 100 tolarjev, za dijake in študente 75 tolarjev in za otroke 50 tolarjev, letna karta pa stane 3.000 tolarjev. Bazen bo odprt vsak dan med 9. in 17.30 uro, med šolskimi počitnicami pa med 9. in 18. uro, v sobotah in nedeljah pa med 9. in 19. uro.

Bogat nogometni vikend

Kranj, 5. junija - Ljubiteljem nogometa konec tega tedna ne bo dolgčas. V slovenskih nogometnih ligah se obetajo zanimiva srečanja, ki bodo odločala o visokih uvrstitvah ali slovesu od ligaških tekmovanj. **Živila Naklo igrajo v nedeljo v Naklem ob 16.30 h Mariborom.** Naklanci bi bili v primeru zmage zelo blizu odličnega 4. mesta v ligi, Mariborčani pa bi bili še v igri za prvaka. Naklo bo nastopilo kompletno. Pokrovitelj tekme bo Henkel Zlatorog iz Maribora, katerega nagrade bo žreb razdelil med gledalce. **Kranjski Triglav igra doma v nedeljo ob 16.30 s Slavijo Set.** Zmaga ga še zadrži v igri za prvaka, vse drugo pa bi bilo premalo. **Jeseničani** gostujejo pri Iliriji v Ljubljani, **Alpina iz Zirov** pa igra doma s Svobodo Gip. **V Kranju pa bo jutri polfinalni turnir državnega kadetskega prvenstva.** Organizator je NK Živila Creina Kranj, začel pa se bo ob 10. uri. Gorenjsko bodo zastopali kadeti Živil Creine, ki bodo odigrali prvo tekmo ob 11.15 s SA-OP Gorica. V polfinalu so tudi pionirji tega kluba. Nastopili bodo na turnirju v Kopru. ● J. K.

Upokojenci na strelišču

Kranj, 15. maja - Tekmovanje je bilo na strelišču na Hujah, sodelovala pa so moštva Jesenic, Kamnika, Kranja in Škofje Loke, Radovljčanov in Tržičanov pa ni bilo. Ekipno so zmagali Kamničani s 680 krogi pred Kranjem 662, Škofjo Loko 636 in Jesenicami 612. Med posamezniki pa so bili najboljši Franc Černe (Kranj) 180, Franc Zadrgal (Kamnik) 176, Slavko Rabič (Jesenice) 173, Edo Horvat (Kamnik) 172, Franc Kerec (Kamnik) 169 itd. ● J. K.

Radsport FABJAN
VAŠ STROKOVNJAK ŠTEVILKA 1 NA KOROŠKEM
ZA KOLESA VSEH VRST IN KOLESAJSKO OPREMO.

BELJAK
TREFFNERSTRASSE 2
Tel. 9943-4242-28413
(NA SEVERNI STRANI GLAVNE
ŽELEZNIŠKE POSTAJE)

VELIKA AVTOMOBILSKA TOMBOLA

Športni center Kranj, sobota, 20. junija, ob 14. uri

- 4 avtomobili Renault in 150 drugih dobitkov
- ansambl California, F Plus, Planinka
- tombolske kartice po 250.- tolarjev
- Saša Einsiedler in Dušan Uršič

Organizirata: Kolesarski klub SAVA Kranj in Športna zveza Kranj za razvoj športa v občini

Ogromno kuponov z Vašimi odgovori smo prejeli in na vseh je napisana pravilna rešitev: **skupna vrednost dobitkov na tomboli je 4,9 milijona tolarjev.** Po eno brezplačno tombolsko kartico smo poslali naslednjim izžrebancem: Anji Peternej, Juretu Mraku, Mariji Plajtar, Petru Cervizu, Iztoku Laknerju, Alojzu Krišlju, Vidi Bobnar, Jožetu Jeraju, Stanetu Kremlju, Igotju Križnarju, Tončki Vičič, Francu Miheličiču, Marjanu Trškano, Jožici Žumer in Mariji Bojanič. Držali bomo pešči, da bi jim sreča tudi na tomboli zvesto stala ob strani in da bi jim tombolska kartica Gorenjskega glasa prinesla npr. en avtomobil renault. **V torek bomo objavili novo nagradno vprašanje!**

HOTEL "RELAX"
KRANJSKA GORA
VRŠIŠKA 23/a

vabi k sodelovanju mlade, kreativne bodoče sodelavce z veseljem do dela in ustvarjanja. K sodelovanju vabimo **RECEPTORJE, NATAKARJE, "ŠANKISTKE"** (z lepo znanostjo), z znanjem italijanskega in nemškega jezika **KUHINJSKE POMOČNICE** ter **RAČUNOVODJO**.

ZLIT TRŽIČ, d.o.o.
Ste Marie aux Mines 9

objavlja prosti delovni mesti

1. Delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi
VODJA SPLOŠNEGA SEKTORJA

in
2. KOMERCIALIST ZA UVOZNO IZVOZNA DELA

Od kandidatov pričakujemo:

Pod 1.:

- poznavanje delovnopravne zakonodaje, organizacijske sposobnosti za vodenje sektorja, iniciativnost in samostojnost pri delu
- da ima višješolsko izobrazbo pravne, upravne smeri in tri leta delovnih izkušenj ali srednješolsko izobrazbo družboslovne smeri in pet let ustreznih delovnih izkušenj
- da je državljan Republike Slovenije
- delo bo kandidat združil za nedoločen čas.

Pod 2.:

- aktivno znanje nemškega jezika
- srednješolska izobrazba ekonomske, komercialne lahko tudi lesarske smeri
- poznavanje dela na uvozu in izvozu
- vozniški izpit B kategorije
- delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Kandidati morajo pisne ponudbe z dokazili o zahtevanih pogojih poslati v 8 dneh po objavi na naslov: ZLIT TRŽIČ, d.o.o., Ste Marie aux Mines 9, Tržič. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v zakonskem roku. Dodatne informacije se dobijo na številko 064/50-496 ali osebno v podjetju.

UPRAVNI ORGANI OBČINE JESNICE

objavljajo naslednja delovna mesta

1. VIŠJEGA REFERENTA ZA GOSPODARSTVO
- v Sekretariatu za gospodarstvo in negospodarstvo

2. STROKOVNEGA SODELAVCA - VODJE REGISTRA STANOVANJ
v Sekretariatu za urejanje prostora

3. STROKOVNEGA SODELAVCA ZA OBČO UPRAVO IN SPLOŠNE ZADEVE

(vodje oddelka), v Sekretariatu za občno upravo in splošne zadeve

pod št. 1:

- VII. stopnja ekonomske usmeritve
- 2 leti delovnih izkušenj
- poskusno delo traja 3 mesece

pod št. 2:

- VII. ali VI. stopnja ekonomske, računalniške ali druge tehnične oz. družboslovne usmeritve
- 1 oz. 3 leta delovnih izkušenj
- poskusno delo traja 2 meseca
- znanje uporabe računalnika

pod št. 3:

- VII. ali VI. stopnja družboslovne ali ekonomske usmeritve
- 1 oz. 3 leta delovnih izkušenj
- poskusno delo traja 3 mesece

Kandidati za delovno mesto pod št. 1 in 3 morajo imeti opravljen strokovni izpit za delavce v državnih organih. Kandidati, ki nimajo opravljenega strokovnega izpita, morajo le-tega opraviti v roku 1 leta.

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj svoje pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov: Občina Jesenice, Sekretariat za občno upravo in splošne zadeve, C. M. Tita 78, Jesenice.

OPRAVIČILO

V torkovi številki Gorenjskega glasa je prišlo do neljube napake pri oglašju GORENJC Radovljica. Pravilna telefonska številka je 75-771!

Vsem prizadetim se iskreno opravičujemo!

Avto šola JURE

organiziramo tečaj CPP A + B kategorije, 15. junija ob 18. uri.

Izkoristite ugodnosti, ki jih nudi avtošola Jure.
Tel.: 241-480, 51-864

TRGOVINA S PERILOM IN KOZMETIKO
Kranj, Gregorčičeva 8

Za vse, ki cenite kvaliteto in lepo, v trgovini "Neža" lahko kupite po zmernih cenah

celoten program tovarne LISCA:
nedrčke, bodije, hlačke, steznike, kopalke (ženske, moške, otroške), complete za prosti čas, bluze, ženske kostime (posebno ugodna ponudba), pajkice, bermuda hlače.

kvalitetno moško perilo GALEB

Na voljo vam je velika ponudba modnih dodatkov in kozmetike vrhunskih evropskih znamk.

VSAK KUPEC PREJME LIČNO DARILLO!

DELAVSKA UNIVERZA
VIKTOR STRAŽIŠAR JESENICE
Jesenice, Trg Toneta Čufarja 1

Svet Delavske univerze Viktor Stražišar Jesenice, Trg Toneta Čufarja 1, razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Pogoji:

- splošni pogoji, določeni z zakonom
- visoka strokovna izobrazba
- najmanj 5 let delovnih izkušenj na področju vzgoje in izobraževanja
- ima organizacijske in strokovne sposobnosti, ki zagotavljajo, da bo s svojim delom prispeval k uresničevanju smotrov in nalog delavske univerze.
- Kandidat bo imenovan za 4 leta, rok za prijavo je 8 dni po objavi.

OŠ DR. JANEZ MENCINGER
BOHINJSKA BISTRICA

razpisuje po sklepu komisije za razpis dela in naloge **RAVNATELJA ŠOLE**

razpisni pogoji:

- imeti mora pedagoško izobrazbo
- imeti mora najmanj pet let delovnih izkušenj
- opravljen mora imeti strokovni izpit

Kandidat bo imenovan za dobo 4 let, z začetkom dela 29. 9. 1992. Rok za prijavo je 10 dni po objavi. Na ovojnico je treba napisati »za razpisno komisijo«.

Kmečki glas

ČASOPIS SLOVENSKEGA PODEŽELJA

Po zadnji javnomnenjski raziskavi najbolj informativen slovenski časopis, ki vsak teden prinaša

ZA NAROČNIKE 11 % CENEJE

poleg zanimivega in pestrega branja ter zabave še: več strani brezplačnih nepogrešljivih kmetijskih, strokovnih, gospodinjskih, zdravniških, pravnih, davčnih in finančnih nasvetov ter informacij o gibanju cen na slovenskih trgih in borzah, v trgovinah in pri kmetih doma.

ZATO JE NAROČNINA NA KMEČKI GLAS DOBRA NALOŽBA, KI SE VAM POVRNE VSAK TEDEN!

Vas je zamikalo videti, kakšen je Kmečki glas od blizu? Izpolnite kupon in ga pošljite na naslov: ČPZ Kmečki glas, 61000 Ljubljana, Celovška 43

POSLALI VAM BOMO BREZPLAČEN IZVOD KMEČKEGA GLASA

Kupon 66

Ime in priimek _____
Ulica (kraj) in pošta _____

TERME LENDAVA

Spoznajte nov prizidek hotela Lipa in se tudi vi pridružite veliki družini »Prijatelj Term Lendava«!

Nudimo vam posebno ugoden PROMOCIJSKI PROGRAM s pol- ali polnim penzionom.

Ker pomeni prijateljstvo predvsem dajanje, vam v tem programu poklanjamo 1 DAN GRATIS za bivanje nad tri dni (velja za mesec junij).

KUPON »Promocijski program« - junij 1992

Ime, priimek in naslov: _____

Termin: _____

Vrsta sobe: _____

Presenečenje: žrebanje kuponov za tri lepe nagrade 25. 6. 1992

Informacije in rezervacije: TERME LENDAVA, d.o.o., 69220 Lendava, Hotel Lipa, tel.: 069/75-722, 75-721, tel./fax: 75-723

Pričakujejo vas Terme Lendava - zavetje zdravja v prijaznem naročju Lipe.

ADUT

ZAKAJ SE SPLAČA
KUPOVATI
S KARTICO
ADUT

- ker je enostavno,
- ker ob nakupu ne potrebujete gotovine,
- ker imate zamik plačila tudi do enega meseca,
- ker zadostuje le vaš podpis,
- ker lahko kupujete povsod, kjer je oznaka Adut,
- ker lahko dvigujete gotovino v SKB banki
- in ker vas čakajo še druge ugodnosti.

Majhna kartica - veliko razkošje

Z Adutom lahko že kupujete tudi v bližini vašega doma:

Merkur, Metalka Trgovina, Metalka Commerce, Napredek Domžale, Univerzale Domžale, Cedam Domžale, Castor Kamnik, Kočna Kamnik, Gramex, Acon Trzin, Azur Kamnik, K&H Mobil Trzin, Zavarovalnica Tilia, Krka Zdravilišča, Terturs Domžale, Gostišče pri Špornu, Sitar pneumatic center Kamnik ...

... in drugje po Sloveniji

Zelim prejeti obrazec
za pridobitev kartice ADUT

Ime in priimek: _____
Naslov: _____
Telefon: _____

Prešernov trg 4
68000 NOVO MESTO

Telefon/telex: (068) 26-089

BREZPLAČNI MALI OGLASI

Stalna ugodnost naročnikov Gorenjskega glasa je brezplačni mali oglas do 50 znakov, dostavljen na kuponu iz časopisa. Kar precej naročnikov pa nam je sporočilo, da jim je kuponov iz časopisa zmanjkalo - ZATO SMO PRIPRAVILI NOVOST, KOT STE JO PREDLAGALI.

Naročniki Gorenjskega glasa lahko ugodnost brezplačnega malega oglasa do 10 besed odslej koristite tudi s telefonskim naročilom objave. Vendar pa smo na zahtevo naših rednih naročnikov in plačnikov časopisa postavili omejitve: brezplačno bomo mali oglas objavili le naročnikom, ki imajo poravnano naročnino za drugo trimesečje (seveda ugodnost velja tudi za naročnike s plačano celoletno naročnino in za naročnike, ki preko trajnika plačujejo s tekočega računa).

Naš telefon malooglasne službe poznate: 24 ur na dan Vam je na razpolago telefon (064) 217-960; od 7. do 17. ure od ponedeljka do petka pa se lahko oglašite osebno.

Kot doslej, velja tudi vnaprej: oglasov »pod šifro«, »naslov v oglasnem oddelku« itd. ne bomo objavljali brezplačno. Ravno tako bomo mali oglas nad 10 besed zaračunali po ceniku. Za informacijo: cena malega oglasa do 10 besed v Gorenjskem glasu je 400.- tolarjev. Prihranek za naročnike je torej očiten - in če boste z malim oglasom za povrh sklenili dobro kupčijo, bo naš namen dosežen.

ALPLES LESNI PROGRAM, d.o.o.
ŽELEZNIKI, Češnjica 48 a, Slovenija

PRODAJA RABLJENIH STROJEV ZA LESNO OBDELAVO

1. Pretočna moznikarka K-2500-8 KLI	600.000,00 SLT
2. Hidravlična dvizna miza 2 t	200.000,00 SLT
3. Komandna omara v S izvedbi	10.000,00 SLT
4. Komandna omara v S izvedbi	10.000,00 SLT
5. Tračni transporter 6 m	9.000,00 SLT
6. Vodni filter SOP KRŠKO STW Ro-RW-7	300.000,00 SLT
7. Stroj za spajanje furnirja	15.000,00 SLT
8. Pretočna kabina MAKOR	360.000,00 SLT
9. Pretočna kabina MAKOR	330.000,00 SLT
10. Stroj za vrtnje nasadil	50.000,00 SLT
11. Transporter diskasti	150.000,00 SLT
12. Krožna žaga za čeljenje	20.000,00 SLT
13. Ventilacijske cevi, 1 kg	40,00 SLT
14. Kompresor TRUDBENIK	25.000,00 SLT
15. 2 m segmenti valjčnih prog	3.000,00 SLT
16. Transformator za predgrete FURLAN TG-10	3.000,00 SLT
17. Krtačni stroj 650	20.000,00 SLT
18. Ventilator za odsesovanje rotor 0 450	6.000,00 SLT
19. Dvovaljčna nanašalka lepila	15.000,00 SLT
20. Elektromotor z zaganjačem 110 KW	90.000,00 SLT
21. Elektromotorji 3 KW 920 obr./min	5.000,00 SLT

ALPLES LESNI PROGRAM, Češnjica 48 b, 64228 Železniki
 tel.: 064-67-121, int. 344

MALI OGLASI

☎ **217-960**

APARATI STROJI

Prodaj nov ročni PRIROBNI STROJ Ela 2, BRIZGALNI STROJ Boy 15 in MLIN za mletje mas. ☎ 212-193 6960

FISHER 40 W radiokasetofon, fiksna cena 8.000 SLT in C 64, z dodatki, fiksna cena 250 DEM, prodam. Pot v Bitnje 44, Stražišče - Kranj. (Igor) 7011

ŠIVALNI STROJ BAGAD - Slavica, Višnja, z omarico, kupim. ☎ 327-524 7025

Prodaj TRAKTOR IMC, nov, s kompresorjem, 5 % ceneje. Čenka Peter, Lašnje 2, Kamnik 7028

Prodaj VIDEOKAMERO in električno KOSILNICO. ☎ 79-014 7031
 GOSTINCI POZORI! naprodaj avtomat za sladoled. ☎ 77-132 7034

Prodaj 4 rabljene GUME s platišči za Zastavo 750. ☎ 66-044 7036

Prodaj PANTERM, 18 KW, ☎ 324-468 7038

TV TOSHIBA 70 cm, malo rabljen, raven ekran, prodam za 55.000 SLT. ☎ 75-980 7044

PRALNI STROJ Gorenje PS 10.9 ekonomik, star 6 let, malo rabljen, prodam za 8.000 SLT. ☎ 75-980 7048

Prodaj ŠTEDILNIK Gorenje (2 plin, 2 elektrika) in betonski MEŠALEC. ☎ 46-636 7053

Prodaj novo Samsung kombinirano mikrovalovno PEČICO. ☎ 802-083 7067

Prodaj nov ELEKTROMOTOR 7,5 KW, 2800 obratov. 061/841-284 7068

Teroterm, CENTRALNA PEČ, 2 leti rabljena, za polovično ceno. ☎ 422-418 7078

Prodaj MEŠALEC betona. ☎ 214-107 7084

Prodaj OBRAČALNIKA, PAJK-avstrijski in tračni SIP 220. ☎ 70-286 7106

Prodaj MOTOKULTIVATOR 9 konj, moči IMT diesel, nov, za polovično ceno. ☎ 801-018 7108

Prodaj betonski MEŠALEC. Podplano 94, Škofja Loka. ☎ 632-011

COMMODORE 64, prodam. Ahačič, Brezje pri Trzinu 45. ☎ 50-078

Prodaj PRIKOLICO za osebni avto in MULTIKULTIVATOR honda, s priključki. ☎ 422-574 7160

CAMCORDER Sony VIDEO 8 CCD - F 375 E, z vso pripadajočo opremo, nov, prodam za 1.500 DEM. ☎ 312-233, popoldan. 7195

Za industrijski šivalni stroj Nechi Bagat prodam nov Vario Stop ELEKTROMOTOR. ☎ 76-130, popoldne. 7204

Prodaj industrijski ŠIVALNI STROJ Dirkopp z rezervnimi deli in ŠIVALNI STROJ Singer, krojaški, na nožni pogon. Možna je tudi zamenjava za stroj za tanjšanje usnja. ☎ 064/218-569 od 7. do 8. ure, zjutraj in 15. do 16. ure, popoldan 7213

Ugodno prodaj, nov CO2, VARILNI APARAT. ☎ 214-162 7214

200 kvad. m rabljene betonske strešne KRITINE, poceni prodam. ☎ 620-703, po 20. uri 7098

Kupim strešno OPEKO Trajanko, Dravograd, opečno rdečo, gladko. Cerkljanska Dobrava 1, ☎ 061/841-349 7100

Prodaj BARAKO 3 m x 4,5 m. ☎ 214-989 7104

Prodaj TREVOLT, 80 cm. ☎ 65-449 7169

Prodaj 250 BUTAR. ☎ 421-601

Prodaj žagan LES, debeline 2, 2,5, 5 in 8 cm in KIMPEŽ. ☎ 421-303 7182

Prodaj en kub. m. češnjevih PLOHOV. ☎ 66-500 7196

Prodaj 120 kv. m. domače TEGOLE, temno sive. ☎ 51-123 7200

Prodaj STOŽNIKE in star GRUŠT za DRVA. ☎ 45-334 7212

Ugodno prodaj modularni ZIDAK in betonsko ŽELEZO raznih profilov. ☎ 312-259 7224

CISTERNO za kurilno olje in gradbeno DVIGALO, prodam. ☎ 85-292 7233

Prodaj RADIATORJE 70 kg Knin gipsa. ☎ 324-350 7270

BETONSKO ŽICO v kolutu 8mm, 5 ton, prodam. ☎ 77-426 ali 75-817 7284

Prodaj KOMBI plošče 5 cm - 720,00 SLT, MREŽE 8/5 - 3.300,00 SLT ter POROLIT 8 cm - 39 SLT. ☎ 79-563 7284

KUPIM

Kupim smrekove HLODE. ☎ 64-103 7178

STREŠNIK Vinkovci 333, kupim. ☎ 66-500 7197

Dobro ohranjeno KOSILNICO za hribovit teren, kupim. ☎ 52-246 7236

Kupim suhe macesnove DESKE 18-20 m. Novak, Cesta 1. maja 71, Kranj, ☎ 324-071 7282

Samopostrežna trgovina ROMANA

Stara c.9, Škofja Loka (pri Zdr domu)

- Pivo Union - zaboj 620.-
- RAMA 250 g 61.-
- Sir EDAMEC 1 kg 489.-
- Domače testenine 0,5 kg 74.-

Akcijska prodaja do 7. 6. 92
 Odprto: 7.30 - 19.30, sobota 7.30 - 15.00, nedelja 8.00 - 12.00

LOKALI

Hotel Craina, odda v najem POSLOVNI PROSTOR. Informacije osebno ali po ☎ 213-650 7057

Oddam LOKAL za mirno dejavnost. Naslov v oglasnem oddelku. 7064

Oddam POSLOVNI prostor (do 80 kvad. m.), primeren za skladišče ali obrt. ☎ 632-114 7126

LEDOMAT Obodin 40 kg, KAVA APARAT Gaggia (3 ročke) z mlinčkom, POMIVALNI STROJ Element, kovinske MIZE in STOLE, poceni prodam. ☎ 43-402 7263

KOLESA

Prodaj VESPO TK 50 XL, novo, dobiček na 3 x 3, do 20 % ceneje. ☎ 725-861 7019

Prodaj BT SOR, bel, registriran z dodatno opremo. ☎ 312-450 7032

TOMOS AVTOMATIK 35 SL, nevožen, prodam 30 % ceneje. ☎ 77-857 7055

Prodaj MZ 125, letnik 1990, registriran do maja 1993. ☎ 50-311 7059

Prodaj MOPED Jamaha 50. ☎ 84-608 7063

Lastnike gozdov obveščamo, da smo organizirali odkup hlodovine listavcev na območju Gorenjske in sicer preko našega pooblaščenca.

BORIS KROŠLIN

Bukov vrh 11
 POLJANE nad Škofjo Loko

telefon: 064/65-419

Novo PEČ Stadler, 25 cc, z boilerjem in GORILEC Libela, prodam. Cena zelo ugodna. ☎ 632-226 7229

Eno leto star VIDEORECORDER Samsung, prodam. Cena 450 DEM. ☎ 632-226 7230

Prodaj gumijasti ČOLN Maestral 18 S in MOTOR Tomos 4,5 S. ☎ 801-363 7240

PUHALNIK Tajfun, žitno SEJALNICO ULT, enorebrni IZRUVAČ krompirja, KOSILNICO 165 Sip, prodam. ☎ 061/738-607 7244

GLASBILA

Prodaj novo B TROBENTO. ☎ 21-684 7091

GR. MATERIAL

Prodaj suhe smrekove OBLOGE (opaz), raznih dolžin in širin. ☎ 64-103 6482

STREŠNA OPEKO DRAVOGRAD, 1300 kosov, prodam po polovični ceni. ☎ 310-045 7023

Prodaj DRVA. ☎ 403-172 7026

Ugodno prodaj 5 kub. m. ostanke PLOHOV in COLARIC, za gradnjo. ☎ 79-908 7039

Prodaj LES za brunarico, v izmeri 5 x 6 m. ☎ 214-567 7050

Prodaj suh smrekov OPAŽ širine: 75, 55, 95 mm. ☎ 74-337, dopoldan 7065

Strešno OPEKO, prodam. ☎ Kebetova 5, Kranj 7071

Bel CEMENT, UMETNI KAMEN in TRAVNE plošče, ugodno prodam. ☎ 421-159 7090

64228 Železniki,
 tel.: 064/66-155, fax: 66-154, 66-380

Odprto vsak dan od 8. do 19. ure,
 ob sobotah od 8. do 12. ure

prodajni center alples

alples

MESEC JUNIJ - MESEC UGODNEGA NAKUPA V NAŠI TRGOVINI

ZELO UGODNI - AKCIJSKI POPUSTI ZA TAKOJŠNJE PLAČILO.

POHIŠTVO ZA DNEVNE SOBE, PREDSOBE, SPALNICE, KUHINJE, SEDEŽNE GARNITURE, KOPALNIŠKE GARNITURE

DO 40 % POPUSTA

BELA TEHNIKA, AKUSTIKA, TELEVIZORJI, ROČNO ORODJE, GOSPODINJSKI APARATI

5 % POPUST.

VSE NA ENEM MESTU!

OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE!

Odprto vsak dan od 8. do 19. ure,
 ob sobotah od 8. do 12. ure

prodajni center alples

brother STREICHER
 ŠIVALNI, PLETILNI IN OWERLOCK STROJI

brother
 B 530 OWERLOCK
 neto ATS

4.870.-

PAFF - BROTHER - SINGER - EMPISAL - ITD.

PRODAJA, SERVIS IN NADOMESTNI DELI ZA VSE ŠIVALNE, PLETILNE IN OWERLOCK STROJE VSEH ZNAMK IN VRST

CELOVEC (CENTER)
 10. OKTOBERSTR. 22
 TEL.: 9943-463-513648

SUPER UGODNO!!!

TV SATELITSKI SISTEMI DO 25 OBROKOV
 Tel.: 48-570

SAMO PRI »SATEX«-U

Prodaj moped BT 50 S. ☎ 51-751 7101

Prodaj MOTOR TOMOS AVTOMATIK. ☎ 214-989 7105

Prodaj otroško KOLO BMX. Sturm, Begunjska 9, Kranj 7120

Prodaj MOPED APN 6 S. ☎ 061/181-100 7131

Moško dirkalno KOLO, 10 prestav, staro dve leti, ugodno prodam. ☎ 215-627 7220

MZ 250, neregistriran, ohranjen, prodam. Hafner Jože, Lom 88, Trzin. 7221

KAWASAKI TENGA! 650, ENDURO, letnik 1991, model 1992, vožen 2 meseca, prevoženih 2.500 km, metalic, rdeče bela barva, s kovčkom, kot nov, prodam. ☎ 43-402 7261

OBVESTILA

Opozarjam sosedi ŽUN Marijo, Vide Šinkovčeve 8, Kranj in GRAŠIČ Marijo, Oprešnikova 30 Kranj, za izrečene žalitve, ker želim imeti mir, v nasprotnem primetu ju bom sodno preganjal. 7074

ANSA TV, videorecorderji, stolpi... ☎ 212-432 7097

SATV SERVICE

satelitski sistemi najcenejši v Sloveniji že za 700 DEM (tudi na obroke)
 ☎ 064/79-032

OSTALO

Prodaj več rabljenih GUM (primerno za prikolice), dimenzije 155 x 12. ☎ 217-912, popoldne 7079

Zamenjam novi 240. literski hrastov SOD, za starejši kotel za žganjekuho, od 45 do 60 litrov. ☎ 323-632 7086

Ugodno prodaj INVALIDSKI VOZIČEK. ☎ 77-609 7088

Prodaj dobro ohranjen ŠOTOR induplati Jarše, tip-Kornati, za 4 osebe. ☎ 58-341, po 17. uri, vsak dan 7151

Prodaj 12 kom. ŠPIRAVCEV, dolžine 6,5 m in 7,5 m, punte in bankine. ☎ 422-559 7163

Prodaj kvalitetne SMETNJAKE na kolesih, ojačane. ☎ 421-486 7171

DELNICE, ugodno prodam, od DZS. ☎ 917, naročite ☎ 102-416 in poveste svojo telefonsko številko. 7185

V Gorenji vasi, oddam KOZOLEC, 140 kvad. m. in HLEV 120 kvad. m. ☎ 68-001 7192

Prodaj SMETNJAKE iz pocinkane pločevine. ☎ 324-457 7219

C 64, disketar, printer, prodam po delih. ☎ 633-488 7222

Prodaj bukova DRVA. ☎ 421-345 7274

Ugodno prodaj BRAKO PRIKOLICO s predprostorom, celotno opremo - kuhinja, novo gumirano platno, preurejeno za družinsko kampiranje. ☎ 74-961 7283

PRIDELKI

Prodaj krmilni KROMPIR. Spodnji Brnik 38 7062

Prodaj krmilni KROMPIR. Pipanova 44, Senčur 7115

Prodaj SENO. Alpska 86, Lesce 7116

Prodaj smrekov MED. ☎ 70-027 7275

REMOONT

p.o. KRANJ

10 % popust za vozila
RENAULT 4 in RENAULT 5

5 % popust za vozila
CLIO, R 19, R 21, EXPRESS, TRAFFIC, ESPACE

Darilo vsakemu kupcu: **avtoradio**

GORENJSKI GLAS

VEČ KOLICNO

MALI OGLAS POD ŠIFRO je posebna storitev malooglasne službe Gorenjskega glasa, ki oglaševalcu jamči anonimnost. Zato za male oglase "pod šifro" sprejemamo izključno pisne ponudbe na naš naslov: GORENJSKI GLAS, 64000 Kranj. Na kuverti označite, na katero šifro se nanaša Vaša ponudba.

OBLAČILA

Prodaj OBHAJILNO obleko. ☎ 21-562, interna 229 7128

OTR. OPREMA

Prodaj kombinirani VOZIČEK za dejenčke. ☎ 323-772 7095
Prodaj kombinirani otroški voziček CHICHO. ☎ 329-554 7096
Za dvojčka, prodaj športni VOZIČEK. ☎ 75-925 7250

PLANINSKA SEKCIJA ALPETOUR OBVEŠČA

Da imamo še nekaj prostih mest v avtobusu za izlet v hribe po Španiji.
Prijave po tel.: 46-400, Škorc

POSESTI

Pri Begunjah, prodaj nedograjeno HIŠO. ☎ 74-251 7013
Prodaj dve zazidljivi PARCELI, 450 kvad. m. in 400 kvad. m. komunalno urejeni, v Kranju. Šifra: CELOTA 7139
Oddam GARAZO v ulici Velka Vlahoviča, Planina, Kranj. ☎ 324-932 7186
Prodaj vikend PARCELO pod Joštom. ☎ 403-131 7193
Prodaj bukov GOZD 7500 kvad. m. Hom-potok. ☎ 215-095 7210
Njivo, 1600 kvad. m. TRAVNIK 2900 kvad. m. GOZD 4500 kvad. m. na Dobrem polju pri Brezjih, prodaj. ☎ 063-753-615, zvečer 7211
Na Dobravščah št. 3 pri Gorenji vasi, prodaj HIŠO z zemljiščem. Ogljed v soboto od 15. do 19. ure. 7228
Gradbeno PARCELO z lokacijsko dokumentacijo na Kokrici pri Kranju, 723 kvad. m., prodaj za 70.000 DEM. ☎ 620-210 7256
Prodaj TRAVNIK v Velesovem, zelo primeren za vikend. ☎ 329-470 7267
Zazidljivo PARCELO v Poljanah nad Škofjo Loko in 1-sobno STANOVANJE z atrijem v Škofji Loki, ugodno prodaj. ☎ 632-160 ali 620-618 7281

PIREDITVE

Glasbo za OHČET in zabave nudi trio. ☎ 421-498 6350
DUO, igra na ohčetih in zabavah. ☎ 46-137 7024
Ansambel DON JUAN in gostja HELENA BLAGNE vas bodo zabavali na gasilski vrtni veselici v Podbrezjah, v nedeljo 7.6.1992 ob 16. uri. Vabijo gasilci! 7264

LJUDSKA UNIVERZA ŠKOFJA LOKA

TEČAJ ČEBELARSTVA ZA ZAČETNIKE

Prijave in informacije:
LJUDSKA UNIVERZA
ŠKOFJA LOKA, Podlubnik
1/a, telefon: 064/621-865,
622-764

Prodaj mini KUHINJO Gorenje. ☎ 723-272 7187
SEDEŽNO GARNITURO - dvosed, fot in dva fotelja in črnobeli TELEVIZOR, ugodno prodaj. ☎ 78-301 7234

Prodaj rabljena VRATA in OKNA. ☎ 74-467 7238

Ugodno prodaj odlično ohranjeno KUHINJO Orhideja s ŠTEDILNOKOM in HLADILNIKOM. ☎ 51-902 7245

Vrtne GARNITURE, SENČNIKE, kavarniške STOLE in TEPIH "travo", prodaj. ☎ 328-688 7251

Ugodno prodaj OMARO za dnevno sobo, MIZO in 4 stole. ☎ 329-478 7273

ŠPORT

ZMAJA znamke Bullet, zelo poceni prodaj. ☎ 76-130, popoldan.

MOTOR za ladje, znamke Grandmarin, vožen eno sezono, cena 1.600 DEM, prodaj. ☎ 061/161-254 7225

Zelo ugodno prodaj nova okna KLI Logatec:
● 1 okno 60 x 60
● 2 okni 100 x 140
Informacije telefon:
064/74-130

STORITVE

J & J, TV, VIDEO, HI-FI servis. Smedniška 80, Kranj, ☎ 329-886.

Čistim ITISON, SEDEŽNE GARNITURE ipd. ☎ 212-277 5712

J & J TV - VIDEO - HI-FI servis, Smedniška 80, ☎ 329-886 5784

ROLETE, ŽALUZIJE, LAMELNE ZAVESE izdelujemo, montiramo in servisiramo. ☎ 216-919 5874

PIŠLJAR SERVIS TV-VIDEO-AV-DIO, kvalitetno popravilo naprav, VSEH PROIZVAJALCEV, Smedniška 37, Kranj, ☎ 323-159 5963

BELJENJE, PLESKANJE in POLAGANJE tapet. ☎ 403-242 6054

Nudim usluge! AVTOKLEPARSTVO Kovič, Prebačevo 50/a. 6072
NOVO! Hujšajte brez diete. S shujševalnim pasom do lepše linije. Naročila na ☎ 061/218-941.

DALJINCE - kodirane, izdelujem (odpiranje vrat, alarem) ☎ 66-783

PODJETNIKI, OBRATNIKI, vodimo računovodstvo, izdelujemo potrebne pravilnike, urejamo tožbe neplačanih računov, ter ostalo poslovanje po želji. MAKSIMA TRADE, Kranj d.o.o. ☎ 242-746 7076

Polaganje, brušenje, lakiranje PARKETEOV in PODNOV. ☎ 695-083 7085

AVTO DVIGALO za popravilo streh, barvanje opaža, ter obžaganje dreves, do višine 22 m, vas čaka na ☎ 73-120 7140

Izdelovanje ŠTAMPILJK in ZLATOTISK v Kranju, Slovenski trg 7 (delavski dom), izdelujemo štampiljke vseh vrst, avtomatske in navadne, na zalogi štampiljke "izjava" ☎ 217-424 7141

Opravljam PREVOZE do 17 oseb. ☎ 65-461 7190

Sprejemam vsa ZIDARSKA dela. ☎ 218-779 7205

RTV SERVIS Gorenje, Samsung, Iskra, popravila na domu, ostale aparate v delavnici na Oprašnikovi 82, od 12-16 ure. ☎ 216-945 7209

TELETEKST Gorenje, cena 5.700,00 SLT. RTV SERVIS ORBITER, ☎ 216-945 7268

STANOVANJA

Mlada družina nujno potrebuje najemniško STANOVANJE, lahko tudi na podeželju. ☎ 79-513 7049

Oddam SOBO, z uporabo kuhinje in kopalnice. ☎ 328-088 7080

Mlada družina kupi STANOVANJSKO PRAVIČO dvosobnega stanovanja v Kranju ali Ljubljani, nudi do smtrno bivanje. ☎ 216-919

Zamenjam GARSONJERO v pritličju v višjem nadstropju. Možen ogled stanovanja. ☎ 329-181 7179

V okolici Kranja dam v najem veliko STANOVANJSKO HIŠO, s telefonom, lahko tudi za obrt. ☎ 327-295 7092

Najemem manjše STANOVANJE v Kranju oz. v okolici Kranj. ☎ 45-441 7110

Prodaj dvosobno STANOVANJE, Planina III. ☎ 326-286 od 19. do 21. ure 7152

Zdravnik z družino IŠČE opremljeno STANOVANJE v Kranju, zaželeno v Stražišču. ☎ 329-523 ali 241-313 7153

Najemem ENO ali DVOBODNO stanovanje v Kranju ali Škofji Loki. ☎ 064/632-114

PRODAMO: več različnih stanovanj v Kranju, Škofji Loki, Kamniku in Medvodah, nekatere zelo ugodno. KUPIMO: nujno, dve enosobni stanovanju ali garsonjeri in dvoinsobno v Kranju, ter več drugih na Gorenjskem. APRON-NEPREMIČNINE, Likozarjeva 1/A, tel: 214-674, torek in četrtek popoldne, ter sredo, petek in soboto dopoldne.

VARSTVO

S septembrom iščem VARSTVO za tri otroke (5, 2 in 1 leto). Ponudbe pod Šifra. DRULOVKA - OREHEK - STRAŽIŠČE 6944

Nudim VARSTVO otrok na našem domu. ☎ 83-918 7129

VOZILA DELI

Prodaj nov prednji desni BLATNIK za Škodo 100 po polovični ceni. ☎ 061/841-598 6982

CITROEN AVTOODPAD - poceni rabljeni rezervni deli in odkup nevoznih avtomobilov Citroen za avtoodpad. Odprto od 9. do 19. ure. Kopač, Dobračeva ul. 28, 64226 Žiri. ☎ 691-946 6983

Kupim staro priklopno PRIKOLICO za motorno kolo. ☎ 79-018 7184

MOTOR in SEDEŽ za Yugo 45, prodaj. ☎ 326-889 7216

Prodaj VOLKSWAGEN 120, letnik 1974, karamboliran, uporaben za dele, motor v dobrem stanju, Janša, Podhom 49, Zg. Gorje 7254

VOZILA

Prodaj FIAT 126 P, letnik 1986, registriran celo leto. ☎ 620-534 7012

SCHIRIOCCO, prodaj, letnik 1986, odlično ohranjen. 75-320

NISSAN SUNNY, 1.4 LX, letnik 1991 in UNO 60 S, letnik 1987, prodaj. ☎ 331-084 ali ☎ 323-254

Prodaj LADO Karavan 1300, letnik 1986, prevoženih 100.000 km, cena 3.900 DEM. ☎ 46-447 7123

Ugodno prodaj JUGO 45, letnik 1983, registriran do 5/1993, Jurčan, Kidričeva 47, Škofja Loka

Prodaj ZASTAVO 101, po delih. Trstenik 33/A 7125

Kupim ZASTAVO KOMBI, karamboliran. ☎ 65-372 7127

Prodaj LADO NIVO 1600, leto izdelave 1987, vozna, cena 195.000 SLT ☎ 324-033 7138

JUGO 45, letnik 1983, prodaj po delih. ☎ 215-459 7146

OPEL RECORD 2000 SJ, karavan, letnik 1985, registriran do 12/1992, prodaj ali menjaj za manjši avto. Bavdkova 4, Stražišče. ☎ 310-546 7158

RENAULT 5, letnik 1988, prodaj. Zidarska 13, Drulovka, Kranj 7165

Prodaj FIAT 750, letnik 1981, Zg. Besnica 26 7166

Prodaj RENAULT 4, letnik 6/1989, Krp, Korirska 7, Kranj, Primskovo

UNIMOG 406, letnik 1970 in UNIMOG 421, letnik 1972, prodaj. Cena po ogledu. ☎ 061/570-129 7066

Ugodno prodaj ZASTAVO 128, letnik 1985 in TRAKTOR DEUTZ, letnik 1985, 4500 delovnih ur. Finžgarjeva 14, Lesce 7170

Ugodno prodaj ZASTAVO 750, letnik 1985. ☎ 77-625 7175

Prodaj GOLF diesel, starejši letnik in OPEL Kadett, letnik 1973, ter motor za FORD cortino. ☎ 631-993 7177

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1984, prodaj. Triglavka 12, Drulovka

Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1985, registrirana celo leto, cena 2.400 DEM. ☎ 214-963 7181

Prodaj JUGO 45, letnik 2/1987, za 2.500 DEM. Kranj, Hrastje 1. ☎ 328-126 7189

Terenski avto SUZUKI Samorja, s trdo streho star 1 leto, prevoženih 13.000 km, dodatno opremljen, prodaj. ☎ 74-253 7191

Prodaj RENAULT 9 TL, letnik 1983, dobro ohranjen. Pintar Pavla, Strukljeva 19, Radovljica. 7194

ZASTAVO 750, letnik 1982, registriran do 15.12.1992, cena 650 DEM, prodaj. ☎ 422-779 7198

RENAULT 4, letnik 1980, registriran do 22.4.1993, modre barve, prodaj. ☎ 632-265 7201

VW 1303 S, letnik 1975, registriran do 1/93, prodaj za 1.500 DEM. ☎ 76-130, popoldne. 7202

Prodaj MZETZ 251, letnik 1991, Velesovo 18 7070

Prodaj ohranjen 126 P, letnik 1981, registriran do 10/1992, cena 900 DEM. ☎ 216-944 7072

Prodaj FIAT 750, LETNK 1984. ☎ 422-221 7075

DOMEVSCEK
FURNITZ/BRNCA PRED BELJAKOM
KÄRNTNERSTR. 50 Tel. 9943-4257-22100

- NADOMESTNI DELI - TUDI RABLJENI
- DODATNA OPREMA
- SERVIS
- NOVA IN RABLJENA VOZILA

MITSUBISHI VOLVO

Prodaj ZASTAVO 101, letnik december/1988. ☎ 66-314, po 18. uri

R 4 GTL, dobro ohranjen, letnik december 1986, ugodno prodaj, cena 4.500 DEM. ☎ 81-827 ali ☎ 59-086 7083

Po delih prodaj JUGO 45, letnik 1984, motor 70.000 km, Kuzma, Jegorovo predmestje 32, Škofja Loka 7099

MAZDA

VERATSCHING

BOROVlje

- NOVA VOZILA
- HITER SERVIS
- VELIKO SKLADIŠČE DELOV

Telefonske informacije
9943-4227-2339

R 4 GTL, dobro ohranjen, december 1986, ugodno prodaj za 4500 DEM. ☎ 81-827 ali 59-086 7103

Prodaj JUGO 45, letnik 1989. ☎ 51-828 7111

Prodaj JUGO 45, letnik 1989, cena po dogovoru ☎ 84-062 7122

R-4, rdeč, 37.500 km, redno servisiran in garaziran, prodaj najboljšemu ponudniku. ☎ 41-418

Prodaj LADO Karavan 1300, letnik 1986, prevoženih 100.000 km, cena 3.900 DEM. ☎ 46-447 7123

Ugodno prodaj JUGO 45, letnik 1983, registriran do 5/1993, Jurčan, Kidričeva 47, Škofja Loka

Prodaj ZASTAVO 101, po delih. Trstenik 33/A 7125

Kupim ZASTAVO KOMBI, karamboliran. ☎ 65-372 7127

Prodaj LADO NIVO 1600, leto izdelave 1987, vozna, cena 195.000 SLT ☎ 324-033 7138

JUGO 45, letnik 1983, prodaj po delih. ☎ 215-459 7146

OPEL RECORD 2000 SJ, karavan, letnik 1985, registriran do 12/1992, prodaj ali menjaj za manjši avto. Bavdkova 4, Stražišče. ☎ 310-546 7158

RENAULT 5, letnik 1988, prodaj. Zidarska 13, Drulovka, Kranj 7165

Prodaj FIAT 750, letnik 1981, Zg. Besnica 26 7166

Prodaj RENAULT 4, letnik 6/1989, Krp, Korirska 7, Kranj, Primskovo

UNIMOG 406, letnik 1970 in UNIMOG 421, letnik 1972, prodaj. Cena po ogledu. ☎ 061/570-129 7066

Ugodno prodaj ZASTAVO 128, letnik 1985 in TRAKTOR DEUTZ, letnik 1985, 4500 delovnih ur. Finžgarjeva 14, Lesce 7170

Ugodno prodaj ZASTAVO 750, letnik 1985. ☎ 77-625 7175

Prodaj GOLF diesel, starejši letnik in OPEL Kadett, letnik 1973, ter motor za FORD cortino. ☎ 631-993 7177

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1984, prodaj. Triglavka 12, Drulovka

Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1985, registrirana celo leto, cena 2.400 DEM. ☎ 214-963 7181

Prodaj JUGO 45, letnik 2/1987, za 2.500 DEM. Kranj, Hrastje 1. ☎ 328-126 7189

Terenski avto SUZUKI Samorja, s trdo streho star 1 leto, prevoženih 13.000 km, dodatno opremljen, prodaj. ☎ 74-253 7191

Prodaj RENAULT 9 TL, letnik 1983, dobro ohranjen. Pintar Pavla, Strukljeva 19, Radovljica. 7194

ZASTAVO 750, letnik 1982, registriran do 15.12.1992, cena 650 DEM, prodaj. ☎ 422-779 7198

RENAULT 4, letnik 1980, registriran do 22.4.1993, modre barve, prodaj. ☎ 632-265 7201

VW 1303 S, letnik 1975, registriran do 1/93, prodaj za 1.500 DEM. ☎ 76-130, popoldne. 7202

Prodaj MZETZ 251, letnik 1991, Velesovo 18 7070

Prodaj ohranjen 126 P, letnik 1981, registriran do 10/1992, cena 900 DEM. ☎ 216-944 7072

Prodaj FIAT 750, LETNK 1984. ☎ 422-221 7075

Prodaj AX, 18 mesecev in FORD escord, letnik 1984. ☎ 214-717

BMW 316, letnik 1988, prevoženih 87.000 km, prodaj. ☎ 70-539

Prodaj JUGO SKALO 55, letnik 1989. ☎ 214-321, od 20. ure dalje

ZASTAVO 101 GT 55, letnik 1983, prodaj. ☎ 216-203 7237

Prodaj JUGO koral 55, letnik 10/1989. Hrastje 95, Kranj 7241

Prodaj PEGUET 205, letnik 1986, Kastelic, Čirče 4, Kranj 7243

Prodaj RENAULT 4 GTL, nov, ne registriran ali zamenjam za GOLF diesel, star do 2 leti in MZ ETZ 250. ☎ 725-019 7246

Prodaj RENAULT 4, letnik 1977, obnovljen. ☎ 691-738 7249

LADO 1200 S, letnik 1986, prodaj. ☎ 328-592 7257

Prodaj JUGO 45, letnik 11/1989, prevoženih 35.000 km. ☎ 70-079

Karambolirano LANCIO YIRE 10, prodaj. ☎ 401-160 7260

Prodaj Z 126 P, letnik 1991. ☎ 325-757, po 18 uri 7276

Prodaj MERCEDES 500 SE, v račun vzamem osebni avto ali jeep. ☎ 83-933 7280

TRGOAGENT
Podjetje za promet z nepremičninami, trgovino, spremi, finančne in poslovne storitve

61000 Ljubljana
Škofja Loka 4, objekt aguraj
☎ 061 / 198-345
Uradne ure: 9.00 - 16.00
Sobote: 9.00 - 12.00

PRODOM:
■ stanovanjsko hišo v Kranju
■ stanovanjsko hišo v Brinofolu pri Kranju
■ diskoteko v Trziču
■ gostinski lokal - tipa kava bar v Trziču
■ restavracijo v Radovljici
■ stanovanjske hiše v Ljubljani

KUPIMO:
■ hiše, stanovanja in lokale vseh kategorij v Kranju in okolici

TRGOAGENT d.o.o., Smrtnikova 4, Ljubljana
tel.: 061-198-345

ZAPOSLOTITVE

Takoj zaposlimo kvalificirano, KUHARICO z več

KO UGASNE ŽIVLJENJE, POKLIČITE AKRIS POGREBNO PODJETJE

NOVA VAS 17
64240 RADOVLJICA
Tel.: 064/73-365

PREVOZI, UPEPELITVE, POGREBNA OPREMA,
NOVO: PREKOPI V STARI LOKI
NAROČILA IN INFORMACIJE
PO TELEFONU

Oddam 4 mesece starega PSA. ☎ 46-050 7094
Prodajam dva TELIČKA simentalca, stara 6 in 9 tednov. ☎ 422-610
Prodajam OVCE z jagenjčki. ☎ 66-344 7114
Prodajam TELIČKO simentalca, staro tri tedne. Bizjak Janez, Jezerska c. 39, Kranj 7117
Prodajam nemške OVČARJE brez rodovnika. Jus, Zagornje Rute 96, Gozd Martuljk 7133
Prodajam PRAŠIČE za nadaljno rejo, Globočnik, Voglje, Letališka 7, Senčur 7136
Prodajam JARKICE, Grilc, Kokrica, Partizanska pot 15. ☎ 214-855
Prodajam TELETA, Zalag 6, Cerklje
Oddam MUCKE. ☎ 48-123 7162
Kvalitetnega 500 kg BIKCA, menjam za molzno KRAVO. ☎ 57-937 7168
Prodajam KRAVO friziko. ☎ 74-400
Prodajam 100 kg težkega BIKCA, simentalca. Jerala, Podbrezje 218
Trgovina Domačija ima v zalogi JARKICE, tik pred nesnostjo. ☎ 79-037
Prodajam NEMŠKE OVČARJE z rodovnikom. ☎ 622-859
Prodajam rjave JARKICE, stare 10 tednov. Beleharjeva 49 Senčur
Prodajam 6 mesecev brejo TELICO. ☎ 403-809 7188
Čistokrvne KRAŠKE OVČARJE, brez rodovnika, stare 7 tednov, prodajam. ☎ 41-081 7206
Prodajam 110 kg težkega bikca, simentalca. Zgornja Besnica 14.
Brejo KRAVO v 9. mesecu, prodajam. Šentjurska gora 9. 7231
Rjave JARKICE ter manjše in večje PRAŠIČE, prodajam. Stanovnik. ☎ 65-546 7239
Prodajam KOZE mlekarice, z mladičem ali za zakol. Predvdor 10/a, ☎ 64-205 7242

ŠTEPARICI, za šivanje športne galantarije, nudim delo v Kranju. ☎ 242-406 ali 214-430 7156
Iščem simpatično DEKLE za STREŽBO v pizzeriji. ☎ 325-143 7164
DELAVKO (tudi študentko) zaposlim v Kranju za določen čas v popoldanskem turnusu. Ponudbe pod Šifra: MONTAŽA 7203
Zaposlim urejeno PRODAJALCO v novi trgovini drogerije in pozamentarije v Radovljici. Šifra: LNP 7217
V okolici Kranja zaposlim deklo za STREŽBO v novem gostinskem lokalu. ☎ 061/347-988 7218
Kava bar PRIMADONA redno zaposli več simpatičnih deklet za strežbo. ☎ 43-402 7262
Klub Počitniške zveze Kranj takoj honorarno ZAPOSLI simpatično deklo za delo v strežbi. ☎ 212-639
Iščem PRODAJALCA za moške suknjice po izredno ugodnih cenah (2.500,00 SLT). ☎ 326-833
Dnevni bar v Cerkljah zaposli simpatično mlado deklo. ☎ 43-552. Metod 7279
Pizzerija VENECIJA honorarno zaposli več simpatičnih deklet za strežbo. ☎ 83-933 7285

V SPOMIN

Minilo je žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi oče

JANEZ MRAVLJA

Hvala vsem, ki se ga z ljubeznijo spominjate.

Vsi njegovi!

Škofja Loka, 6. junija 1992

Umril je naš dragi oče

VALENTIN SVETE
iz Stražišča pri Kranju

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, 5. junija 1992, ob 15. uri na pokopališču v Kranju.

Sin Štefan z družino, žena Neža

ZAHVALA

Ob boleči izgubi in prezgodnji smrti drage mame in stare mame

IVANKE SKOČIR

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem za osebo in pisno izrečeno sožalje ter darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujem zdravstvenemu osebju Onkološkega inštituta, oddelka H 1, še posebej dr. Pirčevi za ves njen trud. Zahvaljujem se tudi g. kaplanu za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke. Še enkrat hvala vsem, ki so ji z obiski in drugače vlivali veliko poguma in volje ob premagovanju hude bolezni.

Žalujoča: hčerka Magda in vnukinja Maša
Železniki, 1. junija 1992

ZAHVALA

Ob smrti drage mame in stare mame

NEŽKE KACIN

roj. Kokalj, upokojenke "DOM" Ljubljana

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in cvetje. Posebna zahvala podjetju DOM Ljubljana in DZS Poslovalnici Kranj za podarjeno cvetje. Iskrena zahvala obema župnikoma za lepo opravljen cerkveni obred in cerkvenim pevcem iz Stare Oselice za zapete žalostinke. Zahvaljujemo se govornici KS Trebija, g. Miniki, za besede slovesa, nosilcu žare g. Tonetu in g. Pavli za vso pomoč! Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči sin Franc z družino
Podgora, Radovljica, 21. maja 1992

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta, brata, strica

VINKA FRANTARJA
krojaškega mojstra v pokoju

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Posebna zahvala g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, za lepo petje, govorniku za poslovilne besede in zdravstvenemu osebju bolnišnice Golnik za nego v času njegove bolezni. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi
Senčur, 1. junija 1992

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža

LUDVIKA BERČIČA

se lepo zahvaljujem vsem, ki ste mi v težkih trenutkih stali ob strani. Iskrena hvala dobrim sorodnikom, sosedom in ostalim, ki ste ga obiskali med boleznijo. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi, ki ste mu ob zadnjem slovesu prinesli cvetje in sveče in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Ohranite ga v lepem spominu!

Žena Rezka
Škofja Loka, 1. junija 1992

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta, dedka in brata

FRANCA SOVE

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, denarno pomoč in izrečeno sožalje. Posebej se zahvaljujem njegovi zdravnici iz Save dr. Perčičevi in Slavu Jelovčanu, ki sta pomagala v času njegove bolezni. Hvala tudi sodelavcem DO Save Kranj, Iskre Elektro vzdrževanja in Bandaga Škofja Loka, GD Žabnica za častno stražo in cvetje, ostalim GD za častno spremstvo, KS Žabnica in Boštjanovim prijateljem. Najlepša hvala tudi gospodu župniku za lep pogrebni obred, pevcem iz Žabnice za lepo zapete pesmi in g. Petru Škerjancu za lep poslovilni govor. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi
Šutna, 19. maja 1992

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega ata

FRANCA ŠUBICA
starejšega, iz Naklega

se vsem in vsakemu posebej iskreno zahvaljujem.

Njegova družina
Naklo, 2. junija 1992

ZAHVALA

Dolgost življenja našega je kratka al' dneva ne pove nobena pratka!
(F. Prešeren)

MARIJA ROZMAN
rojene Krničar

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste kakorkoli lajšali našo bolečino. Najlepša hvala dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za pomoč, izrečeno ustno in pisno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskreno se zahvaljujem kolektivu in učencem osnovne šole Predoslje, soščcem in razredničarkama 4. F razreda SVŠ in 6. F razreda OŠ Simon Jenko ter Jožetovim in Janezovim sodelavcem Iskre Kranj. Prisrčno se zahvaljujem g. župniku Lojzetu Zupanu in g. Jožetu Andolščku za lep pogrebni obred in besede slovesa, cerkvenemu pevskemu zboru, bratom Zupan in šolskemu zboru za lepo petje. Hvala govornikom g. Tavčarju, g. ranvatelju, njeni učenci in praporščakoma. Vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste bili z nami v teh težkih trenutkih, še enkrat hvala.

Mož Stanko, hčerki Emi in Teja, mama, tašča in brata Jože in Janez z družinama
Srednja vas pri Golniku, 24. maja 1992

V SPOMIN

Utihnil je tvoj glas, obstalo je tvoje srce, ostali so sledovi tvojih pridnih rok in kruto spoznanje, da te med nami ni več.

8. junija mineva žalostno leto, odkar nas je zapustila naša draga

ALOJZIJA GABER

Vsem, ki obiskujete njen prerani grob, iskrena hvala.

Žalujoči: mož Stanislav in sin Stanko z družino
Bled, 8. junija 1992

PRI ŠIFRERJU
okrepčevalnica

manjše šifre, Kranj, Titov trg 17, tel. 064/26-955

DA NE BOSTE SITNI, AMPAK SITI

Ste prepričani, da imamo Gorenjci dobre prehrabne navade? Raziskave kažejo, da vedno manj ljudi zajtrkuje, saj kar preskočijo v mastne malice. Želodec pa v jok, nekaj let kasneje pa še njegov lastnik. Nervoze, nevroze, slaba počutja in podobne nevesčnosti so znane posledice. Veseli smo bili, ko smo izvedeli, da se v GOSTILNI ŠIFRER v tej smeri nekaj dogaja. Tam so se namreč odločili, da bodo postregli Gorenjcem z zajtrki različnih vrst. Pod geslom DOBRO JUTRO, GORENJCIM IN GORENKAM, DOBRODOŠLI NA ZAJTRK pri ŠIFRERJU, vabijo od 7. ure naprej v neдрje svojega lokala. Gorenjski, slovenski, dunajski, angleški, ameriški, mehiški in otroški zajtrk ob beli kavi ali čaju so pravi začetek za uspešen dan. Tudi mi vam svetujemo. Privoščite si zajtrk pri Šifrerju, da boste šli v službo SITI in ne SITNI. P.S. Naslednji teden je vsak večer od 19.30 dalje žur! Kitarski seveda!

ŽIVALI

JARKICE rjave stare 8 tednov in tik pred nesnostjo, prodajam. Fujan, Hraše 5, Smladnik, ☎ 061/627-029 5781
Kupim do 14 dni starga BIKCA simentalca. ☎ 48-534 7015
Prodajam KRAVO, ki bo v kratkem telila. ☎ 43-168 7018
V rejo dam mlado KRAVO, z 14 litri mleka. ☎ 51-691 7045
Kupim BIKCA simentalca, starega 10 dni. ☎ 49-002 7054
Prodajam TELIČKO simentalca, Jenko Franc, Stiška vas 2, Cerklje 7060
Prodajam ZASTAVO 128, letnik 1987. ☎ 85-430, po 15 uri 7082
Prodajam BIKCA, sarega 14 dni. Mlaška cesta 107, Kranj 7093

V SPOMIN

Življenje tvoje bil je večni boj za nas, pa vendar kruta usoda odrgala te je od nas.

ŠTEFKA JERMAN

1. junija mineva žalostno leto, odkar si nas tako nenadoma zapustila. Vsem, ki postojite ob njenem grobu, ji prižigate svečke in jo hranjate v spominu, se vam iskreno zahvaljujem.

Vsi njeni
Predoslje, Kokrica, Tržič, Prmskovo, 2. junija 1992

SLOVENIJA IN SVET

Sprejemi v mednarodne organizacije

Slovenija je bila sprejeta v Mednarodno organizacijo dela (ILO), Združenje bank Slovenije pa v pariško Mednarodno trgovsko zbornico.

Na 79. rednem zasedanju Mednarodne organizacije dela v Ženevi je bila Slovenija sprejeta v polnopravno članstvo. Našo delegacijo je vodila ministrica za delo Jožica Puhar. Slovenija je že ratificirala večino mednarodnih konvencij s področja dela in jih že izvaja. S tem bodo Sloveniji na voljo vse pravice, pa tudi obveznosti. V Parizu pa so Združenje bank Slovenije sprejeli med stalne

Dobrotnik pri predsedniku

Predsednik predsedstva Republike Slovenije je sprejel slovenskega izseljenca inž. Milana Skubica, ki v Nemčiji organizira pomoč za begunce iz Bosne in Hercegovine. Dejal je, da slovenska vlada prepočasno obvešča tujino o problematiki beguncev. Skubic ima velik vpliv v parlamentu dežele Westfalen, ki je odobril Sloveniji 20 milijonov mark pomoči.

članice Mednarodne trgovske zbornice. Ta sprejem prinaša slovenskim bankam mnoge prednosti. Naša država bo lahko sodelovala v komisiji za bančno tehniko in prakso v mednarodnem plačilnem prometu. Naši strokovnjaki bodo kmalu postali člani te komisije. Doselej je slovenske interese v tej organizaciji zastopalo Združenje bank Jugoslavije.

Ministra v Trstu

V Trstu sta se mudila dva slovenska ministra: minister za zunanje zadeve dr. Dimitrij Rupel in minister za Slovence po svetu in narodnosti dr. Janko Prunk. Rupel je med drugim dejal, da se na ozemlju bivše Jugoslavije uresničuje slovenska ocena možnih dogodkov in bistvo krize, ki jo je povzročila Srbija. Slovenija bo kot disciplinirana članica OZN spoštovala ukrepe varnostnega sveta, čeprav bo slovensko gospodarstvo utrpelo določeno škodo. Rupel ne izključuje možnosti vojaškega posega, glede odnosov z Italijo pa dejal, da je sedaj zaradi volitev v Italiji zatišje, da pa Slovenija želi od Italije predvsem sprejem večjega števila beguncev. Dr. Janko Prunk pa je sebe označil "za advokata" slovenskih manjšin v Ljubljani in obljubil, da se bo država Slovenija zavzemala za popolno zaščito Slovencev v Italiji. ● J. Košnjek

Koliko je vreden tolar

Uradni tečaj: Na tečajni listi Banke Slovenije veljajo od 5. junija naprej:

		nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	100 ATS	727.3528	729.5414	731.7300
Nemčija	100 DEM	5118.9582	5134.3613	5149.7644
Italija	100 LIT	6.7698	6.7902	6.8106
Švica	100 CHF	5577.6169	5594.4001	5611.1833
ZDA	1 USD	82.2003	82.4476	92.6949
Jugoslavija	100 YUD		9.0000	
R. Hrvaška	100 HRD		45.0000	
R. Makedonija	100 MAD		14.0000	

Podjetniški tečaj: Na tečajni listi Ljubljanske banke d. d. za obračun deviznih prilivov in odlivov veljajo od 5. junija naprej:

		nakupni	prodajni
Avstrija	100 ATS	710,4500	717,5545
Nemčija	100 DEM	5000,0000	5050,0000
Italija	100 LIT	6,6125	6,6786
Švica	100 CHF	5448,0000	5502,4800
ZDA	1 USD	80,2900	81,0929

V menjalnicah so bili v četrtek, 4. junija, ob 12. uri tečajni naslednji:

	marke		šilingi	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
Gorenjska banka Kranj	49,50	52,10	6,90	7,38
Abanka Kranj	49,70	52,19	6,90	7,39
SKB Kranj	50,00	52,60	7,10	7,47
Hida lj. tržnica Ljubljana	51,20	52,50	7,05	7,60
Otok Bled	50,00	52,60	7,10	7,47
Aval Bled	50,30	52,00	7,10	7,40
Slov. hran. in pos. Kranj	50,00	52,30	7,00	7,38
Partner Kranj	50,00	52,60	7,10	7,47
KZ Sloga	50,80	52,30	7,12	7,40
Geoss Medvode	51,20	52,35	7,16	7,44

(lira nakupni 6,55, prodajni 6,85)

Ljubljanska borza: Za torkovo dražbo je bil značilen padec tečajev vrednostnih papirjev in nemške marke. Malenkostno se je povišal tečaj prvi državni obveznici prve izdaje in sicer za 0,2 odstotka ter tečaj obveznice Gorenja, padel je pri vseh ostalih vrednostnih papirjih, ki so zamenjali lastnika. Najbolj je padel pri obveznici Rogaška 1, z 90,8 na 73,5 odstotka, ker so ji 1. junija zapadle anuitete in obresti. Promet je bil največji s tremi obveznicami, lastnike je zamenjalo 1190 lotov državne obveznice prve izdaje, 765 lotov državne obveznice druge izdaje in kar 946 lotov obveznice Gorenje. Promet z blagajniškimi zapisi Banke Slovenije je znašal le 400.000 mark, vrednost marke pa je s 50 padla na 49,65 tolarja in s tem dosegla dosedaj najnižjo borzno vrednost.

Na sredini dražbi je bilo manj prometa, prodali so 522 lotov državnih obveznic druge izdaje, ki jim je tečaj padel za desetinko odstotka, prometa z blagajniškimi zapisi BS v tuji valuti pa ni bilo.

Na četrtekovi dražbi pa je bil promet zelo velik, bližajo se pač plačilni dnevi in lastnike je zamenjalo kar 1.728 lotov državnih obveznic prve izdaje, ki jim je tečaj narasel na 113,8 odstotka, in 1920 lotov državnih obveznic druge izdaje, tečaj je narasel na 70,5 odstotka. Veliko prometa je bilo tudi z obveznicami mesta Ljubljana, saj so prodali kar 1.140 lotov in 200 lotov obveznic Gorenja. Nekaj prometa je bilo z blagajniškimi zapisi BS v tuji valuti, prodali so deset lotov, vrednost marke pa je s 49,65 narasla na 50,2 tolarja.

Na kranjskem prizorišču catch the casha

Igralci zahtevajo vloženi denar in grozijo s tožbami

Vsi so prihajali, njega (direktorja) ni b'lo...

Kranj, 2. junija - Ko smo se v ponedeljek, 23. marca, mudili v hotelu Creina, na kranjskem prizorišču "investicijskega sistema" catch the cash, je bila kletna restavracija nabita do zadnjega kotička, ljudje so na treh blagajnah vplačevali premije po 900 mark, navdušeno ploskali vsakemu, ki je dobil ček za 2.400 mark in novinarjem zatrjevali, da je bolje denar vlagati v "catch the cash" kot v stroje ali v gnilo državo. Ko smo se ta ponedeljek, več kot dva meseca po prvem obisku, spet mudili v hotelu Creina, je bila slika le blede senca marčevske: obisk je bil dvakrat ali trikrat manjši, vplačil ni bilo, ljudje pa so se zbrali predvsem zato, da bi pričakali direktorja "investicijskega sistema" in da bi ga vprašali, kje je njihov denar, kdaj ga bodo dobili, zakaj igra ne poteka tako, kot je v najboljših dneh...

Oh, ta denar!

Sestanek v Creini se je začel dokaj mirno. Gospa Mira je ponovno pojasnila pravila igre za sistem z vplačili po 900 mark, povedala, da čekov iz avtomatike ne more biti, če ni vplačil, in mahala z izrezkom članka iz Gorenjskega glasa, v katerem so zapisane tudi njene besede, izrečene ma marčevskem srečanju, češ "igramo pošteno, ker je to tudi sistem, ki pošteno deluje" in "bodimo malo človeški, saj pohlep po denarju ne vodi nikamor". No, v članku je pisalo še marsikaj, kar gospodična Mira ni povedala - namreč tudi to, da so igre na srečo tudi tveganje, v katerih nekateri dobivajo, drugi pa izgubljajo: da je vsak predvsem sam odgovoren za svoja dejanja in za tveganja, kam vlaga denar, in da je vse skupaj prelepo, da bi lahko trajalo večno... Pisanje smo tedaj končali z mislijo dr. Tomaža Pisanskega s Fakultete za naravoslovje in tehnologijo, ki je v pogovoru za Nedeljski dnevnik med drugim dejal: "Vsi vlagajo v en lonec in tisti, ki so bili prvi, bodo dobili največ vsebine. Za tiste na koncu jo bo moralo zmanjkati..."

Ali se to že dogaja? Skupina igralcev je pred kratkim naslovila na direktorja ljubljanskega predstavništva Exocom priporočeno pošto z

"G. G."

NEPLAČANI RAČUNI

V tržiščem komunalnem podjetju so si že prvo četrtletje nabrali nekaj izgube. Pravijo, da jo gre precej tudi na račun neplačanih položnic za opravljene komunalne storitve. Našteli so 203 dolžnike, katerih dolg presega 5.000 tolarjev. Glede na slabe socialne razmere v Trzinu bi lahko razumeli tak dolg, če ne bi direktor komunale povedal, da je več kot pol dolžnikov iz vrst obrtnikov, trgovcev in drugih podjetnikov. Vmes so celo delavci občinske uprave, ki nasprotujejo zakonitosti prispevka za razširjeno reprodukcijo. Dokazovanje manjše porabe postaja splošen pojav. Nekateri trdijo, da starejši števec kaže večjo porabo vode; resnica je prav obratna, trdijo v komunali, a trpijo škodo, ker nimajo denarja za zamenjavo števec. Nekateri pa smeti sploh nimajo, zato se komunalci sprašujejo, ali jih taki kar pojajo. Odgovor o tem smo pred nedavnim dobili od tržiških ribičev, ki so v svoji občini našli kar 40 manjših in 8 večjih odlagališč odpadkov samo v bližini voda!

nje, marca sem direktorja prvič videla... Jezni igralci se z osebno izpovedjo niso zadovoljili, hoteli so odgovore na vprašanja:

Koliko je bilo vplačil in izplačil?

"Jaz v finančno poslovanje nimam vpogleda, o tem morate vprašati direktorja in računovodjo," je povedala Mira in pojasnila, da nobena banka ne omogoča svojim vlagateljem vpogleda v finančno stanje in da imajo to možnost le pristojne službe.

Zakaj ste nas zavajali?

"Mi nismo nikogar zapeljali." Kako priti do svojega denarja? "Edina možnost je rešilni sistem," je povedala gospa Mira in obiskovalcem razdelila pravila sodelovanja v sistemu 1500. Sistem poteka v dveh stopnjah. Na prvi stopnji mora vsak udeleženec vplačati osnovno premijo 1500 DEM. Ko pridobi štiri nove vlagatelje (plačnike), dobi štiri delne čke v skupni vrednosti 3000 DEM. Tedaj, ko pridobi četrtega, stopi v drugo stopnjo sistema - v avtomatiko, iz katere v 60 dneh po prejemu zadnjega delnega čeka prejme še ček za 2400 mark. Skupni zaslužek sistema super catch the cash je (po obljubah organizatorjev) 3900 DEM!

Soočenje - in neprijetna vprašanja, očitki, groznje, tudi žaljivke...

Preizkusite do 20. junija nakupovalno formulo v Merkurjevih prodajalnah!

(10 % do 25 % popusta) + MKZ =

15 % do 30 % popusta

Rešitev: MKZ je Merkurjeva kartica zaupanja z dodatnih 5 % popusta

Znižanje cen več kot 190 izdelkom:

kladiva GIDOR, metri, libele TOVARNA MERIL, električno ročno orodje ISKRA ERO in BLACK&DECKER, varilni aparati VARSTROJ, betonski mešalci LIV, stolpi REGA, trezorji PRIMAT, tkanine DONIT...

Popusti veljajo za takojšnja plačila nad 2.000 SLT. KOLIČINE SO OMEJENE!

